

SEDNICE
PREZIDIJUMA NARODNE
SKUPŠTINE FNRJ

(PRVOG I DRUGOG SAZIVA)

(4 FEBRUAR 1946 – 9 JANUAR 1953)

PO STENOGRFSKIM BELEŠKAMA I DRUGIM IZVORIMA

BEOGRAD

3349

Centralni arhiv Skupštine SRJ
dokumentacija

SE D N I C E
PREZIDIJUMA NARODNE
SKUPŠTINE FNRJ

(prvog i drugog saziva)

(4 februar 1946 — 9 januar 1953)

PO STENOGRAFSKIM BELEŠKAMA I DRUGIM IZVORIMA

BEOGRAD

Priredio za štampu
SLOBODAN NEŠOVIĆ

pod opštom redakcijom
MILA PERUNIČIĆA

Sekretariat Skupštine SRB
dokumentacija

IZDANJE
SAVEZNE NARODNE SKUPŠTINE

NAPOMENA IZDAVAČA

Ovom knjigom o radu Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ (prvog i drugog saziva), kao sveskom iz kompleta stenografskih beležaka Savezne narodne skupštine, popunjava se jedna osetna praznina.

Kao autentičan dokumenat o delatnosti Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ i njegovog Pretsedništva — organa koji je u periodu 1946—1953 imao značajna ustavna prava — ove beleške će korisno poslužiti, kao istoriska građa, za dublje proučavanje političkog, državnog i privrednog razvitka naše zemlje u jednom periodu koji se poklapa s vremenom od proglašenja i stupanja na snagu Ustava FNRJ pa do proglašenja i stupanja na snagu Ustavnog zakona o osnovama društvenog i političkog uređenja FNRJ i saveznim organima vlasti.

Ovaj period od nepunih sedam godina protkan je političkim i privrednim promenama od velikog značaja za naš socijalistički razvitak. Pošto je veliki deo tih promena bio vezan za rad Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ, bilo je opravdano da se sav materijal, vezan za te promene, prikupi, sredi i objavi.

Prema ustavnim odredbama i propisima Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ određeni deo poslova iz nadležnosti Narodne skupštine FNRJ, kao vrhovnog organa državne vlasti, bio je prenesen na Prezidijum. Neke od ovih poslova Prezidijum je vršio samostalno, dok je za izvesne njegove akte bila potrebna naknadna potvrda Narodne skupštine.

Poslovi iz nadležnosti Prezidijuma bili su raznovrsni i mnogobrojni. Usled toga bilo je neizvodljivo da Prezidijum u svom punom sastavu održava sednice radi donošenja predloženih odluka po svim pitanjima koja su se svakodnevno nametala. Da bi se u Prezidijumu poslovi na vreme svršavali, Prezidijum je, krajem jula 1946 godine, propisao Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i poslovanju Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ. Na osnovu ovog pravilnika veći deo poslova iz svoje nadležnosti Prezidijum je preneo na svoje Pretsedništvo. Neke od odluka Pretsedništva Prezidijuma bile su prisno vezane za ranije odluke Prezidijuma a većinu je Pretsedništvo donosilo kao stalno radno telo. Sve takve odluke Pretsedništva, koje su ustvari bile odluke Prezidijuma, trebalo je uvrstiti u ovu knjigu.

S obzirom na karakter ovog organa, sednice Prezidijuma i njegovog Pretsedništva obično nisu držane u prisustvu javnosti. Sednicama su, pored članova Prezidijuma, mogli prisustvovati, po potrebi, samo članovi Savezne vlade. Osim toga, na sednicama Prezidijuma, sem u nekoliko slučajeva, nisu vođene stenografske beleške. Se-

kretar Prezidijuma je samo vodio opširne zabeleške iz kojih je posle sastavljan zapisnik. Prema tome, za sastavljanje ove knjige morao se primeniti poseban metod za utvrđivanje autentičnosti tekstova i svih drugih materijala a koji se tiču rada Prezidijuma u ovom periodu. Osnovu za pripremanje ove knjige čine originali predloga i njihova obrazloženja, govori i ekspozeci, zapisnici sednica i beleške sekretara Prezidijuma druga Mila Peruničića. Pored toga, korišćeni su materijali iz arhive Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ i arhive Predsedništva Vlade FNRJ, zatim izveštaji objavljeni u »Politici«, »Borbi« i ostalim listovima, i beleške priređivača ove knjige, druga Nešovića. Pri tome treba napomenuti da neki govori ili nisu uopšte zabeleženi ili su sačuvani samo u delovima. Kad se nisu mogli autentično rekonstruisati, uneseno je ono što je sačuvano u raznim beleškama, uključujući tu i beleške samih govornika. Te praznine mnogo ne umanjuju značaj ove knjige, utoliko pre što su sačuvani svi najvažniji govori i ekspozeci, u celini ili u fragmentima, po skoro svim pitanjima koja su rešavana na sednicama.

Prema tome, uneseni su samo autentični materijali, a gdegod je utvrđeno da neki govor, podatak ili dokumenat nedostaje, označeno je tačkicama na odgovarajućem mestu. Na isti način označeno je gde su izostavljene diskusije o dodeljivanju novčane pomoći.

U toku svog sedmogodišnjeg rada Prezidijum i njegovo Predsedništvo ratifikovali su veliki broj međunarodnih ugovora, konvencija i drugih sporazuma i doneli niz obaveznih tumačenja zakona i drugih saveznih propisa. Ali, s obzirom na relativno veliki materijal koji je obuhvaćen radom Prezidijuma, izostavljen je postupak ratifikacije međunarodnih ugovora i konvencija kao i postupak donošenja obaveznih tumačenja zakona. Umesto toga, na kraju knjige, dati su, hronološkim redom po godinama, pregledi svih obaveznih tumačenja koja je doneo Prezidijum i pregled svih međunarodnih ugovora i drugih sporazuma koje je ratifikovao Prezidijum. U knjigu nisu unesene ni sednice na kojima se rešavalo o pomilovanjima i odlikovanjima, o ukazima personalne prirode, — sem onih koji se odnose na promene u Vladi FNRJ i u najvišim saveznim ustanovama —, o odlukama kojima su dodeljivane razne pomoći, o nagradama za ratna odlikovanja i sl. Mnogi zapisnici ovih sednica Prezidijuma vođeni su posebno od zapisnika sednica na kojima se rešavalo o drugim važnijim pitanjima. Zato redni brojevi sednica u ovoj knjizi ne idu kontinuelno, iako su oni vođeni po sazivima Narodne skupštine FNRJ bez obzira o čemu se na sednicama odlučivalo.

Izdavanjem ove knjige o radu Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ (prvog i drugog saziva) dovršeno je objavljivanje svih materijala koji se odnose na rad najviših saveznih organa državne vlasti od 1946—1953 godine, čime su za taj period kompletirane i steno-grafske beleške Narodne skupštine FNRJ.

Jula, 1956 godine.

1946

1040

ПРВА СЕДНИЦА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 4 ФЕБРУАРА 1946 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Филип Лакуш, Јосип Рус, Ђуро Пуцар, Димитар Влахов, Марко Вујачић, Миле Перуничкић, Јосип Броз Тито, др Владимир Бакарић, Душан Бркић, Јосип Видмар, Милован Ђилас, Срећен Жујовић, др Симиша Станковић, Влада Зечевић, др Стеван Јаковљевић, др Драгољуб Јовановић, др Благоје Нешковић, Јаша Продановић, Александар Ранковић, Добросав Томашевић, Фране Фрол, Андрија Хебранг, Авдо Хумо, Родољуб Чолаковић, Владо Шегрт.

Претседавао

Претседник

Др Иван Рибар

Секретар

Миле Перуничкић

Дневни ред:

1) Претрес предлога да се јавни тужилац ФНРЈ др Јоже Вилфан реши дужности и стави на расположење Претседништву Владе ФНРЈ а да се предложи за јавног тужиоца ФНРЈ др Јосип Хрнчевић, народни посланик;

2) Претрес предлога да се за судију Војног већа Врховног суда ФНРЈ предложи Мирко Крчић, народни посланик;

3) Предлог да се I ванредно заседање Народне скупштине ФНРЈ закључи.

Говорници: др Иван Рибар, Моша Пијаде.

Почетак у 19,15 часова

Претседник др Иван Рибар (Н Р Х р в а т с к а):
Отварам прву сједницу Президијума Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије.

Према извјештају друга Секретара имамо довољан број присутних чланова за рад и рјешавање.

Прелазимо на прву тачку дневног реда, на питање да Президијум предложи Народној скупштини ФНРЈ да се у интересу задовољења потребе Владе ФНРЈ друг др Жеже Вилфан разриједи досадашње дужности и упуту на нову одговорну дужност, а да се Скупштини предложи да се за јавног тужиоца ФНРЈ именује пуковник др Јосип Хрнчевић, народни посланик. Молим друга потпретседника Пијаде да образложи овај захтјев Савезне владе.

Моша Пијаде (НР Србија): Ово питање је стављено на дневни ред јер је Президијум добио писмо Претседника Савезне владе у коме се моли да се друг др Жеже Вилфан, јавни тужилац ФНРЈ, који се на овој дужности налази од оснивања Јавног тужиоштва, од фебруара месеца 1945 године, разреши дужности и стави на расположење Влади ФНРЈ која има намеру да га постави у Министарству иностраних послова у рангу опуномоћеног министра с тим да ускоро иде за нашег сталног делегата у Уједињеним нацијама. Истовремено, Влада предлаже да се за јавног тужиоца ФНРЈ предложи Народној скупштини избор друга др Јосипа Хрнчевића, пуковника и народног посланика, који се данас налази на положају председавајућег у Војном већу Врховног суда ФНРЈ. Ја мислим да вам је довољно познат друг Хрнчевић и као политички радник, и као правник, и као стручњак у пословима правосуђа. Он је докторирао из правних наука још 1927 године. После тога, био је судија Округног суда у Вараждину. У Народноослободилачку војску ступио је 1942 године. Од 1944 године он је прво потпуковник, а касније и пуковник ЈНА. Крајем прошле године именован је за судију Врховног суда ДФЈ. Имајући у виду да је он све ове функције са успехом обављао сматрам да Президијум треба да прихвати овај предлог Савезне владе тако да се он стави већ на дневни ред садашњег заседања Народне скупштине ФНРЈ.

Претседник др Иван Рибар: Чули сте друга Пијаде. Има ли каквих примједба на овај приједлог? (Нема). Прима ли се приједлог Владе ФНРЈ о разрјешавању др Вилфана и именовану за јавног тужиоца ФНРЈ др Хрнчевића с тим да се ово изнесе на рјешавање Народној скупштини ФНРЈ још у току овога сазива? (Једногласно: Прима).

Прелазимо на другу тачку дневног реда. Има ријеч друг Пијаде.

Моша Пијаде: Одласком друга др Јосипа Хрнчевића из Војног већа Врховног суда ФНРЈ појављује се потреба да се именује судија Војног већа да би Веће могло нормално да настави рад. Предложено је да се за судију Војног већа Врховног суда ФНРЈ изабере пуковник друг Мирко Крцић, који је, као што знате, народни посланик. Друг Крцић по професији био је офи-

цир и правник. До 1941 године био је војно-судски официр. Учествовао је у припремама јулског устанка у Црној Гори. У току рата вршио је разне одговорне руководеће дужности; био је и претседник војног суда корпуса; по ослобођењу једно време био је и начелник Судског одељења Министарства народне одбране. У последње време био је секретар Савезне контролне комисије. Биографија друга Крцића јасно показује да је он довољно квалификован за ову одговорну функцију у Врховном суду ФНРЈ и његовом Војном већу. Зато предлажем да Президијум треба да препоручи Народној скупштини његов избор.

Претседник др Иван Рибар: Има ли каквих примједба на овај приједлог? (Нема). Да ли се прима приједлог да се пуковник Мирко Крцић предложи Народној скупштини ФНРЈ за избор у Војно вијеће Врховног суда ФНРЈ? (Гласови: Прима). Има ли ко против? (Нема).

Констатирам да је и овај приједлог Президијум једногласно прихватио.

На крају треба да одлучимо да ли да се Прво ванредно заседање Народне скупштине ФНРЈ закључи.

Има ријеч друг Пијаде.

Моша Пијаде: Народна скупштина ФНРЈ, после послова које је до данас обавила, нема за сада шта више да решава па сматрам да Президијум треба писмено да обавести претседнике Савезног већа и Већа народа да Прво ванредно заседање треба закључити. Влада није упутила ништа ново на решавање и, према томе, нема разлога да се Скупштина даље држи на окупу пошто смо све послове који су били на дневном реду успешно завршили.

Претседник др Иван Рибар: Да ли се прима приједлог друга Моше Пијаде? (Гласови: Прима).

Сугласно овој одлуци Президијума ја ћу одмах писмено обавијестити претседнике оба вијећа Народне скупштине ФНРЈ о нашој данашњој одлуци.

Има ли још каквих приједлога и питања? (Нема). Онда, са вашим пристанком, закључујем прву сједницу Президијума.

(Седница је закључена у 19,35 часова)

DRUGA SEDNICA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 19 JULA 1946 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Filip Lakuš, Josip Rus, Marko Vujačić, Dimitar Vlahov, Mile Peruničić, Jaša Prodanović, Boris Kidrič, Sreten Žujović, Vlada Zečević, dr Dragoljub Jovanović, Andrija Hebrang, dr Siniša Stanković, dr Stevan Jakovljević, Aleksandar Ranković, dr Blagoje Nešković, Dobrosav Tomašević, Frane Frol, Rodoljub Čolaković.

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

- 1) Predlog Vlade FNRJ o određivanju preduzeća opštedržavnog značaja;
- 2) Pravilnik o ustrojstvu i poslovanju Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ;
- 3) Statuti ordena;
- 4) Izbor potpredsednika koji će rukovoditi Odeljenjem za ocenu saglasnosti i tumačenja zakona i izbor potpredsednika koji će rukovoditi Odeljenjem za pomilovanja;
- 5) Referat o rekonstrukciji i adaptaciji zgrade bivšeg starog dvora za potrebe Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ i zaključenje zajma za izvršenje ovih radova;
- 6) Određivanje plata predsedniku, potpredsednicima i sekretaru;
- 7) Predlozi i pitanja.

Govornici: dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Jaša Prodanović, Vlada Zečević, Moša Pijade, Boris Kidrič, Sreten Žujović, dr Dragoljub Jovanović, Frane Frol, Josip Rus, Rodoljub Čolaković, dr Stevan Jakovljević, Andrija Hebrang, Đuro Pucar, Vlado Šegrt.

Početak u 10,15 časova

Pretsednik **dr Ivan Ribar** (NR Hrvatska): Otvaram drugu sjednicu plenuma Prezidijuma Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Pre nego pređemo na saopštenja i utvrđivanje dnevnog reda, pročitae se zapisnik prošle sjednice.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora) čita zapisnik prve sednice Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ od 4 februara 1946 god.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li ko od drugova kakvu primjedbu na ovaj zapisnik? (Niko se ne javlja). Pošto primjedaba nema, zapisnik se ovjerava.

Sada ćemo, drugovi, najprije da utvrdimo dnevni red današnje sjednice. Ako usvojite prijedlog Predsjedništva o dnevnom redu, onda će to biti dnevni red. Predsjedništvo Vam predlaže da usvojite slijedeći dnevni red:

1) Pretres prijedloga Vlade FNRJ o određivanju poduzeća općedržavnog značaja;

2) Pretres Prijedloga pravilnika o ustrojstvu i poslovanju Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ;

3) Pretres prijedlogâ statuta ordena;

4) Izbor potpredsjednika koji će rukovoditi Odjeljenjem za ocjenu suglasnosti i tumačenje zakona i izbor potpredsjednika koji će rukovoditi Odjeljenjem za pomilovanje;

5) Pretres referata o rekonstrukciji i adaptaciji zgrade bivšeg starog dvora za potrebe Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ i zaključenje zajma za izvršenje ovih radova;

6) Određivanje plata Predsjedniku, potpredsjednicima i sekretaru;

7) Prijedlozi i pitanja.

Slažete li se sa predloženim dnevnim redom? (Glasovi: Slažemo).

Jaša Prodanović (NR Srbija): Ja nemam ništa protiv ovog dnevnog reda, ali imam da primetim da mi je dockan saopšten. Ja sam ga dobio danas u 9 časova...

Sekretar Mile Peruničić: Ja ću to ispitati.

Jaša Prodanović: Ja ne mogu da rešavam o zakonima i stvarima koje nisam pažljivo pročitao i proučio. To je bio moj princip celoga veka.

Vlada Zečević (NR Srbija): Mi smo ovo dobili pre dva dana.

Sekretar Mile Peruničić: Ja ću lično ispitati tu stvar.

Jaša Prodanović: Tako se dešava i u Vladi. Danas nam se preda jedan predlog zakona, a sutra je sednica na kojoj ima da se rešava o tome. Ne mogu se zakoni rešavati snogu. Ja sam primetio da se meni stvari donose mnogo docnije nego drugim članovima Vlade. Ja ne znam zašto se tako radi.

Moša Pijade (NR Srbija) (Obraćajući se Sekretaru): Kako se to moglo desiti da se jednome članu Prezidijuma materijal preda docnije?

Vlada Zečević: Možda, družo Prodanoviću, niste bili tada u Skupštini.

Jaša Prodanović: Ja ne moram uvek biti u Skupštini. Ja imam svoju kancelariju. Zar nema momka koji će mi to tamo doneti?

Sekretar Mile Peruničić: Drugovi, meni je vrlo žao što se to tako dogodilo. Ja ću lično ispitati tu stvar da se utvrdi kako je to moglo biti i zašto drug Prodanović nije dobio to na vreme.

Moša Pijade: Ako je to doneto i ostavljeno u Skupštini a drug Prodanović nije dolazio, onda nije mogao ni da dobije. Ali, ...

Jaša Prodanović: Ja imam svoju kancelariju. Ja ne moram stalno biti u Skupštini. Ja sam morao ići i ranije u sobu br. 6 da bih dobio Ustav. Ja sam član Vlade i ne mogu da dozvolim da se tako radi, da se zaboravlja Jaša Prodanović.

Sekretar Mile Peruničić: Meni je, ponavljam, veoma žao i ja ću ispitati kako i zašto drug Prodanović nije dobio materijal na vreme.

Vlada Zečević: Niko nije dobio u svojoj kancelariji.

Jaša Prodanović: Ako neko od nas nije u svojoj kancelariji onda mu se moraju ovakve stvari u kuću da donesu. Tako je to bilo u staro vreme. Mogu ja biti bolestan pa da ne mogu doći u kancelariju.

Sekretar Mile Peruničić: Hoću da primetim jednu stvar, da se osvrnem na ovo što je spomenuo drug Prodanović što se tiče prve tačke dnevnoga reda, to jest, predloga Vlade o određivanju preduzeća opštredržavnog značaja. Ova je stvar bila pred Vladom.

Jaša Prodanović: Možda je bila pred nekim komitetom, ali pred Vladom nije.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prima li se predloženi dnevni red? (Glasovi: Prima). Pošto se dnevni red prima, prelazimo na utvrđivanje kvoruma.

Sekretar drug Peruničić će pročitati imena članova po spisku.

(Posle prozivke)

Sekretar Mile Peruničić: Od 34 prisutna su 22 člana Prezidijuma.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prelazimo na dnevni red, pošto imamo dovoljan broj članova za rješavanje.

Na dnevnom je redu kao prva tačka prijedlog Vlade FNRJ o određivanju poduzeća općedržavnog značaja. Molim Sekretara da pročita pismo upućeno Pretsjedniku Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ.

Sekretar Mile Peruničić (čita):

Vlada FNRJ, na svojoj sednici od 4 jula 1946 godine, sastavila je spisak preduzeća od opštredržavnog značaja

Dostavljajući Vam ovaj spisak, molimo Vas da Prezidijum donese, na osnovu čl. 74 tač. 16 Ustava, ukaz kojim će ta preduzeća biti određena da imaju opštredržavni značaj i da dolaze pod neposrednu upravu Savezne vlade.

Prilažemo Vam ujedno predlog ovog ukaza i njegovo obrazloženje koje je podneo Pretsednik Privrednog saveta.

Po naređenju
Pretsednika Vlade FNRJ i
Ministra narodne odbrane
Generalni sekretar Vlade

Mit. Bakić, s. r.

Ja mislim da nije potrebno čitati ovaj spisak i predlog ukaza pošto ste ga već sigurno proučili. Uostalom, čitaćemo tekst prilikom pretresa...

Moša Pijade: Ovaj se predlog tiče preduzeća koje treba proglasiti za preduzeća opštredržavnog značaja. Tu Prezidijum ima, ustvari, samo da prihvati ili odbije predlog Vlade i da u slučaju prihvatanja vladinog predloga u formi ukaza proglasi ta preduzeća za preduzeća opštredržavnog značaja.

Zahtevalo se da hitno postupimo. Ali, pošto je to pre dva-tri dana došlo mi nismo hteli da uži Prezidijum, tj. da Pretsedništvo Prezidijuma uzme na sebe donošenje ove tako važne i značajne odluke kada smo se već nalazili na dva-tri dana pred sastankom plenuma Prezidijuma, pa smo ovu stvar izneli na današnju sednicu Prezidijuma.

Ja predlažem da usvojimo Vladin predlog.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ Ministar industrije Vlade FNRJ drug Boris Kidrič.

Ministar industrije Vlade FNRJ Boris Kidrič (NR Slovenija): Drugovi, u smislu federativne izgradnje naše države i uspostavljanja odgovarajuće materijalne baze za takvu izgradnju, Ustav FNRJ propisuje u čl. 74 tač. 16, da će Prezidijum Narodne skupštine FNRJ, na predlog Vlade FNRJ, određivati koja preduzeća imaju opštredržavni značaj. Pri tome se radi naravno samo o značaju preduzeća, tj. o raspodeli kompetencija između saveznih i republikanskih organa državne uprave, a ne o pitanjima svojine i svojinskih odnosa preduzeća. U razvitku naše privrede i privrednih grana naše državne uprave svakako je nastupilo doba, kada ovu odredbu Ustava treba sprovesti u život.

Glavna karakteristika dosadašnjeg stanja je bila u tome što su ova preduzeća, bilo sa područja državnog ili zadružnog, bilo sa područja privatnog sektora, spadala u isto vreme i u saveznu i u republikansku kompetenciju, dok su kompetencije narodnih odbora

u praksi bile isključene. Takav način rukovodstva bio je u prvo vreme posle oslobođenja nesumnjivo opravdan. Za takav potpuni pregled nad preduzećima kakav iziskuje trezvena ocena, da li su ona od opštedržavnog značaja ili ne, bio je potreban duži period ekonomskog proučavanja kao i praktičnih iskustava državne uprave. Sem toga, bila bi osetno pogođena brzina i inicijativnost kod uspostavljanja što normalnijih produkcionih uslova, da smo preduzeća opštedržavnog značaja prevremeno izuzeli iz operativnih kompetencija republika. S druge strane, bilo je, međutim, ispravno, što su savezna privredna ministarstva neko vreme imala mogućnost da intervenišu u privredi očigledno republikanskog značaja neposrednije nego što obim i sadržaj opšteg savezno-republikanskog rukovodstva to sami po sebi iziskuju i dozvoljavaju. S obzirom na vanredno osetne razlike u ekonomskom potencijalu pojedinih republika, na odsustvo kako opšteg tako i pojedinačnih privrednih planova, i konačno s obzirom na ratne ruševine i posleratnu nestašicu sirovina, anarhični, neorganski i svih mogućih protivrečnosti puni karakter stare jugoslovenske privrede samo bi se još opasno poostrio, da nisu savezna ministarstva imala široke mogućnosti administrativno-operativnog regulisanja.

Način rukovodstva koji je u prvo doba pretstavljao uslove za ubrzano uspostavljanje naše privrede, počeo se, međutim, u poslednje vreme pretvarati u sve ozbiljniju kočnicu za dalji razvitak i napredak.

Neodređenost i nejasnost u pogledu saveznih i republikanskih kompetencija postale su naročito u republikama a i u samom centru smetnja za stvaranje produkcionih i finansiskih planova i za sistematski prelaz na privredni plan. One su u saveznim ustanovama vrlo često zamaglile pogled u perspektivu našeg tehničkog, industrijskog i ekonomsko-društvenog razvitka i prikrile mnoge baš za privredu opštedržavnog značaja osnovne momente. Neodređenost i nejasnost u pogledu saveznih i republikanskih kompetencija ometale su državne organe i ustanove narodnih republika u inicijativnoj i samostalnoj privrednoj delatnosti specifično republikanskog značaja. One su, u isto vreme, počele davati maha kako privrednim uskogrudim i partikularističkim tendencijama u republikama tako i birokratsko centralističkim težnjama u saveznim privrednim ustanovama i ministarstvima. One, na kraju, pretstavljaju glavni uzrok, zbog čega naši narodni odbori i pored svog učvršćenja i svestranog razvitka još uvek ne raspolažu u dovoljnoj meri sopstvenom, svome obimu i zadacima odgovarajućom lokalnom privredom.

Kad sada određujemo, koja su preduzeća opštedržavnog značaja, moramo biti načisto da ovaj zadatak ne možemo uspešno da rešimo jednostavnim merilima. Ko misli da je u prilikama našeg industrijskog razvitka i u sadašnjem stepenu razvitka ekonomske

strukture naše zemlje moguće mehanički primeniti merila, koja važe za visoku industrijalizaciju i do kraja razvijenu plansku privredu, gubi iz vida anarhički, neravnomerni, pun protivrečnosti razvitak naše predratne privrede, kao i specifične crte naše sadašnje ekonomsko-društvene strukture. S druge strane, statičko gledanje na naša preduzeća, dakle gledanje koje postojeća preduzeća ne ocenjuju sa gledišta perspektive naše industrijalizacije, perspektive našeg ekonomskog razvitka, kod svih srednjih, a to znači kod većine postojećih preduzeća, našlo bi isto toliko argumenata za opštedržavni kao i za njihov republikanski značaj.

Iz ovoga proizlazi da postojeća preduzeća moramo posmatrati sa gledišta perspektive kako naše opštedržavne tako i naše republikanske industrijalizacije, sa gledišta perspektive našeg jedinstvenog ekonomskog razvitka.

Konkretno na ovaj način dobijamo dva opšta merila:

Prvo, preduzeća koja, bilo u tehničkom bilo u finansiskom pogledu predstavljaju bazu, polaznu tačku naše industrijalizacije i odgovarajuće akumulacije opštedržavnog značaja, spadaju u opštedržavnu kompetenciju, pa iako su među njima i takva koja su trenutno po obimu manja.

Drugo, ona preduzeća, međutim, odnosno one grane koje su od postojeće produkcije odnosno od buduće industrijalizacije opštedržavnog značaja zavisne samo lokalno ili su čak nezavisne od nje, spadaju uglavnom u republikansku kompetenciju, a naročito još ako su tipična za privrednu delatnost svoje republike i ako omogućuju više ili manje zaokružene celine sopstvene republikanske privrede u okviru opštedržavnog privrednog plana i u normalnom odnosu zavisnosti prema baznoj teškoj industriji opštedržavnog značaja.

Na osnovu svega izloženog jasno je da se na našu privredu mora gledati dinamično, u njenim razvojnim tendencijama. Otuda nije potrebno naročito naglašavati da utvrđivanje preduzeća od opštedržavnog značaja nije stalno i nepromenljivo. Mnoga preduzeća koja danas dobijaju opštedržavni značaj u budućnosti, koja neće biti daleka, postaće republikanskog značaja i prelaziće u kompetenciju republike, odnosno nadležnih državnih organa u republici, i obratno. Sa ovim u vezi potrebno je da se iz određenog kompleksa preduzeća opštedržavnog značaja, naprimer iz državnih električnih preduzeća po pojedinim republikama, neposredno ili uskoro, izdvoje pojedine organizacione jedinice užeg lokalnog značaja i da se predadu na nadležnost državnim organima u našim narodnim republikama.

Polazeći od ovih osnovnih principa, pri izradi predloga za određivanje preduzeća opštedržavnog značaja po pojedinim privrednim granama bili su odlučujući sledeći razlozi:

1) Da je nafta u celini od opštredržavnog značaja nije naročito potrebno dokazivati.

2) Kod ugljenokopnih preduzeća predložili smo kao preduzeća opštredržavnog značaja ona koja su najveća po kapacitetu i koja osiguravaju proizvodnju naših najvećih fabrika kao i pravilno funkcionisanje našega saobraćaja. Ova preduzeća spadaju, pored nafte i električne energije, u energetska bazu naše teške industrije i buduće industrijalizacije i saobraćaja.

3) Određivanje električnih preduzeća za preduzeća opštredržavnog značaja nalazi opravdanje u činjenici što će ona biti polazna tačka i instrumenat za elektrifikaciju naše industrije i cele zemlje. Međutim, biće potrebno da vlada iz njihovog sastava uskoro izdvoji mnoga preduzeća potpuno lokalnog značaja.

4) Kod crne metalurgije, koja je kod nas prilično nerazvijena predložili smo da se proglašuje opštredržavnim značajem sva naša preduzeća, jer smatramo da će celokupna crna metalurgija biti opštredržavnog značaja.

5) Isti kriterijum kao kod crne metalurgije imali smo u vidu za određivanje preduzeća šarene metalurgije.

6) Od preduzeća za proizvodnju građevinskog materijala predložili smo kao preduzeća opštredržavnog značaja samo naše najveće fabrike cementa, s obzirom na to što je cement, s jedne strane, artikal koji služi građevinarstvu u čitavoj državi, a s druge što je važan izvozni produkt.

7) U pogledu određivanja opštredržavnog značaja rudnika koji daju rudu za nemetale i so, dalje u pogledu metala, hemiske i drvene industrije potpuno su uticala osnovna merila koja su opšta rukovodna načela za celokupnu raspodelu kompetencija između saveznih i republikanskih organa državne uprave u odnosu na privredna preduzeća.

8) Kod preduzeća prehranbene industrije predložena su kao preduzeća opštredržavnog značaja samo ona koja proizvode najvažnije prehranbene artikule kao što su šećer, ulje, špiritus i još nekoliko uzornih industrija alkoholnih pića koja služe za izvoz. Ostala preduzeća prehranbene industrije ostaju republikanskog i lokalnog značaja.

9) Kod tekstilne industrije držali smo se pravila da će uglavnom tekstilna industrija biti republikanskog značaja. S toga predlažemo za preduzeća opštredržavnog značaja samo najveća preduzeća, koja su važna za opšte obezbeđenje snabdevanja odnosno za obezbeđenje sirovina za ostalu tekstilnu industriju, kao što je, naprimer, slučaj sa predionicama, svilarama i sl.

10) S obzirom na značaj gume u privredi, smatramo pravilnim da predložimo kao opštredržavnog značaja sva preduzeća za proizvodnju gume.

11) Isti obziri koji su uticali na određivanje opštredržavnog značaja preduzeća za proizvodnju gume vrede i za našu veću industriju za proizvodnju kože, kao i za veću industriju za proizvodnju obuće.

12) Smatramo, takođe iz razumljivih razloga, potrebnim da se za preduzeća opštredržavnog značaja odrede sva osnovna preduzeća koja u većim količinama proizvode lekove.

13) Predložili smo da dobiju opštredržavni značaj u oblasti poljoprivrede samo nekoliko najvećih naših poljoprivrednih dobara koja će uglavnom proizvoditi uzorno seme i biti uopšte naša uzorna poljoprivredna preduzeća za selekciju i oplemenjivanje bilja.

14) Konačno, od trgovačkih preduzeća predlažemo da dobiju opštredržavni značaj samo za celokupnu državnu privredu nekoliko najznačajnijih preduzeća.

Drugovi, ja bih hteo na kraju da podvučem ovo: ovom podelom na preduzeća opštredržavnog značaja i na preduzeća republičkog odnosno lokalnog karaktera, vrlo nam se žuri. Činjenica je da smo ovu raspodelu morali da izvršimo ranije. Mi danas imamo priličnu zbrku kako u saveznim ministarstvima, tako još više u republičkim ministarstvima zbog pomanjkanja ove raspodele.

Dosad je postojala dvostruka kompetencija u svakom preduzeću. Ta dvostruka kompetencija bila je na početku vrlo dobra i pomogla nam je u periodu obnove. Ona je omogućila republičkim ministarstvima operativno rukovodstvo nad preduzećima opštredržavnog značaja. Za takvo rukovodstvo savezna ministarstva u prvo vreme nisu bila sposobna.

Ali ta dvostruka kompetencija postala je vrlo opasna po dalji razvoj. Sa tom dvostrukom kompetencijom mi, pre svega, nismo sposobni da radimo planski i u republičkim i u saveznim odnosima. Ta dvostruka kompetencija prouzrokuje sporove. Ta dvostruka kompetencija guši inicijativu na republičkoj strani.

Prema tome, sa ovim nam se žuri. Principi kojima se Vlada rukovodila kod ovoga predloga uglavnom su sledeći. Mi nemamo danas tako visoku industrijalizaciju zemlje, niti razvijeno plansko gospodarstvo da bismo mogli da statički kažemo da su ova i ova preduzeća tako velika da možemo da ih smatramo za preduzeća opštredržavnog značaja, a da kažemo da su ova ostala manja i da ona mogu da ostanu republička.

Takvog, u neku ruku statičkog merila, s obzirom na ovo što sam rekao, mi nemamo. Kakvo je bilo stanje stvari u staroj Jugoslaviji mi danas, dakle, nemamo, pa ne može ostati takvo staro merilo niti se kao takvo smelo zadržati. Prema tome, mogao bi jedino služiti kao merilo pogled u perspektivu, tj. da se zapitamo koja će preduzeća u sadašnjem sastavu moći da posluže kao polazna tačka za industrijalizaciju opštredržavnog značaja.

Sa tim merilima došlo se do ovakvog spiska koji vam se predlaže. Već ova izložena merila znače da spisak nije nešto statičko, nešto što se neće promeniti. Sam proces će biti dubok. Biće mnogo promena, a mnoga preduzeća, koja su danas data kao preduzeća opštredržavnog karaktera biće prebačena republikama. S druge strane, praksa će pokazati da će neka preduzeća koja su ostala republikama biti prebačena u opštredržavna.

Predloženim ukazom je određeno takođe pravo Savezne vlade da vraća preduzeća i da obaveštava Prezidijum o svojim postupcima, o svojim rešenjima. Ja dopuštam da su napravljene izvesne greške u ovom spisku. Napravljene su neizbežno, jer morate znati da naša praksa nije toliko ispitana, toliko proverena da se može reći za svako preduzeće kakvo će biti za par godina unapred. I te greške subjektivnog karaktera, biće u praksi, naravno, ispravljene.

Sada će vas možda ovo interesirati, a to je potrebno zbog toga da bismo malo i ovde u Prezidijumu razmišljali o tome. Ja vam mogu u procentima navesti koliko se uzimalo u pojedinim republikama. Srbiji je uzeto s obzirom na broj preduzeća 4%, s obzirom na radna mesta 27%, s obzirom na pogon konjskih snaga 24% i s obzirom na kapital u dinarima 26%. Ostalo je, prema tome, Srbiji s obzirom na apsolutni broj 96%...

Ono što je iz privrede tipično za pojedine republike a nije izričito opšteg karaktera ulazi uglavnom u republičku kompetenciju. Tako je za Sloveniju tipičan pamučni, za Srbiju je tipičan, međutim, vuneni tekstil. Kako je u Hrvatskoj tipična drvna industrija, predložili smo da u saveznu kompetenciju uđu uglavnom samo ona preduzeća iz drvne industrije koja spadaju u veliku hemisku, a ostala preduzeća drvne industrije ostaju republici, kao što je industrija furnira, parketa, pa makar služile i za izvoz. Prema tome, zagaranтована je materijalna baza naše federativne, opšte savezne izgradnje.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ Ministar finansija drug Sreten Žujović.

Ministar finansija Vlade FNRJ Sreten Žujović (NR Srbija): Drug Kidrič je izneo osnovne razloge i dao obrazloženje za hitno prihvatanje Predloga ukaza o određivanju preduzeća opštredržavnog značaja. Ja ću da kažem samo nekoliko reči i to sa finansiskog gledišta. Stvar je u tome da ni u čemu ne dolaze u koliziju u pogledu organizacije industrije državna ili republička preduzeća. U tom pogledu treba uraditi što se više može za bolju orga-

nizaciju samih preduzeća. Fakat je da su se dosad javljali nespo-razumi u pogledu kompetencija u rukovođenju državnim predu-zećima, a naročito u korišćenju njihovih prihoda. Potrebno je da imamo uvid ne samo u organizaciju no i u prihode preduzeća, tj. da imamo tačnu kalkulaciju o svemu tome, tako da pojedine republike, da svaka republika zna kakvim i kolikim prihodima raspolaže, da zna kolika su joj finansiska sredstva potrebna a i sa čime može da računa. To je, drugovi, apsolutno potrebno, to je nužno da bi re-publike mogle u svome proračunu i planu da računaju sa određenim granama proizvodnje i sa prihodima koje ta proizvodnja može da da. Ovo je, dakle, nužno da bi se mogao napraviti što tačniji finan-siski plan.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ drug dr Jovanović.

Dr Dragoljub Jovanović (NR Srbija): Drug Kidrič nam je ovde izneo razloge koji su ga rukovodili da pojedine grane industrije predloži za opštedržavna preduzeća i u pojedinostima nam je izneo kako je stanje u tome pogledu za pojedine republike. Mene inte-resuje sada treće merilo, merilo u pogledu sektora, tj. kakav je u tome učinjen raspored. Ja bih uz to želeo da znam koliko je od ovoga podržavljeno.

Ministar industrije Vlade FNRJ Boris Kidrič: Ovde se radi samo o pitanju kompetencija, a nikako o rukovođenju u administrativnom ili kom drugom pogledu; ne radi se nikako o pitanju svojine. Može da bude i privatno preduzeće i ono će to i dalje ostati, ali se ono proglašuje preduzećem opštedržavnog karaktera i to uglavnom zbog svog privrednog značaja.

Dr Dragoljub Jovanović: A zar ne možete da nam kažete ko-liko je od ovoga podržavljeno?

Ministar industrije Vlade FNRJ Boris Kidrič: Teško je reći procenu, jer su brojke dosta zamršene kako u pogledu sekvestriranih preduzeća i već svršenih procesa oko toga, tako i u pogledu osporavanih sekvestracija. Osim toga, još i danas ima nere-šenih predmeta o ovim stvarima.

Dr Dragoljub Jovanović: Mene bi interesovalo kako stoji sa stranim kapitalom?

Ministar industrije Vlade FNRJ Boris Kidrič: U ovome proglašenju preduzeća za preduzeća opštedržavnog značaja nije se gledalo da li je u pitanju domaći ili strani kapital, dakle nije u pitanju čiji je kapital angažovan. Radi se, kao što sam više puta naglasio, samo o raspodeli kompetencija, a nije u pitanju svojina bez obzira da li se radi o stranoj ili domaćoj. Ovu stvar, ovo pitanje druga Jovanovića treba naročito naglasiti u štampi, da se ne bi ovo proglašavanje preduzeća od opštedržavnog značaja protumačilo onako kako ne odgovara činjeničnom stanju. Naprotiv treba reći

o čemu se stvarno radi, da ovu stvar inostrana reakcija ne bi iskoristila za otvaranje kampanje protiv nas, jer bi ona mogla da kaže da se ovde radi o nacionalizaciji a o čemu se ovde de facto ne radi.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Želi li još ko riječ u načelu? (Niko se ne javlja). Objavljujem da je diskusija u načelu završena. Prelazimo na glasanje. Prima li se prijedlog u načelu? (Glasovi: Prima. — **Jaša Prodanović:** Ja molim da se stavi napomena da se uzdržavam od glasanja iz razloga što nisam do sednice bio upoznat sa ovim zakonskim predlogom). Ima li ko protiv? (Nema.) Pošto niko nije protiv, objavljujem da je prijedlog ukaza primljen u načelu. Molim druga Sekretara da izvoli čitati točku po točku.

Sekretar Mile Perunčić (čita):

Na osnovu člana 74 tač. 6 Ustava, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ, na predlog Vlade FNRJ, izdaje

U K A Z

O ODREĐIVANJU PREDUZEĆA OPŠTEDRŽAVNOG ZNAČAJA

I

Na osnovu člana 74, tač. 6, Ustava FNRJ, a u cilju stvaranja baze za privredu opštedržavnog značaja, koja je glavni oslonac u razvitku privrede Federativne Narodne Republike Jugoslavije i izvor njene snage, određujemo za preduzeća opštedržavnog značaja preduzeća navedena u priloženom spisku.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prima li se, ili ima primjedaba?

Sekretar Mile Perunčić: Ja imam. Ovde, u dispozitivu stoji »tač. 6« a treba da stoji »tač. 16«. Isto tako, predlažem da se početak stava 1 izbacij, jer na osnovu člana 74, tač. 16, Ustava Prezidijum Narodne skupštine određuje koja preduzeća imaju opštedržavni značaj, a Vlada samo podnosi predlog.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Primjedbu ima i drug Frol.

Frane Frol (NR Hrvatska): Pošto se ovdje radi o ukazu, mislim da ovaj prijedlog treba primiti kao rezoluciju u cjelini, a ne da diskutiramo i u pojedinostima.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Moramo ovako raditi zato što ima izmjena u pojedinim točkama.

Josip Rus (NR Slovenija): Trebalo bi posle reći »njene« u četvrtom redu, staviti »privredne«, tako da glasi »izvor njene privredne snage«.

Moša Pijade: Nije potrebno, jer je u trećem redu već stavljeno »privrede Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Da li se prima točka I sa ispravkom koju je predložio drug Perunčić? (Glasovi: Prima.)

Sekretar Mile Peruničić (čita):

II

Vlada FNRJ odrediće, saglasno članu 88 Ustava, koja će njena ministarstva, komiteti ili druge ustanove neposredno upravljati državnim preduzećima, odnosno vršiti na zakonu osnovana prava prema drugim preduzećima.

Ministar industrije Vlade FNRJ Boris Kidrič: Ovde treba učiniti ispravku: da se posle reči »preduzećima« stavi »opštedržavnog značaja«, jer bi se moglo tumačiti da se ovde radi o nacionalizaciji.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prima li se tačka II sa dopunom druga Kidriča (Glasovi: Prima). Ima li ko protiv? (Nema).
Sekretar Mile Peruničić (čita):

III

Savezni organi državne uprave predaće u nadležnost državnim organima u narodnim republikama koje odredi, na predlog vlade republike, prezidijum narodne skupštine republike, sva preduzeća kojima su do sada neposredno upravljali odnosno vršili na zakonu osnovana prava a koja nisu ovim ukazom određena za preduzeća opštedržavnog značaja.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Primete li tačku III? (Glasovi: Primamo).

Sekretar Mile Peruničić (čita):

IV

Ukoliko pojedina preduzeća iz ovog spiska izgube opštedržavni značaj u promenjenim uslovima, Vlada FNRJ može ih predati u nadležnost državnim organima u narodnoj republici koje odredi prezidijum narodne skupštine narodne republike u kojoj se preduzeće nalazi, a na predlog vlade te narodne republike.

O skidanju ovih preduzeća sa spiska preduzeća opštedržavnog značaja Vlada FNRJ će obavestiti Prezidijum Narodne skupštine FNRJ.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ drug Kidrič.

Ministar industrije Vlade FNRJ Boris Kidrič: Da se ostavi Predsedništvu da se ova tačka prestilizuje.

Moša Pijade: Ne može se ništa ostavljati Predsedništvu, ovde to treba urediti. Dajte konkretan predlog.

Ministar industrije Vlade FNRJ Boris Kidrič: Posle reči »Ukoliko« umetnuti reči »u promenjenim uslovima« a da se ove reči u drugom redu izostave. Posle reči »republike« da se stavi tačka i doda nova rečenica: »Ove državne organizacije narodne republike odrediće prezidijum narodne skupštine republike itd.«.

Sekretar Mile Peruničić: Prema tome, tačka IV glasila bi (čita):

IV

Ukoliko u promenjenim uslovima pojedina preduzeća iz ovog spiska izgube opštedržavni značaj, Vlada FNRJ može ih predati u nadležnost državnim organima narodnih republika. Ove državne organizacije narodne republike

odrediće prezidijum narodne skupštine narodne republike u kojoj se preduzeće nalazi, a na predlog vlade te narodne republike.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prima li se tačka IV po prijedlogu druga Kidriča? (Glasovi: Prima).

Sekretar Mile Peruničić (čita):

V

Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu FNRJ«.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ drug Kidrič.

Ministar industrije Vlade FNRJ Boris Kidrič: Predlažem da se izostavi ova tačka V, jer bi se čekanjem na objavljivanje stvar odlagala, a nama je ovo vrlo, vrlo hitno.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Primete li prijedlog, da se tačka V briše? (Glasovi: Primamo). U redu. Tačka V je brisana.

Pošto smo završili pretres u pojedinostima i pošto smo izglasali u pojedinostima, pristupamo drugom konačnom glasanju.

Ministar industrije Vlade FNRJ Boris Kidrič: Ja bih imao da predložim jednu stvar. Mi smo iz spiska koji smo pripremali uz ovaj ukaz izostavili nešto što je ranije Ministarstvo trgovine predložilo. Naime, ispustili smo »NA-MA«, računajući da sva preduzeća trgovinskog karaktera prelaze u kompetenciju republika, a to zato da bismo više dali republikama. Međutim, juče smo održali uži sastanak privrednih ministara i pao je predlog da se »NA-MA« uvrsti u preduzeća opštredržavnog značaja s motivacijom da su to uzorna trgovinska preduzeća, da imaju značaj jedne nabavne organizacije koji ne bi mogle republike u sadašnjem stanju svoje organizacije da snabdevaju i da uspešno vode. No, to je ograničeno time, da sve prodavnice koje »NA-MA« stvori budu predate republikama tako da u saveznoj kompetenciji ostanu samo veliki magazini.

Sekretar Mile Peruničić: U spisku treba ispraviti i neke greške, tj. treba pravilno ispisati naziv fabrike cementa »La Dalmacien« jer je ovde pogrešno ispisano. (Moša Pijade: Tako je!) Onda, treba »Dugi rat« ispisati sa veliko »R«.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Želi li ko da govori povodom ovog prijedloga? (Niko se ne javlja). Slaže li se Prezidijum da se na kraju spiska unese preduzeće »NA-MA« (Glasovi: Slaže).

Sekretar Mile Peruničić: Prema tome, pod rednim brojem 288 upisuje se »NA-MA«.

Pretsednik dr Ivan Ribar: U redu, to je prihvaćeno. Ima riječ drug Kidrič.

Ministar industrije Vlade FNRJ Boris Kidrič: Ovde je potrebno raspraviti još jedno pitanje radi jasnoće i zbog

reakcije. To je pitanje električnih preduzeća. Zbog potrebe sredi-
vanja prilika posle oslobođenja bila je izdata svima republičkim
vladama direktiva da stvore preduzeća koja bi obuhvatila sve izvore
električne snage pa i čitavu osnovnu mrežu. Ova direktiva je bila
naročito potrebna jer postoji sklonost ka suvišnoj centralizaciji.
Republikanska ministarstva su to usko shvatila. Onako isto kao što
su republikanska ministarstva sklona da teže ka samostalnosti, ka
Beogradu, tako isto su ona sklona ka krutom centralizmu kad se
radi o okružnim odborima. To je čovečija slabost, zato se desilo da
su ova republička privredna preduzeća, kao što su recimo, električne
centrale u Srbiji i Sloveniji centralizovane, potpuno centralizovane
sve do najmanjih centralica. Mi smo se najedanput našli pred pi-
tanjem da nismo bili u stanju odvojiti ono što je centralizovano bez
potrebe. Morali smo, prema tome, električna preduzeća Srbije i Slo-
venije a delimično i Bosne i Hercegovine da proglasimo za opšta.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prema tome, primili smo prvu
točku dnevnog reda.

Prelazimo na drugu točku: Pretres Pravilnika o ustrojstvu i po-
slovanju Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ. Vi ste dobili taj
pravilnik. Želi li ko da govori? Ko želi neka izvoli ustati.

Riječ ima Moša Pijade.

Moša Pijade: Potrebno je da Prezidijum ima pravilnik, koji
nije mogao ranije uopšte da se izradi i predloži dok nismo prekjuče
prihvatili u plenumu Skupštine sam Zakon o Prezidijumu. Prema
tome, ovo je, ustvari, razrada toga zakona i unete su samo one naj-
nužnije odredbe na osnovu kojih bi Prezidijum mogao da organi-
zuje svoj unutrašnji rad, svoja odeljenja i da funkcioniše na osnovu
određenih, napisanih propisa, koje mi dosad nismo imali, nego smo
se oslanjali na višegodišnju praksu i na principe koji su se nalazili
u odlukama Drugog zasjedanja AVNOJ-a u Jajcu, Privremene nar-
odne skupštine i Ustavotvorne skupštine. Prema tome, nemam šta
naročito dalje da kažem o ovome našem predlogu.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Po duhu ovog Pravilnika o po-
slovanju Prezidijuma, već se postupa, on se već faktički primje-
njuje kao neki nepisani zakon, pa je sada ovo ustvari samo stav-
ljanje na papir prakse koja je stečena i izgrađena još od Drugog
zasjedanja AVNOJ-a u Jajcu.

Želi li još ko od drugova da govori? (Ne javlja se niko). Pošto
više niko ne želi riječ, pitam da li se prima u načelu Pravilnik o
ustrojstvu i poslovanju Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ?

(Prima). Ima li ko protiv? (Nema). Konstatiram da je Pravilnik o ustrojstvu i poslovanju Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ primljen u načelu.

Prelazimo na pretres u pojedinostima. Molim, druga potpredsednika Pijade da, kao izvestilac Pretsjedništva, čita tekst i da u slučaju potrebe u ime predlagača daje obavještenja.

Izvestilac **Moša Pijade** (čita):

P R A V I L N I K

O USTROJSTVU I POSLOVANJU PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Pretstavlanje Prezidijuma

Član 1

Poslove koji su mu stavljeni u nadležnost Ustavom i Zakonom o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ vrši Prezidijum prema odredbama ovog pravilnika.

O svima predmetima rešava Prezidijum na punoj sednici, osim u slučajevima gde je Zakonom o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ i ovim pravilnikom drukčije predviđeno.

Ja bih predložio da se mesto »ustrojstvo« kaže »organizacija«; dakle »Pravilnik o organizaciji i poslovanju Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ«.

Frane Frol: Ja mislim da treba reći »O unutrašnjoj organizaciji« radi toga što Zakon o Prezidijumu, čl. 10, govori o unutrašnjem ustrojstvu Prezidijuma, a ovdje se zaista radi o unutrašnjoj organizaciji.

Moša Pijade: Reč ustrojstvo sadrži u sebi i elemente za pojam osnivanja nečega. Ona znači i organizaciju, ali znači i osnivanje. Zato smo mislili da izbegnemo taj smisao pa da kažemo »o unutrašnjoj organizaciji«.

Sreten Žujović: Ona reč u podnaslovu »pretstavlanje« nekako ne odgovara sadržini. . .

Moša Pijade: Odgovara sadržini utoliko što ovih nekoliko paragrafa govore ustvari o onoj ulozi Prezidijuma koja ima karakter pretstavljanja države, njenog suvereniteta itd., ali taj naslov uopšte može da se briše. Mogu svi podnaslovi da se brišu i da ovde, na primer, stoji samo: »Čl. 1«. (Glasovi: Tako je!).

Pretsednik **dr Ivan Ribar:** Prima li se naslov sa izmjenom koju predlaže drug Pijade? (Glasovi: Prima). Prima li se prijedlog da se brišu svi podnaslovi, jer su de facto nepotrebni? (Glasovi: Prima).

Dr Dragoljub Jovanović: Kod člana 1 ja mislim da bi bilo dobro da se reči »i ovim pravilnikom« ispušte i da se radi samo na osnovu zakona, da ne bi izgledalo da se po pravilniku radi nešto što nije u zakonu, sem ako ima nešto što nije zakonom predviđeno.

Moša Pijade: Ima stvari koje sam Prezidijum zadržava u svojoj nadležnosti. Zakon je kazao da Prezidijum može preneti na svoje Pretsedništvo izvesne poslove, osim onih koji ostaju u isključivoj kompetenciji Prezidijuma i nabroja koji su ti poslovi. Sada, na osnovu ovoga, Prezidijum će dati ono što hoće.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Primete li član 1? (Glasovi: Primamo). Član 1 je primljen.

Izvestilac **Moša Pijade** (čita):

Član 2

Pretstavlanje države prema inostranim državama vrše u ime Prezidijuma Pretsednik i Sekretar Prezidijuma zajedno ili Pretsednik sam.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Primete li član 2? (Glasovi: Primamo). Član 2 je primljen.

Izvestilac **Moša Pijade** (čita):

Član 3

Sve ukaze, odluke, rešenja i celu prepisku Prezidijuma potpisuju zajedno Pretsednik i Sekretar Prezidijuma.

Akta Sekretarijata Prezidijuma potpisuje sam Sekretar.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Primete li član 3? (Glasovi: Primamo). Član 3 je primljen.

Izvestilac **Moša Pijade** (čita):

Član 4

U slučaju sprečenosti Pretsednika zamenjuju ga potpredsednici po redu.

Dr Dragoljub Jovanović: Reči »po redu« treba precizirati.

Izvestilac **Moša Pijade:** Zna se kojim redom idu: Srbija, Hrvatska, Slovenija itd.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Primete li član 4? (Glasovi: Primamo). Član 4 je primljen.

Izvestilac **Moša Pijade** (čita):

Član 5

Primanje akreditivnih i opozivnih pisama stranih opunomoćenih diplomatskih predstavnika vrše u ime Prezidijuma Pretsednik i Sekretar.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Primete li član 5? (Glasovi: Primamo). Član 5 je primljen.

Izvestilac **Moša Pijade:** Briše se podnaslov »Sednice Prezidijuma«. (Čita):

Član 6

Sednice Prezidijuma sazivaju Pretsednik po rešenju Pretsedništva Prezidijuma prema potrebi. U pozivu na sednicu mora biti uključen i dnevni red sednice. Po mogućnosti svi članovi Prezidijuma treba blagovremeno da budu upoznati o predmetima koji će se na sednici rešavati.

Sednicom rukovodi Pretsednik.

Pretsednik je dužan sazvati sednicu i na zahtev pet članova Prezidijuma. Ako takva zahtevana sednica ne bude sazvana u roku od pet dana, predlagači mogu sami uputiti poziv na sednicu.

U prvoj rečenici ovog člana umesto reči »sazivaju« treba staviti »saziva«.

Frane Frol: Svi moraju biti obaviješteni, a ne po mogućnosti.

Izvestilac Moša Pijade: Ja bih bio za to da ostane »po mogućnosti«, jer ima stvari koje mogu da iskrсну kao hitne, tako da se može desiti da neko dobije depešu i da dođe pa da tek ovde sazna o čemu se radi, naprimer, ako se radi o mobilizaciji.

Jaša Prodanović: Ja ne bih bio za to da ostane »po mogućstvu«. Ne valja da se stavi ovakav princip; svaki član treba da bude obavješten. Ako neko nije, to je force majeure i onda je to već nemoguće. Ako ostane »po mogućnosti«, može da bude zloupotrebe.

Sreten Žujović: Sama reč »blagovremeno« znači već mogućnost.

Izvestilac Moša Pijade: Dobro, da brišemo reči na početku treće rečenice »Po mogućnosti«.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prima li se ovako popravljen član 6? (Glasovi: Prima). Primićen je član 6. Na redu je član 7.

Izvestilac Moša Pijade (čita):

Član 7

Sednice Prezidijuma po pravilu nisu javne i njima mogu prisustvovati samo članovi Prezidijuma i naročito pozvani članovi Vlade ili druga lica, ako je potrebno saslušati njihovo mišljenje pri rešavanju nekog pitanja. O pozivanju takvih lica rešava sednica.

Prezidijum može po određenom pitanju držati i javnu sednicu.

Dr Dragoljub Jovanović: Da li je zgodno da sednica rešava o pozivanju ovih lica, da ne bude to kasno?

Izvestilac Moša Pijade: To može da bude u toku samog pretresa, ali se ova lica mogu i unapred pozivati ako tu potrebu utvrdi Pretsedništvo. Sigurno je da će se sednice unapred pripremati pa će se i o tome naravno misliti.

Jaša Prodanović: Neka to odredi Pretsedništvo.

Sreten Žujović: Ja bih tu misao podelio na dve rečenice.

Boris Kidrič: Ustavna je tradicija da članovi Vlade prisustvuju sednicama. Prema tome, to im i sada treba dozvoliti. Prezidijum može pozvati i druga lica, ako, naravno, nalazi da je to potrebno. Zato predlažem da se prva rečenica podeli i da glasi:

»Sednice Prezidijuma po pravilu nisu javne i njima mogu prisustvovati članovi Prezidijuma i članovi Savezne vlade. Pretsedništvo Prezidijuma može prema potrebi pozvati i druga lica ako je potrebno saslušati njihovo mišljenje pri rešavanju nekog pitanja.«

Izvestilac **Moša Pijade**: Onda poslednju rečenicu da brišemo?

Boris Kidrič: Da!

Rodoljub Čolaković (NR Bosna i Hercegovina): Ja mislim da članovi Savezne vlade prisustvuju sjednicama. Ovdje je potrebno dvojiti, razlikovati sjednice od postupka.

Izvestilac **Moša Pijade**: Ovde se radi samo o prisustvovanju, o pravu da prisustvuju, a ne radi se ovde o rešavanju.

Rodoljub Čolaković: To znači, da nemaju pravo rješavanja.

Izvestilac **Moša Pijade**: To je jasno, ako nisu članovi Prezidijuma.

Pretsednik **dr Ivan Ribar**: Prima li se član 7 ispravljen po prijedlogu druga Kidriča? (Glasovi: Prima. — Mile Perunčić: Molim da se pročita, zbog zapisnika, kako glasi prečišćen tekst člana 7).

Izvestilac **Moša Pijade** (čita):

Član 7

Sednice Prezidijuma po pravilu nisu javne i njima mogu prisustvovati samo članovi Prezidijuma i članovi Savezne vlade. Pretsedništvo Prezidijuma može pozvati i druga lica, ako je potrebno saslušati njihovo mišljenje pri rešavanju nekog predmeta.

Prezidijum može po određenom pitanju držati i javnu sednicu.

Pretsednik **dr Ivan Ribar**: Pošto smo saslušali usvojenu redakciju člana 7, prelazimo na član 8.

Izvestilac **Moša Pijade** (čita):

Član 8

Na početku sednice Prezidijum može izmeniti ili dopuniti dnevni red sa kojim je sednica sazvana.

Sednica će se držati dok se ne iscrpe dnevni red saziva.

Dr Dragoljub Jovanović: To znači, da se posao ne može odložiti za sutra?

Izvestilac **Moša Pijade**: Dok se ne iscrpe dnevni red, to znači da može sednica da traje i tri dana.

Dr Stevan Jakovljević (NR Srbija): Ako se kaže: »Sednica će se držati dok se ne iscrpe dnevni red« onda nije potrebna poslednja reč »saziva«.

Jaša Prodanović: Po ovom članu 8, mislim, dato je široko pravo Prezidijumu za izmenu i dopunu dnevnoga reda sednica. Treba

ostati pri principu da pretstavnicu Prezidijuma treba ranije da znaju šta je stavljeno na dnevni red za rešavanje, a samo u izuzetnim slučajevima ili kad se radi o važnim stvarima, ili kad se radi o nekoj hitnoj stvari može se dnevni red samo dopunjavati i u tom smislu menjati. Ja bih primio to o dopuni dnevnog reda, ali samo, kao što sam rekao, u izuzetnim slučajevima, a obratno ne. To treba da budu važne i hitne stvari. Ja mislim, da kod ovoga o tom pitanju treba staviti neku ogradu. Šta meni vredi ako dođem na sednicu, pa mi se kaže da imamo o tome i tome zakonu da rešavamo, ili o toj i toj odluci da damo svoj sud. Ja onda o tome zakonu ili o ma kom drugom pitanju o čemu prethodno nisam upoznat ne mogu ništa da govorim niti da primetim pošto mi je nepoznata sadržina samoga zakonskog predloga ili neke druge u svakom slučaju važne stvari...

Izvestilac Moša Pijade: Zašto Vi uvek, druže Jašo, pretpostavljate takve neke stvari?

Jaša Prodanović (nastavlja): Ja sam za to da se izbegnu zloupotrebe. Vi kažete, šta se brinete kad imamo dobru vladu. Ja mislim, da ne može da se na osnovu toga što sad imamo dobru vladu, smatra da joj možemo dati sve, nego da joj treba dati takva ovlašćenja kakva Vi pretpostavljate samo za izuzetne i važne slučajeve.

Izvestilac Moša Pijade: Ja sam potpuno protivnik ovakvom shvatanju. Po mom mišljenju, treba da ostavimo pravo da uže Pretsedništvo, tj. Pretsedništvo Prezidijuma predlaže dnevni red sednica Prezidijuma. I kad Pretsedništvo iziđe sa jednim dnevnim redom, taj predlog treba da bude njegovo suvereno pravo, tj. da se sa tim dnevnim redom sastaje sednica, s tim da Prezidijum u plenumu, naravno, ima pravo da dodaje neku tačku ili da neku tačku izbaci iz dnevnog reda, ali da to pravo određivanja dnevnog reda oduzmemo užem Prezidijumu mislim da bi bilo pogrešno. Molim druga Prodanovića, da nam objasni kako možemo oduzeti pravo užem Prezidijumu, tj. Pretsedništvu Prezidijuma da sastavlja dnevni red, jer to u osnovi znači oduzeti mu pravo da priprema sednice plenuma, pa i da ih zakazuje.

Jaša Prodanović: Kao što je propisano da Narodna skupština ne može da radi šta hoće i kad šta hoće, već mora da radi onako kako joj propisuje poslovnik i Ustav. Ja za vreme svoje poslaničke dužnosti nikad nisam tražio da se dnevni red koji je Skupština utvrdila menja.

Izvestilac Moša Pijade: Mi smatramo da Pretsedništvo Prezidijuma treba da ima to pravo da sastavlja dnevni red, mi to pravo tražimo za sebe, i to pravo treba dati užem Prezidijumu.

Sreten Žujović: Treba da se kaže, da ovo može da se vrši samo izuzetno, a to bi bilo faktično ono što i Vi mislite čika-Janko.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Riječ traži drug Sekretar.

Sekretar Mile Peruničić: Slušajući ovu diskusiju, meni se čini da nju treba prekratiti jednostavno brisanjem celog prvog stava člana 8 zbog toga što je ovo ustvari nepotrebno. Moje je mišljenje da član 8 treba da se sastoji od drugog stava usvajajući pri tome primedbu druga Steve Jakovljevića. Prema tome, predlažem da član 8 glasi: »Sednica će se držati dok se ne iscrpe dnevni red.« (Glasovi: Prima se!)

Pretsednik dr Ivan Ribar: Da li ima ko protiv ovog primjedloga? (Nema). Prema tome, član 8 primljen je s tim što je brisan stav prvi, a stav drugi postaje član 8, kako ga je predložio drug Peruničić.

Prelazimo na član 9.

Izvestilac Moša Pijade (čita):

Član 9

Kratki zapisnik sednica vodi Sekretar Prezidijuma. Po rešenju sednice može se voditi i stenografski zapisnik.

Zapisnik se čita na početku sednice. Ako Sekretar ne usvoji primedbe na zapisnik, a primedba ne bude povučena, rešava o primedbi Prezidijum bez pretresa.

Zapisnik posle usvajanja overavaju Predsednik i Sekretar.

Stenografske beleške mogu se, prema rešenju sednice, objaviti u celini ili delimično. Kratki zapisnik objavljuje se u „Službenom listu FNRJ”.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li primjedaba? (Nema). To znači član 9 se prima kako je predložen.

Prelazimo na član 10.

Izvestilac Moša Pijade (čita):

Član 10

Izveštaje pojedinih odeljenja ili komisija Prezidijuma čitaće i zastupati oni članovi Prezidijuma koji rukovode dotičnim odeljenjem ili komisijom. O ostalim predmetima referišu sednici Predsednik ili Sekretar.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li primjedaba? (Nema). Prema tome, i član 10 je primljen bez izmjene.

Prelazimo na član 11.

Izvestilac Moša Pijade (čita):

Član 11

Način rada na sednici ima biti shodan načelima skupštinskog poslovnika.

Sednica je sposobna za rad ako je prisutna većina članova Prezidijuma, a rešenja se donose većinom glasova.

Za proučavanje pojedinih pitanja može Prezidijum odrediti posebne komisije od svojih članova ili stručnjaka.

Dr Dragoljub Jovanović: Predsedništvo treba da ima do 34 člana. Polovina od toga je 17, a većina od toga je 9.

Sekretar Mile Peruničić: To ne može! Po Ustavu Prezidijum može imati do 30 članova bez Pretsedništva i zbog toga broj koji pominje dr Jovanović ne bi odgovarao većini. Zato mislim da treba da ostane, da treba da usvojimo ovako kako je predloženo. (Glasovi: Tako je!)

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prema tome, član 11 se prima kako je predložen. Ima li ko protiv? (Nema).

Izvestilac Moša Pijade: Na redu je član 12. (Čita):

Član 12

Pretsednik, potpredsednici i Sekretar Prezidijuma sačinjavaju Pretsedništvo Prezidijuma.

Pretsedništvo Prezidijuma ovlašćeno je da u ime Prezidijuma:

- 1) saziva ukazom zasedanja Narodne skupštine saglano Ustavu;
- 2) da daje obavezna tumačenja saveznih zakona na osnovu mišljenja Pravnog odeljenja Prezidijuma;
- 3) da proglašuje zakone izglasane u oba doma Narodne skupštine i da ih objavljuje u „Službenom listu FNRJ“; da proglašuje i objavljuje zakone prema čl. 136 Ustava dok traje tim članom predviđeni rok;
- 4) da izdaje ukaze;
- 5) da donosi odluke po molbama za pomilovanje prema propisima zakona;
- 6) da dodeljuje odlikovanja i počasna zvanja prema propisima zakona osim članovima Prezidijuma, o čemu odlučuje Prezidijum na punoj sednici;
- 7) da ratifikuje međunarode ugovore, osim onih koji se ratifikuju na zajedničkoj sednici oba doma Skupštine;
- 8) da postavlja i opoziva na predlog Vlade ambasadore, izvanredne poslanike i opunomoćene poslanike u stranim državama;
- 9) određuje zamenike odsutnim članovima Vlade FNRJ na predlog Pretsednika Vlade;
- 10) imenuje na predlog Vlade FNRJ rukovodiocce komiteta i komisija pri Vladi FNRJ;
- 11) određuje na predlog Vlade FNRJ koja preduzeća i ustanove imaju opštedržavni značaj.

Prezidijum može ovlastiti Pretsedništvo Prezidijuma da vrši i druge poslove iz njegove nadležnosti, osim onih koji spadaju u isključivu nadležnost Prezidijuma prema čl. 6 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ.

Vlada Zečević: Sve odluke Prezidijuma potpisuju Pretsednik i Sekretar. Zato ja mislim da bi ovde trebalo reći: »Pretsednik, Sekretar i potpredsednici«.

Jaša Prodanović: Kad se stavlja sve u ovaj član, onda treba reći: »Pretsednik, potpredsednici i Sekretar«.

Andrija Hebrang (NR Hrvatska): Kako treba razumjeti toč. 9. člana 12 gdje se kaže: da Prezidijum određuje zamjenike odsutnim članovima Vlade FNRJ. Da li je to u slučaju kada ministar ode u inostranstvo? Jedan ministar, recimo, nije u Beogradu izvjesno vrijeme, već se nalazi negdje u unutrašnjosti zemlje. Da li će mu se i onda određivati zamjena?

Sekretar Mile Peruničić: Ministar koji se nalazi u zemlji ne smatra se odsutnim. Ministar je odsutan onda kada je van granica naše države.

Frane Frol: U točki drugoj člana 12 stoji: »da daje obavezna tumačenja saveznih zakona na osnovu mišljenja Pravnog odjeljenja Prezidijuma«. Kako Pravno odjeljenje više ne postoji, nego Odjeljenje za ocjenu suglasnosti i tumačenje zakona, treba ovdje staviti mjesto Pravnog odjeljenja »Odjeljenja za ocjenu suglasnosti i tumačenja zakona«.

Izvestilac Moša Pijade: Ima pravo Frol. Prvo se zamišljalo da se stvori Pravno odjeljenje koje bi obuhvatalo i Odeljenje za ocenu saglasnosti i tumačenje zakona i Odeljenje za pomilovanja. Pošto sada imamo Odeljenje za ocenu saglasnosti i tumačenje zakona, treba primiti predlog druga Frola.

Frane Frol: Onda treba brisati toč. 10 gdje se kaže: »imenuje, na prijedlog Vlade FNRJ, rukovodiocce komiteta i komisija pri Vladi FNRJ«. Tu se radi o pretsjednicima komiteta. Njih postavlja Vlada. To je po Ustavu. A što se tiče pretsjednika komisija, to je sadržano tamo gdje se govori o članovima Vlade. Pretsjednik Kontrolne komisije je član Vlade. Mislim da bi zbog toga trebalo brisati točku 10. Sem toga, ovdje se nigdje ne vidi kome je odgovorno Pretsjedništvo za svoj rad. Zato treba da se doda još jedan član koji bi glasio: »Pretsjedništvo odgovara za svoj rad Prezidijumu«.

Pretsednik dr Ivan Ribar: To je ustavna odredba. Zato to nije ovdje unijeto. Nećemo ponavljati ovdje ustavne odredbe.

Izvestilac Moša Pijade: Molim druga Frola da formuliše predlog o brisanju tač. 10.

Frane Frol: Ja sam već rekao i obrazložio svoj prijedlog da se toč. 10 briše.

Sekretar Mile Peruničić: Ima komiteta čiji pretsednici nemaju rang ministra.

Frane Frol: Takve postavlja Vlada, ali oni nisu ministri.

Sreten Žujović: Ima ministara koji vrše dužnost pretsjednika komiteta. Njih imenuje Vlada.

Izvestilac Moša Pijade: U vezi sa Zakonom o službi u Jugoslovenskoj armiji koji je Narodna skupština usvojila, potrebno je da se ovde stavi i to da Prezidijum imenuje generale i admirale, jer i to sada spada u našu nadležnost.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Onda ćemo ovdje umetnuti kao točku 10 da »imenuje na prijedlog Vrhovnog komandanta generale i admirale« to je ostalo i u samom ovom zakonu, koji je juče primljen.

Jaša Prodanović: Ovde u stavu drugom pod 2) stoji da daje obavezna tumačenja saveznih zakona na osnovi mišljenja Pravnog odeljenja Prezidijuma, a ja mislim da bi mnogo bolje bilo da se mesto »na osnovu« stavi »po saslušanju« itd.

Sekretar Mile Peruničić: Pravilno je.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Sasvim je pravilno, i to će se popraviti.

Sreten Žujović: U tački 3 se kaže: da proglašuje i objavljuje zakone prema čl. 136 Ustava dok traje tim članom predviđeni rok. I ja ne znam da li je potrebno da ostane ovo: dok traje tim članom predviđeni rok.

Izvestilac Moša Pijade: Čim se rok svrši i ovo će se pravo ugastiti.

Jaša Prodanović: Tačku 6 ja nisam dobro razumeo. Tu se govori o odlikovanjima. Da li se to sad odnosi na sva lica ili bi možda bolje bilo da se za odlikovanje članova Prezidijuma kaže u posebnoj rečenici, koja bi bila odvojena i koja bi glasila: »O odlikovanjima članova Prezidijuma odlučuje Prezidijum«.

Pretsednik dr Ivan Ribar: To je vrlo dobro i umjesno. A šta je sa tačkom 10.

Izvestilac Moša Pijade: Briše se, i sad kao tačka 10 dolazi ono što smo rekli o generalima i admiralima. Ako nema više primedaba, da sad pročitamo definitivan tekst. (Čita):

Član 12

Pretsednik, potpredsednici i Sekretar Prezidijuma sačinjavaju Predsedništvo Prezidijuma.

Predsedništvo Prezidijuma ovlašćeno je da u ime Prezidijuma:

- 1) saziva ukazom zasedanja Narodne skupštine saglasno Ustavu;
- 2) da daje obavezna tumačenja saveznih zakona po saslušanju mišljenja Odeljenja za ocenu saglasnosti i tumačenja zakona;
- 3) da proglašuje zakone izglasane u oba doma Narodne skupštine i da ih objavljuje u „Službenom listu FNRJ“; da proglašuje i objavljuje zakone prema čl. 136 Ustava dok traje tim članom predviđeni rok;
- 4) da izdaje ukaze;
- 5) da donosi odluke po molbama za pomilovanje prema propisima zakona;
- 6) da dodeljuje odlikovanja i počasna zvanja prema propisima zakona. O odlikovanju članova Prezidijuma odlučuje Prezidijum na punoj sednici;
- 7) da ratifikuje međunarodne ugovore, osim onih koji se ratifikuju na zajedničkoj sednici oba doma skupštine;
- 8) da postavlja i opoziva na predlog Vlade ambasadore, izvanredne poslanike i opunomoćene poslanike u stranim državama;
- 9) da određuje zamenike odsutnim članovima Vlade FNRJ na predlog Predsednika Vlade;
- 10) da na predlog Vrhovnog komandanta oružanih snaga FNRJ proizvodi i unapređuje generale i admirale Jugoslovenske armije; i

11) da određuje na predlog Vlade FNRJ koja preduzeća i ustanove imaju opštedržavni značaj.

Prezidijum može ovlastiti Pretsedništvo Prezidijuma da vrši i druge poslove iz njegove nadležnosti, osim onih koji prema čl. 7 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ spadaju u isključivu nadležnost Prezidijuma.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Stavljam na glasanje član 12. Primate li član 12 sa izmjenama i nadopunama koje ste čuli? (Glasovi: Primamo). Ima li ko protiv? (Nema). Objavljujem da je član 12 sa izmjenama i nadopunama primljen onako kako ga je pročitao drug Pijade.

Izvestilac Moša Pijade (čita):

Član 13

Članovi Pretsedništva Prezidijuma borave stalno u Beogradu i mogu se udaljavati iz Beograda samo po rešenju sednice Pretsedništva.

(Jedan glas: Zašto da budu stalno u Beogradu?)

Izvestilac Moša Pijade: Ja sam tražio da to ostane, smatram da članovi Pretsedništva moraju stalno da budu u Beogradu, jer ćemo mi imati mnogo posla; redovno se radi i sada.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Da li to onda da ostane ovako?

Izvestilac Moša Pijade: Da ostane.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li ko protiv? (Nema). Primate li pročitani član 13. (Glasovi: Primamo). Objavljujem da je pročitani čl. 13 primljen.

Izvestilac Moša Pijade (čita):

Član 14

Pretsedništvo Prezidijuma sastaje se kad god treba doneti neko rešenje. Rešenja se donose većinom glasova i unose se u zapisnik. O sednicama na kojima se rešava o molbama za pomilovanje osuđenih lica vode se posebni zapisnici koje potpisuju svi članovi Pretsedništva koji su prisustvovali rešavanju.

Službenike Prezidijuma postavlja i njihove službeničke odnose rešava Pretsednik Prezidijuma.

Pretsednik Prezidijuma izvršuje budžet Prezidijuma.

Jaša Prodanović: Ja mislim da bi kraj prvog stava mogli redigovati tako, da se kaže da zapisnike potpisuju »svi prisutni članovi« itd.

Izvestilac Moša Pijade: U redu. Drugi i treći stav treba da glasi ovako: »Službenici Prezidijuma postavljace se po propisima Zakona o državnim službenicima.

Pretsednik Prezidijuma izvršuje budžet Prezidijuma«.

Frane Frol: Mislim da bi stav drugi i treći trebalo odvojiti od stava prvoga kao posebne članove, jer ova materija nema nikakve veze sa materijom iz stava prvoga.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Sasvim je to u redu.

Frane Frol: Drugo, mislim da u Zakonu o službenicima nije nigdje kazano ko postavlja službenike Prezidijuma.

Sekretar Mile Peruničić: Jeste. To je predviđeno u članu 46 Zakona o službenicima.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Primete li da se odvoji stav prvi od stava drugog i trećeg, s tim da stav prvi postane član 14, a stav drugi i treći da postanu član 15. (Glasovi: Prima).

Podnaslov iznad člana 15 koji postaje sada članom 16 briše se. Ovaj podnaslov je glasio: »Odeljenja Prezidijuma«. Isto tako, brišu se i svi ostali podnaslovi u ovom Pravilniku.

Izvolite čuti član 16, dosadašnji član 15.

Izvestilac Moša Pijade (čita):

Član 16

Pretsedništvo Prezidijuma rukovodi poslovima Prezidijuma preko pojedinih odeljenja na čijem čelu stoje potpredsednici ili Sekretar Prezidijuma. Prezidijum ima sledeća odeljenja:

- 1) Sekretarijat;
- 2) Odeljenje za ocenu saglasnosti i tumačenje zakona;
- 3) Odeljenje za pomilovanja.

Pri Prezidijumu postoji Kancelarija ordena.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Želi li ko riječ? (Frane Frol: Molim za riječ). Ima riječ drug Frol.

Frane Frol: Drugovi, u članu 16 kaže se: »Pri Prezidijumu postoji Kancelarija ordena«. Ja bih brisao član 19 pa bi ovako kazao: »Pri Prezidijumu postoji Kancelarija ordena kojom rukovodi šef kancelarije«. (Jedan glas: Niste citirali ceo član 19, jer se na kraju člana 19 kaže: »koji ima rang pomoćnika ministra«). Da, nisam. Pitanje je da li to treba da uđe?

Izvestilac Moša Pijade: To da on ima rang pomoćnika ministra već piše na drugome mestu, pa ne treba ovde da ostane.

Frane Frol: Ja bih, prema tome, predložio da član 19 brišemo i da njegovu sadržinu spojimo za član 16, kao što sam već to predložio.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prima li se član 16 sa ovom dopunom? (Glasovi: Prima). Objavljujem da je član 16 primljen sa ovom dopunom.

Izvolite čuti član 17, dosadašnji član 16.

Izvestilac Moša Pijade (čita):

Član 17

Sekretarijatom rukovodi Sekretar Prezidijuma. Sekretarijat ima sledeće otkse:

- 1) Kabinet Sekretara Prezidijuma;
- 2) Opštu kancelariju;

- 3) Otsjek za kadrove;
- 4) Blagajnu i računovodstvo;
- 5) Protokol;
- 6) Tehnički odsjek;
- 7) Biblioteku;
- 8) Ekonomat;
- 9) Odeljenje bezbednosti.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Čuli ste član 17. Ko želi riječ? (Frane Frol: Molim za riječ). Ima riječ drug Frol.

Frane Frol: Ja mislim da ovdje ima previše odsjeka. Ima odsjeka u kojima radi samo jedna osoba.

Izvestilac Moša Pijade: Nema ni jednog odsjeka u kome bi radilo samo lice.

Frane Frol: Ja mislim da ne kažemo: Odeljenje bezbjednosti nego da kažemo: Otsjek bezbjednosti.

Izvestilac Moša Pijade: To može da se primi.

Frane Frol: Ja sam rekao da ima mnogo odjeljenja. Moj prijedlog je da u opći odsjek uđe i blagajna, i računovodstvo i ekonomat. Sem toga, šta će nam zaseban odsjek protokola.

Izvestilac Moša Pijade: Protokol bi mogao da bude vezan za opštu kancelariju. Prema tome, mogli bismo protokol brisati kao zaseban odsjek. Ili, još je bolje da protokol ide u kabinet.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Protokol može da ide i u kabinet.

Frane Frol: Blagajna može da se poveže sa ekonomatom.

Sekretar Mile Peruničić: Blagajna, računovodstvo i ekonomat mogu da budu zajedno. Prema tome, u članu 17, tačka 4, imala bi da glasi ovako: »4) Blagajna, računovodstvo i ekonomat«
 Protokol može i da se briše.

Dr Dragoljub Jovanović: Šta znači ovo pod 3): Otsjek za kadrove?

Izvestilac Moša Pijade: To je personalni odsjek.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prema tome, u članu 17 (dosađnji član 16) vrši se izmjena utoliko što se pod 4) kaže: »Blagajna, računovodstvo i ekonomat«. Dalji dio ovoga člana glasi ovako:

- »5) Tehnički odsjek;
- 6) Biblioteka;
- 7) Otsjek bezbjednosti«.

Prima li se član 17 sa ovim izmjenama? (Glasovi: Prima). Objavljujem da je član 17 primljen.

Izvolite čuti član 18.

Izvestilac Moša Pijade (čita):

Član 18

Odeljenje za ocenu saglasnosti i tumačenje zakona proučava sva pitanja u vezi sa ocenom koju je Prezidijum dužan davati o saglasnosti zakona narodnih republika sa Ustavom FNRJ i saveznim zakonima, kao i u vezi sa obaveznim tumačenjem saveznih zakona i ocenom saglasnosti uredaba, uputstava, naredaba i rešenja članova Savezne vlade.

Odeljenjem rukovodi jedan od potpredsednika Prezidijuma.

Administracijom Odeljenja rukovodi načelnik odeljenja sa osobljem.

Odeljenje prati razvitak celokupnog saveznog i republikanskog zakonodavstva.

U cilju proučavanja zakonodavstva i izvršenja zadataka ovog Odeljenja obrazuje se pri Odeljenju Pravni savet od pravnih stručnjaka (profesora, sudija, javnih tužilaca i drugih pravnika). Pravni savet sastaje se prema potrebi a njegove sednice saziva Potpredsednik Prezidijuma koji rukovodi ovim Odeljenjem. Načelnik Odeljenja član je Pravnog saveta.

Članovi Pravnog saveta dobijaju honorar od sednice ili od referata.

Odluke donosi prema mišljenju izrađenom u Odeljenju Pretsedništvo Prezidijuma.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ko želi da govori? (Frane Frol: Ja). Riječ ima Frane Frol.

Frane Frol: Ovdje nije rečeno ko postavlja ove profesore. Trebalo bi staviti ko postavlja članove Pravnog savjeta.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Oni su stalni.

Izvestilac Moša Pijade: Njih postavlja Pretsedništvo.

Dr Dragoljub Jovanović: U cilju proučavanja zakonodavstva i izvršenja zadataka ovog odeljenja Pretsedništvo obrazuje ...

Šta je sa ustavima narodnih republika?

Izvestilac Moša Pijade: To može samo Skupština. To ostaje Skupštini FNRJ da oceni da li je ustav jedne republike saglasan sa Ustavom FNRJ.

Jaša Prodanović: Ko određuje honorare?

Pretsednik dr Ivan Ribar: Pretsjedništvo.

Izvestilac Moša Pijade: Honorar određuje Pretsedništvo, ali to nije ni potrebno jer u Zakonu o državnim službenicima stoji ko ima prava na honorar. Sada, svejedno može da ostane i ovako.

U posljednjem stavu trebalo bi staviti »odluke donosi po saslušanju mišljenja ...«.

Dr Dragoljub Jovanović: Da li je zgodno rečeno »po saslušanju mišljenja«?

Izvestilac Moša Pijade: Onda da stavimo »po predlogu odeljenja«, ili »po saslušanju mišljenja odeljenja«. Ovo drugo je bolje. (Glasovi: Prima se).

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prima li se član 18 sa ovim dopunama? (Glasovi: Prima). Objavljujem da je član 18 sa ovim izmenama primljen.

Izvolite čuti član 19.

Izvestilac **Moša Pijade** (čita):

Član 19

Odeljenjem za pomilovanja rukovodi jedan od potpretsednika. Odeljenje na čijem čelu stoji načelnik priprema materijal po molbama za pomilovanje za sednicu Pretsedništva.

Ovo Odeljenje ne radi sa publikom i sav je njegov rad poverljive prirode.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ drug Frol.

Frane Frol: Drugi stav člana 19 mislim da može da otpadne, jer to spada u okvir internih uputstava.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ sekretar Peruničić.

Sekretar Mile Peruničić: To je potpuno tačno, što kaže drug Frol da treba izbaciti poslednji stav.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ drug Jaša Prodanović.

Jaša Prodanović: Zašto je šefu Kancelarije ordena određen rang pomoćnika ministra?

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ sekretar Peruničić.

Sekretar Mile Peruničić: Kancelarija ordena je vrlo važna ustanova. Šef takve kancelarije — bez obzira kako se ona zove u drugim zemljama — ima čak i rang ministra. On bi trebalo da ima taj rang utoliko pre što će on docnije — kada bude izrađen pravilnik o unutrašnjem redu — morati da potpisuje i sve povelje. Zato mu treba dati viši rang da bi mogao da rukovodi jednom tako visokom ustanovom.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ drug Jaša Prodanović.

Jaša Prodanović: Sekretar ne treba da se poziva na druge zemlje. To su bile ili su monarhije. Kralj je hteo da ima svoga čoveka koji bi potpisivao. Ministar rešava o odlikovanjima i zato je taj čovek koga je kralj birao morao imati kraljevo poverenje. Kralj Petar I, naprimer, meni je baš to rekao, da je ministar spoljnih poslova njegov ministar. Ja sam mu na to kazao da ne samo taj ministar, nego svi ministri njegovi...

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ sekretar Peruničić.

Sekretar Mile Peruničić: Na hiljade i hiljade, na desetine hiljada ima odlikovanja i svakog dana izdaju se uverenja, a Pretsednik i Sekretar su određeni da ta uverenja potpisuju, umesto da ih potpisuje šef Kancelarije ordena. Dakle, ne radi se ovde o ukazu, nego o uverenjima, o certifikatima. Da bi to imalo jače dejstvo, jači značaj, ta uverenja treba da potpiše ličnost koja ima viši rang. Na primedbu da bi se mogao dati rang načelnika smatram da je to nemoguće pošto po uredbi koju je Vlada donela načelnici su oni koji rukuju odeljenjima.

Frane Frol: Ovo što je iznio drug Peruničić nije dovoljno uvjerljivo. Ovaj šef kancelarije je jedno administrativno-tehničko lice i ne bi imalo smisla da mu se daje rang pomoćnika ministra.

Sekretar Mile Peruničić: Videćete da ćemo prema praksi kakva je dosad postojala ovakvim rešenjem opteretiti Pretsednika i Sekretara potpisivanjem tih mnogobrojnih uverenja o odlikovanju.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Dakle, prema opštem raspoloženju, primete li da se ova odredba o rangu briše? (Glasovi: Prima se).

Izvestilac Moša Pijade: Da li bi ko pre konačnog glasanja imao da još štogod u nečemu dopuni ovaj pravilnik, ako bi što bilo propušteno? (Niko se ne javlja).

Pretsednik dr Ivan Ribar: Onda stavljam pitanje: da li se prima Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i poslovanju Prezidijuma Narodne skupštine u cjelini? (Jednoglasno: Prima se).

Onda prelazimo na treću točku dnevnog reda: Pretres statuta ordena.

Vi ste pročitali tekstove predloženih statuta, a znali ste i od prije, pa ako ko želi neka izvoli uzeti riječ. Riječ ima drug sekretar Peruničić, koji je za ove prijedloge izvijestilac.

Izvestilac Mile Peruničić: Drugovi, ovde su sad na rešavanju statuti o ordenima Federativne Narodne Republike Jugoslavije. Te statute trebalo je doneti još mnogo ranije, ali s pogledom da su i Vlada i Prezidijum imali mišljenje da izvesne ordene treba po obliku promeniti i zameniti drugima, naprimer Orden narodnog oslobođenja promenjen je, a Orden bratstva i jedinstva uveden je po zakonu od 4 juna 1945 sa dva stepena, prvi i drugi stepen, — zato se ovi statuti tek sada predlažu. Nesumnjivo, postojala je potreba i ranije za donošenjem statuta. Bilo je mnogo nerazumevanja za neke stvari, kao što su rang pojedinih ordena i zbog toga se obično uzimao onaj rang po kome su ordeni naznačeni u zakonu. Sem toga, postoje razlike i u davanju ordena. Tako, Orden narodnog heroja i Orden partizanske zvezde mogu se dodeljivati samo za ratne zasluge, a ostale ordene mogu dobijati i vojna i civilna lica. Pored toga, bilo je sporno pitanje šta će da se radi sa ordenima onih lica koja su poginula u Narodnooslobodilačkoj borbi, a koja su odlikovana bilo Ordenom narodnog heroja bilo Ordenom partizanske zvezde. Orden narodnog heroja davan je porodicama poginulih. S drugim ordenima nije tako postupano. Neke porodice koje su dobile Orden narodnog heroja za nekoga od svojih zaslužnih u Narodnooslobodilačkoj borbi, smatrale su da imaju izvesno pravo nasleđa, pa su obično majke heroja nosile taj orden o vratu. Da bi se ta loša praksa izbegla, jer na ovaj način ovaj orden nije čuvan kao uspomena na heroja, kao relikvija, već je on mogao biti profanisan,

— stalo se na gladište da sve te ordene treba prikupiti i predati na čuvanje Vojnom muzeju.

Druga je potreba za statutima bila u tome, što mnogi strani državljani, koji su odlikovani našim ordenima ne znaju kakve beneficije imaju i kako se ti ordeni nose. Zato je predviđeno u predložima statuta sve ono što je u vezi s tim pitanjima koja su dosad bila otvorena, pa zato smatram da statute treba primiti. Za Orden rada i Orden slobode nisu podneseni statuti iz razloga što Orden rada nije još izrađen. Mi imamo svega dve fabrike koje rade ordene i njihovi kapaciteti ne mogu da podmire naše potrebe. Orden slobode je, istina, izrađen ali je pretrpeo izvesne ispravke, no još nije tačno određeno kome će se davati ovaj orden. Čim se ova otvorena pitanja reše, statuti će biti dopunjeni i statutima za Orden slobode i za Orden rada.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Posle ovog izvještaja i obrazloženja druga Peruničića, predlažem da o statutima ne vodimo pretres ni u načelu ni u pojedinostima, jer bi nam to oduzelo mnogo vremena, već predlažem i mislim da bi bilo bolje da ko šta od drugova ima da primeti neka to kaže. Nadam se da su svi članovi proučili tekstove statuta koji su im dostavljeni.

Jaša Prodanović: Koji se ordeni daju za vojničke zasluge?

Izvestilac Mile Peruničić: Daju se ordeni narodnog heroja, partizanske zvezde I, II i III reda, i Orden za hrabrost.

Frane Frol: Po čl. 4 Zakona o ordenima, odlikovati se mogu uz fizička lica i vojne jedinice, a u članu 1 ovog statuta, prema njegovoj sadržini izlazi da se mogu odlikovati samo fizička lica. Ja mislim da treba ovaj član sastaviti, prestilizirati tako da se na osnovu njega mogu odlikovati pored vojnih fizičkih lica i vojne jedinice.

Moša Pijade: Ja ne znam, da li bi se ma kakva ustanova mogla odlikovati Ordenom narodnog heroja, jer heroj može da bude samo fizičko lice, samo čovek. U statutima drugih ordena to i može da se kaže, a ovde za Orden narodnog heroja to je nepotrebno jer takva se mogućnost ne može uopšte predvideti. (Frane Frol: I ja mislim na druge ordene).

Dr Dragoljub Jovanović: Kod Ordena narodnog heroja čini mi se da je nezgodno da stoji da odlikovani narodni heroj uživa »novčanu nagradu u iznosu od 500 dinara«. Kroz ceo taj član stalno se ponavlja reč »nagrada«. Ja mislim da bi ovu reč trebalo zameniti nekom drugom reči.

Moša Pijade: Mesto te reči mogla bi se staviti reč »priznanje«.

Frane Frol: Koliko je meni poznato, to bi se odnosilo na strane nosioce naših ordena, a za domaće to ne bi važilo, jer nije skopčano ni sa jednom mesečnom nagradom.

Dr Dragoljub Jovanović: Treba ovde reći »novčani iznos«.

Moša Pijade: Možda je najbolje »dohodak«...

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ili »novčana pripomoć«.

Moša Pijade: Ja bih stavio: »mesečni novčani dohodak od 500 dinara«, odnosno »mesečni novčani dohodak u iznosu od 500 dinara«.

Izvestilac Mile Peruničić: Nije isključeno da će i za Orden slobode biti isto to predviđeno, pa zato smatram da bi trebalo da ostane ovako kako ovde stoji, da ništa ne menjamo. Za Orden slobode, kao što sam rekao, statut još nije izrađen, a to je drugi orden po rangu u našoj zemlji. (Jedan glas: Da li je to orden samo za vojna ili za civilna lica?) Za sve: i za vojna i za civilna lica.

Đuro Pucar (NR Bosna i Hercegovina): Smatram, da bi trebalo precizirati ko ima pravo na nagradu. Postavlja se pitanje, šta će biti sa familijama koje su dobile orden.

Moša Pijade: O tome se dalje govori.

Vlado Šegrt (NR Bosna i Hercegovina): Ja mislim da je ova nagrada vrlo mala.

Sreten Žujović: Pa i jeste mala.

Moša Pijade: Drugovi, ja mislim da niko od nas ne smatra da lice iz mesečnog dohotka koji dobija na orden mora izdržavati sebe i porodicu. Stvar tako ne treba shvatiti. To je samo još jedan znak priznanja više, a ovo je dovoljno.

Dr Stevan Jakovljević: Smatram, da bi trebalo ipak dati jedno veće novčano priznanje, jer ih je malo.

Pretsednik dr Ivan Ribar: 1.000 dinara mjesečno.

Izvestilac Mile Peruničić: Dosad je svega 171 lice odlikovano ovim ordenom.

Sreten Žujović: Može hiljadu.

Boris Kidrič: Druže Predsedniče, to svakako treba da uđe u zapisnik da je Ministar finansija rekao da treba dati više, a Moša Pijade da je rekao »ne«!

Moša Pijade: Neka uđe, ali samo pravim redom. Prvo sam ja kazao »ne«, pa tek posle toga Ministar finansija je rekao »da«, tj. da se povisi.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Želi li još ko da govori o ovom prijedlogu?

Jaša Prodanović: Treba da se nađe jedan profesor srpskog jezika, da on ispravi jezik u statutima.

Moša Pijade: Trebalo bi, ako to već nije učinjeno, dodati da članovi porodica umrlih ili poginulih lica koja su odlikovana Ordenom narodnog heroja nemaju prava da nose orden.

Sreten Žujović: To je predviđeno. Orden umrlih ili poginulih čuva se u Vojnom muzeju Jugoslovenske armije.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Pošto se više niko ne javlja za diskusiju, pitam da li se prima predloženi Statut Ordena narodnog heroja? (Glasovi: Prima). Ima li ko protiv? (Nema). Objavljujem da je ovaj Statut primljen jednoglasno.

Na redu je Statut Ordena zasluga za narod I, II i III reda.

Sekretar Mile Peruničić: Tekstove ovih statuta radili su nam drugovi iz aparata; jezik kojim su pisani loš je, i u tom pogledu primam sugestiju druga Jaše. Mi ćemo ih ponovo pregledati i jezik saglasiti pravopisnim, jezičkim pravilima, doterati i ujednačiti. Samo, plenum treba za to da ovlasti Predsedništvo, ako ih, naravno, prethodno prihvati.

Jaša Prodanović: Gospodo, ja sam statute pregledao. Ja načelno nemam ništa da primetim, sem da se ovaj nemogući jezik koriguje, da se terminološki ujednači. Moj je predlog da mi sve predložene statute konačno usvojimo s tim da ih Predsedništvo, upravo drugovi Moša i Peruničić pregledaju pošto neki profesor jezika izvrši jezičku redakciju. Dakle, mi usvajamo s tim da Predsedništvo izradi konačne tekstove sadržinski ništa ne menjajući. Da se umesto »promera« stavi »prečnik«, mesto »kružnice« — »krugovi«, mesto »ploha« — »površina« itd.

Pretsednik dr Ivan Ribar: To je, kako vidimo, konkretan prijedlog. Ima li još kakvih prijedloga? (Nema).

Onda, ja pitam: da li Prezidijum prihvata statute Ordena zasluga za narod I, II i III reda, Ordena partizanske zvezde I, II i III reda, Ordena bratstva i jedinstva i Ordena i Medalje za hrabrost, s tim da Predsjedništvo utvrdi konačne tekstove pošto se prethodno jezički isprave? Da li plenum prihvata ovaj prijedlog? (Prihvata). Ima li ko protiv? (Nema).

Prelazimo na 4 točku dnevnoga reda: Izbor potpretsjednika, koji će rukovoditi Odjeljenjem za ocjenu suglasnosti i tumačenja zakona, i izbor potpretsjednika, koji će rukovoditi Odjeljenjem za pomilovanja.

O ovom pitanju ja imam konkretan prijedlog.

Predlažem, da Odjeljenjem za ocjenu suglasnosti i tumačenje zakona rukovodi potpretsjednik drug Moša Pijade, a da Odjeljenjem za pomilovanja rukovodi potpretsjednik Josip Rus.

Ima li kakvih drugih prijedloga? (Nema). Prima li se moj prijedlog? (Glasovi: Prima). Prema tome, primljen je prijedlog koji sam podnio.

Na redu je 5 točka dnevnog reda, prijedlog za rekonstrukciju zgrade bivšeg starog dvora za potrebe Prezidijuma. Izvjestilac o ovom pitanju je drug Peruničić.

Izvestilac Mile Peruničić: Kao što znate, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ nema svoje zgrade. I sami vidite u kakvim se prostorijama nalazimo i pod kakvim uslovima radimo. Zato smo smatrali za opravdano da se za potrebe Prezidijuma uzme zgrada bivšeg starog dvora. Ta je zgrada, kao što ste videli, srušena i na njoj treba izvršiti velike opravke. Mi smo obavili sve predradnje, tako da bi trebalo odlučiti samo o dvema stvarima: prvo, doneti odluku da li da se zgrada uzme ili ne, i, drugo, da se nađu sredstva za izvršenje radova i adaptaciju zgrade.

Ja ću Vam sada pročitati referat o tome pitanju i izveštaj komisije koja je ispitivala podnesene ponude. (Čita):

Pretsedništvo je obrazovalo komisiju koja je pregledala zgradu, ustanovila koje i kakve radove treba izvršiti i koliko će to približno da košta.

Komisija sastavljena od stručnjaka završila je rad i procenila da svi planirani radovi treba da staju oko 35,000.000 dinara.

Ja lično smatram da s tom sumom nije moguće izvesti adaptaciju starog dvora za naše potrebe iz razloga što komisija nije mogla pregledati krov, pa to nije ni uzela u obračun, a drugo što nisu uzeti u obzir radovi na rušenju zgrada oko glavne dvorske zgrade, i treće, što nisu uzeti u obzir prilazi i park. Zato predlažem da se ova suma poveća na 50 miliona. (Sreten Žujović: Dobro, ako je toliko potrebno — daćemo).

Komisija je primila i ponude od nekih preduzeća, među kojima i od »Kongrapa«, i od nekih privatnih preduzimača. Najpovoljniji su privatnici i »Kongrap«.

Vlada Zečević: Ja mislim da se ne bi trebalo rukovoditi samo cenom, tj. koji je ponuđač najjeftiniji, već moramo imati u vidu ko će najbolje da izvede posao. »Kongrap« je preuzeo mnogo poslova...

Moša Pijade: Ja mislim, da opravka zgrade kako je ponuđeno nije skupa, s obzirom šta je sve i koliko porušeno. Pored toga što ima da se izvrše mnoge adaptacije, treba da se dozida još jedan sprat.

Vlada Zečević: Ja smatram, da se ne treba rukovoditi samo najnižom cenom, nego i time šta koje preduzeće može i kako da uradi. Ja govorim na osnovu iskustva. Neka preduzeća ne mogu da izvrše sve ono čega su se poduhvatila.

Izvestilac Mile Peruničić: Učestvovalo je u konkursu svega šest preduzeća. Od njih je najpovoljniji »Kongrap«.

Vlado Šegrt: Pošto se slažemo s tim da je potrebno da se stari dvor dozida i prepravi, predlažem da se celo to pitanje prepusti Predsedništvu Prezidijuma neka ono to sve izvrši.

Moša Pijade: Potrebno je zaključiti zajam.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prezidijum treba da donese odluku o zajmu. Pre nego što pređemo na donošenje odluke pitam: Želi li još ko da govori? (Niko se ne javlja). Pošto niko ne želi da govori, pitam Prezidijum: prvo, da li prihvata prijedlog da se pristupi obnovi zgrade starog dvora za potrebe Prezidijuma, i, drugo, da li odobrava da Predsedništvo zaključi zajam. (Jednoglasno: Odobrava). Objavljujem da je Prezidijum jednoglasno odobrio prijedlog da se bivša zgrada starog dvora uzme za potrebe Prezidijuma i da se u tu svrhu zaključi zajam.

Prelazimo na 6 točku dnevnog reda, na određivanje plata predsjedniku, potpredsjednicima i sekretaru.

Ima li ko kakav prijedlog?

Ministar finansija Vlade FNRJ Sreten Žujović: Moj predlog je sasvim kratak. Smatram, da dosadašnje plate predsjednika, potpredsjednika i sekretara treba da ostanu kao što su i dosad bile.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li kakvih drugih prijedloga? (Nema). Prima li se prijedlog koji je podnio Ministar finansija drug Žujović? (Prima). Konstatiram da je prijedlog druga Žujovića jednoglasno prihvaćen.

Prelazimo na poslednju točku dnevnog reda — Prijedlozi i pitanja.

Da li ko od drugova ima kakav prijedlog ili pitanje? (Nema). U redu.

Pošto smo iscrpili dnevni red, zaključujem ovu sjednicu.

(Sednica je zaključena u 13 časova).

PRILOZI

SPISAK PREDUZEČA OPŠTEDRŽAVNOG ZNAČAJA

- 1) Narodna banka FNRJ — Beograd
- 2) Poštanska štedionica — Beograd
- 3) Državna hipotekarna banka — Beograd
- 4) Zadruga i poljoprivredna banka — Beograd
- 5) Industrijska banka Jugoslavije — Beograd
- 6) Zanatska banka — Beograd
- 7) Državni zavod za osiguranje i reosiguranje — Beograd
- 8) Državna klasna lutrija — Beograd
- 9) Industrija motora — Rakovica
- 10) Tovarna letalskih delov — Maribor—Tezno
- 11) »Gvožđar« — Beograd—Rakovica
- 12) »Rogožarski« — Beograd
- 13) »Ikarus« — Zemun
- 14) »Zmaj« — Zemun
- 15) »Utva« — Pančevo
- 16) »Mikron« — Beograd
- 17) »Teleoptik« — Zemun
- 18) »Nestor« — Beograd
- 19) Tvornica vagona, strojeva i mostova — Slavonski Brod
- 20) »Jasenica« — Smederevska Palanka
- 21) »Kruševac« — Kruševac
- 22) Splošna stavbena družba — Maribor
- 23) »Titan« — Kamnik
- 24) »Jelšingrad« — Banja Luka
- 25) Tvornica alatnih strojeva — Zagreb
- 26) »Jastrebac« — Niš
- 27) Državna ljevaonica željeza i tempera — Velika Kikinda
- 28) Osječka ljevaonica željeza i tvornica strojeva — Osijek
- 29) Tovarna verig — Lesce
- 30) Željezo livarna »Muta« — Muta
- 31) Štajerska železo industrijska družba — Zreče
- 32) »Vistad« — Valjevo
- 33) Vojvodanska livnica — Novi Sad
- 34) Fabrika poljoprivrednih mašina »Slon« — Leskovac
- 35) A. Faber i sin — Zagreb
- 36) »Jugoalat« — Novi Sad
- 37) »Gođevac« — Beograd
- 38) Kajetan Ahačić — Tržič
- 39) »Zorka« hemiska industrija A.D. — Beograd
- 40) »Župa« hemiska industrija A.D. — Kruševac
- 41) Tovarna kemičnih izdelkov A.D. — Celje
- 42) Tovarna za dušik D.D. — Ruše
- 43) Jugoslovenska solvej tvornica A.D. Beograd — (Lukavac)
- 44) »La Dalmatine« — Dugi Rat
- 45) Bosansko D.D. za elektriku — Jajce
- 46) Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode — Goričane
- 47) Tovarna za papir in lepenko Bonač i sin — Količevo
- 48) Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode D.D. pogon Vevče
- 49) Slatkogorska tovarna lepenke in papirja d.z.o.z. — Slatki Vrh
- 50) Bratje Pjatnik tovarna na dokumentni in kartni papir — Radeče
- 51) Smit i Mence tvornica papira D.D. — Sušak
- 52) Zagrebačka dionička tvornica papira — Zagreb
- 53) Fabrika hartije M. Vapa A.D. — Beograd

- 54) Fabrika hartije A. D. — Čačak
- 55) »Umka« fabrika hartije i lepenke — Umka
- 56) Ceršačka tovarna lesnih snovi in lepenke — Ceržak
- 57) A. Perger tovarna lepenke in lesovine — Mislinje
- 58) Tovarna lepenke in lesovine — Prevalje
- 59) D. Pogačnik tovarna lepenke in lesovine — Brezno nad Mariborom
- 60) Celuloza d.z.o.z. — Videm
- 61) Jugoslovenska celuloza, državno preduzeće — Sarajevo
- 62) Tovarna lepenke S. Moline — Tržič
- 63) Prva mehanička tvornica stakla za prozore A. D. — Pančevo
- 64) Združene staklarne — Hrastnik i Sv. Križ
- 65) Srpska fabrika stakla — Paraćin
- 66) Sjedinjene tvornice stakla D. D. — Straža
- 67) »Kroacija« tvornica cementa — Podsused—Zagreb
- 68) »Split« D. D. za cement — Split—Majdan
- 69) »Adrija« D. D. za cement — Split—Sv. Kajo
- 70) »Dalmacija« tvornica cementa — Split—Kaštel—Šućurac
- 71) »Lavokat« tvornica cementa — Omiš—Ravnice
- 72) Palaveršić, tvornica cementa »Šar« — Šar
- 73) Državna fabrika cementa »Šar« — Šar
- 74) Hojer A. D. za proizvodnju elastičnog betona — Zagreb—Remetinec
- 75) Beočinska fabrika cementa A. D. — Beočin
- 76) Raljska fabrika cementa A. D. — Ralja
- 77) Francusko-srpska industrija cementa i uglja D. D. — Popovac
- 78) Tvornica cementa »Livno« — Livno
- 79) Šumsko-industrijsko A. D. — Belišće
- 80) Našička tvornica tanina i paropila D. D. — Sušine—Đurđinovac
- 81) Tvornica tanina D. D. — Goričane, p. Medvode
- 82) Tvornica tanina — Sisak
- 83) Tvornica šibica »Drava« — Osijek
- 84) Tvornica tanina — Majšperg
- 85) Destilacija drva — Teslić
- 86) Tvornica tanina — Sevnica
- 87) Tvornica šibica — Dolac
- 88) Državna fabrika šećera, špiritusa i kvasca na Čukarici — Beograd
- 89) »Sladorana« D. D. — Zagreb
- 90) Prvo hrvatsko-slavonsko za industriju šećera D. D. — Osijek
- 91) Fabrika šećera — Stari Sivač
- 92) Tvornica špiritusa »Arko« — Zagreb
- 93) Tvornica špiritusa — Savski Marof
- 94) Delniška družba pivovarna »Union« — Ljubljana
- 95) Srpsko-češka fabrika šećera i rafinerija A. D. — Čuprija
- 96) »Bačka« fabrika šećera A. D. — Novi Vrbas
- 97) »Crvenka« fabrika šećera i špiritusa — Crvenka
- 98) Velikobečkerečka fabrika šećera — Petrovgrad
- 99) A. D. za preradu kukuruza — Beograd
- 100) Zvezda A. D. — Beograd
- 101) Bosanska poljoprivredna industrija D. D. — Brčko
- 102) Fabrika špiritusa — Kreka
- 103) Državna fabrika ulja »Domaća« — Novi Vrbas
- 104) Državna fabrika ulja »Merima« — Kruševac
- 105) Državna fabrika ulja — Veles
- 106) Prva hrvatska tvornica ulja — Zagreb
- 107) Fabrika ulja »Beograd« — Petrovgrad
- 108) Fabrika ulja »Vojvodina« — Novi Vrbas
- 109) Narodno vinarstvo i podrumarstvo — Zemun
- 110) V. Arko — industrijsko preduzeće — Zagreb
- 111) Tvornica likera Luksardo i Vlahov — Zadar

- 112) Ornit — Ptuj
- 113) Državna fabrika svile — Novi Sad
- 114) Državna fabrika svile — Novi Kneževac
- 115) Državna fabrika svile — Pančevo
- 116) Državna fulatura — Đevdelija
- 117) Bombažna predilnica in tkalnica E. Glanzman in Anton Gasner — Tržič
- 118) »Inteks« tekstilno industr. družba z.o.z. — Kranj
- 119) J. Huter i drug — Maribor
- 120) Mariborska tekstilna tvornica »Mava« d.z.o.z. — Maribor
- 121) Jugoslovenske tvornice tekstila, predionica — Litija
- 122) Jugoslovenske tvornice tekstila, tkaonica — Prebolt
- 123) Domaća tvornica pređenja i tkanja pamuka D.D. — Duga Resa
- 124) Tekstilna industrija D. D. »Tivar« — Varaždin
- 125) Državno preduzeće za preradu vune — Paraćin
- 126) Fabrika vunelih tkanina Lazar Teokarević — Vučje—Leskovac
- 127) Fabrika vunelih tkanina Jovanović i Popović — Grdelica—Leskovac
- 128) Tvornica gumenih proizvoda — Kranj
- 129) Tvornica gumenih proizvoda »Balkan« — Niš
- 130) Tvornica gumenih proizvoda »Tigar« — Pirot
- 131) Tvornica gumenih proizvoda »Morava« — Leskovac
- 132) Tvornica gumenih proizvoda »Rekord« — Beograd
- 133) Tvornica gumenih proizvoda »Ris« — Zagreb
- 134) Tvornica gumenih proizvoda »Vulkan« — Zemun
- 135) »Autohem« radionica lepka — Zemun
- 136) Jugoslovenska tvornica gume i obuće »Bata« A.D. — Borovo
- 137) Tvornica gume i obuće »Proleter« — Beograd
- 138) Tvornica koža F. Vošnjak — Šoštanj
- 139) Tvornica koža E. Laurih — Slov. Konjice
- 140) »Indus« — Ljubljana
- 141) Knaflič, tvornica koža — Kamnik
- 142) Tvornica S. Kalin — Vrhnika
- 143) Karlovačka industrija koža (Kik) pogon 1, 2, 3 i 4 — Karlovac
- 144) Osječka fabrika koža D.D. — Osijek
- 145) »Koža« A. D. — Niš
- 146) Fabrika obuće »Peko« — Tržič
- 147) »Kutrilin« tvornica ulja i masnoća — Zagreb
- 148) Električna preduzeća Srbije (EPS) sa podružnicom za Vojvodinu — Beograd
- 149) Električna preduzeća Hrvatske (ELPOH) — Zagreb
- 150) Državne elektrarne Slovenije (DES)
- 151) Električno preduzeće Bosne i Hercegovine (ELEKTROBIH)
- 152) »Snaga i svetlost« A. D. — Beograd
- 153) Dioničarsko društvo za električna prometna i industrijska preduzeća — Zemun
- 154) Elektrarna Fala D. D. — Maribor
- 155) Elektro industrija Hrvatske (ELIH) — Zagreb
- 156) Domaća industrija sijalica (DIS) — Zagreb
- 157) Elektro-industrijsko preduzeće Srbije (ELIPS) — Beograd
- 158) Elektro-tehničko društvo (ELAD) — Beograd
- 159) Novosadska fabrika kabela (NOVKABEL) — Novi Sad
- 160) Tvornica električnih strojeva »Sever« — Subotica
- 161) Fabrika sijalica A. D. »Tesla« — Pančevo
- 162) Tvornica električnih žarulja D. D. (TEŽ) — Zagreb
- 163) »Iskra« tovarna elektrotehniko i fino mehan. — Kranj
- 164) Tovarna kovin »Cugmajer i Gruber« — Slov. Bistrica
- 165) »Zmaj« tovarna za galvaničke lemente in elektrotehniko — Ljubljana
- 166) Elektrotehna — Ljubljana

- 167) Tvornica porcelana i majolike — Novi Sad
- 168) Vrška Čuka — Rudnik uglja — Prljina
- 169) Senjski rudnik uglja — Senjski Rudnik
- 170) Vrdnik — rudnik uglja — Vrdnik
- 171) Sikole — rudnik uglja — Sikole
- 172) Resava — rudnik uglja — Žibilje
- 173) Soko — rudnik uglja — Čitluk
- 174) Zvezdan — rudnik uglja — Zvezdan
- 175) Novi Kostolac — rudnik — Kostolac
- 176) Kosovo — rudnik — Obilićevo
- 177) Velenje — rudnik — Velenje
- 178) Breza — rudnik — Podgora
- 179) Banović — rudnik — Banović
- 180) Kakanj — rudnik — Zgošća
- 181) Zenica — rudnik — Zenica
- 182) Kreka — rudnik — Tuzla
- 183) Bukinje — rudnik — Bukinje
- 184) Ljubija — željez. rud. — Ljubija
- 185) Vareš — željez. rud. i željezara — Vareš
- 186) Kranjska ind. družba — Jesenica
- 187) Jaklarna — Ravne — Guštanj
- 188) Zenica željezara — Zenica
- 189) Valjaonica — Zemun
- 190) Narodna talionica — Sisak
- 191) Bor — Rudnik bakra i topionica — Bor
- 192) Cinkarna i metalna D. D. — Celje
- 193) Zajača — rudnik i topionica antimona — Zajača
- 194) Lisa — rudnik i topionica antimona — Lisa
- 195) Bujanovac — rudnik i topionica antimona — Bujanovac
- 196) Mačkatica — rudnik molibdena — Mačkatica
- 197) Pravište — rudnik hromne rude — Gorče Petrov
- 198) Strnišće, industrija aluminijska — Strnišće—Ptuj
- 199) Gojlo, revir nafte — Gojlo
- 200) Selnica, revir nafte — Selnica
- 201) Peklenica, revir nafte — Peklenica
- 202) Dolina, revir nafte — Dolina
- 203) Patišovci, revir nafte — D. Lendava
- 204) Kutina — proizvodnja gasa — Kutina
- 205) Oleks — Zagreb
- 206) Motor Oil — Maribor
- 207) Goleš, rudnik magnezita — Lipljane
- 208) Drenica, rudnik magnezita — Drenica
- 209) Vrbica, kaolin — Brbica—Bake
- 210) Korlače, azbest — Srbija
- 211) Solana Kreka — Kreka
- 212) Solana Ulcinj — Ulcinj
- 213) Solana Pag — Pag
- 214) Solana Ston — Ston
- 215) Dobra sreća, ugalj — Vina
- 216) Podvis, ugalj — Orašac
- 217) Blagovesti, ugalj — Vina
- 218) Rtanj, ugalj — Klino
- 219) Tresibaba, ugalj — Orašac
- 220) Srpski Balkan, ugalj — Grljan
- 221) Aleksinac, ugalj — Aleksinac
- 222) Bogovina, ugalj — Boljevac
- 223) Trboveljska premogokopna družba D. D. — Ljubljana
- 224) Siverić, ugalj — Drniš—Siverić

- 225) Velušić, ugalj — Drniš—Velušić
- 226) Širitovci, ugalj — Drniš—Širitovci
- 227) Kostolac, ugalj — Kostolac
- 228) Klenovnik, ugalj — Klenovnik
- 229) Bezimeno društvo bakarnih rudnika — Majdan Pek
- 230) Cer — Nebojša, rudnik mangana — Dvorci
- 231) Boonija — Semizovac
- 232) Rudnik in željezarne Štore — Štore
- 233) Sartid — Smederevo
- 234) »La Dalmatine« fabrika elektroda i ferolegura — Šibenik
- 235) Trepča Mines Ltd — Zvečan
- 236) Mežica, srednjeevropski rudnici olova — Mežica
- 237) Zletovo-Mines Ltd — Kratovo
- 238) Podrinski udruženi rudnici A. D. — Krupanj
- 239) Alatri Mines Ltd — Raduša
- 240) Rudnik hroma Lojane — Tabanovac
- 241) Grupa hromnih rudnika Jezereina — Strpce
- 242) Uprava boksitnih rudnika — Drniš
- 243) Uprava bosansko-hercegovačkih boksitnih rudnika — Mostar
- 244) Tvoronica aluminijuma Lozovac — Lozovac
- 245) Jugoslovensko Šel A. D. — Zagreb
- 246) Jugoslovensko Standard Vakum komp. — Zagreb
- 247) Šumadija A. D. — Brđane
- 248) Venčac, rudnik mermerna — Venčac
- 249) Stragari, rudnik azbesta — Stragari
- 250) Jugopetrol — Beograd
- 251) Jugoauto — Beograd
- 252) Putnik A. D. — Beograd
- 253) Silos A. D. — Beograd
- 254) Državno otpremno preduzeće — Beograd
- 255) Državno poljoprivredno dobro »Belje« — Kneževac
- 256) Državno poljoprivredno dobro Vukovar — Vukovar
- 257) Državno poljoprivredno dobra Crvenka — Crvenka
- 258) Državno poljoprivredno dobro Kosančić — Kosančić—Torža
- 259) Državno poljoprivredno dobro Čoka — Čoka
- 260) Državno poljoprivredno dobro Ečka — Ečka
- 261) Državno dobro Vršac — Vršac
- 262) Državna savezna ergela Vlasinac — Han Pijesak
- 263) Državno poljoprivredno dobro Hamzali — Hamzali kod Strumice
- 264) Državno poljoprivredno izdavačko preduzeće »PIPREĐ« — Beograd
- 265) Državni vetserumi
- 266) Savezno ogledno dobro za selekciju i oplemenjivanje bilja — Zemun
- 267) »Hempro« Državno preduzeće za promet hemiskim proizvodima FNRJ — Beograd
- 268) Javna i slobodna carinska skladišta — Split
- 269) Jugodrho, državno preduzeće za izvoz tehničkog drveta — Beograd
- 270) »Poljostroj« državno preduzeće za uvoz i izvoz poljoprivrednih strojeva, oruđa i sredstava za poljoprivrednu proizvodnju — Novi Sad
- 271) Glavno gvoždarsko D. D. — Beograd
- 272) Centralno prometno A. D. — Beograd
- 273) »Obnova« savezno građevinsko preduzeće — Beograd
- 274) Državni zavod za medicinsku proizvodnju — Ljubljana
- 275) »Pliva« Državno preduzeće za proizvodnju lekova — Zagreb
- 276) »Bajerodorf« d.s.o.j. — Zagreb
- 277) »Jugodent« državno preduzeće za proizvodnju zubolekarskih uređaja i instrumenata — Novi Sad

- 278) »Luksol« državno preduzeće za proizvodnju higijenskih kozmet. sredstava — Petrovgrad
 279) »Prolek« državno preduzeće za proizvodnju lekova — Beograd
 280) »Galenika« državno preduzeće za hemisko-farmaceutske proizvode — Zemun
 281) »Sutjeska« državni zavod za proizvodnju medicinskih instrumenata i aparata — Beograd
 282) Državna fabrika alkaloida — Skoplje
 283) Pasterov zavod za proizvodnju cepiva protiv besnila — Novi Sad
 284) Naučno-istraživački institut za hemisko-farmaceutsku proizvodnju — Beograd
 285) Državno filmsko preduzeće — Beograd
 286) Državna štamparija — Beograd
 287) Jugoslovenska knjiga — Beograd

Na osnovu čl. 6 Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije, Prezidium Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije propisuje

S T A T U T

ORDENA NARODNOG HEROJA

I

Ordenom narodnog heroja odlikuju se borci i rukovodioci Jugoslovenske armije, koji su se istakli besprimernim heroizmom u borbi protiv narodnih neprijatelja i kao takvi pretstavljaju oličenje junaštva, ponos i slavu naše Armije, — koji su po svojim karakternim osobinama čisti, svetli i omiljeni u Armiji i narodu.

Ordenom narodnog heroja mogu biti odlikovani prvoborci za slobodu naših naroda, koji su položili svoje živote u borbi protiv narodnih neprijatelja u zatvorima, logorima itd.

II

Orden narodnog heroja izrađen je iz patiniranog zlata.

Oblik ordena je ovalan, sa vertikalnom osi dužine 55 mm., a horizontalnom osi dužine 43 mm.

Rub ordena čine dve plastične grane lovora, koje su na dnu međusobno povezane sa trakom.

Sredina ordena izvedena je u formi radialnih zraka, koje nisu jednake duljine, tako da samo neke dodiruju rub od lovorovih grana, a na drugim mestima je između njih i ruba šuplji prostor.

Na toj strani nalazi se plastičan lik borca u šinjelu i opancima. U levoj ruci borac drži razvijenu zastavu, na kojoj se nalazi petokraka zvezda; desnom rukom drži pušku.

Naličje ordena je kao lice.

Orden se nosi ispod vrata na 35 mm širokoj crvenoj svilenoj vrpici, koja ima dve tanke bele pruge uz rub.

III

Odlikovani Ordenom narodnog heroja uživaće sledeće povlastice:

1) novčanu nagradu u iznosu od Din. 500 mesečno.

Ako je nosilac Ordena narodnog heroja odlikovan sa više ordena za koje je predviđena mesečna novčana nagrada, može uživati samo jednu nagradu, i to za Orden narodnog heroja.

Novčana nagrada teče od prvog dana narednog meseca po izdavanju dekreta o odlikovanju i ne podleže nikakvom oporezivanju.

Odlikovanim pre stupanja na snagu ovog Statuta novčana nagrada teče od prvog dana narednog meseca po stupanju na snagu ovog Statuta.

Pravo na uživanje novčane nagrade ima porodica odlikovanog posle njegove smrti i to: žena do smrti, odnosno preudaje, deca do punoletstva, roditelji do smrti.

Isplata mesečne nagrade vrši se na teret saveznog budžeta, a prema pravilniku koji će izdati Ministar finansija Federativne Narodne Republike Jugoslavije;

2) pravo na besplatnu vožnju svim prevoznim sredstvima u državnoj eksploataciji;

3) pravo na besplatno lečenje u svim zdravstvenim i higijenskim ustanovama države i drugih javno-pravnih tela;

4) pogreb o državnom trošku u slučaju smrti.

IV

Kancelarija ordena Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdavače nosiocima Ordena narodnog heroja ordensku knjižicu, koja im služi kao osnovni dokumenat za ostvarenje povlastica predviđenih ovim Statutom.

Radi iskorišćavanja novčanih i saobraćajnih povlastica izdavače Kancelarija ordena donosiocu ordena knjižicu novčanih kupona i knjižicu vožnje.

V

Ordenom narodnog heroja mogu biti odlikovana poginula ili umrla lica, pod uslovima predviđenim u delu I ovog Statuta.

U ovom slučaju orden se čuva u Vojnom muzeju Jugoslovenske armije, zajedno sa biografijom odlikovanog.

Članovi porodice lica koje je posle smrti odlikovano Ordenom narodnog heroja imaju pravo na novčanu nagradu predviđenu u delu III (1) ovog Statuta.

VI

Orden narodnog heroja nosi se oko vrata.

Lica odlikovana Ordenom narodnog heroja mogu uvek nositi orden odnosno znak ordena.

Nošenje ordena je obavezno za vojna lica za vreme državnih praznika i vojnih svečanosti.

Kad ne nose orden, vojna lica su obavezna nositi znak ordena.

Znak Ordena narodnog heroja je: crvena pantljika veličine 3,5×0,8 sm. izrađena od svilene tkanine, sa belom upravnom linijom debljine 2 mm. sa obe strane ruba pantljike.

Znak Ordena narodnog heroja nosi se na levoj strani grudi.

Ako se nosi više ordena, odnosno znakova ordena i u više redova, onda se znak Ordena narodnog heroja nosi iznad ostalih ordena, odnosno znakova.

Na osnovu čl. 6 Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije propisuje

S T A T U T

ORDENA NARODNOG OSLOBOĐENJA

I

Ordenom narodnog oslobođenja odlikuju se istaknuti vojni rukovodioci, kao i politički i javni radnici, koji su se istakli u borbi za narodno oslobođenje, u stvaranju naše države i u izgradnji naše narodne vlasti.

II

Orden narodnog oslobođenja ima podložnu plohu od pozlaćenog srebra u vidu dve petokrake zvezde. Donja petokraka zvezda je manja i sa glatkim stranama, a gornja, čiji krakovi izlaze između krakova donje zvezde, je u obliku kaneliranih zraka sa nazupčanim završecima. Na ovim zvezdama nalazi se izbočeni reljef iz patiniranog srebra, na kome je prikazan narod kako pozdravlja oslobođenje. Obrub ovog reljefa čini klasje žita, grana lovora i zrake crvene zvezde, koja se nalazi na levom gornjem delu obruba. Na dnu reljefa nalazi se natpis »narodno oslobođenje«.

Orden se nosi bez vrpce.

III

Kancelarija Ordena Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdavaće nosiocima Ordena narodnog oslobođenja ordensku knjižicu.

IV

Orden narodnog oslobođenja nosi se sa desne strane grudi, prema rangi koji mu pripada po Zakonu o ordenima i medaljama FNRJ, računajući rang od otvora na grudima.

Lica odlikovana Ordenom narodnog oslobođenja mogu uvek nositi orden, odnosno znak ordena.

Nošenje ordena je obavezno za vojna lica za vreme državnih praznika i vojnih svečanosti.

Kad ne nose orden, vojna lica su obavezna nositi znak ordena.

Znak Ordena narodnog oslobođenja je srebrnasta pantljika veličine 3,5×0,8 sm. izrađena od svilene tkanine sa plavim poljem po sredini, debljine 1,5 mm.

Znak Ordena narodnog oslobođenja nosi se na levoj strani grudi, prema rangi koji mu pripada, računajući rang od otvora na grudima.

Na osnovu čl. 6 Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije propisuje

S T A T U T

ORDENA ZASLUGE ZA NAROD I, II i III REDA

I

Ordenom zasluge za narod I, II i III reda odlikuju se oni koji su u borbi protiv neprijatelja naših naroda stekli zasluge za oslobođenje naše zemlje, za učvršćenje i organizovanje naše Armije i narodne vlasti.

I, II i III red ovog ordena dodeljuje se prema stečenim zaslugama i pokazanom uspehu u radu.

II

1) Orden zasluge za narod I reda je okruglog oblika sa promerom 42 mm. Podložna ploha izvedena je iz pozlaćenog srebra u formi radijalnih kaneliranih zraka koje su na završecima sitno nazubljene. Na ovoj plohi nalazi se petokraka zvezda iz pozlaćenog srebra sa promerom opisane kružnice 40 mm. Između krakova zvezde izlazi pet srebrnih radijalnih zraka, koje vode do vanjskog ruba podložne plohe, a njihovi završeci su nazubljeni. Na petokrakoj zvezdi nalazi se reljefni lik borca iz patiniranog srebra sa puškom na desnom ramenu, a u levoj ruci drži razvijenu zastavu.

Orden se nosi bez vrpce.

2) Orden zasluge za narod II reda je okruglog oblika sa promerom 42 mm. Podložna ploha izvedena je iz pozlaćenog srebra u formi radijalnih kaneliranih zraka koje su na završecima sitno nazubljene. Na ovoj plohi nalazi se izbočena petokraka zvezda iz srebra sa promerom opisane kružnice 40 mm. Između krakova zvezde izlazi pet srebrnih radijalnih zraka koje vode do vanjskog ruba podložne plohe. Ove zrake su izbočene iznad podložne plohe, a njihovi završeci su nazubljeni. Na petokrakoj zvezdi nalazi se reljefni lik borca iz pozlaćenog srebra sa puškom na desnom ramenu, a u levoj ruci drži razvijenu zastavu.

Orden se nosi bez vrpce.

3) Orden zasluge za narod III reda je okruglog oblika sa promerom 42 mm. Podložna ploha izvedena je iz srebra u formi radijalnih kaneliranih zraka, koje su na završecima sitno nazubljene. Na ovoj plohi nalazi se izbočena zvezda iz pozlaćenog srebra sa promerom opisane kružnice 40 mm. Između krakova zvezde izlaze pet srebrnih radijalnih zraka, koje vode do vanjskog ruba podložne plohe. Ove zrake su izbočene iznad podložne plohe, a njihovi završeci su nazubljeni. Na petokrakoj zvezdi nalazi se reljefni lik borca iz patiniranog srebra sa puškom na desnom ramenu, a u levoj ruci drži razvijenu zastavu.

Orden se nosi bez vrpce.

III

Kancelarija ordena Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdavače nosiocima Ordena zasluge za narod I, II ili III reda ordensku knjižicu.

IV

Ordenom zasluge za narod I i II reda mogu biti odlikovana poginula ili umrla lica pod uslovima predviđenim u delu I ovog Statuta.

U ovom slučaju orden se uručuje ženi (do preudaje), deci ili roditeljima poginulog odnosno umrlog, zajedno sa svim ordenskim ispravama.

Ordene poginulih članovi porodice imaju pravo čuvati, ali ih ne mogu nositi niti otuđivati.

V

Orden zasluge za narod I, II ili III reda nosi se sa desne strane grudi, prema rangu koji mu pripada po Zakonu o ordenima i medaljama FNRJ, računajući rang od otvora na grudima.

Lica odlikovana Ordenom zasluge za narod I, II i III reda mogu uvek nositi orden odnosno znak ordena. Nošenje ordena je obavezno za vojna lica za vreme državnih praznika i vojnih svečanosti. Kad ne nose orden, vojna lica su obavezna nositi znak ordena.

Znak Ordena zasluge za narod I reda je crvena pantljika veličine 3,5×0,8 sm. izrađena od svilene tkanine, sa plavom uspravnom linijom po sredini debljine 4 mm. Znak Ordena zasluge za narod I reda nosi se na levoj strani grudi, prema rangu koji mu pripada, računajući rang od otvora na grudima.

Znak Ordena zasluge za narod II reda je crvena pantljika, veličine 3,5×0,8 sm., izrađena od svilene tkanine, sa dve plave uspravne linije po sredini, svaka debljine 4 mm. Znak Ordena zasluge za narod II reda nosi se na levoj strani grudi, prema rangu koji mu pripada, računajući rang od otvora na grudima.

Znak Ordena zasluge za narod III reda je crvena pantljika veličine 3,5×0,8 sm., izrađena od svilene tkanine, sa 3 uspravne plave linije svaka širine 4 mm. Znak Ordena zasluge za narod III reda nosi se na levoj strani grudi, prema rangu koji mu pripada, računajući rang od otvora na grudima.

Na osnovu čl. 6 Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije propisuje

S T A T U T

ORDENA PARTIZANSKE ZVEZDE I, II i III REDA

I

Ordenom partizanske zvezde I i II reda odlikuju se istaknuti rukovodioci Jugoslovenske armije, za uspešno komandovanje trupama, za sposobnosti pokazane u rukovođenju operacijama, u organizovanju Armije i njenom jačanju.

Orden partizanske zvezde III reda dodeljuje se za umešno rukovođenje manjim jedinicama, za specijalne podvige izvedene jedinicom u borbi protiv neprijatelja i za naročitu hrabrost pokazanu u borbi.

Partizanska zvezda je isključivo vojnički orden i može se dodeliti samo za zasluge stečene u vojsci.

II

1) Orden partizanske zvezde I reda izrađen je od srebra i pozlaćen. Oblik ordena je crvena petokraka zvezda ispod čijih krakova su u kružnoj formi postavljene dve lovorove grane. Petokraka zvezda je iz crvenog emalja sa 1 mm. širokim pozlaćenim obrubom; promer opisane kružnice oko zvezde iznosi 41 mm. Ispod krakova petokrake zvezde smeštene su dve grane lovora iz pozlaćenog srebra u obliku kruga sa vanjskim promerom 34 mm. Ove grane smeštene su tako, da se između njih i dva kraka nalaze šuplji prostori. Prekriženi dršci lovorovih grana nalaze se između donjih krakova zvezde.

Orden se nosi bez vrpce.

2) Orden partizanske zvezde II reda izrađen je od srebra. Oblik ordena je crvena petokraka zvezda ispod čijih krakova su u kružnom obliku postavljene dve grane lovora. Petokraka zvezda je iz crvenog emalja sa 1 mm. širokim srebrnim rubom; promer opisane kružnice oko zvezde iznosi 41 mm. Ispod krakova zvezde smeštene su iz patiniranog srebra dve grane lovora u obliku kruga, sa vanjskim promerom 28 mm. Prekriženi dršci lovorovih grana nalaze se između krakova zvezde.

Orden se nosi bez vrpce.

3) Orden partizanske zvezde III reda izrađen je od srebra. Oblik ordena je crvena petokraka zvezda ispod koje su unakrst položene dve puške. Petokraka zvezda je iz crvenog emalja sa 1 mm. širokim srebrnim rubom; promer opisane kružnice oko zvezde iznosi 41 mm. Ispod zvezde položene su unakrst dve puške iz patiniranog srebra, tako da su izvan donjih krakova vidljivi kundaci, a izvan gornjeg kraka zvezde cevi pušaka.

Orden se nosi bez vrpce.

III

Kancelarija ordena Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdavača nosiocima Ordena partizanske zvezde I, II i III reda ordensku knjižicu.

Ordeni partizanske zvezde I, II i III reda nose se sa desne strane grudi, prema rangu koji im pripada, po Zakonu o ordenima i medaljama FNRJ, računajući rang od otvora na grudima.

Lica odlikovana Ordenom partizanske zvezde I, II ili III reda mogu uvek nositi orden, odnosno znak ordena.

Nošenje ordena je obavezno za vojna lica za vreme državnih praznika i vojnih svečanosti.

Kad ne nose orden, vojna lica su obavezna nositi znak ordena.

Znak Ordena partizanske zvezde I reda je potpuno crvena pantljika, veličine $3,5 \times 0,8$ sm. izrađena od svilene tkanine.

Znak Ordena partizanske zvezde II reda je žuta pantljika, veličine $3,5 \times 0,8$ sm. izrađena od svilene tkanine, sa crvenim poljem po sredini, debljine 13 mm. i sa po dve uspravne linije na ivicama po širini, svaka debljine 1,5 mm.

Znak Ordena partizanske zvezde III reda je žuta pantljika veličine $3,5 \times 0,8$ sm., izrađena od svilene tkanine, od 5 crvenih i 4 žute uspravne linije po sredini, svaka debljine 4 mm.

Znaci Ordena partizanske zvezde I, II i III reda nose se na levoj strani grudi, prema rangu koji im pripada, računajući rang od otvora na grudima.

Na osnovu čl. 6 Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije propisuje

STATUT

ORDENA BRATSTVA I JEDINSTVA I i II REDA

I

Ordenom bratstva i jedinstva I i II reda odlikuju se istaknuti vojni rukovodioci, kao i zaslužni politički i javni radnici, koji su se naročito istakli na delu širenja bratstva između naših naroda i stvaranju jedinstva naroda u borbi protiv neprijatelja.

I i II red ovog ordena dodeljuje se prema stečenim zaslugama i pokazanom uspehu u radu.

II

1) Orden bratstva i jedinstva I reda izrađen je od srebra. Okruglog je oblika, sa pet radijalnih zraka preko kojih je na krajevima položen lovorov venac. U sredini ordena nalazi se znak »bratstva i jedinstva«. — Pet radijalnih zraka su izvedene iz srebra. Plohe zraka su kanelirane, a završeci su im nazupčani. Promer opisane kružnice oko ovih zraka iznosi 50 mm. — Preko ovih zraka smešten je u obliku kruga neprekinuti srebrni pozlaćeni, reljefno izrađeni venac, vanjskog promera 42 mm., a širine 4 mm. Između venca i sredine ordena nalazi se šuplji prostor. — Sredina ordena u obliku kruga sa promerom 30 mm. izvedena je iz pozlaćenog srebra. Obrub širok 4 mm. je iz crvenog emalja, čiji su rubovi pozlaćeni. Na obrubu se nalazi 26 petokrakih zvezdica, koje su pozlaćene. U sredini, na pozlaćenoj podlozi, nalazi se 5 reljefnih buktinja iz crvenog emalja sa radijalno postavljenim pozlaćenim drščima. Iznad buktinja nalazi se crvena petokraka zvezda.

Orden se nosi bez vrpce.

2) Orden bratstva i jedinstva II reda je izrađen od srebra. Okruglog je oblika sa pet radijalnih zraka, preko kojih je položen lovorov venac. U sredini ordena nalazi se znak »bratstva i jedinstva«. Pet radijalnih zraka izvedene su iz srebra. Plohe zraka su kanelirane, a završeci su nazupčani. Promer opisane kružnice oko ovih zraka iznosi 50 mm. — Preko zraka je smešten u obliku kruga neprekinuti srebrni reljefno izrađen lovorov venac, vanjskog promera 42 mm., a širine 4 mm. Između venca i sredine ordena nalazi se šuplji prostor. — Sredina ordena je u obliku kruga sa promerom 30 mm. i izvedena je od pozlaćenog srebra. Obrub širok 4 mm. je iz belog emalja, čiji su rubovi pozlaćeni. Na obrubu se nalazi 26 petokrakih zvezdica, koje su pozlaćene. U sredini, na pozlaćenju podlozi nalazi se 5 reljefnih buktinja od crvenog emalja, sa radijalno postavljenim pozlaćenim drščima. Iznad buktinja nalazi se crvena zvezda.

Orden se nosi bez vrpce.

III

Kancelarija ordena Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdavaće nosiocima Ordena bratstva i jedinstva I i II reda orden-sku knjižicu.

IV

Orden bratstva i jedinstva I i II reda nosi se sa desne strane grudi, prema rangu koji mu pripada po Zakonu o ordenima i medaljama FNRJ, računajući rang od otvora na grudima.

Lica odlikovana Ordenom bratstva i jedinstva I i II reda mogu uvek nositi orden odnosno znak ordena.

Nošenje ordena je obavezno za vojna lica za vreme državnih praznika i vojnih svečanosti.

Kad ne nose orden, vojna lica su obavezna nositi znak ordena.

Znak Ordena bratstva i jedinstva I reda je srebrnasta pantljika veličine $3,5 \times 0,8$ sm., izrađena od svilene tkanine, sa crvenim poljem po sredini debljine 1,5 sm. i sa plavim ivicama po širini debljine 3 mm.

Znak Ordena bratstva i jedinstva II reda je srebrnasta pantljika veličine $3,5 \times 0,8$ sm., izrađena od svilene tkanine, sa crvenim poljem po sredini debljine 13 mm. i sa po dve uspravne linije na ivicama po širini, debljine 1,5 mm.

Znak Ordena bratstva i jedinstva I i II reda nosi se na levoj strani grudi, prema rangu koji mu pripada, računajući rang od otvora na grudima.

Na osnovu čl. 6 Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije propisuje

S T A T U T

ORDENA ZA HRABROST I MEDALJE ZA HRABROST

I

Ordenom za hrabrost mogu biti odlikovani borci i rukovodioci Jugoslovenske armije za više puta pokazanu hrabrost u borbi protiv neprijatelja, kao i za naročite podvige na bojnopolju. Ordenom mogu biti odlikovana i građanska lica, ukoliko su se svojom naročitom hrabrošću istakla u borbi protiv neprijatelja ili doprinela ostvarenju vojničkih zadataka.

Medalja za hrabrost dodeljuje se za hrabrost pokazanu u borbi. Medaljom za hrabrost mogu biti odlikovana i građanska lica.

II

1) Orden za hrabrost izrađen je od bronzine i pozlaćen. Oblik ordena je nepravilno ovalan sa 38 mm. dugom horizontalnom osi i 34 mm dugom vertikalnom osi. Lice ordena pokazuje razvijenu zastavu. Preko zastave prekrštena su prva partizanska oružja: puška sa bodom, sekira, kosa i kolac sa nožem, kao i grančica lovora. Na zastavi se nalaze reljefni natpisi i to iznad oružja »Smrt fašizmu«, a ispod njega »Sloboda narodu«. Na vrhu ordena nalazi se petokraka zvezda, koja sa svojom gornjom tri kraka izlazi izvan ovala ordena, a ujedno je veza između ordena i kopče od vrpce na kojoj se isti nosi. Naličje ordena je glatko.

Orden se nosi na 20 mm. širokoj vrpici, koja je složena u formi petorkuta, tako, da su joj gornja horizontalna i dve donje kose stranice duljine 22 mm., a bočne stranice duljine 42 mm. Vrpca je crvene boje sa po 3 tanke zlatne crte na oba ruba.

2) Medalja za hrabrost je od bronce i pozlaćena. Ona je okruglog oblika sa promerom 36 mm., a debljina iste iznosi 2,5 mm. sa glatkim rubom. Na licu medalje nalazi se reljefno poprsje borca, koji drži desnom rukom pušku. — Na naličju medalje su u krugu postavljene 2 grane lovora, koje se na vrhu ne dodiruju. Između njih nalazi se natpis u dva reda: »za hrabrost«, a iznad natpisa nalazi se petokraka zvezda.

Medalja se nosi na 20 mm. širokoj vrpici, koja je složena u formi petorokuta tako, da su gornja horizontalna i dve kose stranice duljine 22 mm., a bočne kose stranice duljine 41 mm. Vrpca ima 5 plavih i 4 bele uske pruge.

III

Kancelarija ordena Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdavaće nosiocima Ordena za hrabrost i Medalje za hrabrost dekret i ordensku knjižicu.

IV

Ordenom za hrabrost mogu biti odlikovana poginula ili umrla lica, pod uslovima predviđenim u delu I ovog Statuta.

U ovom slučaju orden se uručuje ženi (do preudaje), deci ili roditeljima poginulog odnosno umrlog, zajedno sa svim ordenskim ispravama.

Ordene poginulih, članovi porodice imaju pravo čuvati, ali ih ne mogu nositi niti otuđivati.

V

Orden za hrabrost i Medalja za hrabrost nose se sa leve strane grudi, prema rangu koji im pripada po Zakonu o ordenima i medaljama FNRJ, računajući rang od otvora na grudima.

Lica odlikovana Ordenom za hrabrost i Medaljom za hrabrost mogu uvek nositi orden i medalju, odnosno njihov znak.

Nošenje ordena i medalje je obavezno za vojna lica za vreme državnih praznika i vojnih svečanosti.

Kad ne nose orden ili medalju, vojna lica obavezna su nositi njihov znak.

Znak Ordena za hrabrost je crvena pantljika, veličine 3,5×0,8 sm., izrađena iz svilene tkanine, sa 6 uspravnih žutih linija, sa strane, svaka debljine 1 mm. Znak Ordena za hrabrost nosi se na levoj strani grudi, prema rangu koji mu pripada, računajući rang od otvora na grudima.

Znak Medalje za hrabrost je pantljika veličine 3,5×0,8 sm., izrađena od svilene tkanine, od 5 plavih i 4 bele uspravne linije, svaka širine 5 mm. Znak Medalje za hrabrost nosi se na levoj strani grudi, prema rangu koji mu pripada, računajući rang od otvora na grudima.

ТРЕЋА СЕДНИЦА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 20 ЈУЛА 1946 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Филип Лакуш, Јосип Рус, Ђуро Пуцар, Марко Вујачић, Миле Перуничкић, Бане Андрејевић, Душан Бркић, Јосип Видмар, Сретен Жујовић, Влада Зечевић, др Стеван Јаковљевић, др Драгољуб Јовановић, Борис Кидрич, др Благоје Нешковић, Јаша Продановић, Добросав Томашевић, Фране Фрол, Андрија Хебранг, Родољуб Чолаковић, Вlado Шегрт.

Претседавао
Претседник
Др Иван Рибар

Секретар
Миле Перуничкић

Дневни ред:

1) Предлог одлуке о продужењу рока за саглашавање Уставу закона, одлука и уредаба према члану 136 Устава;

2) Предлог одлуке о разрешавању од дужности претседника Врховног суда ФНРЈ Живка Јовановића и судије Врховног суда др Душана Арнерија, на основу молби које су поднели Президијуму;

3) Предлог да се Прво редовно заседање закључи.

Говорници: др Иван Рибар, Миле Перуничкић, Моша Пијаде, Родољуб Чолаковић, Борис Кидрич, Фране Фрол.

Почетак у 13 часова

Претседник др Иван Рибар (НР Хрватска): Отварам трећу сједницу Президијума Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије .

Молим друга Секретара да изврши прозивку у циљу утврђивања кворума.

Секретар Миле Перуничкић (НР Црна Гора) врши прозивку.

(После прозивке)

Претседник др Иван Рибар: На основу извршене прозивке констатирам да имамо довољан број присутних чланова за рад и рјешавање.

Предлажем за дневни ред слиједеће:

1. Претрес Приједлога одлуке о продужењу рока за саглашавање Уставу закона, одлука и уредаба према члану 136 Устава;

2. Претрес Приједлога одлуке о разрјешавању од дужности претсједника Врховног суда ФНРЈ Живка Јовановића и судије Врховног суда др Душана Арнерија, на основ молби које су поднијели Президијуму;

3. Претрес приједлога да се закључи I редовно засједање Народне скупштине ФНРЈ.

Да ли се прихваћа предложени дневни ред? (Г л а с о в и: Прихвата). Молим друга потпретсједника Пијаде да да образложење по првој точки дневног реда.

Моша Пијаде (НР Србија): Ви другови знате да су законодавни одбори оба дома Народне скупштине овлашћени трећим ставом члана 136 Устава да у року од шест месеци од дана ступања Устава на снагу испитају све одлуке, законе и уредбе потврђене одлуком Уставотворне скупштине од 1 децембра 1945 године, да их доведу у сагласност са Уставом и донесу законе о томе који од тих закона, одлука и уредаба остају у важности без измена, односно да донесу законе о изменама и допунама тих одлука, закона и уредби и да такве законе које донесу законодавни одбори оба дома Народне скупштине проглашује Президијум својим указом, с тим да се поднесу Народној скупштини ФНРЈ на потврду на првом њеном наредном заседању.

У току досадашњег рада на саглашавању закона, одлука и уредаба Уставу установили смо да, и поред најбоље воље и жеље да одржимо тај рок, и поред свет веома напорног рада и законодавних одбора и Комитета за законодавство и изградњу народне власти Савезне владе, ми нећемо бити у стању да све то довршимо до 31 јула све године, када истиче рок. Зато ми предлажемо, у споразуму са Владом ФНРЈ, да се овај рок продужи према предложеној одлуци. Ја ћу вам ту одлуку прочитати, али њу треба да донесе Народна скупштина на заједничкој седници оба дома, па предлажем да Президијум прихвати овај предлог и Народној скупштини ФНРЈ препоручи доношење одлуке о продужењу рока предвиђеног у ставу трећем члана 136 Устава. (Ч и та):

Президијум Народне скупштине ФНРЈ на својој седници одржаној 20 јула 1946 године одлучио је:

Да на основу прописа чл. 72 Устава предложи Савезном већу Народне скупштине ФНРЈ да се учини измена у чл. 136 Устава која се односи на продужење рока за саглашавање Уставу закона, одлука и уредаба.

Овај предлог одлуке о продужењу рока за саглашавање Уставу закона, одлука и уредаба према чл. 136 Устава гласи:

„Народна скупштина ФНРЈ одлучује да се рок од шест месеци, одређен трећим ставом прелазног члана 136 Устава за испитивање и довођење у сагласност са Уставом одлука, закона и уредаба потврђених од Уставотворне скупштине одлуком од 1 децембра 1945 године, продужи за три месеца, с тим да сви закони које на основу чл. 136 Устава донесу законодавни одбори оба већа Народне скупштине буду поднети Народној скупштини на одобрење на првом наредном заседању Народне скупштине.“

Уз овај предлог дајемо кратко објашњење, које гласи (ч и т а):

Упркос напорима Комитета за законодавство и изградњу народне власти и оба законодавна одбора Народне скупштине, рад на испитивању и довођењу у сагласност са Уставом свих одлука, закона и уредаба потврђених Одлуком Уставотворне скупштине од 1 децембра 1945 године, није могао бити довршен у року прописаном ставом 3 чл. 136 Устава, а који рок истиче 31 јула ове године.

Како је на тај начин остао још изврстан број одлука, закона и уредаба које треба испитати и сагласити с Уставом, постало је неопходно да се рок из става 3 чл. 136 прелазних наређења Устава продужи за три месеца.

Због тога је Президијуму част предложити Савезном већу да се поминути рок продужи за три месеца.

Претседник др Иван Рибар: Жели ли ко ријеч? (Миле Перуничих: Ја мислим да је то кратак рок. . .). Реците све. Има ријеч друг Перуничих.

Миле Перуничих: Ја, другови, мислим да је и овај рок који се предлаже кратак. Много је остало закона и уредаба које треба претрести и сагласити Уставу. Ја бих то продужио још за шест месеци, тј. до 1 децембра.

Моша Пијаде: Ми смо рачунали, и у одборима и у Комитету, па скоро сви мисле да се може постићи.

Миле Перуничих: Ја се плашим да тај рок поново нећемо морати да продужујемо. Уосталом, како одлучите.

Родолуб Чолаковић (НР Босна и Херцеговина): Можда би то требало продужити ако се неће стићи.

Борис Кидрич (НР Словенија): Још три месеца је довољно, јер је у току проучавања и саглашавања Уставу још приличан број закона.

Моша Пијаде: Ја мислим да при овом року треба за сада остати, а ако буде потребно можемо га и продужити. Ја лично сам за то да се ово саглашавање форсира да се закони што брже сагласе уставним одредбама, јер је незгодно да важе закони који нису сагласни Уставу. Истина, Устав је старији, али је то тешко да људи на терену оцењују и тумаче да ли је нешто у складу са Уставом или није.

Довољно је још три месеца. Ја мислим да је прихватљиво.

Претседник др Иван Рибар: Пошто више нико не жели да дискутира, питам да ли се прима приједлог који је поднио друг Пијаде? (Гласови: Прима).

Пошто смо усвојили Приједлог одлуке о продужењу рока за саглашавање Уставу закона, одлука и уредаба предвиђеног чланом 136 Устава, прелазимо на рјешавање о разрешењу од дужности другога Живка Јовановића, претседника Врховног суда ФНРЈ и др Душана Арнерија, судије Врховног суда ФНРЈ.

Секретар Миле Перуничих: Другови Живко Јовановић, претседник Врховног суда ФНРЈ и др Душан Арнери, судија Врховног суда ФНРЈ, поднели су пре неколико дана оставке пошто су испунили године потребне за пуну пензију. Ми смо у Претседништву размотрили ово питање и предлажемо да Президијум предложи да Народна скупштина још на овом заседању, на заједничкој седници донесе о томе одлуку, тј. да их по сопственој молби разреши дужности. Њима ће се пензија регулисати по важећим прописима.

Претседник др Иван Рибар: Чули сте друга Секретара. Да ли ко жели ријеч? (Нико се не јавља). Питам да ли је Президијум сугласан да се Скупштини предложи разрешење другога Јовановића и Арнерија? (Гласови: Сагласан).

Констатирам да је Президијум једногласно одлучио да се Скупштини предложи да се другови Јовановић и др Арнери, по властитој жељи, разреши дужности у Врховном суду ФНРЈ.

Молим друга Перуничиха да уиме Президијума састави приједлог одлуке и да Претседништво Президијума закаже, на основу члана 121 Устава, заједничку сједницу домова Народне скупштине ради доношења одлуке по односном предмету.

Прелазимо на трећу точку дневног реда. Има ријеч друг Пијаде.

Моша Пијаде: Народна скупштина на овом Првом редовном заседању које је почело 15 маја обавила је врло значајан рад, донела је низ веома важних закона, међу којима и Општи закон о народним одборима, после Устава наш најзначајнији закон, затим Закон о ратним војним инвалидима, Закон о државним привредним предузећима, Закон о државним службеницима, о Југословенској народној армији, о задругама, о социјалном осигурању итд. Данашњом седницом Већа народа и Савезног већа завршен је рад на претресању и усвајању закона који су изнесени пред Скупштину. Зато ја мислим да треба закључити ово заседање, јер је посао завршен. Треба још за по подне сазвати заједничку седницу, изнети ове ствари на решавање, тј. ово о продужењу рока за саглашавање закона Уставу и предлог за разрешење другога Јовановића и Арнерија.

Тиме бисмо исцрпили дневни ред. Зато предлажем да Прво редовно заседање вечерас закључимо.

Фране Фрол (Н Р Х р в а т с к а): Влада више нема никаквих приједлога за Скупштину.

Претседник др Иван Рибар: Да ли се прима приједлог да се донесе указ о закључењу Првог редовног засједања? (Г л а с о в и: Прима). Онда молим друга Секретара да припреми указ и приједлоге одлука за Скупштину, и да закаже заједничку сједницу послје сједница домова.

Пошто смо дневни ред исцрпили, закључујем ову сједницу.

(Седница је закључена у 13,45 часова)

ČETVRTA SEDNICA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 6 DECEMBRA 1946 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Josip Rus, Đuro Pucar, Marko Vujačić, Mile Peruničić, Bane Andrejev, Dušan Brkić, Josip Vidmar, Milovan Đilas, dr Siniša Stanković, Vlada Zečević, dr Dragoljub Jovanović, dr Blagoje Nešković, Aleksandar Ranković, dr Zlatan Sremec, Dobrosav Tomašević, Frane Frol, Avdo Humo, Rodoljub Čolaković, Vlado Šegrt.

Pretsedavao
Pretsednik
Dr Ivan Ribar
Sekretar
Mile Peruničić

Dnevni red:

- 1) Predlog odluke o izboru predsednika Vrhovnog suda FNRJ.
- 2) Predlog odluke o izboru predsednika, njegovog zamenika i sudija Vrhovnog suda Jugoslovenske armije.
- 3) Predlog odluke o izboru zamenika Javnog tužioca FNRJ.
- 4) Predlog odluke o razrešenju od dužnosti sudije Vrhovnog suda dr Zvonimira Švrljuge.
- 5) Predlog odluke o razrešenju od dužnosti sudije Vojnog veća Vrhovnog suda FNRJ pukovnika Mihaila Đorđevića.
- 6) Predlog odluke o razrešenju od dužnosti sudije Vojnog veća Vrhovnog suda dr Sava Strugara.

Govornici: dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Frane Frol, Mile Peruničić, Blagoje Nešković, Aleksandar Ranković.

Početak u 9,30 časova

Pretsednik **dr Ivan Ribar** (NR Hrvatska): Otvaram, drugovi, današnju četvrtu sjednicu Prezidijuma Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Pošto imamo kvorum, jer prisustvuje dovoljan broj članova za rad i rješavanje, prelazimo na usvajanje dnevnog reda.

Pretsjedništvo je današnju sjednicu zakazalo sa ovim dnevnim redom:

- 1) Prijedlog odluke o izboru predsjednika Vrhovnog suda FNRJ.
- 2) Prijedlog odluke o izboru predsjednika, njegovog zamjenika i sudija Vrhovnog suda Jugoslavenske armije.
- 3) Prijedlog odluke o izboru zamjenika Javnog tužioca FNRJ.
- 4) Prijedlog odluke o razrješenju od dužnosti sudije Vrhovnog suda dr Zvonimira Švrļjuge.
- 5) Prijedlog odluke o razrješenju od dužnosti sudije Vojnog vijeća Vrhovnog suda FNRJ pukovnika Mihaila Đorđevića.
- 6) Prijedlog odluke o razrješenju od dužnosti sudije Vojnog vijeća Vrhovnog suda dr Sava Strugara.

Da li ima kakvih novih prijedloga za dopunu dnevnog reda? (Nema). Prima li se ovaj dnevni red? (Prima). Konstatiram da je dnevni red usvojen.

Prije rješavanja po dnevnom redu, dajem riječ drugu Moši Pijade, koji će dati kratko obrazloženje.

Moša Pijade (NR Srbija): Drugovi, o svim ovim tačkama dnevnog reda ja bih dao jedno kratko obrazloženje a na osnovu predloga Vlade koji je pre neki dan Prezidijumu dostavio Ministar pravosuđa drug Frol.

Ukazala se potreba da se izvesna personalna pitanja Vrhovnog suda FNRJ reše jer su duže vremena odlagana. Već šest meseci mi nemamo predsednika Vrhovnog suda FNRJ, onda treba izabrati predsednika, njegovog zamenika i sudije Vrhovnog suda Jugoslavenske armije. Isto tako, treba popuniti i jedno mesto zamenika Javnog tužioca FNRJ. Pored toga, Prezidijum Ustavotvorne skupštine Srbije uputio je pre nekoliko dana zahtev da mu se stavi na raspoloženje pukovnik Mihailo Đorđević, sudija Vojnog veća Vrhovnog suda FNRJ, jer oni imaju nameru da ga predlože Skupštini Srbije za predsednika Vrhovnog suda Srbije, pošto smo mi tražili da nam stave na raspoloženje sadašnjeg predsednika Vrhovnog suda Srbije druga Vitu Petrovića, koga Vlada FNRJ predlaže za novog predsednika Vrhovnog suda FNRJ. Mi smo o ovom pitanju dugo diskutovali, i posle imenovanja druga Hrnčevića za Javnog tužioca FNRJ smatrali smo da jedan od istaknutih pravnika Srba treba da dođe na položaj predsednika Vrhovnog suda FNRJ. Sporazumeli smo se da to treba da bude drug Vita Petrović. Ja lično mislim da je to dobro rešenje. O tome smo se, naravno, prethodno sporazumeli sa drugovima iz Srbije, pa smo se dogovorili da im stavimo na raspoloženje druga Đorđevića.

Ja smatram da su ova pitanja dovedena do kraja tako da bismo već danas ove predloge Vlade mogli izneti i pred Skupštinu na rešavanje.

Posle usvajanja predloženih izbora nadam se da će i Vrhovni sud FNRJ i Vrhovni sud JA moći još bolje da rade. Prema tome, ja predlažem da Prezidijum razmotri sve predloge za izbor drugova u vrhovne sudove kako ih je Vlada preporučila.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ drug Frol.

Ministar pravosuđa **Frane Frol** (NR Hrvatska): Dru-govi članovi Prezidijuma, Vlada FNRJ podnijela je Prezidijumu i formalne prijedloge za izbor pretsjednika, sudaca i za još jedno imenovanje i razrješenja, što ću ja sada saopćiti.

Na upražnjeno mjesto pretsjednika Vrhovnog suda FNRJ Vlada FNRJ predlaže druga Vitomira Petrovića, dosadašnjeg pretsjednika Vrhovnog suda Srbije, koji je, na naš zahtjev, ukazom Prezidijuma Srbije od 3. XII. ove godine stavljen na raspoloženje Vladi FNRJ, odnosno Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ.

Drugi prijedlog Vlade FNRJ je slijedeći.

Po članu 26 Zakona o uređenju i nadležnosti vojnih sudova u JA, od 24 avgusta 1945 godine pretsjednika, zamjenika pretsjed-nika i sudije Vrhovnog suda JA bira Narodna skupština na zajednič-koj sjednici svojih domova.

U suglasnosti sa Ministarstvom narodne odbrane, Vlada FNRJ predlaže da se u Vrhovni sud JA imenuju ovi drugovi:

1. za pretsjednika suda general-major Krdžić Mirko,
2. za zamjenika pretsjednika pukovnik Laković Milija,
3. za sudiju potpukovnik Janković Mihailo,
4. za sudiju potpukovnik Ilić Radovan,
5. za sudiju potpukovnik Šegedina Jože,
6. za sudiju major Kesler Milovan, i
7. za sudiju kapetan Lapčević Vlastimir.

Pored toga, Vlada predlaže da se za zamjenika Javnog tužioca FNRJ Narodnoj skupštini predloži drug Josif Malović, dosadašnji pomoćnik Javnog tužioca FNRJ. Ovo je potrebno zato što javni tu-žilac treba da ima zamjenika, to zahtijevaju poslovi.

Kao što je drug potpretsjednik Pijade rekao, Prezidijum Srbije je tražio da se razriješi dužnosti sudije Vojnog vijeća Vrhovnog suda FNRJ drug Mihailo Dorđević. Vlada smatra da se ovo pitanje treba još danas staviti pred Narodnu skupštinu na rješavanje s prijedlogom da se to povoljno riješi, tj. da se prihvati razrješenje.

Najzad, Vlada je suglasna da se molbi druga dr Švrljuge izade u susret pošto mu Beograd zdravstveno ne konvenira.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ drug Sekretar.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora): Imamo još jedno pitanje. To je razrješenje dužnosti sudije Vrhovnog suda JA

druga dr Sava Strugara, jer to pitanje treba rešiti, jer mi to u Predsedništvu nismo mogli. Ranije je Prezidijum donosio te ukaze o imenovanju i razrešenju sudija Vrhovnog suda. Po poslednjim izmenama u zakonu to može činiti jedino Skupština. Iako je Ministarstvo narodne odbrane još pre više od mesec dana tražilo da se po hitnom postupku stavi na raspoloženje drug dr Strugar, mi nismo mogli ništa da preduzmemo jer je to sada u nadležnosti Skupštine. Zato treba uz ranije spomenute predloge Skupštini podneti zahtev da se razreši dužnosti i drug dr Savo Strugar i stavi na raspoloženje Ministru narodne odbrane.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li još kakvih prijedloga ili primjedaba?

Dr Blagoje Nešković (NR Srbija): Sve je ovo dovoljno prodiskutovano.

Aleksandar Ranković (NR Srbija): Ja mislim da sve ove predloge treba pretresti i iskoristiti to što je Skupština na okupu pa ih izneti kao hitne predloge na saglasnost.

Moša Pijade: Ne na saglasnost, već ona ima da bira i da razrešava, a mi, Prezidijum ili Vlada, otsada samo predlažemo.

Aleksandar Ranković: I ja sam tako mislio.

Moša Pijade: Ali nisi tako i rekao...

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li još kakvih primjedaba? (Nema).

Onda pitam:

Da li se Prezidijum slaže da se Skupštini predloži izbor druga Vitomira Petrovića za pretsjednika Vrhovnog suda FNRJ. (Glasovi: Slaže).

Da li se Prezidijum slaže sa prijedlogom da se Skupštini predloži izbor ovih drugova u Vrhovni sud JA, i to:

1. za pretsjednika suda general-major Krdžić Mirko,
2. za zamjenika pretsjednika pukovnik Laković Milija,
3. za sudiju potpukovnik Janković Mihailo,
4. za sudiju potpukovnik Ilić Radovan,
5. za sudiju potpukovnik Šegedina Jože,
6. za sudiju major Kesler Milovan, i
7. za sudiju kapetan Lapčević Vlastimir.

(Glasovi: Slaže).

Da li se Prezidijum slaže da se Skupštini predloži izbor druga Josifa Malovića za zamjenika Javnog tužioca FNRJ? (Glasovi: Slaže).

Da li Prezidijum prihvata prijedlog da se razriješe svojih sadašnjih dužnosti drugovi pukovnik Mihailo Đorđević, dr Zvonimir Švriljuga i dr Savo Strugar? (Glasovi: Prihvata).

Konstatiram da su svi prijedlozi, tj. Vlade, Ministra narodne odbrane i Prezidijuma Srbije prihvaćeni.

Molim Sekretara druga Peruničića da se pripreme odluke koje treba u ime Prezidijuma još do podne podnijeti Skupštini na pretres i usvajanje.

Ako drugih prijedloga nema, zaključujem ovu sjednicu. (M o š a P i j a d e : Ja). Ima riječ drug Pijade.

Moša Pijade: Pored predloga odluka treba odmah uputiti i akt Skupštini da se na osnovu čl. 121 Ustava zakaže zajednička sednica skupštinskih domova u cilju razmatranja i usvajanja ovih predloga. To treba da učini Pretsedništvo Prezidijuma.

Sekretar Mile Peruničić: Ja ću sve to odmah spremi i predati Skupštini.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Pošto smo iscrpli dnevni red, zaključujem sjednicu.

(Sednica je zaključena u 10,20 časova).

ПЕТА СЕДНИЦА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 27 ДЕЦЕМБРА 1946 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Филип Лакуш, Јосип Рус, Ђуро Пуцар, Миле Перуничкић, Јосип Броз Тито, Бане Андрејевић, Душан Бркић, Јосип Видмар, Милован Ђилас, Едвард Кардељ, Синиша Станковић, Влада Зечевић, др Стеван Јаковљевић, др Драгољуб Јовановић, Борис Кидрич, др Благоје Нешковић, Александар Ранковић, др Златан Сремец, Фране Фрол, Андрија Хебранг, Авдо Хумо, Родољуб Чолаковић, Владо Шергт.

Претседавао

Претседник

Др Иван Рибар

Секретар

Миле Перуничкић

Дневни ред:

Претрес Предлога указа о ратификацији Уговора о усклађивању привредних планова, царинској унији и о изједначењу валуте између Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније.

Говорници: Др Иван Рибар, Миле Перуничкић, Моша Пијаде, Борис Кидрич, др Благоје Нешковић, Јосип Видмар, Филип Лакуш, Милован Ђилас.

Почетак у 16 часова

(Појаву Претседника Владе ФНРЈ Маршала Југославије Јосипа Броза Тита у дворани Већа народа, чланови Президијума поздрављају бурним аплаузом. У дипломатској ложи налази се отправник послова Посланства НР Албаније Софо Чомора са члановима Посланства).

Претседник др Иван Рибар (НР Хрватска): Отварам 5-ту сједницу Президијума Народне скупштине ФНРЈ.

Молим Секретара друга Мила Перуничкића да прочита записник прошле сједнице.

Секретар **Миле Перуничкић** (НР Црна Гора) чита записник 4-те седнице од 6 децембра 1946 године.

Претседник др Иван Рибар: Жели ли ко да говори поводом записника? (Не јавља се нико). Пошто не жели нико да говори, објављујем да је записник верифициран.

Молим секретара да изволи прочитати допис Претседника Владе ФНРЈ, Министра народне одбране, заступника Министра иностраних послова, Маршала Југославије Јосипа Броза Тита.

Секретар **Миле Перуничкић** (чита):

ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА
МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

Београд, 24. XII. 1946 год.

Пов. бр. 15107

Господине Претседниче,

Част ми је у прилогу доставити Вам текст, на француском и српско-хрватском језику, Уговора о усклађивању привредних планова, о царинској унији и изједначењу валуте и Протокола који чини саставни део истог Уговора, закључених и потписаних у Београду 27 новембра 1946 год., с молбом да исте изволите изнијети на озакоњење.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом увјерење о мом високом поштовању.

Претседник Владе ФНРЈ
Министар народне одбране
Заступник
Министра иностраних послова
Маршал Југославије,
Ј. Б. Тито, с р

Претседник др Иван Рибар: Поводом овог дописа од 24. XII. 1946 год. Пов. бр. 15107, Претседништво Президијума одлучило је да сазове сједницу Президијума и да стави на дневни ред: Ратификацију Уговора о усклађивању привредних планова, о царинској унији и о изједначењу валуте између Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније.

Поводом дописа од 24. XII. 1946 године, који смо Вам саопћили, а пошто је предмет хитан, били смо присиљени да сазовемо засебну сједницу пленума Президијума Народне скупштине ФНРЈ, и то тим више, што у смислу члана 5 овог уговора, уговор ступа на снагу даном потписа, а размјена ратификационих инструмената извршиће се у Београду најдаље мјесец дана од дана потписивања. Уговор је закључен и потписан 27 новембра 1946 године, тако да је данас посљедњи дан за ратификацију. Према томе, Претседништво је одлучило да за данас сазове сједницу Президијума, на којој ће се узети у претрес овај уговор.

Има ли ко од чланова Пленума Президијума да говори поводом предложеног дневног реда? (Нема). Питам сада Президијум да ли прима дневни ред, како га је предложило Претседништво? (Г л а с о в и: Прима!). Пошто се прима, објављујем да је дневни ред данашње сједнице слиједећи: Ратификација

Уговора о усклађивању привредних планова, о царинској унији и о изједначењу валуте између Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније.

Молим потпретседника Президијума друга Мошу Пијаде да изволи прочитати Приједлог указа о ратификацији Уговора о усклађивању привредних планова, о царинској унији и о изједначењу валуте између Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније. (Аплауз).

Потпретседник Моша Пијаде (НР Србија) (чита):

ПРЕДЛОГ

УКАЗА О РАТИФИКАЦИЈИ УГОВОРА О УСКЛАЂИВАЊУ ПРИВРЕДНИХ ПЛАНОВА, О ЦАРИНСКОЈ УНИЈИ И О ИЗЈЕДНАЧЕЊУ ВАЛУТЕ ИЗМЕЂУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ АЛБАНИЈЕ

Президијум Народне скупштине ФНРЈ, на основ тач. 9 чл. 74 Устава, одлучује:

Ратификује се и добија обавезну снагу Уговор о усклађивању привредних планова, о царинској унији и о изједначењу валуте између Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније, закључен у Београду, 27 новембра 1946 године, када је и на снагу ступио, а који са протоколом који сачињава саставни део Уговора у свом француском оргиналу и у српско-хрватском преводу гласи:

УГОВОР

О УСКЛАЂИВАЊУ ПРИВРЕДНИХ ПЛАНОВА, О ЦАРИНСКОЈ УНИЈИ И О ИЗЈЕДНАЧЕЊУ ВАЛУТЕ ИЗМЕЂУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ АЛБАНИЈЕ

Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије и Президијум Народне скупштине Народне Републике Албаније,

Надахнути жељом да прошире сарадњу и узајамну помоћ у раду на обнови својих двеју земаља, одлучили су да закључе Уговор о усклађивању привредних планова, о царинској унији и о изједначењу валуте, и у ту сврху наименовали су своје Опуномоћенике, и то:

Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије:

Господина Бориса Кидрича, Претседника Привредног савета, Министра индустрије,

Президијум Народне скупштине Народне Републике Албаније:

Господина Нако Спиру, Претседника Привредног савета, Претседника Планске комисије, Министра привреде, који су се, пошто су изменили своја пуномоћја, нађена у доброј и прописној форми, сагласили у следећем:

Члан 1

Обе високе Уговорнице обавезују се да усклађују привредне планове обеју земаља на заједничкој основи.

За остварење тог циља, образоваће се координациони органи. Координациони орган за усклађивање привредних планова обеју земаља биће образован пре 15 децембра 1946.

Члан 2

У року од три месеца од дана потписа овог Уговора, Влада Народне Републике Албаније изједначиће у вредности своју монетарну јединицу, албански лек, са југословенским динаром.

Влада Федеративне Народне Републике Југославије обавезује се да пружи Влади Народне Републике Албаније, путем увоза у Народну Републику Албанију, робу и материјал намењен привредној обнови, на начин и у размери који ће бити предвиђени привредним плановима саображеним сходно Члану 1, сву неопходну помоћ за остварење албанског привредног плана, као и да осигура промет робе која је неопходна за одржавање албанског лека на паритету југословенског динара.

Новчани оптицај у Народној Републици Албанији биће сразмеран новчаном оптицају у Федеративној Народној Републици Југославији, имајући у виду бројно стање становника и привредну снагу обеју земаља.

Док се не спроведе монетарна реформа предвиђена у Члану 2, став 1 овог Уговора, Влада Народне Републике Албаније увешће на својој територији систем цена и цене које постоје на територији Федеративне Народне Републике Југославије.

Члан 3

Влада Федеративне Народне Републике Југославије и Влада Народне Републике Албаније обавезују се да укину у року од месец дана, од дана потписа овог Уговора, царинску границу и царине између обеју земаља стварајући на тај начин јединствену царинску територију.

На јединственој царинској територији биће на снази систем и царински ставови који важе у Федеративној Народној Републици Југославији. Роба ће бити царинена од стране надлежних органа оне Високе Стране Уговорнице преко чије се границе роба увози, а наплаћене суме припаштаће оној Високој Страни Уговорници којој је роба намењена.

Да би се осигурала ефикасна примена одредаба претходног става, биће образована на територији Народне Републике Албаније албанско-југословенска мешовита царинска комисија.

Члан 4

Овај Уговор трајаће тридесет година од дана потписа. Пређутно ће бити продужаван на периоде од 10 година, осим на случај отказа.

Отказ треба да се нотификује писменим путем најмање годину дана пре истека сваког периода предвиђеног у претходном ставу.

Члан 5

Овај Уговор ступа на снагу од дана потписа а размена ратификационих инструмената извршиће се у Београду најдаље месец дана од дана потписа.

У потврду чега, Опуномоћеници ставили су своје потписе на овај Уговор.

Рађено у Београду, двадесет седмог новембра хиљаду девет стотина четрдесет шесте године на француском језику у двоструком оригиналу, од којих ће један бити предат Влади Федеративне Народне Републике Југославије а други Влади Народне Републике Албаније.

За Федеративну Народну Републику
Југославију,
Борис Кидрич, с. р.

За Народну Републику Албанију,
Нако Спиру, с. р.

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

ПРОТОКОЛ

КОЛИ САЧИЊАВА САСТАВНИ ДЕО УГОВОРА О УСКЛАЂИВАЊУ ЕКОНОМСКИХ ПЛАНОВА, О ЦАРИНСКОЈ УНИЈИ И О ИЗЈЕДНАЧЕЊУ ВАЛУТЕ ИЗМЕЂУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ АЛБАНИЈЕ ОД 27 НОВЕМБРА 1946 ГОДИНЕ

Обе Стране Уговорнице обавезују се да предузму све потребне мере у циљу испуњавања обавеза које проистичу за Њих из горенаведеног Уговора.

Ипак ако се констатује да царинска унија и изједначење валуте не би, из оправданих разлога, могле бити остварене у роковима предвиђеним Уговором о којем је напред реч, Високе Стране Уговорнице моћи ће продужити ове рокове заједничким споразумом.

У потврду чега, Опуномоћеници ставили су своје потписе на овај Протокол.

Рађено у Београду, 27 новембра 1946.

За Федеративну Народну Републику
Југославију,
Борис Кидрич, с. р.

За Народну Републику Албанију,
Нако Спиру, с. р.

Претседник др Иван Рибар: Чули сте приједлог указа о ратификацији уговора, а чули сте и протокол који сачињава саставни дио уговора. Отварам претрес. Ријеч има Министар индустрије и заступник министра финансија, друг **Борис Кидрич**.

Министар индустрије и заступник Министра финансија Владе ФНРЈ **Борис Кидрич** (НР Словенија): Другови, било би сувишно задржавати се на анализи уговора. Његов текст довољно је јасан. Осврнућу се на услове

који су омогућили један тако присан и пријатељски економски споразум.

Уговор који данас ратификујемо плод је јуначке борбе југословенског и албанског народа за своју слободу и независност и друштвенополитичких промена које су у нашим земљама уследиле захваљујући победоносној Народноослободилачкој борби.

Никада, пре победе Народноослободилачке борбе, овакви уговори нису били могућни. Могућно је било једино империјалистичко поробљавање малих земаља, могућно је било да владајућа реакција једне мале земље подло продаје интересе своје отаџбине туђим освајачима, туђим економским и политичким експанзионистима. Било је такође могућно да иста владајућа реакција, која је своју земљу продавала туђим империјалистима, гаји империјалистичку грабежљивост према некој другој мањој земљи, рецимо, југословенска реакција према Албанији. Данас, међутим, то што је било могућно и неизбежно пре Народноослободилачког рата, више није могућно тамо где је заиста победила народна демократија и где народна демократија доследно наставља своју борбу и свој развитак.

Доследна победа наше борбе и народне демократије у Југославији и њеној јуначкој савезници Албанији не значи само да су наши народи ослободили своје земље од окупатора и непријатељу вратили оно што је заслужио. Те победе значе много више. Оне значе да је заједно са окупатором доживела потпуни пораз и издајничка домаћа реакција и да је први пут у историји власт у нашим земљама постала народна, да је радни народ наших земаља постао потпуни господар своје судбине.

Баш ова чењеница значи јемство да ће се наше земље развијати слободно, у најтешој сарадњи и на збиља пуну корист наших народа. Прошло је време када је домаћа издајничка реакција могла продавати страним империјалистима интересе земље. Прошло је време када је она, упркос својој издајничкој улози у односу према великим империјалистима, могла да гаји прљаве империјалистичке тежње према својим исто тако угроженим суседима. Коначно је прошло време када су домаћа реакција и страни империјалисти могли раздвајати наше народе који имају заједничке интересе и заједничку судбину.

Народна власт, њено продубљавање и њен доследни даљи развитак јемство су да је за Федеративну Народну Републику Југославију и Народну Републику Албанију такво време заиста прошло.

Наши народи су данас способни да у пуној мери своје стваралачке снаге посвећују привредној изградњи наших земаља, које су некада, нарочито у привредном погледу, уништавали

како домаће владајуће класе, тако и инострани индустриски и финансиски барони и империјалисти.

Није дакле, чудновато што су међу земљама чији су народи заједнички пролевали крв у Народноослободилачком рату за исте велике циљеве, у којима се током Народноослободилачке борбе до краја разголитила издајничка улога реакције, у којима се родила нова власт и које тековине своје победоносне Народноослободилачке борбе морају чувати од истих иностраних империјалистичких тежњи — није, дакле, ни мало чудновато да се у тим земљама истовремено са другим облицима међусобне сарадње после рата почела одвијати и најтешња економска сарадња.

Пред нашим земљама стоје велики привредни задаци. Ми хоћемо да привредно развијемо наше земље. Може ли бити што природније од тога да Федеративна Народна Република Југославија, заједница слободних и равноправних народа, народна држава новог типа, која данас тежи за пуним својим привредним развитком који одговара њеном природном богатству, жели такав развитак и своме савезнику из рата, своме суседу који је исто тако слободан, своме другу чија народна демократија има исте темеље и исти правац развитка, тојест Народној Републици Албанији! Може ли бити што природније од тога да Народна Република Албанија у привредном развитку Федеративне Народне Републике Југославије гледа јемство и свог привредног развитка и да је за привредни развитак Југославије заинтересована колико и за свој.

Овим уговором Југославија прима на себе озбиљне економске обавезе према Албанији које ће несумњиво претстављати једно прилично оптерећење за нашу привреду из простог разлога јер се нова Југославија у својим економским односима са пријатељским земљама не служи империјалистичким методама него даје своју помоћ несебично. Има скептика који сумњају да ли ће бити Југославија способна да испуни примљене обавезе. Ми такве скепнике добро познајемо. Они наступају од када је пукла прва партизанска пушка. Тада су сумњали да ћемо успети у Народноослободилачкој борби. После су сумњали да ли ће се нова народна власт моћи утврдити, организовати и даље развијати. Данас сумњају у наше привредне планове и способност испуњавања обавеза према Албанији.

Но, нова Југославија има обичај да спроведе на што се одлучила. Према томе, она ће испунити и своје обавезе према Албанији, па ће скептицима и овога пута остати једино разочарење.

Уговор који данас ратификујемо могућан је збиља једино у условима истинске народне демократије, која је по својој суштини непријатељска како унутрашњој реакцији тако и ино-

страним империјалистичким тежњама, а која пружа све могућности за све тешњу сарадњу ослобођених и равноправних народа.

Народна демократија, која је донела нове политичке и друштвене форме, отвара такође у погледу економских односа између суседа један нови пут, пут који иде у дијаметрално супротном правцу од путева у прошлости. Путеве су у прошлости водили у дивљачку конкуренцију, у поробљавање, у експлоатацију, у кочење развитка материјалних и културних снага земље; наши пак путеви воде напретку, привредном процвату, планском заједничком залагању и заједничком благостању слободних и равноправних народа.

Управо у том смислу, другови, мислим да уговор који данас ратификујемо није само један природан акт што тешње сарадње између двеју више него пријатељских држава и, такође, не само допринос учвршћењу мира и сарадње на Балкану, него да је истовремено и пример нових, виших и племенитијих облика економске сарадње међу земљама којима је демократија новог типа, народна демократија, на свима подручјима па и на привредном отворила потпуно нове путеве.

Нека живи заједнички процват Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније!

Нека живе маршал Тито и генерал-пуковник Енвер Хоџа! (Буран и дуготрајан аплауз).

Претседник др Иван Рибар: За ријеч су се досад пријавили чланови Президијума другови: др Благоје Нешковић, Јосип Видмар, Филип Лакуш и Милован Ђилас. Дајем ријеч другу др Благоју Нешковићу.

Др Благоје Нешковић (НР Србија): Другови, народни посланици! Поносни смо што учествујемо у овом крупном чину, у потписивању уговора између наше земље и Народне Републике Албаније о усклађивању привредних планова, о царинској унији и изједначењу валуте.

Ми смо поносни зато што ће ово наше крупно дело поздравити сви наши народи. Они ће поздравити овај уговор као моћно оруђе које ће много олакшати нашем као и албанском народу да савладају многе тешкоће обнове и изградње заједничким напорима и међусобној братској помоћи.

За нас Србе овај уговор има и посебан значај. Познато је какву су злочиначку политику водили великосрпски властодршци у бившој краљевини Србији и краљевини Југославији. У моменту разбуктавања националних ослободилачких ратова противу турских поробљивача на Балкану, када је српски народ проливао море крви да ослободи себе и своју браћу и када се албански народ подигао у борбу за своје ослобођење, великосрпски шовинисти на челу с Пашићем хтели су да искористе српски народ и да угуше ослобођење Албаније, да је ставе под

ново, своје ропство. Познато је колико је та авантура велико-српских противнародних клика скупо стајала српски а и албански народ.

Слободарски српски народ, ни тада, као и увек, није се могао сложити са таквом злочиначком политиком „својих” властодржаца и тадашњи најбољи син српског народа Димитрије Туцовић најоштрије је осудио, у име радничке класе и ч име читавог српског народа, такву злочиначку политику владајућих.

Велики синови српског народа Светозар Марковић и Димитрије Туцовић изражавали су истинске жеље српског народа када су проповедали политику братства и јединства међу балканским народима на бази потпуне равноправности, када су у њиховој економски уској сарадњи и међусобној економској помоћи видели чврсте темеље за то братство и јединство у мирно време.

Ми у овом уговору видимо крупно историјско дело, коме су одавно тежили наши народи, за које су се борили најбољи синови нашег народа а које је остварено упорном и несебичном борбом нашег народа под руководством Комунистичке партије, под руководством најбољег сина нашег народа — друга Тита.

Овај уговор је економског карактера и са ранијим уговором о међусобној помоћи чини једну целину.

Његовим остварењем убрзаће се економски развитак обеју земаља. Никакве сумње нема да ће наша Савезна влада, на челу са другом Титом, одговорити у потпуности свим обавезама које проистичу из уговора.

Поред великог економског значаја овај уговор, заједно са ранијим, обезбеђује још чвршће унутрашњи демократски развитак обеју страна уговорница на добро нашег и албанског народа.

Овај уговор није „искључив”, није уперен ни против кога, али штити нашу земљу и Народну Републику Албанију од оних који имају империјалистичке тенденције, који су научили и који би хтели да живе на грбачи другога.

Једном речи, овај уговор је крупан допринос учвршћењу мира на Балкану и у Европи, он претставља велику помоћ Организацији Уједињених нација у њеним напорима за изградњу трајног мира у свету.

Свесни смо да овај уговор неће заштитити нашу земљу, Федеративну Народну Републику Југославију и Народну Републику Албанију од напада и провокација са стране мрачних сила у свету, али ће дати нове снаге обема земљама у њиховој праведној борби за мир, за успостављање пријатељских односа међу слободољубивим земљама у свету, даће нам нове снаге зато што знамо да је наша ствар праведна и да мора надјачати све не-

правде, јер напади и провокације на нашу земљу од стране мрачних сила могу само још више да повећају решеност наших народа у њиховој борби за праведну ствар мира и братства међу народима. У тој великој борби сви слободољубиви народи и све демократске земље иду заједно са великим Совјетским Савезом. Наши народи поздрављају мудру спољну политику коју спроводи Савезна влада на челу са маршалом Титом, ону спољну политику која везује Федеративну Народну Републику Југославију пријатељским спонама са суседним и осталим земљама у интересу нашег народа и народа тих земаља. (Одобравање).

Претседник др Иван Рибар: Ријеч има друг Јосип Видмар.

Јосип Видмар (НР Словенија): Високи Доме, другови народни посланици, изјављујем да ћу са одушевљењем гласати за овај уговор између Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније.

Прво што морам код овог уговора подвући јесте чињеница, да овај уговор у међународном свеу, по својој суштини, представља један од првих уговора ове врсте. Већ планска привреда, сама по себи, доста је нов појам у европској политици и у привредној политици света уопште, а уговор о усклађивању привредних планова између две суверене државе сасвим је нов појам у дипломатском и политичком свету. Тај појам, та нова форма сарађивања двеју суверених држава сасвим на новим основама поставља симбиозу два народа, јер је досад привредна политика између две државе увек била ослоњена на експлоатацију једне од стране друге, а сада овај уговор доказује и показује, јер је склопљен између две слободне и суверене државе, да ће те државе сарађивати у привређивању сасвим по једном нацрту, по једном плану и да ће тај план бити одобрен од стране једне и друге државе, дакле, да је тај план у корист и једне и друге државе а не само у корист једне.

Из тих разлога изјављујем да ћу са одушевљењем гласати за овај уговор и честитам нашој Влади што је, можда, прва у историји склопила један уговор таквог значаја.

С друге стране, желим да подвучем чињеницу да овај уговор много говори о поверењу и о атрактивној снази коју има садашња, нова, Титова Југославија. Никада једна привредно толико слаба држава као што је Албанија не би могла са пуним поверењем да уђе у тако уско привредно сарађивање с нама, као што је то регулисано у овом уговору, да Југославија, која у својој земљи не признаје никакву експлоатацију народа, исто тако не жели да сама експлоатише ни албанску земљу ни албански народ. Све државе говоре о томе да не желе експлоатацију, али свакој држави се то не верује.

Овај уговор с Албанијом, тј. уговор који је склопила Албанија с нама доказује да нам Албанија верује, да верује новој Југославији и да дубоко верује демократији, која је суштина нове Југославије. Овај уговор служи нам на част, ми можемо да будемо поносни на њега, те баш због тога понављам да ћу и због првог и због другог разлога с одушевљењем гласати за овај уговор. (Аплауз).

Претседник др Иван Рибар: Ријеч има потпретседник Президијума друг Филип Лакуш.

Филип Лакуш (НР Хрватска): Другови чланови Президијума, пред нама је Уговор о усклађивању привредних планова, о царинској унији и о изједначењу валуте између Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније.

Сваки је од нас увјерен, да ће народи обеју земаља имати великог успјеха, када ћемо на темељу овог међусобног уговора ускладити привреду, изједначити наше валуте и када ћемо се заједнички потпомагати на сваком кораку.

Већ сама та чињеница што се малени али херојски албански народ борио за вријеме овог Ослободилачког рата на челу са својим народним херојем Енвер Хоџом, као и народи Југославије на челу са својим вођом и народним херојем другом Титом, противу највећег непријатеља — мрског фашизма и за исте идеале — за слободу народа, — та нас чињеница веже за заједнички рад и сада последице рата, да лакше дођемо до бољег живота и благостања.

Карактер демократије наших земаља нити може, а нити смије бити онакав каквог још има на западу, гдје се воле хвалити са демократијом, а мање и слабије народе изабљују у своју корист и оспоравају им право на слободни развитак.

Ми ћемо се држати оне наше народне пословице: „У нужди се пријатељ позна“! Ми ћемо се искрено и пријатељски потпомагати, и за неколико година нашега заједничког рада видјети ће други народи, а народи Југославије и албански народ осјетити ће колико вриједи овакав заједнички рад и међусобна помоћ у циљу побољшања народног живота.

Поздрављам овај уговор и изјављујем да ћу гласовати за њега. (Аплауз).

Претседник др Иван Рибар: Има ријеч друг Милован Ђилас.

Милован Ђилас (НР Црна Гора): Другови, уговор који се налази пред нама ради ратификације јединствен је у историји дипломатије и у односима између двеју земаља. Колико је мени познато, не постоји ни један овакав дипломатски акт између

двеју држава. Ово није ни мало случајно. Другови који су досад говорили истакли су заједничку борбу народа Југославије и албанског народа против заједничког непријатеља. Али ми смо ратовали заједно и са другим народима — па ипак са њима немамо сличне уговоре. Несумњиво је да је заједничка борба у рату утрла, уравнила пут за овакву сарадњу, уклонила многе тешкоће, многа неповјерења која су постојала између наших земаља, али стварни разлози за склапање једног оваквог уговора крију се у оном новом — у новој власти, народној власти, у новој демократији, демократији новог типа — што је створено и у Југославији и у Албанији. Они се крију у жељи народа Југославије, жељи коју данас друг Тито изражава у име свих наших народа као што ју је изражавао у рату, да помогну албанском народу у његовој борби за независност, у његовој борби за независну државу, у његовој борби против иностраних империјалиста, који су одувјек комадали и трговали са албанском територијом, служећи се њоме као ситном монетом за поткусуривање у њиховим крупним империјалистичким обрачунима.

Узрок оваквом једном уговору крије се даље, у ријешености вођства албанског народа на челу са Енвер Хоџом, у ријешености албанског народа да одбрани и сачува своју слободу и да омогући себи свој економски и културни напредак. Овај уговор, даље, повезује судбину народа Југославије и судбину албанског народа. Овај уговор претставља и претстављаће у будућности онај неразрушиви темељ, ону основу, ону базу на којој постоји пакт о узајамној помоћи између народа Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније. Наша даља привредна сарадња и наш узајамни плански привредни развитак јесте истовремено гаранција и наше будућности и наше сигурности.

Разумије се, има људи који сумњају у могућност остварења овог уговора и друг Кидрич је у почетку истакао да има људи који су у много штошта сумњали у вези с Југославијом. Ја се сјећам послје ослобођења Београда како св. по прилици, говорили за партизане слиједеће: да су они добри за рат, за гужву, да гину, да се туку, да изазивају нереде и да руше саобраћај непријатеља, али да државу неће моћи да направе и да уреде. Ми послје двије године можемо рећи да су се они преварили исто тако као што су се преварили они који су 1941 године говорили, по прилици, овако: што се лаћате оружја кад код вас нема ни оружја, ни стручњака, ни официра, ни специјалиста и шта ви можете против њемачких тенкова и авиона итд. Нема те силе која може зауставити један народ, ако има добро руководство, да оствари оно што је наумио и што жели, нарочито ако је његова ствар праведна, прогресивна, ако су његове тежње поштене. Баш данас — кад се имају у виду народи Југославије — ради

се о таквим народима. Наши народи су прегли да нешто остваре и већ 5—6 година то остварују, они имају такво вођство и таквог вођу, који изражавају све њихове интересе, све до последњих жеља најзаосталијег нашег човјека. Такви су народи Југославије данас и њих не може ништа да заустави на томе путу и што су наумили они ће и остварити, не само упркос скептицима о којима је говорио у почетку друг Кидрич, него и упркос свима онима који се непријатељски држе према Југославији. Када је већ ријеч о њима, ја ћу да кажем да је у енглеској штампи било ријечи како царинска унија између Југославије и Албаније, већ према уобичајеној пракси у свијету, треба, тобоже, да значи присаједињење Албаније Југославији. Разумије се, они виде цијели свијет кроз своје појмове и они не би могли да замисле царинску унију између Енглеске и друге државе, него као поробљавање те државе од стране Енглеске. А ни ја, опет, не бих могао да замислим царинску унију између Енглеске и друге државе, него као присаједињење те државе Енглеској.

Али Југославија није Енглеска. Данас у Југославији постоји друкчији друштвени поредак, него, на примјер у Енглеској, а такав друштвени поредак постоји и у Албанији. Према томе, оно што би важило за Енглеску, они појмови који важе за енглеске новинаре, код нас, разумије се, не важе, не долазе у обзир. Као што је сасвим природно да би царинска унија између Енглеске и неке друге земље значила припајање те земље Енглеској, тако је сасвим природно да царинска унија између Југославије и Албаније уствари значи учвршћење независности Албаније, учвршћење њене равноправности са Југославијом и са другим земљама.

Народи Југославије и албански народ неће да живе ни по чијем рецепту, па, разумије се, ни по енглеском рецепту, без обзира да ли енглески и амерички одговорни кругови признају албанску владу, без обзира шта они чине и шта предузимају против албанске владе и албанског народа. Живот иде даље — без обзира да ли они признају или не признају албанску владу. Албански народ иде напријед, он ће цвјетати и развијати се жељели то они у Лондону или не жељели, ометали то или не ометали, измишљали њемачке мине у Крфском Каналу или их не измишљали. Они могу, ако хоће, успоставити пријатељске односе са Албанијом, а развитак албанског народа они више не могу да зауставе.

Ми Југословени можемо да се поносимо овим уговором и не само овим уговором. Ми се можемо заједно са албанским народом поносити што је нашу борбу за независност, нашу борбу за изградњу, борбу нас и Албанаца у рату помогао несебично Совјетски Савез и што и једни и други имамо за пријатеља велики Совјетски Савез. Ми Југословени, посебно, поносимо се

што имамо за свог савезника и свог сарадника у борби за изградњу и обнову мали али јуначки, племенити и радни албански народ.

Нека живи албанско-југословенско неразрушиво пријатељство и сарадња! Нека живи друг Тито и генерал-пуковник Енвер Хоџа. (Буран аплауз).

Претседник др Иван Рибар: Нема више пријављених говорника. Објављујем да је претрес закључен. Приступамо рјешавању. Рјешаваћемо гласањем, и то дизањем руке. Питам чланове Президијума да ли примају односно да ли ратификују Уговор о усклађивању привредних планова, о царинској унији и о изједначењу валуте између Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније, закључен у Београду 27 новембра 1946 године, када је и на снагу ступио, са Протоколом који сачињава саставни дио уговора у свом француском оригиналу и у српско-хрватском преводу. Они који примају, нека дигну руку. (Сви дижу руку).

Објављујем да је Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије у име Народне Републике Југославије, а на основу тачке 9 члана 74 Устава одлучио да се ратификује и да добије обавезну снагу Уговор о усклађивању привредних планова, о царинској унији и о изједначењу валуте између Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније, закључен у Београду, 27 новембра 1946 године, када је и на снагу ступио.

Прије него што закључим сједницу мени је дужност са овога мјеста да подвучем хисториску важност ратифицирања овог уговора између Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније. Ја вјерујем, другови чланови Президијума, да ћу погодити жеље свих вас, ако истакнем и са овога мјеста да за закључење овог уговора имају нарочиту заслугу врховна руководства наше народне политике и у нашој Федеративној Народној Републици Југославији и у Народној Републици Албанији, руководства која су, као и досад, уложила све напоре и све што је потребно да се овдје на Балкану изграђују мир, напредак и благостање народа. Овај уговор је докуменат који збиља води миру, напријетку и благостању и народа Југославије и народа Албаније па и свих народа Балкана. Нашем врховном руководиоцу маршалу Јосипу Брозу Титу и врховном руководиоцу Народне Републике Албаније генерал-пуковнику Енверу Хоџи одаће дужно поштовање поколења и поколења наших народа и за свако велико дјело. Нека им је благодарност и са ове наше сједнице, коју закључујем. (Бурно и дуготрајно одобравање).

(Седница је закључена у 16,45 часова).

1947

SEDAMDESETSEDMA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 2 MAJA 1947 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Josip Rus, Filip Lakuš, Dimitar Vlahov, Marko Vujačić, Mile Peruničić

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

- 1) Rešavanje po molbama za pomilovanje.
- 2) Rešavanje o proglašenju obaveznim pravnih pravila iz Zakona o šumama od 21. XII. 1929 godine o kažnjavanju šumskih krivaca.
- 3) Rešavanje po molbama za dodeljivanje mesečne pomoći i novčane nagrade po predlogu Odbora za molbe i žalbe Saveznog veća br. 225/47 i Odbora za molbe i žalbe Veća naroda br. 229/47.

Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Marko Vujačić, Josip Rus, Mile Peruničić.

Početak u 11 časova.

Pretsednik dr Ivan Ribar (N R Hrvatska): Otvaram ovu sjednicu, za koju predlažem slijedeći dnevni red:

- 1) Rješavanje po molbama za pomilovanje.
- 2) Rješavanje o proglašenju obaveznim pravnih pravila iz Zakona o šumama od 21 decembra 1929 godine o kažnjavanju šumskih krivaca.
- 3) Rješavanje po molbama za dodjeljivanje mjesečne pomoći i novčane nagrade po prijedlogu Odbora za molbe i žalbe Saveznog vijeća Br. 225/47 i Odbora za molbe i žalbe Vijeća naroda Br. 228/47.

Ima li još kakvih prijedloga? (Nema).

Molim druga Sekretara da referira po prvoj točki dnevnog reda.

Sekretar **Mile Peruničić** (Crna Gora): Imamo dosta predmeta za rešavanje. U pitanju su molbe za pomilovanje osuđenih na smrt i na vremenske kazne.

Predsednik **dr Ivan Ribar**: Prelazimo na drugu točku dnevnog reda.

Referisaće drug Moša.

Moša Pijade (NR Srbija): Mi, drugovi, nismo stigli da donesemo jedan savremeni zakon o šumama kojim bismo regulisali niz veoma značajnih pitanja iz oblasti šumarstva, iako šume za našu privredu imaju ogroman značaj, naročito posle šteta koje su one pretrpele u toku rata i značaja koje će one imati i za našu obnovu i za naš izvoz. Mi nismo stigli da taj zakon donesemo, ali nas odnos seljaka i preduzeća prema šumama primorava da šume zaštitimo od bespravnih seča, od satiranja i uništavanja; moramo u šumama da obezbedimo i plansku seču i plansko podizanje.

Iz tih razloga Vlada je predložila da proglasimo važećim pravna pravila iz predratnog Zakona o šumama, ukoliko se odnose na kažnjavanje šumskih prekršaja. Radi se, dakle, o omogućavanju primene pravila o kažnjavanju šumskih krivica iz Zakona o šumama stare Jugoslavije, zakona od 21 decembra 1929 godine.

Mi to možemo učiniti na osnovu ustavnih ovlašćenja, čl. 24 tač. 6 Ustava, i na osnovu čl. 12, tač. 4 Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i poslovanju Prezidijuma, a u vezi čl. 3, st. 1 Zakona o nevažnosti pravnih propisa donetih pre 6 aprila 1941 godine i za vreme neprijateljske okupacije.

Ja bih na osnovu ovih zakonskih ovlašćenja izdao ukaz, koji treba da glasi (č i t a):

Kako naše zakonodavstvo ne sadrži propise o tome koje se šumske krivice smatraju administrativnim prekršajima za čije su gonjenje nadležni upravni organi ni o kažnjavanju ovakvih prekršaja, a pošto su pravni propisi koji su u tom pogledu važili do 6 aprila 1941 godine, prema čl. 2 Zakona o nevažnosti pravnih propisa donetih pre 6 aprila 1941 godine i za vreme neprijateljske okupacije, izgubili pravnu snagu, to se na osnovu čl. 3 st. 1 istog zakona, do donošenja zakona o šumama, proglašuju obaveznim pravna pravila sadržana u paragrafu 147, 151, 156 i 166 starog Zakona o šumama od 21 decembra 1929 godine sa izmenama i dopunama učinjenim u ovom Ukazu, tako da glasi:

I.

Posednik koji se ne pridržava odobrenog privrednog plana u pogledu načina seče i vrste drveta, kazniće se novčanom kaznom od 500 do 4.000 dinara.

Posednik koji poseče više nego što mu je odobreno, kazniće se novčanom kaznom do 4.000 dinara ili prinudnim radom bez lišenja slobode do tri meseca.

II.

Ko u državnoj šumi bez dozvole nadležnog državnog organa ili u privatnoj šumi bez dozvole posednika obori drvo ili protivzakonito prisvoji oboreno neizradaeno drvo, kao i ko seče, vadi ili iznosi sadnice, ako vrednost nezakonito prisvojenog drveta odnosno sadnice nije veća od 1.000 dinara, kazniće se lišenjem slobode do 30 dana ili prinudnim radom bez lišenja slobode do 3 meseca.

U lakšim slučajevima može se izreći novčana kazna do 4.000 dinara.

III.

Ko guli koru sa dubećeg stabla ili inače ošteti dubeće drvo presecanjem, rezanjem, zarezivanjem ili bilo na koji drugi način, kazniće se prinudnim radom bez lišenja slobode do 30 dana ili novčano do 1.500 dinara.

IV.

Ko prekrši naređenja izdata od nadležnih državnih organa u svrhu čuvanja i zaštite šuma, njihovog pošumljavanja i iskorišćavanja, kazniće se novčanom kaznom do 1.500 dinara ili prinudnim radom bez lišenja slobode do 30 dana, ako za pojedini slučaj ovim Ukazom nije propisana posebna kazna.

V.

U slučaju nenaplativosti, novčana kazna zameniće se kaznom prinudnog rada bez lišenja slobode računajući 50 dinara za jedan dan prinudnog rada.

VI.

Učinitelj prekršaja predviđenih u tač. II—IV ovog Ukaza osudiće se, pored kazne, i na naknadu štete prouzrokovane prekršajem.

Veličina štete utvrdiće se prema cenovniku koji važi na teritoriji narodne republike. Ako cenovnik nije propisan onda će se vrednost prisvojene, oštećene ili uništene stvari utvrditi pomoću veštaka.

VII.

Za postupak po prekršajima predviđenim ovim Ukazom nadležni su izvršni odbori sreskih, gradskih odnosno reonskih narodnih odbora, ukoliko radnja ne sadrži krivično delo.

VIII.

Ovaj Ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li primjedaba?

Marko Vujačić: (NR Crna Gora): Ovo je potrebno učiniti da se prekine ono haranje po našim šumama, koje su i okupatori bjesomučno uništavali, a koje i sada i znani i neznani uništavaju. Šume se svud sijeku, kao da se mogu prekonoc podići. Treba uvesti red u njima, pa makar i kaznom iz doba stare Jugoslavije, iz vremena diktature.

Josip Rus (NR Slovenija): Zaista, treba što efikasnije sprečiti bespravnu seču i obezbediti obnovu šuma. Možda je trebalo još ranije učiniti ovo što danas činimo.

Mile Peruničić: Ja sam drugovima govorio poodavno o tome kako se i šta se radi sa šumama. Istina je da je i narodu građa potrebna za obnavljanje kuća i poljoprivrednih zgrada, ali se u uništavanju šuma daleko oteralo.

Moša Pijade: Ja mislim da će se primena ovih mera povoljno odraziti na zaštitu šuma. Uostalom, zakon o šumama će se pripremiti. Mi šumarstvu moramo pokloniti veliku pažnju, jer je drvo danas, a to će biti i ubuduće, izvozni artikal prvog reda.

Pretsednik dr Ivan Ribar: I ja mislim da je ova pravila trebalo mnogo ranije primjenjivati, tj. proglasiti ih važećim.

Da li se prihvata obrazloženje i ukaz koji je podnio drug Pijade? (Glasovi: Prihvata). U redu. Molim da se ukaz pripremi i što prije obnaroduje.

Prelazimo na treću tačku dnevnog reda.

Ima riječ drug Marko Vujačić.

Marko Vujačić: Mi smo dobili od Odbora za molbe i žalbe Saveznog vijeća i Vijeća naroda prijedloge za dodjeljivanje stalnih mjesečnih pomoći a imamo i molbe za dodjeljivanje nagrada za Orden Karađorđeve zvijezde s mačevima.

Ja ću sada pročitati ove prijedloge:

Pretsednik dr Ivan Ribar:

Pošto smo iscrpli dnevni red, zaključujem ovu sjednicu.

(Sednica je zaključena u 12,20 časova).

СТОТРИНАЕСТА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРА-
ТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 11 ЈУЛА 1947 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Филип Лакуш, Димитар Влахов, Марко Вујачић,
Миле Перуничкић

Претседавао

Претседник

Др Иван Рибар

Секретар

Миле Перуничкић

Дневни ред:

1) Решавање о предлогу Владе ФНРЈ за доношење указа о одређивању савезне надлежности у погледу управљања зградама за становање у државној својини и указа о одређивању савезних органа управљања за зграде у државној својини.

2) Решавање по понудама за уметничку обраду и гелендер за балконе на згради Президијума.

Говорници: Др Иван Рибар, Миле Перуничкић, Марко Вујачић, Димитар Влахов.

Почетак у 11,30 часова

Претседник др Иван Рибар (НР Хрватска): За ову седницу предлагем слиједећи дневни ред:

1) Рјешавање о приједлогу Владе ФНРЈ за доношење указа о одређивању савезне надлежности у погледу управљања зградама за становање у државној својини и указа о одређивању савезних органа управљања за зграде у државној својини.

2) Рјешавање по понудама за умјетничку обраду гелендера за балконе на Президијуму.

Има ли још каквих приједлога? (Нема).

Молим друга Перуничича да нас извијести о предмету рјешавања.

Секретар Миле Перуничич (НР Црна Гора): Президијум је добио од Владе предлог да донесемо два указа: Указ о одређивању савезне надлежности у погледу управљања зградама за становање у државној својини и Указ о одређивању савезних органа управљања за зграде у државној својини. Ми смо добили предлоге за те указе, па бих их ја прочитао, прво један па други.

Ја сам ставио диспозитив тако да би први указ требало да гласи (чита):

На предлог Владе Федеративне Народне Републике Југославије, а на основу тач. 16 чл. 74 Устава и чл. 4 (тач. 20) и 7 Закона о Президијуму Народне скупштине ФНРЈ, Претседништво Президијума Народне скупштине ФНРЈ доноси

У К А З

О ОДРЕЂИВАЊУ САВЕЗНЕ НАДЛЕЖНОСТИ У ПОГЛЕДУ УПРАВЉАЊА ЗГРАДАМА ЗА СТАНОВАЊЕ У ДРЖАВНОЈ СВОЈИНИ

Члан 1

Влада ФНРЈ може одредити да зграде у државној својини у којима станују радници и службеници савезних државних органа, установа и државних привредних предузећа општедржавног значаја могу прећи у савезну надлежност.

Члан 2

Савезни државни органи, установе, односно државна привредна предузећа који граде зграде или врше у знатнијој мери поправке на постојећим зградама у државној својини за потребе становања својих радника и службеника орган су управљања таквим зградама.

Члан 3

Президијум народне скупштине народне републике ће сагласно овом указу одредити републиканску односно покрајинску, обласну, окружну или среску надлежност у погледу управљања зградама у државној својини које служе за становање радника и службеника републиканских односно покрајинских, обласних, окружних или среских државних органа, установа или привредних предузећа.

Свим другим зградама за становање у државној својини управљају месни и градски односно рејонски народни одбори на чијем се подручју зграде налазе.

Члан 4

Спорови који настају између државних органа, установа и државних привредних предузећа по односима регулисаним овим указом или прописима донетим на основу овог указа решавају се по одредбама Закона о решавању имовинских спорова путем државне арбитраже.

Члан 5

Влада ФНРЈ ће доносити ближе одредбе за извршење овог указа.

Члан 6

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

Да ли да одмах прочитам и други?

Претседник др **Иван Рибар**: Ја мислим да треба да одлучујемо истодобно о оба указа, јер чине цјелину.

Секретар **Миле Перуничих** (наставља): Други би указ гласио (чита):

На предлог Владе Федеративне Народне Републике Југославије, а на основу тач. 16 чл. 74 Устава и чл. 4 (тач. 20) и 7 Закона о Президијуму Народне скупштине ФНРЈ, Претседништво Президијума Народне скупштине ФНРЈ доноси

УКАЗ

О ОДРЕЂИВАЊУ САВЕЗНИХ ОРГАНА УПРАВЉАЊА ЗА ЗГРАДЕ У ДРЖАВНОЈ СВОЈИНИ

Члан 1

Зграде у државној својини, којима управљају републикански, покрајински, обласни или локални државни органи или установе, а у којима су смештене канцеларије и остале службене просторије савезних државних органа и њихових установа, прелазе у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог указа под управљање савезних органа и установа, које су смештене у тим зградама.

Члан 2

Ако зграде поседују и управљају у знатној мери савезни са републиканским, покрајинским, обласним односно са локалним органима и установама, ови ће органи односно установе бити заједнички органи управљања.

Државни органи и установе који заједнички управљају зградом одговорни су за део зграде који поседују и управљају. Они су дужни да одређени део зграде који сами поседују и употребљавају одржавају у исправном стању, да врше поправке и томе слично.

Пре успостављања заједничке управе зградом, државни органи и установе морају установити своја међусобна права и обавезе. Они могу одлучити да само један орган односно установа извршава све задатке око одржавања, оправки и инвестиција с тим да су остали дужни да доприносе оваквом одржавању зграде пропорционално делу који поседују и употребљавају.

Члан 3

Одредбе чл. 1 и 2 овог указа неће се примењивати у случајевима привременог смештаја канцеларија савезних државних органа и установа, нити ако ови у незнатној мери искоришћавају зграду у државној својини којом управљају републикански, покрајински, обласни или локални органи или установе.

Члан 4

Спорови који настају између државних органа и установа по односима регулисаним овим указом решавају се по прописима Закона о решавању имовинских спорова путем државне арбитраже.

Члан 5

Президијум народне скупштине народне републике ће сагласно овом указу одредити републиканску односно покрајинску, обласну, окружну или среску надлежност у погледу управљања зградама у државној својини у којима су смештене канцеларије и друге службене просторије републиканских, односно покрајинских, обласних, окружних или среских државних органа и њихових установа.

Члан 6

Ближе прописе за извршење овог указа доноси Влада ФНРЈ односно орган који Влада овласти.

Члан 7

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

Претседник др Иван Рибар: Нема сумње да ће ова мјера Владе допринијети да се зграде општенародне имовине боље чувају и рационалније користе, нарочито у погледу искоришћавања; знаће се отсад ко је одговоран за државне зграде, било да су у њима смјештени уреди било да су то зграде у којима су настањени радници и службеници савезних уреда и привредних предузећа, предузећа општедржавног значаја, а оне нису досад биле обухваћене старањем.

Марко Вујачић (НР Црна Гора): Ове ће мјере заиста добро доћи и побољшаће се брига о одржавању тих зграда, јер је познато да нам многе зграде пропадају зато што се о њима скоро нико не брине. Добро је што се овим указима дају иста права и президијумима република.

Секретар Миле Перуничкић: Као што сте видели, народни одбори — месни, градски, рејонски — управљаће свим другим зградама општедржавне својине. И то ће сигурно допринети да се о конфискованим и свим другим нашим зградама више води рачуна, што досад није био случај, јер се није знало ко је за то надлежан, ко је одговоран.

Димитар Влахов (НР Македонија): Ко ће давати средства за одржавање тих зграда?

Претседник др Иван Рибар: Савез сигурно за зграде које Федерација користи, републике за своје, одбори за оне којим управљају, а станбене ће се поправљати од закупина.

Питама да ли се прихватају ови укази? (Једногласно: Прихватају). У реду, укази су прихваћени.

Прелазимо на другу точку: Рјешавање о понудама за умјетничку обраду гелендера за балконе на згради Президијума.

Секретар Миле Перуничкић: За ове радове добили смо неколико понуда, али режиски одбор предлаже да се прими по-

нуда Градског браварског предузећа, па молим да о том донесемо одлуку да се та понуда прихвати, јер је најповољнија.

Претседник др Иван Рибар: Прима ли се приједлог режиског одбора? (Једногласно: Прима). Приједлог је прихваћен.

Овим сједницу закључујем.

(Седница је закључена у 12,30 часова)

STOPEDESETDRUGA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 7 OKTOBRA 1947 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Josip Rus, Filip Lakuš, Dimitar Vlahov, Mile Peruničić

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

Donošenje Ukaza o raspisivanju izbora za Savezno veće Narodne skupštine FNRJ na teritoriji priključenoj Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji na osnovu Ugovora o miru sa Italijom.

Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Peruničić.

Početak u 11 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Za ovu sjednicu imamo samo jednu točku dnevnog reda, istina davno očekivanu. Treba raspisati izbore za teritorij koji smo dobili Mirovnim ugovorom sa Italijom. Prema tome, predlažem slijedeći dnevni red:

Donošenje Ukaza o raspisivanju izbora za Savezno vijeće Narodne skupštine FNRJ na teritoriji priključenoj Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji na osnovu Ugovora o miru sa Italijom. Molim druga Mošu da nas izvijesti o ovom pitanju.

Moša Pijade (NR Srbija): Mi smo ovih dana govorili o tome kad da raspisemo izbore na teritoriji Istre i Slovenskog Primorja, koji su posle Ugovora o miru pripojeni našoj državi, i to NR Sloveniji i NR Hrvatskoj. U CK-u i u Vladi složili smo se da to bude

30 novembar, s tim da tim izborima rukovodi naša Savezna izborna komisija. Izbori će se obaviti samo za Savezno veće, a ne i za Veće naroda. Govorili smo i o izbornoj tehnici, pa smo stali na stanovište da se ovi izbori u svemu treba da obave kako su izvršeni izbori za Ustavotvornu skupštinu, 11 novembra 1945 godine. Okružne liste treba da se direktno vežu za saveznu listu za Konstituantu. Naravno, mi moramo predvideti da Savezna izborna komisija formira i zemaljske izborne komisije u NR Hrvatskoj i NR Sloveniji.

To bi bilo sve.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Molim da drug Peruničić pročita prijedlog ovog ukaza.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora): Taj ukaz bi glasio ovako (čita):

Na osnovu čl. 74, st. 1, tač. 3 Ustava Prezidijum Narodne skupštine FNRJ donosi

U K A Z

O

RASPISIVANJU IZBORA ZA SAVEZNO VEĆE NARODNE SKUPŠTINE FNRJ NA TERITORIJI PRIKLJUČENOJ FEDERATIVNOJ NARODNOJ REPUBLICI JUGOSLAVIJI NA OSNOVU UGOVORA O MIRU SA ITALIJOM

I

Raspisuju se dopunski izbori narodnih poslanika za Savezno veće Narodne skupštine FNRJ na teritoriji koja je priključena Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji, odnosno Narodnoj Republici Hrvatskoj i Narodnoj Republici Sloveniji, na osnovu Ugovora o miru sa Italijom.

II

Izbori će se izvršiti na celoj priključenoj teritoriji u nedelju, 30 novembra 1947 godine.

III

Sprovođenjem ovih izbora rukovodiće Savezna izborna komisija naime-novana posebnim rešenjem.

Savezna izborna komisija imenovaće Zemaljsku izbornu komisiju za Narodnu Republiku Hrvatsku i Zemaljsku izbornu komisiju za Narodnu Republiku Sloveniju i odrediće ukupni broj narodnih poslanika koji se imaju izabrati na području priključenom Narodnoj Republici Hrvatskoj i na području priključenom Narodnoj Republici Sloveniji.

Zemaljske izborne komisije imaće pored svoje nadležnosti i nadležnost okružnih izbornih komisija i imenovaće sreske izborne komisije.

IV

Teritorija priključena Narodnoj Republici Hrvatskoj sačinjava jedan izborni okrug, a teritorija priključena Narodnoj Republici Sloveniji sačinjava takođe jedan izborni okrug.

Svaka zemaljska izborna komisija odrediće izborne srezove na svom području prema broju poslanika koji se imaju izabrati na tom području.

V

Okružne kandidatske liste mogu se neposredno vezati za savezne liste koje su učestvovala u izborima za Ustavotvornu skupštinu na dan 11 novembra 1945 godine.

Ovaj ukaz stupa na snagu odmah.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li primjedaba? (Nema).
Prima li se ovaj ukaz? (Jednoglasno: Prima).

Moša Pijade: Ukaz treba odmah objaviti.

Sekretar Mile Peruničić: Sve je već spremno za »Službeni list«.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Onda da zaključimo sjednicu.

(Sednica je zaključena u 12 časova).

1948

ŠESTA SEDNICA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 8 JANUARA 1948 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Filip Lakuš, Josip Rus, Đuro Pucar, Mile Peruničić, Josip Broz Tito, Bane Andrejev, Edvard Kardelj, Aleksandar Ranković, Andrija Hebrang, Marko Vujačić, Vlada Zečević, Boris Kidrič, dr Siniša Stanković, Milovan Đilas, dr Savo Zlatić, dr Stevan Jakovljević, Ninko Petrović, Dobrosav Tomašević, Rodoljub Čolaković i veliki broj narodnih poslanika članova Saveznog veća i Veća naroda.

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

1) Predlog odluka o ratifikaciji ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Bugarske; Ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Mađarske; Ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Kraljevine Rumunije;

2) Predlog Predsednika Vlade FNRJ o izmenama u organizaciji Vlade FNRJ;

3) Predlog Predsednika Vlade FNRJ o rekonstrukciji Vlade FNRJ.

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Edvard Kardelj, Josip Broz Tito, Moša Pijade, Frane Frol.

Početak u 11,10 časova

(Pri ulasku u dvoranu Predsednika Ministarskog saveta Maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita i Predsedništva Prezidijuma članovi Prezidijuma Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije dočekuju stojeći i pozdravljaju burnim aplauzom).

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Otvaram 6-tu sjednicu Prezidijuma Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Konstatiram da je dovoljan broj članova Prezidijuma prisutan ovoj sjednici, pa, prema tome, možemo da rješavamo i donosimo odluke.

Zapisnik prošle sjednice neće se čitati, pošto je taj zapisnik, prema ovlaštenju Prezidijuma, verificiran.

Za današnju sjednicu predlažem ovaj dnevni red:

1) Pretres prijedloga za ratifikaciju: Ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Bugarske; Ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Mađarske; Ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Kraljevine Rumunije.

2) Pretres prijedloga Pretsjednika Vlade FNRJ o izmjenama u organizaciji Vlade FNRJ.

3) Pretres prijedloga Pretsjednika Vlade FNRJ o rekonstrukciji Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Drugovi članovi Prezidijuma, čuli ste prijedlog Pretsjedništva Prezidijuma za dnevni red današnje sjednice. Ima li kakvih drugih prijedloga? (Nema). Primete li predloženi dnevni red? (Glasovi: Primamo). Pošto članovi Prezidijuma primaju ovaj dnevni red, prelazimo na prvu točku dnevnog reda.

Molim Sekretara Prezidijuma druga Peruničića da izvoli pročitati Prijedlog ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Bugarske.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora): Drugovi, Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar Narodne odbrane uputio je na ratifikaciju Prezidijumu Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći zaključen između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Bugarske sa sledećim sprovednim pismom (čita):

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Na dan 27 novembra 1947 godine u Varni je potpisan Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Bugarske.

Po ovlašćenju Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ Ugovor je potpisao Pretsednik Vlade FNRJ, Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito, a u ime Pret-

sedništva Narodne Republike Bugarske Pretsednik Vlade Narodne Republike Bugarske Georgi Dimitrov.

Ugovorom se predviđa saradnja na svim poljima, koja je odraz vekovnih težnji naroda Federativne Narodne Republike Jugoslavije i bugarskog naroda, koji u Ugovoru vide čvrstu garanciju svoje slobode i nezavisnosti, kao i učvršćenje i obezbeđenje mira na Balkanu.

Članom VIII Ugovora predviđa se pored ostalog i to da Ugovor podleži ratifikaciji, te stoga molim Prezidijum Narodne skupštine FNRJ da priloženi Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Bugarske izvoli ratifikovati.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Ministar
inostranih poslova FNRJ
Stanoje Simić, s. r.

Pretsednik Ministarskog saveta
FNRJ
Maršal Jugoslavije
Josip Broz Tito, s. r.

Predlog odluke o ratifikaciji Ugovora sa Narodnom Republikom Bugarskom glasi (č i t a):

PREDLOG

ODLUKE O RATIFIKACIJI UGOVORA O PRIJATELJSTVU, SARADNJI I UZAJAMNOJ POMOĆI IZMEĐU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I NARODNE REPUBLIKE BUGARSKE

Na osnovu čl. 74 tačke 9 Ustava, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije donosi sledeću

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA O PRIJATELJSTVU, SARADNJI I UZAJAMNOJ POMOĆI IZMEĐU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I NARODNE REPUBLIKE BUGARSKE

Član 1

Ratifikuje se i dobija obaveznu snagu Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Bugarske, zaključen u Evksinogradu 27 novembra 1947 godine, a koji glasi:

UGOVOR

O PRIJATELJSTVU, SARADNJI I UZAJAMNOJ POMOĆI IZMEĐU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I NARODNE REPUBLIKE BUGARSKE

Ubedeni, da bratsko zблиženje i tesna saradnja odgovara vekovnim težnjama naroda Federativne Narodne Republike Jugoslavije i bugarskog naroda, koji u tome vide čvrstu garanciju svoje slobode i nezavisnosti, svog svestranog razvitka i procvata, kao i obezbeđenja i učvršćenja mira na Balkanu;

prožeti osećanjem, da su bratska sloga i međusobna pomoć naroda Jugoslavije i bugarskog naroda glavni uslov njihove nezavisnosti i slobode i isto-

vremeno kamen temeljac za izgradnju prijateljstva i saradnje svih balkanskih naroda;

polazeći od iskustva poslednjeg svetskog rata kada je Nemačka napala na slovenske i druge slobodoljubive narode, tvrdo rešeni da se zajednički bore protiv svake agresije uperene protiv njihovih naroda i da se zajedničkim snagama suprotstave kako svim pokušajima obnavljanja nemačkog imperijalizma tako i njegovim mogućim, u kojoj bilo formi saveznicima;

želeći da učvrste svoje postojeće prijateljske veze i da svečano potvrde svoju nepokolebivu volju da u buduće zajedno brane svoju slobodu, nezavisnost i integritet i da uređuju svoje međusobne odnose u duhu bratstva i u korist učvršćenja mira i međunarodne saradnje;

Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Predsedništvo Narodne Republike Bugarske želeći da zaključe Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći i imenovali za svoje opunomoćenike Predsednika Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije, Maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita i Predsednika Vlade Narodne Republike Bugarske Georgi Dimitrova

koji su se, pošto su izmenili svoja punomoćja, nađena u ispravnom stanju, saglasili u sledećem:

Član I.

Visoke Strane Ugovornice će ubuduće u svim pitanjima koja se tiču sudbine njihovih naroda i njihovih međusobnih odnosa, prisko, tesno i svestrano saradivati na korist obeju zemalja i u duhu bratstva južnoslovenskih naroda.

Član II.

Visoke Strane Ugovornice preduzimaće zajednički sve potrebne mere da se osiguraju njihova bezbednost, nezavisnost i integritet. U tom cilju savezovaće se po svim važnim međunarodnim pitanjima, koja se tiču interesa obeju zemalja ili interesa mira i međunarodne saradnje i postupaće sporazumno u duhu Povelje Organizacije Ujedinjenih nacija.

Član III.

U slučaju ako bi neka treća država napala jednu od Visokih Strana Ugovornica da ugrozi njenu nezavisnost, da je porobi ili oduzme njene teritorije, druga Visoka Strana Ugovornica pružiće joj bez odlaganja vojničku i svaku drugu pomoć svim raspoloživim sredstvima.

Član IV.

Visoke Strane Ugovornice obavezuju se da neće sklapati nikakav savez niti će uzeti učešća u bilo kakvoj akciji uperenoj protiv druge Visoke Strane Ugovornice.

Član V.

Visoke Strane Ugovornice se obavezuju da će u interesu njihovog svestranog privrednog razvitka ostvarivati najtešnju saradnju u svim oblastima ekonomskog života. U tom cilju one će uskladiti svoje privredne planove, poduzeti sve mere za raširenje, do najvećih mogućnosti uzajamne robne razmene, pripremiće ostvarenje carinske unije i dogovaraće se o zajedničkim merama koje se tiču robne razmene s inostranstvom.

Član VI.

Visoke Strane Ugovornice smatraju da je radi konačnog učvršćenja bratstva među njihovim narodima, neophodna stalna kulturna saradnja. U

tom cilju Vlade obeju zemalja će poduzeti sve potrebne mere za osiguranje najprisnije saradnje u svim oblastima materijalne i duhovne kulture i svestrano će pomagati i potsticati u tom pravcu svaku inicijativu.

Član VII.

Ovaj ugovor ničim ne obaveze koje su na sebe uzele Federativna Narodna Republika Jugoslavija i Narodna Republika Bugarska prema trećim državama. Visoke Strane Ugovornice izvršavaće ovaj ugovor u duhu Povelje Organizacije Ujedinjenih nacija i podržavaće svaku inicijativu koja ide za tim da se uklone žarišta agresije i da se osigura mir i bezbednost u svetu.

Član VIII.

Ovaj ugovor ostaje u važnosti 20 godina od trenutka potpisivanja.

Ako nijedna od Visokih Strana Ugovornica ne saopšti 12 meseci pre isteka 20 godišnjeg roka da želi da važnost ovog ugovora prestane, produžuje se njegova važnost svakog puta za 5 daljih godina dotle dok jedna od Visokih Strana Ugovornica 12 meseci pre isteka tekućeg petogodišnjeg perioda pismeno ne javi svoju nameru obesnažiti ga.

Ovaj ugovor stupa na snagu odmah posle potpisivanja i podleži ratifikaciji. Ratifikacioni instrumenti izmeniće se u Beogradu. U potvrdu čega su opunomoćenci potpisali ovaj ugovor i stavili na njega svoje pečate.

Ugovor je sačinjen u dva primerka; na srpskohrvatskom i bugarskom jeziku i oba teksta imaju podjednaku važnost.

U Evksinogradu, 27 novembra hiljadu devet stotina četrdeset i sedme godine.

Pretsednik Vlade NR Bugarske
Georgi Dimitrov, s. r.

Pretsednik Vlade FNRJ
Josip Broz Tito, s. r.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom njenog donošenja.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Molim Sekretara Prezidijuma da izvoli pročitati Prijedlog odluke o ratifikaciji Ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Mađarske sa izvještajem Pretsjednika Vlade.

Sekretar Mile Peruničić (čita):

VLADA FNRJ
MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Na dan 8 decembra 1947 godine potpisan je u Budimpešti Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između FNRJ i Republike Mađarske.

Po ovlašćenju Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ Ugovor je potpisao Pretsednik Vlade FNRJ, Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito, a u ime Pretsednika Mađarske Republike Pretsednik Vlade Mađarske Republike Lajoš Dinjés.

Ugovorom se predviđa svestrana saradnja u interesu naroda FNRJ i mađarskog naroda, koji u tome vide garanciju svoje slobode i nezavisnosti, svog svestranog razvitka i procvata, kao i obezbedjenja i učvršćenja mira u ovom delu Evrope.

Po članu VII Ugovor stupa na snagu izmenom ratifikacionih instrumenata koja će se obaviti u Beogradu, stoga molim Prezidijum Narodne skupštine FNRJ da priloži Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Mađarske izvoli ratifikovati.

Beograd, 25 decembra 1947.

Ministar inostranih poslova
St. Sv. Simić, s. r.

Predsednik Vlade FNRJ
Maršal Jugoslavije
Josip Broz Tito, s. r.

Predlog odluke o ratifikaciji Ugovora sa Republikom Mađarskom glasi (č i t a):

P R E D L O G

ODLUKE O RATIFIKACIJI UGOVORA O PRIJATELJSTVU, SARADNJI I UZAJAMNOJ POMOĆI IZMEĐU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I REPUBLIKE MAĐARSKE

Na osnovu čl. 74 tač. 9 Ustava Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije donosi sledeću

O D L U K U

O RATIFIKACIJI UGOVORA O PRIJATELJSTVU, SARADNJI I UZAJAMNOJ POMOĆI IZMEĐU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I REPUBLIKE MAĐARSKE

Član 1

Ratifikuje se i dobija obavezu snagu Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Mađarske, zaključen u Budimpešti, 8 decembra 1947 godine, a koji glasi:

U G O V O R

O PRIJATELJSTVU, SARADNJI I UZAJAMNOJ POMOĆI IZMEĐU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I NARODNE REPUBLIKE MAĐARSKE

Ubedeni da prisne prijateljske veze i tesna saradnja odgovaraju stvarnim interesima naroda Federativne Narodne Republike Jugoslavije i mađarskog naroda, koji u tome vide garanciju svoje slobode i nezavisnosti, svog svestranog razvitka i procvata, kao i obezbeđenja i učvršćenja mira u ovom delu Evrope;

imajući u vidu životni interes obeju zemalja za uzajamnu odbranu i polazeći od iskustva poslednjeg svetskog rata, kada je Nemačka napala niz evropskih naroda i ugrozila njihovu slobodu, političku nezavisnost i teritorijalni integritet, tvrdo rešeni da se zajednički bore protiv svake agresije uperene protiv njihovih naroda i da se zajedničkim snagama suprotstave kako svim pokušajima obnavljanja nemačkog imperijalizma, tako i njegovim mogućim, u kojoj bilo formi, saveznicima, ili svim drugim napadačima;

želeći da učvrste svoje postojeće prijateljske veze i da svečano potvrde svoju nepokolebljivu volju da ubuduće zajedno brane svoju slobodu, nezavisnost i integritet i da uređuju svoje međusobne odnose u duhu prijateljstva i saradnje i u korist učvršćenja međunarodne saradnje;

Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Pretsednik Republike Mađarske rešili su da zaključe ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći, te su za tu svrhu imenovali svoje opunomoćenike, i to:

Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije Maršala Josipa Broza Tića, Pretsednika Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije, a

Pretsednik Republike Mađarske Gospodina Lajoša Dinješa, Pretsednika Vlade Republike Mađarske, koji su se, pošto su izmenili svoja punomoćja, nađena u ispravnom stanju, saglasili u sledećem:

Član I.

Visoke Strane Ugovornice sporazumele su se da će se u interesu obeju zemalja i njihovih naroda udružiti u politici trajnog prijateljstva, koje će učvršćivati uskom međusobnom saradnjom.

Član II.

Visoke Strane Ugovornice savetovaće se po svim važnim međunarodnim pitanjima koja se tiču interesa obeju zemalja ili mira i međunarodne saradnje i postupaće sporazumno u duhu Povelje Ujedinjenih nacija, te će u sporazumu sprovoditi sve potrebne mere da bi osigurale svoju bezbednost, nezavisnost i integritet.

Član III.

U slučaju ako bi Nemačka ili neka treća država napala jednu od Visokih Strana Ugovornica sa ciljem da ugrozi njenu nezavisnost, da je porobi ili da oduzme njene teritorije, druga Visoka Strana Ugovornica pružiće joj bez odlaganja vojničku i svaku drugu pomoć svim raspoloživim sredstvima.

Član IV.

Visoke Strane Ugovornice obavezuju se da neće sklapati nikakav savez niti da će uzeti učešća u bilo kakvoj akciji uperenoj protiv druge Visoke Strane Ugovornice.

Član V.

Visoke Strane Ugovornice učvršćivaće zajednički svaka u krugu svoje delatnosti ekonomske, kulturne i druge veze između obeju zemalja na osnovu ugovora i sporazuma zaključenih u tom cilju.

Član VI.

Ovaj Ugovor ničim ne vredi obaveze koje su na sebe uzele Federativna Narodna Republika Jugoslavija i Republika Mađarska prema trećim državama. Visoke Strane Ugovornice izvršivaće ovaj Ugovor u duhu Povelje Organizacije Ujedinjenih nacija i podržavaće svaku inicijativu koja ide za tim da se uklone žarišta agresije i da se osigura mir i bezbednost u svetu.

Član VII.

Ovaj Ugovor stupa na snagu izmenom ratifikacionih instrumenata koja će se izvršiti u Beogradu i ostaje u važnosti dvadeset godina od dana pot-

pisa. Ako nijedna od Visokih Strana Ugovornica na kraju ovog dvadesetogodišnjeg perioda ne bi izjavila želju, na godinu dana pre isteka roka, da otkáže ovaj Ugovor, on će ostati na snazi za idućih pet godina, i tako svakog puta dotle dok jedna od Visokih Strana Ugovornica na godinu dana pre isteka tekućeg petogodišnjeg perioda pismeno ne saopšti svoju nameru da prekine njegovo važenje.

U potvrdu čega, opunomoćenici su potpisali ovaj Ugovor i stavili na njega svoje pečate.

Rađeno u Budimpešti 8 decembra hiljadu devet stotina četrdeset sedme godine, u po dva primerka, na srpskohrvatskom i mađarskom jeziku, s tim da oba teksta imaju podjednaku važnost.

Pretsednik Vlade
Republike Mađarske
Lajoš Dinješ, s. r.

Pretsednik Vlade FNRJ
Maršal Jugoslavije
Josip Broz Tito, s. r.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom njenog donošenja.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Molim Sekretara Prezidijuma da izvoli pročitati Prijedlog odluke o ratifikaciji ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Kraljevine Rumunije sa izvještajem Pretsjednika Vlade.

Sekretar Mile Peruničić (čita):

VLADA FNRJ
MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Na dan 19 decembra 1947 god. u Bukureštu je potpisan Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnom pomaganju između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Kraljevine Rumunije.

Po ovlašćenju Prezidijuma Narodne Skupštine FNRJ Ugovor je potpisao Predsednik Ministarskog Saveta, Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito, a u ime Njegovog Veličanstva Kralja Rumunije Predsednik Vlade Rumunije dr Petru Groze.

Ugovorom o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći se predviđa saradnja na svim poljima što odgovara stvarnim interesima naroda Federativne Narodne Republike Jugoslavije i rumunskog naroda, koji u Ugovoru vide garantiju svoje slobode i nezavisnosti kao i učvršćenje i obezbeđenje mira u ovom delu Evrope i na Balkanu.

Članom VII-im Ugovora predviđa se da Ugovor podleži ratifikaciji, stoga molim Prezidijum Narodne skupštine FNRJ da Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Kraljevine Rumunije izvoli ratifikovati.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Ministar inostranih poslova
St. Sv. Simić, v. r.

Pretsednik Ministarskog Saveta
Maršal Jugoslavije
J. B. Tito, v. r.

Predlog odluke o ratifikaciji Ugovora sa Kraljevinom Rumunijom glasi (čita):

PREDLOG

ODLUKE O RATIFIKACIJI UGOVORA O PRIJATELJSTVU, SARADNJI I UZAJAMNOJ POMOĆI IZMEĐU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I KRALJEVINE RUMUNIJE

Na osnovu člana 74 tačke 9 Ustava, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije donosi sledeću

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA O PRIJATELJSTVU, SARADNJI I UZAJAMNOJ POMOĆI IZMEĐU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I KRALJEVINE RUMUNIJE

Član 1

Ratifikuje se i dobija obaveznu snagu Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Kraljevine Rumunije, zaključen u Bukureštu 19 decembra 1947 godine, a koji glasi:

UGOVOR

O PRIJATELJSTVU, SARADNJI I UZAJAMNOJ POMOĆI IZMEĐU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I KRALJEVINE RUMUNIJE

Ubeđeni, da prisne prijateljske veze i tesna saradnja na svim poljima odgovaraju stvarnim interesima naroda Federativne Narodne Republike Jugoslavije i rumunskog naroda, koji u tome vide garantiju svoje slobode i nezavisnosti, svog razvitka i procvata, kao i obezbeđenja i učvršćenja mira na Balkanu;

imajući u vidu životni interes obeju zemalja za uzajamnu odbranu i polazeći od iskustva poslednjeg svetskog rata, kada je Nemačka napala niz evropskih naroda i ugrozila njihovu slobodu, nezavisnost i teritorijalni integritet;

tvrdno rešeni da se zajednički bore protiv svake agresije uperene protiv njihovih naroda; da se zajedničkim snagama suprotstave svim pokušajima obnavljanja saradnji i uzajamnoj pomoći, te su za tu svrhu imenovali svoje opunomoćenike, i to:

želeći da učvrste svoje postojeće prijateljske veze i da svečano potvrde svoju nepokolebljivu volju da ubuduće zajedno brane svoju slobodu, nezavisnost i teritorijalni integritet i da uređuju svoje međusobne odnose u duhu prijateljstva i saradnje i u interesu učvršćenja mira i međunarodne saradnje;

Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Njegovo Veličanstvo Kralj Rumunije rešili su da zaključe Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći, te su za tu svrhu imenovali svoje opunomoćenike, i to:

Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije Maršala Josipa Broza Tita, Pretsednika Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije, i

Njegovo Veličanstvo Kralj Rumunije Gospodina Dr Petru Groze, Pretsednika Vlade Rumunije,

koji su se, pošto su izmenili svoja punomoćja, nađena u ispravnom stanju, saglasili u sledećem:

Član I.

Visoke Strane Ugovornice sporazumele su se u interesu obeju zemalja i njihovih naroda, da potvrde svoju nepokolebljivu volju da ostvare čvrstu i trajnu politiku prijateljstva uskom saradnjom između obeju zemalja.

Član II.

Visoke Strane Ugovornice savetovaće se po svim važnim međunarodnim pitanjima koja se tiču interesa obeju zemalja ili mira i međunarodne saradnje i postupaće sporazumno u duhu Povelje Ujedinjenih nacija, a tako isto će sporazumno primenjivati sve mere potrebne radi obezbeđivanja njihove sigurnosti, nezavisnosti i teritorijalnog integriteta.

Član III.

Ako bi jedna od Visokih Strana Ugovornica bila upletena u neprijateljstvo sa Nemačkom, koja bi ponovila svoju napadačku politiku, ili ako bi je napala neka treća ili više država u nameri da ugroze njenu nezavisnost, da je porobe ili da oduzmu njene teritorije, druga Visoka Strana Ugovornica pružice joj bez odlaganja vojničku i svaku drugu pomoć svim raspoloživim sredstvima.

Član IV.

Visoke Strane Ugovornice obavezuju se da neće sklapati nikakav savez ni da će uzeti učešća u bilo kakvoj akciji uperenoj protiv druge Visoke Strane Ugovornice.

Član V.

Visoke Strane Ugovornice preduzeće najcelishodnije mere radi učvršćenja i produbljenja ekonomskih, kulturnih i drugih veza između obeju zemalja na osnovu ugovora i sporazuma zaključenih u tom cilju.

Član VI.

Ovaj Ugovor ničim ne vredi obaveze koje su na sebe uzele Federativna Narodna Republika Jugoslavija i Kraljevina Rumunija prema trećim državama.

Visoke Strane Ugovornice izvršavaće ovaj Ugovor u duhu Povelje Ujedinjenih Nacija i podržavaće svaku inicijativu koja ide za tim da se uklone zarišta agresije i da se osigura mir i bezbednost u svetu.

Član VII.

Ovaj Ugovor stupiće na snagu na dan potpisivanja, a zatim će biti ratifikovan. Ratifikacioni instrumenti biće razmenjeni u Beogradu.

Ovaj Ugovor ostaje u važnosti dvadeset godina od trenutka njegovog potpisivanja. Ako nijedna od Visokih Strana Ugovornica na kraju ovog dvadesetogodišnjeg perioda ne bi izjavila želju, na godinu dana pre isteka roka, da otkáže Ugovor, on će ostati na snazi za idućih pet godina, i tako svakog puta dotle dok jedna od Visokih Strana Ugovornica ne učini na dvanaest meseci pre isteka tekućeg petogodišnjeg perioda pismenu izjavu o svojoj nameri da prekine njegovo važenje.

Rađeno u Bukureštu, 19 decembra hiljadu devet stotina četrdeset sedme godine, na srpsko-hrvatskom i rumunskom jeziku, u po dva primerka, s tim da oba teksta imaju podjednaku važnost.

U potvrdu čega, opunomoćenici su potpisali ovaj Ugovor i stavili na njega svoje pečate.

Pretsednik Vlade
Kraljevine Rumunije
Dr Petru Groze, s. r.

Pretsednik Vlade FNRJ
Maršal Jugoslavije
Josip Broz Tito, s. r.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom njenog donošenja.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prelazimo na pretres prijedloga odluka o ratifikaciji pročitanih ugovora. Za riječ se javio potpretsjednik Vlade, član Prezidijuma drug Edvard Kardelj.

Potpretседnik Vlade FNRJ Edvard Kardelj (NR Slovenija): Drugovi, kao što se vidi iz dnevnog reda ove sednice, Savezna vlada predlaže Prezidijumu Narodne skupštine naše Republike na ratifikaciju tri značajna dokumenta, tri istoriska ugovora sa tri susedne države, i to:

1) Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Bugarske, potpisan 27 novembra 1947 g. u Evksinogradu od strane Pretsednika Vlade FNRJ druga Tita i Pretsednika Vlade Narodne Republike Bugarske Georgija Dimitrova;

2) Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Mađarske potpisan 8 decembra 1947 g. u Budimpešti od strane Pretsednika Vlade FNRJ druga Tita i Pretsednika Vlade Republike Mađarske Lajoša Dinješa;

3) Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Rumunije potpisan 19 decembra 1947 g. u Bukureštu od strane Pretsednika Vlade FNRJ druga Tita i Pretsednika rumunske Vlade Petra Groze.

Trošio bih suviše reči, ako bih hteo da naročito dokazujem opravdanost i izvanredni istoriski značaj ovih triju dokumenata, koji nose potpis druga Tita. Svakome koji je iole upućen u istoriju odnosa između tih država u prošlosti, a pogotovo u vreme poslednjih godina stare Jugoslavije, biće jasno da su takva dokumenta mogla da nastanu samo kao rezultat krupnih i korenitih promena koje su nastupile kako u svakoj od tih zemlja ponaosob tako i u njihovim međusobnim odnosima uopšte. Ovi nam ugovori pre svega govore o tome, da je nastupio na Balkanu i Podunavlju kraj jedne dugotrajne, svirepe i krvave imperijalističke igre koja je kroz dugi period trovala odnose između naroda u tom delu Evrope, bacala ih u međusobne sukobe i podvrgavala žestokoj imperijalističkoj eksploataciji. Dovoljno je, eto, konstatovati samo ovu činjenicu pa da nam bude jasan prelomni, istoriski značaj ugovora koji su vama predloženi na ratifikaciju.

Nije slučajno da je potpisivanje ovih ugovora pratila besomučna klevetnička kampanja reakcionarnih snaga kapitalističkog sveta i duboko nezadovoljstvo onih imperijalističkih ekspanzionista koji se osećaju uvređeni i oštećeni uvek kada im se smanji mogućnost porobljavanja i iskorišćavanja drugih naroda ili mešanja u unutrašnje odnose drugih država. Njihovo nezadovoljstvo zaista nije bez razloga. Ovi su ugovori izraz čvrste volje balkanskih i podunavskih naroda da više neće igrati ulogu tuđeg oruđa, nego hoće da budu nezavisni i da sami određuju svoju sudbinu.

Put tome velikom cilju, koji se sada ostvaruje, nije bio lak. Balkanski i podunavski narodi su se borili za svoju istinsku nezavisnost ne samo protiv svojih neposrednih ugnjetača nego i protiv svakojakih drugih imperijalista, koji su pretvarali vladajuće klike tih naroda u oruđe svoje imperijalističke politike i ekonomskog porobljavanja. Otvoreni pritisak, raspaljivanje međusobnih sukoba, poseban dunavski režim na štetu podunavskih zemalja, kupovanje vlada i dinastija tih zemalja, stvaranje svakojakih imperijalističkih intriga, ekonomsko iskorišćavanje i kočenje privrednog razvitka tih zemalja itd., itd. — eto takva je bila ona prokleta prošlost balkanskih i podunavskih naroda, koju su im stvarali tuđi imperijalisti uz pomoć domaćih ugnjetača i korumpiranih izdajnika. Razni imperijalisti su se sukobljavali oko Balkana i Podunavlja ali su u jednoj stvari bili jedinstveni: da drže te zemlje u zaostalosti, u stanju polukolonija i zavisnih zemalja, u položaju eksploatiranog agrarnog dodatka industrijaliziranih zapadnih imperijalističkih zemalja.

Slobodoljubivi ljudi balkanskih i podunavskih naroda uvek su se borili protiv takvog stanja. Negde su snage antiimperijalističke borbe bile jače, negde slabije, ali su one svuda davale otpor porobljivačima i borile se za lepšu budućnost svojih naroda. Došao je konačno dan, kada su te snage pobedile i eto, drug Tito je zajedno sa državnim rukovodiocima Bugarske, Rumunske i Mađarske potpisao ove ugovore, koji su vama predloženi na ratifikaciju, a koji predstavljaju upravo rezultat te konačne pobede antiimperijalističkih snaga na Balkanu. Ovi dokumenti znače prema tome da narodi Balkana i Podunavlja hoće da budu stvarno nezavisni, to jest i politički i ekonomski nezavisni od imperijalista, a to znači da oni više ne žele da budu eksploatisani agrarni dodatak i izvor sirovina za imperijaliste, nego da u uzajamnoj saradnji krenu putem napretka, narodne demokratije i svestrane privredne izgradnje. Takva je prva karakteristika ovih ugovora.

Kroz mnoge decenije nazivali su Balkan »buretom baruta«. I zaista Balkan je bio »bure baruta« zahvaljujući takvim imperijalističkim mahinacijama, o kojima sam pre govorio i zahvaljujući činjenici da su u balkanskim i podunavskim zemljama gazdovale razne reakcionarne i protivnarodne snage, koje su se prodavale

svaka svome gazdi, zavisno od konkretnih prilika. Zato su bili narodi Balkana i Podunavlja, u suprotnosti sa svojim pravim životnim interesima, bacani u međusobne sukobe, često čak i krvave ratove u kojima su se ustvari borili za tuđe interese, a protiv sopstvenih. Poslednja ratna katastrofa bila je za narode Balkana i Podunavlja još jedna pouka više da nađu pravi put. Narodi Mađarske, Rumunije, Bugarske bili su bačeni u hitlerovski blok, krvarili su za fašističkog agresora i na kraju su krivicom svojih reakcionarnih vlastodržaca, dospeli u katastrofalni položaj.

Najbolji ljudi balkanskih i podunavskih naroda uvek su se borili protiv takvog stanja. Oni su pozivali balkanske i podunavske narode na slogu i jedinstvo, na mir među njima, koji bi omogućio bratsku saradnju i njihov napredak. Bilo je potrebno mnogo vremena, mnogo gorkih iskustava i teških žrtava dok je glas tih snaga pobedio. I eto, drug Tito je zajedno sa rukovodiocima Bugarske, Mađarske i Rumunije završio to veliko delo o kome su sanjali i za koje su se borili najbolji ljudi balkansko-podunavskih naroda. Balkan je prestao da bude »bure baruta«, postavljeni su temelji čvrstog, trajnog mira i bratske saradnje među balkansko-podunavskim narodima. To je druga karakteristika ugovora, koji su vam predloženi za ratifikaciju.

Nažalost, mir nije zavladao nad čitavim Balkanom. Herojski grčki narod, koji se kroz čitav Drugi svetski rat požrtvovano i krvavo borio za svoju nezavisnost postao je opet žrtva stranog imperijalističkog porobljavanja. To je razlog da on ne može danas da saraduje u velikom delu izgradnje mira i bratske saradnje na Balkanu. Međutim, drug Tito je u Bugarskoj rekao:

»... Mi smo uvijek spremni i mi želimo da sa grčkim narodom imamo najbolje, najtješnje prijateljske odnose i suradnju. Međutim nije na nama, a mislim da mogu ovdje da kažem da to ne zavisi ni od većine grčkog naroda, da do tih boljih odnosa čim prije dođe. Mi znamo gledište grčkog naroda, kao što znamo i to, da protunarodni režimi tamo onemogućavaju uspostavljanje prijateljskih odnosa, blagodareći mješanju sa strane. No, moram da podvučem da ćemo mi budno paziti da nas nikakve provokacije ne izazovu, niti poremete naš mirni razvitak...«

Sudbina grčkog naroda — to je sudbina koju bi želeli da nature balkansko-podunavskim narodima oni imperijalistički klevetnici, koji se danas drvljem i kamenjem obaraju na miroljubivo delo koje je stvoreno ugovorima o kojima ovde govorimo. No, mi toj gospodi možemo da kažemo: ne samo da na Balkanu i u Podunavlju nema povratka na staro natrag, nego i u Grčkoj i u mnogim drugim zemljama niko ne može sprečiti da konačno ne pobeđe narodi, koji se bore za sebe, za mir, za svoju budućnost, za trajnu miroljubivu saradnju među narodima. Veliki primer slobodnih naroda Balkana i

Istočne Evrope, koji su se oslobodili imperijalističke tiranije, govori srcima i nadama slobodoljubivog čovečanstva čitavog sveta. Eto, zbog čega se varaju oni koji misle da će moći od grčkog naroda da naprave otkočnu dasku za borbu protiv slobodoljubivih naroda Balkana i Istočne Evrope.

Potpisivanje ugovora ima još naročiti značaj za narode Jugoslavije. Treba se samo potsetiti u kakvom je položaju bila stara Jugoslavija neposredno pre izbivanja Drugog svetskog rata. Njeno susedstvo predstavljale su tada: Hitlerova Nemačka, Musolinijeva Italija, Hortijeva Mađarska, Antoneskuova Rumunija, Borisova Bugarska, trula tiranija Metaksasa u Grčkoj i Albanija kao italijanska kolonija. Ni jedne jedine prijateljske zemlje nije imala stara Jugoslavija na svojim granicama.

Nova Jugoslavija danas ima na svojim granicama novu bratsku Bugarsku, novu Albaniju, novu Rumuniju i novu Mađarsku. Ugovori, koji su ovde predloženi na ratifikaciju, ne samo što obezbeđuju mir na tim granicama nego stvaraju odnose čvrstog i trajnog savezništva sa tim narodima u zajedničkoj odbrani nezavisnosti, mira i unutrašnjeg napretka. Potpisujući ove ugovore zajedno sa rukovodiocima Bugarske, Rumunije i Mađarske, drug Tito je dopunio čvrst sistem bezbednosti naše Federativne Republike koja se oslanja na veliki Sovjetski Savez i na slične ugovore sa bratskom Poljskom, Cehoslovačkom i Albanijom. Nikada dosad narodi Jugoslavije nisu postigli takav stepen nacionalne bezbednosti kao danas blagodareći pravilnoj politici druga Tita i naše narodne vlade. (Aplauz). To je treća karakteristika ugovora predloženih na ratifikaciju.

Nezavisnost i nesmetan svestrani napredak balkansko-podunavskih naroda, mir na Balkanu i na jugoistoku Evrope, učvršćenje bezbednosti naše Federativne Narodne Republike — to su načela na kojima su izgrađeni ugovori, koje je potpisao drug Tito, na čelu naše delegacije u Sofiji, u Budimpešti i u Bukureštu. Eto, drugovi, zbog čega je duboko opravdana konstatacija da su drug Tito i rukovodioci Bugarske, Mađarske i Rumunije, stvarajući i potpisujući ovaj ugovor, izvršili veliko istorisko delo, koje označava prekretnicu u odnosima između balkansko-podunavskih naroda.

U toj vezi ja bih hteo naročito da se zadržim na ugovoru između Bugarske i Jugoslavije. On sadrži neke klauzule, kojih nema u drugim ugovorima, a odraz su naročito tesnih bratskih odnosa između naroda Jugoslavije i Bugarske. Nikada u našim narodima nije zamrla živa težnja za ujedinjenjem južnoslovenskih naroda, pa ni u vreme najtežih međusobnih sukoba, u koje su bacili te narode njihovi protivnarodni vlastodršci. Ma šta su reakcionarne sluge tuđih imperijalističkih gospodara činile da bi posejali mržnju među našim narodima, ipak su narodne mase instiktivno osećale da je čvrsto

jedinstvo južnoslovenskih naroda najbolje obezbeđenje slobode i napretka svakoga od njih.

Eto, to što je bilo davnašnja želja naših naroda — postalo je danas stvarnost. Potpisujući ugovor o uzajamnoj saradnji između nove Jugoslavije i nove Bugarske, drug Tito i drug Dimitrov odstranili su poslednje prepreke za najtešnju bratsku saradnju između južnoslovenskih naroda u svim oblastima njihovog života. Imena druga Tita i druga Dimitrova nerazdvojno su vezana za tu istorisku tekovinu južnoslovenskih naroda koja pretstavlja osnovu za stvaranje jedinstvene porodice bratskih naroda od Triglava do Crnog Mora. S pravom je za vreme svoje posete Bugarskoj rekao drug Tito:

»... Mi stvaramo tako tiješnu svestranu suradnju da pitanje federacije pretstavlja samo formalnost... «

I dalje kaže drug Tito:

»... To nije samo jedan običan pakt, to nije mrtvo slovo na papiru koje smo mi tamo sačinili, već život. To je ono što je sazrevalo i tinjalo stoljećima u srcima običnih ljudi, u duši naroda, dok su protunarodni režimi i vladari činili sve da se narodne težnje ne obistine... «

Sa druge strane Georgi Dimitrov ovako je okarakterisao jugoslovensko-bugarski ugovor:

»... To je iskreni ugovor, koji izražava suverenu volju naših naroda, volju da žive u miru i bratskim odnosima, da se bratski pomažu, da zajedno, ruku pod ruku, rade za svoje opšte blagostanje, da se zajedno brane protiv svih neprijatelja, da zajedno rade i sudeluju u izgradnji trajnog mira na Balkanu, u Jugoistočnoj Evropi i celom svetu.

Naš saveznički ugovor nije rezultat tajne diplomatije, on je oslobođen od svake licemernosti, od bilo kakvih zakulisnih igara i namera. On nije parče hartije koje vetar sutra može da odnese, on je zapečaćen s mnogo krvi koju su naši narodi prolili u borbi za slobodu i narodno blagostanje. Kod nas nema niti može biti razlike između reči i dela... «

Ne može biti nikakve sumnje da danas više nema snage, koja bi mogla skrenuti južnoslovenske narode sa toga puta, kojim su krenuli pod rukovodstvom druga Tita i druga Dimitrova.

Drugovi, jasno je, da su samo zato mogle nastati takve duboke promene u odnosima između balkansko-podunavskih naroda, jer su nastale isto tako duboke promene u svakoj od tih zemalja ponaosob. Ne može se ni zamisliti takav preokret u odnosima tih naroda ako bi u zemljama koje su potpisale ova tri ugovora i dalje vladale one reakcionarne protivnarodne snage koje su držale vlast u tim zemljama na početku Drugog svetskog rata. Kapitalistička buržoazija, polufeudalni veleposednici, bojari i korumpirani generali reakcionarne vojske — rdavi su zaštitnici nacionalne nezavi-

snosti i mira. A takvi su bili vlastodršci u balkanskim i podunavskim zemljama dok ih nije srušio gnjev narodnih masa.

To ne važi samo za balkansko-podunavske zemlje. Mi danas vidimo na zapadu Evrope — da ne govorimo i o drugim kontinentima — kako kapitalistička oligarhija i njeni odani lakeji prodaju slobodu i nezavisnost svojih naroda za stranu valutu i kako se u ime svojih naroda odriču takvih suverenih nacionalnih prava za koje su narodi u prošlosti prolivali i danas prolivaju svoju krv. Savremeni imperijalizam oduzeo je takvim kapitalističkim i reakcionarnim snagama svaki nacionalni karakter i prosto ih pretvorio u agenturu strane ekspanzije i porobljavanja tih naroda. Treba samo pomisliti na to, šta bi bilo od naših zemalja kad bi danas njima i dalje vladale prodane kapitalističke, reakcionarne, polufeudalne, klerikalne i militarističke klike — pa da shvatimo veličinu promena, koje su nastale u balkansko-podunavskim zemljama. U ovim zemljama vlast se danas nalazi u rukama naprednih, demokratskih snaga radnog naroda na čelu sa radničkom klasom, a te snage danas jedine predstavljaju pravi narod, pravu naciju. Nisu narod one prodane klike čiji emigrantski predstavnici danas ližu pete volstritskim dolarskim magnatima, pokušavajući da im prodaju ono što više nije u njihovim rukama i što više nikada neće biti u njihovim rukama.

Eto, zbog svega toga mi smo danas svedoci istovremenog razvijanja dvaju suprotnih procesa. Dok se na zapadu Evrope i u mnogim drugim delovima sveta vrši jedan nasilan i podmukao proces porobljavanja nekada nezavisnih naroda od strane inostrane imperijalističke ekspanzije, dok se sve više ispoljava tendencija neke vrste koloniziranja nekada nezavisnih zemalja, kočenja njihovog privrednog razvitka, praktičnog demontiranja ili onesposobljenja velikog dela njihove industrije, dok se tamo juče nezavisne zemlje prisiljavaju na samoodricanje od čitavih grana industrije, dok se u tim zemljama već pripremaju najcrnje reakcionarne ili fašističke snage koje bi trebalo da budu još bolji provodnik porobljivačke politike inostrane ekspanzije — dotle na istoku Evrope oslobođene narodne demokratske republike postižu takav stepen političke i ekonomske nezavisnosti, kakav nikada u prošlosti nisu imale i nisu mogle da ga imaju; nalaze se u punom jeku opštenarodne borbe za likvidaciju privredne zaostalosti, razvijaju krupnu industriju svih grana, sve više produbljuju demokratske tekovine narodne demokratske revolucije i postavljaju čvrste temelje socijalizma i blagostanja radnog naroda.

» ... Postoji upadljiva suprotnost — rekao je potpredsednik rumunske vlade, Georgiu Dež povodom dolaska druga Tita i jugoslovenske delegacije u Rumuniju — između rada onih vlada koje su pod vođstvom imperijalista ili njihovih slugu, i

rada narodnih vlada koje su izraz želja i volje njihovih sopstvenih naroda. Dok su imperijalisti zauzeti stvaranjem ratne psihoze, povećanjem naoružanja, oživljavanjem fašizma i gušenjem u krvi demokratskih pokreta, dotle narodne vlade u zemljama nove demokratije vredno rade na podizanju zgrade mira; na njih ne utiču histerični povici, klevete, ni pretnje izazivača novog rata... «

Razume se, da ta dva suprotna procesa rađaju i suprotne posledice. Dok se tamo gomilaju suprotnosti, dok se gomila mržnja izrabljivanih narodnih masa i iskrenih patriota, za koje nacionalna nezavisnost još nije postala zastarela i suvišna fraza, mržnja protiv imperijalističkih intervencionista i porobljivača, protiv njihovih unutrašnjih kapitalističkih i svakojakih reakcionarnih agentura, dok tamo sve više rastu antiimperijalističke snage i svojom borbom potkopavaju imperijalistički sistem porobljavanja, nasilja i iskorišćavanja čoveka po čoveku. — iako se on pokriva frazama o demokratiji, — dotle na Balkanu i u Istočnoj Evropi široke narodne mase sve šire zahvata nevideni radni elan i jedinstvo u konstruktivnoj izgradnji, jedinstvo koje se temelji na svesti da je radni narod sam postao gospodar svoje sudbine, svoje slobode i svoje budućnosti.

U tome je veliki međunarodni značaj dokumenata o kojima ovde raspravljamo. Ovi su dokumenti primer kako treba da sarađuju istinski miroljubivi i istinski nezavisni narodi, da bi obezbedili svoju nezavisnost, da bi doprineli učvršćenju mira u svetu uopšte i da bi se međusobno pomogli u unutrašnjoj privrednoj i političkoj izgradnji na korist i na sreću narodnih masa. Zato smo i mi svi duboko uvereni da nikakva klevetnička povika neprijatelja mira i slobode ne može da nadjača glas istine, glas mira i miroljubive saradnje između naroda, glas humanizma i ljudskog napretka, glas slobodnih i ravnopravnih naroda, kojim govore ovi dokumenti.

Međutim, mi bismo rekli samo jedan deo istine ako ne bismo podvukli i drugi faktor koji je omogućio takvu korenitu promenu odnosa između balkansko-podunavskih naroda. Taj drugi faktor jeste postojanje velikog i moćnog Sovjetskog Saveza. Velika zemlja socijalizma pretstavlja najvažnije uporište takve politike mira i nacionalne nezavisnosti naroda Istočne Evrope o kojoj sam govorio. Dok je ekspanzija, ratno huškanje, nacionalno porobljavanje manjih, slabijih država i ekonomska eksploatacija takvih zemalja bitna sadržina međunarodne politike imperijalističkih velesila, dotle je međunarodna politika socijalističke velesile, Sovjetskog Saveza — politika mira među narodima, politika učvršćenja nacionalne nezavisnosti naroda, politika ravnopravne saradnje, politika nesebične ekonomske pomoći zaostalim zemljama u njihovoj izgradnji. Upravo zato je povezanost istočnoevropskih zemalja sa Sovjetskim Savezom

tako čvrsta, tako tesna, lišena svake intrige, svakog prinuđavanja i svake neiskrenosti.

Za vreme svoje posete Rumuniji drug Tito je rekao sledeće:

»... Ovdje na Istoku stvorio se jedan front mira, front protiv svih ratnih huškača, front mirne izgradnje, front uzajamne bratske suradnje. Ovaj veličanstveni front, koji rezultira iz unutrašnjih demokratskih snaga svake zemlje posebice, pretstavlja za sve države ovdje na Istoku, na čelu sa velikim Sovjetskim Savezom, zalogu da će mir pobijediti i da nikakvim ratnim huškačima i raznim reakcionarnim klikama neće uspjeti da ostvare svoje paklene planove... «

Antiimperijalističke snage na čelu sa Sovjetskim Savezom biju danas tešku borbu sa imperijalističkom ekspanzijom, koju prati tendencija ka novom porobljavanju, ratovima, uništenju nacionalnih i demokratskih prava, produbljenju ekonomske eksploatacije radnih masa i ugnjetenih naroda. Ovi ugovori o kojima danas govorimo doprinosu su toj velikoj borbi za mir, za slobodu, za nezavisnost i ravnopravnost naroda, za prava radnog čoveka. Zato oni, doduše, nikoga ne ugrožavaju, ali oni predstavljaju neprobojnu branu svim pokušajima imperijalističke ekspanzije u ovom delu Evrope.

»... Naš saveznički ugovor — kaže drug Dimitrov, govoreći o jugoslovensko-bugarskom ugovoru, — nije uperen protiv drugih naroda i zemalja. On nema ni za jotu agresivni karakter. Međutim, on je kategorična opomena svima onima koji bi pokušali da napadnu na slobodu i nezavisnost naših naroda i zemalja. On je opomena da mi i naši narodi znamo namere naših neprijatelja, da pratimo u stopu njihove postupke, da stojimo budni na svom stražarskom mestu, spremni uvek da pružimo potreban otpor protiv svake provokacije ili pokušaja napada. On je isto tako opomena i novim pretendentima na vladavinu sveta — da se ne jede sve što leti, kao što kaže naša bugarska narodna poslovice... «

Na drugom mestu drug Dimitrov kaže sledeće:

»... Neka znaju te mračne sile da će naši narodi — narodi nove demokratije i demokratski pokreti u kapitalističkim zemljama, zajedno s velikim, moćnim, nepobedivim Sovjetskim Savezom, i njegovim genijalnim vođom Staljinom naći u sebi dovoljno snage, dovoljno hrabrosti i dovoljno mudrosti da ne dozvole da narodi budu bačeni u jedan novi svetski rat, da nađu dovoljno snage u sebi da brane mir, demokratiju i socijalizam... «

Drugovi, ako imamo pred očima sve te činjenice i sve te karakteristike ugovora, koje će danas ratifikovati naš Prezidijum, onda je sasvim razumljivo, što svi oni koji se nisu odrekli imperijalističkih aspiracija na Balkanu i u Istočnoj Evropi nisu zadovoljni ovim ugo-

vorima. Njima bi se svakako više sviđala na Balkanu takva situacija kakva, naprimer, vlada u nekim državama u Južnoj Americi. Tamo postoje »republike« koje američki dolarski magnati iz šale nazivaju »banana-republike«. U tim republikama stvarno vladaju baš ovi isti dolarski magnati, — koji prave cinične šale na račun nezavisnosti tih »republika« — oni postavljaju diktatore ili »demokratske presidente« prema svojim konkretnim potrebama i kako bi se obezbedili da bi mogli nesmetano da iskorišćavaju bogatstva i radne mase tih zemalja.

Naravno, da se kandidatima za svetsko gospodstvo takođe više sviđaju vlade nekih zapadno-evropskih država koje su za nisku cenu gotove da bace nezavisnost svojih naroda pod noge američkim dolarskim magnatima.

Međutim, na Balkanu i u Istočnoj Evropi su prošla vremena takvih »bananskih republika«.

»... Sada se nastalo novo vrijeme, — kazao je drug Tito za vreme svog boravka u Rumuniji. — Narodi su uzeli svoju sudbinu u svoje ruke u mnogim zemljama ovdje na Istoku i to je omogućilo da se stvore prijateljski, vječiti savezi između naroda, jer narodi nikada nijesu htjeli ratovati jedan sa drugim. I to je razumljivo. Samo narodi koji su slobodni nacionalno, koji su slobodni socijalno, koji imaju sva demokratska prava, koji su uspostavili svoju istinsku narodnu demokratiju — samo takvi narodi mogu slobodno i nesmetano da se dogovaraju međusobno i da stvaraju takve odnose kakvi omogućavaju njihov svestrani razvitak...«

Tako kaže drug Tito. I zaista kod nas su izrasla pokoljenja koja su se prekalila u krvavoj borbi za slobodu i za prava radnog naroda i ne bi trpela vladu koja bi vršila rasprodaju nacionalnog i državnog suvereniteta za dolare ili za bilo koju drugu valutu. Naš je narod uvek gledao sa prezirom i sa gađenjem na ljude, za koje se reklo da su za čokanj rakije prodali svoju čast i poštenje. A šta se tek može misliti o jednoj vladi koja nezavisnost i slobodu svoga naroda prodaje za nekoliko stotina miliona američkih dolara koji, naravno, na kraju krajeva, povrh svega idu još u džep kapitalističke oligarhije.

Istina, u poslednje vreme na Zapadu nam prebacuju da smo svojom parolom nacionalne nezavisnosti i nacionalne slobode suviše staromodni. Oni kažu da je to zaostala, nazadna, deplasirana fraza, komunistička propagandna parola itd. Ta nova imperijalistička »filozofija« po pitanju nacionalne nezavisnosti, koja se sve češće pojavljuje u reakcionarnoj propagandi na Zapadu, nije slučajna. Negacija nacionalne nezavisnosti i suvereniteta koju formalno proklamuje savremeni imperijalizam samo je popratna pojava najvećih apetita ka porobljavanju naroda koje ne pamti istorija, čime se odlikuju današnji dolarski magnati Volstrita. Međutim, ova zloslutna filo-

zofija o zastarelosti pojma nacionalne nezavisnosti i suvereniteta neće nikoga prevariti. Nasuprot: dok bude živ imperijalizam i dok bude postojalo nacionalno ugnjetavanje — dotle će nacionalna nezavisnost i suverenitet biti lozinka za koju će ljudi — braneći je — umirati i koja će samim svojim postojanjem potkopavati temelje imperijalizma. A veliki apetiti mogu samo dovesti do velike katastrofe za one, koji su zaboravili na svaku meru. O tome bi trebalo dobro da vode računa oni koji danas maštaju o svetskom gospodstvu.

Sa punim pravom se, dakle, slobodni narodi na istoku Evrope ujedinjuju kako bi odbili svaku pomisao imperijalističkih snaga, da će moći da izazivaju jedan narod protiv drugog, ili da će moći nekontrolisano i nesmetano da se bave huškanjem na rat, ucenjivanjem, zaplašivanjem i iznuđivanjem.

Pravedne su reči druga Tita:

»... Bez obzira na to što svi narodi svijeta žele mir on ipak ima neprijatelje, i to jake neprijatelje. Tom jakom neprijatelju treba suprotstaviti jakog pobornika mira. Mi možemo biti ponosni da su baš narodi na Istoku, na čelu s velikim Sovjetskim Savezom, ti pobornici jednog čvrstog i trajnog mira...«

Naravno, klevetnici govore — to je »istočni blok«. Oni se varaju. To nije blok starog tipa, to je nešto mnogo čvršće, to je forma jedinstva i saradnje među narodima novog tipa, koja se pojavljuje samo na takvom terenu na koji imperijalistička noga više nema pristupa. Zbog toga ovi ugovori nisu ugovori starog tipa koje sklapaju države koje hoće samo da idu komadić puta zajedno, ugovori koji se često raspadaju ili ne ispunjuju, nego su to ugovori između naroda, koji se ujedinjuju čvrsto i trajno zato jer smatraju da je to forma koja treba uopšte trajno da bude svojstvena za odnose između svih naroda van domena imperijalizma, gde nema nacionalnog ugnjetavanja, ni političke neravnopravnosti naroda, ni eksploatacije naroda po narodu, ni čoveka po čoveku, ili se bar postavljaju temelji za takve odnose. Eto, zbog čega je jedinstvo naših naroda na čelu sa Sovjetskim Savezom čvršće od svakog bloka starog tipa i karakteristično će biti za sve one zemlje, gde je vlast stvarno u rukama radnog naroda.

Eto, na kakvoj se stvarnosti temelje sledeće reči predsednika rumunske Vlade dr Petru Groze:

»... Posle mnogo tamnih noći sinula je danas blistava svetlost dana i rumunski narod se sada nalazi u velikoj porodici prijateljskih susednih naroda. On će od danas moći da upravlja svojom sudbinom saglasno sopstvenim interesima, saglasno interesima svih naroda ovog dela Evrope, po liniji konstruktivnog rada i sveopšteg mira, po liniji učvršćenja prijateljstva između ovih naroda, kako bi zajednički odbranili

izvojevane tekovine, kako bi sačuvali ono što je za njih najsvetlije: nezavisnost i nacionalni suverenitet... »

I dalje:

»... Naše zemlje rame uz rame koračaju napred, oslobođene gvozdениh okova imperijalista koji se uzalud služe uce-nama, zastrašivanjima i pretnjama da bi slomili našu volju za odbranu naše nezavisnosti i suvereniteta.

Prijateljski narodi ovog dela Evrope izgrađuju mir i svoju nezavisnost, međusobno čvrsto povezani i potpomognuti od Sovjetskog Saveza, najsigurnijeg zaštitnika mira i prijateljske saradnje među narodima... »

Iz istih tih razloga rekao je predsednik mađarske Vlade Lajoš

Dinješ:

»... Demokratska Mađarska smatra većitom zaslugom naroda Jugoslavije herojsku borbu koju su oni, rame uz rame sa slavnom Crvenom armijom, vodili za svoje oslobođenje i za oslobođenje ostalih porobljenih evropskih naroda. Za nas je naročito neprocenjiva pomoć koju Vlada Maršala Tita pruža mađarskom narodu sve do današnjih dana, pomoć koja se, pored ostalog, sastoji u tome što se mađarski narod mogao osloboditi izolacije nastale posle Drugog svetskog rata i postati aktivan faktor zbliženja podunavskih naroda... »

A na drugom mestu rekao je predsednik mađarske Vlade sledeće:

»... Strahote rata zakopale su staru Mađarsku. Propao je onaj politički sistem koji je ugnjetavao radne milione i stvarao večite razmirice u Podunavlju. Mađarski narod je na ruševinama prošlosti revolucionarnim poletom izgradio novi poredak, poredak trudbenika, poredak mira, koji — zajedno sa susjednim demokratijama — radi i bori se za blagostanje čovečanstva. Naša demokratija postaje svakim danom sve čvršća i nema snage koja bi mogla ponovo da zabije klin u dobre odnose i saradnju naših radnih demokratskih naroda... »

Naveo sam sve te citate zato da bi jasnije istakao jednodušnost koja danas karakteriše odnose balkansko-podunavskih naroda. Duboko pravilne i ubedljive su zato reči druga Tita, za vreme njegovog boravka u Mađarskoj:

»... U ovom dijelu Evrope mir je već učvršćen: zaboravljena je prošlost, udareni su temelji novoj, ljepšoj budućnosti. Ovdje se narodi objediniše na čelu s velikim Sovjetskim Savezom, sa čvrstom riješenošću da obezbijede svoj mirni razvoj, da očuvaju mir... »

Drugovi, jasno je, da su drug Tito na čelu naše delegacije kao i rukovodioci Bugarske, Rumunije i Mađarske, potpisujući ove ugovore, stvorili jedno veliko delo za učvršćenje nezavisnosti i bezbed-

nosti balkansko-podunavskih naroda, za mir na Balkanu i za mir u svetu uopšte, za istinsku demokratiju, za napredak čovečanstva. Jednoglasnom ratifikacijom ovih ugovora će Prezidijum Narodne skupštine naše Federativne Republike još jedanput pred čitavim svetom potvrditi da iza potpisa druga Tita na ovim dokumentima stoji sve naši narodi. (Burno i dugotrajno odobravanje).

P r e t s e d n i k dr Ivan Ribar: Prelazimo na ratifikaciju predloženih ugovora.

Želi li ko da govori? (Niko se ne javlja). Onda pitam članove Prezidijuma da li primaju Prijedlog odluke o ratifikaciji Ugovora o prijateljstvu, suradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Bugarske? (Dugotrajan buran aplauz).

Objavljujem da je ratificiran Ugovor o prijateljstvu, suradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Bugarske.

Da li članovi Prezidijuma primaju Prijedlog odluke o ratifikaciji Ugovora o prijateljstvu, suradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Mađarske? (Dugotrajan buran aplauz).

Objavljujem da je ratificiran Ugovor o prijateljstvu, suradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Mađarske.

Da li članovi Prezidijuma primaju Prijedlog odluke o ratifikaciji Ugovora o prijateljstvu, suradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Kraljevine Rumunije? (Dugotrajan buran aplauz).

Objavljujem da je ratificiran Ugovor o prijateljstvu, suradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Kraljevine Rumunije.

Prelazimo na drugu tačku dnevnog reda: Prijedlog Pretsjednika Vlade FNRJ o izmjeni u reorganizaciji Vlade FNRJ.

Molim Sekretara Prezidijuma da izvoli pročitati pismo i prijedlog Pretsjednika Vlade.

S e k r e t a r Mile Peruničić (č i t a):

**PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE**

B e o g r a d

U vezi sa potrebama naše dalje privredne izgradnje i reorganizacije saveznog aparata državne uprave, slobodan sam da predložim Prezidijumu Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije da na osnovu čl. 74 tačka 15 Ustava FNRJ donese ukaz:

1. Da se iz dosadašnjeg Ministarstva industrije izdvoje poslovi teške industrije i prenesu u nadležnost Ministarstva teške industrije, koje se kao opštesavezno ministarstvo u tu svrhu obrazuje. Ministarstvo teške industrije će preuzeti i poslove teške industrije Ministarstva rudarstva koje bude odredila Vlada FNRJ.

2. Da se poslovi lake industrije iz dosadašnjeg Ministarstva industrije stave u nadležnost Ministarstva lake industrije, koje se kao savežno-republikansko ministarstvo ima u tu svrhu obrazovati.

3. Da se iz dosadašnjeg Ministarstva poljoprivrede i šumarstva izdvoje poslovi poljoprivrede i stave u nadležnost Ministarstva poljoprivrede Vlade FNRJ, koje se kao savežno-republikansko ministarstvo u tu svrhu ima obrazovati.

4. Da se iz dosadašnjeg Ministarstva poljoprivrede i šumarstva poslovi šumarstva prenesu u nadležnost Ministarstva šumarstva, koje se kao savežno-republikansko ministarstvo ima u tu svrhu obrazovati.

5. Da se saglasno tač. 1—4 ukinu dosadašnje Ministarstvo industrije i Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva.

6. Da se sprovođenje ovog ukaza stavi u nadležnost Vladi FNRJ.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Pretsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Riječ ima Predsjednik Vlade Maršal Jugoslavije, drug Josip Broz Tito. (Buran aplauz).

Pretsednik Vlade FNRJ Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito: Drugovi, ja ću odmah preći na stvar, jer nemam mnogo da kažem. Na osnovu člana 74, tač. 13 i 15 našeg Ustava mogu se u Saveznoj vladi izvršiti izvjesne izmjene, odnosno rekonstrukcija i reorganizacija resornih ministarstava. Danas naša privreda zahtijeva takvu reorganizaciju i takve izmjene i ovdje se ne radi o nekim političkim momentima, već o potrebama i zahtjevima naše ekonomike, naše privrede.

Naša poljoprivreda i šumarstvo predstavljaju ogroman privredni aparat. Do sada se pokazalo vrlo teško da se vodi pravilna privredna politika u našem šumarstvu u sklopu sa poljoprivredom. Zbog toga je moje mišljenje da šumarstvo treba odvojiti od poljoprivrede. Poljoprivreda sama za sebe pretstavlja ogroman zadatak jednog resornog ministarstva, tim više što je zaostala i što je treba dići na viši stepen. Šumarstvo pak, kao jedna od najvažnijih grana naše privrede, naročito sada u Petogodišnjem planu, isto tako zahtijeva da se o njemu vodi velika briga. Šume se kod nas sada eksploatišu četvorostruko, jer to zahtijevaju potrebe našeg Plana. Ali to se radi prilično neracionalno: vrlo se malo radi na pošumljavanju naših terena, a u pogledu same eksploatacije ne vodi se dovoljno pravilna

politika. Sve to zahtijeva osnivanje jednog resornog ministarstva šuma, koje će na tome raditi.

Što se tiče našeg Ministarstva industrije i rudarstva, moje je mišljenje da iz toga ministarstva treba izdvojiti granu teške industrije. Jer, za nas je od ogromne važnosti naše rudarstvo, koje se po svojoj tehničkoj opremi nalazi u priličnoj zaostalosti. Ta grana naše privrede, u kojoj treba sprovesti racionalizaciju, pokazala je u dosadašnjem izvršenju naše prve Petoljetke niz slabosti. Zbog toga moramo rudarstvo odvojiti od grane teške industrije i posvetiti najveću pažnju našim rudnicima i ogromnom broju radnika koji u njima rade, kao i otvaranju novih rudnika i njihovoj racionalizaciji.

Drugovi, izvršenje naše Petoljetke zavisi od izvršenja zadataka postavljenih Planom. Dalji progres u razvitku naše industrije, industrijalizacija i elektrifikacija naše zemlje zavise od naše teške industrije. Zbog toga smatram kao veoma važno i neophodno da se naša teška industrija organizuje pod rukovodstvom posebnog ministarstva teške industrije. Ogromne zadaće koje nas čekaju na tom polju zahtijevaju osnivanje odgovarajućeg resornog ministarstva.

Koristeći propis člana 74 našeg Ustava i imajući u vidu ogromne potrebe naše privrede i naše zemlje, predlažem izložene izmjene u organizaciji resornih ministarstava Savezne vlade. Molim vas, drugovi članovi Prezidijuma, da prihvatite ovaj moj prijedlog, uvjereni da to što mi činimo — činimo u interesu boljeg i lakšeg izvršavanja velikih i teških zadaća koje se stavljaju pred nas u toku izvršenja Petogodišnjeg plana. (Buran i dugotrajan aplauz).

P r e t s e d n i k dr Ivan Ribar: Prelazimo na donošenje odluka prema prijedlogu Pretsjednika Vlade FNRJ.

Pitam članove Prezidijuma da li primaju prijedlog, prema kome se: prvo, ukida Ministarstvo industrije Vlade FNRJ, drugo, osniva Ministarstvo teške industrije Vlade FNRJ kao opštesavezno ministarstvo, treće, osniva Ministarstvo lake industrije Vlade FNRJ kao savezno-republikansko ministarstvo, četvrto, ukida Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva Vlade FNRJ, a osnivaju: Ministarstvo poljoprivrede Vlade FNRJ kao savezno-republikansko ministarstvo i Ministarstvo šumarstva Vlade FNRJ kao savezno-republikansko ministarstvo.

Primaju li članovi Prezidijuma ovaj prijedlog? (J e d n o g l a s n o : Primamo! — Dugotrajan aplauz.)

Pošto članovi Prezidijuma prihvataju ovaj prijedlog, objavljujem da je prijedlog primljen u cijelosti kao što je maloprije pročitano.

Molim da se sasluša tekst odluke o izmjenama u organizaciji Vlade FNRJ.

S e k r e t a r Mile Peruničić (č i t a):

P R E D L O G
ODLUKE O IZMENAMA U ORGANIZACIJI VLADE FNRJ

Na predlog Predsednika Vlade FNRJ a na osnovu čl. 74 tač. 15 Ustava FNRJ Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije donosi

O D L U K U
O IZMENAMA U ORGANIZACIJI VLADE FNRJ

a koja glasi:

- 1) Ukida se Ministarstvo industrije Vlade FNRJ;
 - 2) Osniva se Ministarstvo teške industrije Vlade FNRJ, kao opštesavezno ministarstvo, koje će preuzeti poslove teške industrije iz dosadašnjeg Ministarstva industrije i određene poslove teške industrije Ministarstva rudarstva Vlade FNRJ;
 - 3) Osniva se Ministarstvo lake industrije Vlade FNRJ, kao savezno-republikansko ministarstvo, koje će preuzeti poslove lake industrije dosadašnjeg Ministarstva industrije;
 - 4) Ukida se Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva Vlade FNRJ;
 - 5) Osniva se Ministarstvo poljoprivrede Vlade FNRJ, kao savezno-republikansko ministarstvo, koje će preuzeti poslove poljoprivrede dosadašnjeg Ministarstva poljoprivrede i šumarstva;
 - 6) Osniva se Ministarstvo šumarstva Vlade FNRJ, kao savezno-republikansko ministarstvo, koje će preuzeti poslove šumarstva dosadašnjeg ministarstva poljoprivrede i šumarstva.
- Vlada FNRJ odrediće bliže poslove Ministarstva teške industrije, Ministarstva lake industrije, Ministarstva rudarstva, Ministarstva poljoprivrede i Ministarstva šumarstva.

Sprovođenje ove odluke stavlja se u nadležnost Vlade FNRJ.

Moša Pijade (NR Srbija): Ja mislim, drugovi, da ovo ne treba da bude odluka već ukaz.

Edvard Kardelj: Vlada je i predložila da se ova reorganizacija Savezne vlade izvrši ukazom, jer je tako i predviđeno Ustavom, s tim da se ukaz dostavi Narodnoj skupštini na potvrdu.

Sekretar Mile Peruničić: U redu; treba samo reč »odluka« u naslovu zameniti rečju »ukaz«. To isto treba učiniti i u poslednjem stavu umesto: »Sprovođenje ove odluke« staviti »ovog ukaza«.

Frane Frol (NR Hrvatska): Samo to, inače je ostalo u redu.

Edvard Kardelj: Tako je, ali iz dispozitiva treba izostaviti reč »donosi« i posle toga ovaj naslov, već samo reći: »odlučuje«, a ovaj naslov ne treba.

Sekretar Mile Peruničić: Dobro. Ja ću to sprovesti.

Predsednik dr Ivan Ribar: Prima li se ovako redigiran ukaz o izmjenama u organizaciji Vlade FNRJ? (Glasovi: Prima). Ukaz je prihvaćen i molim da se pripremi za objavljivanje u »Službenom listu FNRJ« i u dnevnoj štampi.

Prelazimo na treću točku dnevnog reda: Pretres prijedloga Pretsjednika Vlade o rekonstrukciji Vlade FNRJ.

Molim druga Sekretara da pročita pismo i prijedlog Pretsjednika Vlade FNRJ.

Sekretar Mile Peruničić: Drugovi narodni poslanici, u vezi već primljene odluke po predlogu Pretsjednika Vlade o izmenama u organizaciji Vlade FNRJ, Pretsednik Vlade FNRJ uputio je Prezidijumu sledeće pismo (čit a):

VLADA
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

U smislu člana 74, tačka 13, Ustava Federativne Narodne Republike Jugoslavije predlažem da Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije

1. Razriješi dužnosti

Ministra	industrije	Borisa Kidriča
„	trgovine i snabdevanja	dr Zaima Sarca
„	poljoprivrede i šumarstva	dr Vasu Čubrilovića
„	pomorstva	Antu Vrkljana
„	rada	Vicka Krstulovića
„	pošta, telegrafa i telefona	dr Draga Marušića
„	bez portfelja	dr Dimitra Nestorova
Pretsjednika	Savez. planske komisije	Andriju Hebranga

2. da imenuje za

Ministra	teške industrije	Franca Leskoška
„	lake industrije	Andriju Hebranga
„	poljoprivrede	Petra Stambolića
„	šumarstva	dr Vasu Čubrilovića
„	trgovine i snabdevanja	Jakova Blaževića
„	pomorstva	Vicka Krstulovića
„	rada	Ljubča Arsova
„	pošta, telegrafa i telefona	dr Zaima Sarca
„	bez portfelja	dr Pavla Gregorića
Pretsjednika	Savezne planske komisije	Borisa Kidriča

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Pretsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prelazimo na donošenje odluke o ovom prijedlogu Pretsjednika Vlade FNRJ.

Pitam članove Prezidijuma da li primaju prijedlog, po kome se razriješavaju dužnosti:

Ministar industrije	Boris Kidrič
Ministar trgovine i snabdijevanja	Zaim Šarac
Ministar poljoprivrede i šumarstva	Dr Vasa Čubrilović
Ministar pomorstva	Ante Vrkljan
Ministar rada	Vicko Krstulović
Ministar pošta	dr Drago Marušić
Ministar bez portfelja	dr Dimitar Nestorov
Pretsjednik Savezne planske komisije	Andrija Hebrang,

kao i drugi prijedlog Pretsjednika Vlade FNRJ, kojim se imenuju	
Za Ministra teške industrije	Franc Leskošek
Za Ministra lake industrije	Andrija Hebrang
Za Ministra poljoprivrede	Petar Stambolić
Za Ministra šumarstva	dr Vasa Čubrilović
Za Ministra trgovine i snabdijevanja	Jakov Blažević
Za Ministra pomorstva	Vicko Krstulović
Za Ministra rada	Ljubčo Arsov
Za Ministra pošta	dr Zaim Šarac
Za Ministra bez portfelja	dr Pavle Gregorić
Za Pretsjednika Savezne planske komisije	Boris Kidrič

(Jednoglasno: Prima se! — Aplauz.)

Objavljujem da je prijedlog Pretsjednika Vlade o rekonstrukciji Vlade FNRJ jednoglasno primljen.

Ovim zaključujem sjednicu i molim Sekretara Prezidijuma da podnese ovaj zapisnik na ovjeru svim članovima Prezidijuma. Prima li se ovaj prijedlog? (Glasovi: Prima!).

Ovim zaključujem današnju sjednicu Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ.

(Sednica je zaključena u 12,20 časova).

СЕДМА СЕДНИЦА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 30 МАРТА 1948 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Моша Пијаде, Филип Лакуш, Јосип Рус, Ђуро Пуцар, Миле Перуничкић, Бане Андрејев, Душан Вркић, Јосип Видмар, Милован Ђилас, Едвард Кардељ, Сретен Жујовић, др Симиша Станковић, Влада Зечевић, др Стеван Јаковљевић, Борис Кидрич, др Благоје Нешиковић, Јаша Продановић, Александар Ранковић, Добросав Томашевић, Фране Фрол и Владо Шегрт.

Претседавао
Потпретседник
Моша Пијаде

Секретар
Миле Перуничкић

Дневни ред:

Указ о привременом финансирању државних потреба Федеративне Народне Републике Југославије и потреба народних република за месец април 1948 године.

Говорници: Моша Пијаде, Сретен Жујовић.

Почетак у 16,00 часова

Потпретседник **Моша Пијаде** (НР Србија): Отварамам седницу Президијума Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије.

Констатујем да имамо довољан број присутних чланова за решавање.

Записник прошле седнице нећемо читати пошто је оверен по овлашћењу Президијума.

Прелазим на утврђивање дневног реда.

Претседништво Президијума предлаже за дневни ред ове седнице претрес Предлога одлуке о привременом финансирању државних потреба Федеративне Народне Републике Југославије и потреба народних република за месец април 1948 године.

Јуче смо од претседника одбора за привредни план и финансије Савезног већа и Већа народа примили писмо, потписано од другова Јована Веселинова и др Обрена Благојевића, којим се Президијум извештава да општедржавни буџет за ову годину из објективних разлога није могао бити благовремено поднесен Народној скупштини на решавање. Пошто је финансирање државних потреба регулисано до краја овог месеца, предлаже се да Президијум Народне скупштине ФНРЈ реши ово питање, тј. финансирање државних потреба савеза и република још за један месец, до доношења буџета, који ће бити, како сам увераван, у најскорије време поднесен Скупштини.

Међутим, овде се поставља још једно питање, питање усклађивања ове ситуације са постојећим прописима о буџетима, јер привремено финансирање, на основу чл. 11 Основног закона о буџетима Влада ФНРЈ може одобрити највише за три месеца, тј. од јануара до краја марта месеца. Тај рок истиче сутра. Одбори за привредни план и финансије чекали су на предлог буџета до последњег момента и сада, кад га нису добили остављају Президијуму да ми овде решимо то на основу закона, да као што рекох, ускладимо постојеће прописе и да омогућимо финансирање државних потреба још за један месец, пошто то Влада ФНРЈ по закону више нема могућности. Президијум то питање може решити само на основу овлашћења која има по чл. 74 тачка 6, Устава ФНРЈ, и на основу чл. 4 Закона о Президијуму Народне скупштине ФНРЈ, последња и претпоследња тачка. Ту се, у тачкама 22) и 23) овог члана Закона о Президијуму, каже да Президијум „издаје указе о питањима и мерама за које га овласти Народна скупштина, а које нису у надлежности Владе ФНРЈ“, и даље Президијум „врши све остале послове који су другим законима стављени у његову надлежност“. Пошто ово питање више није у надлежности Владе ФНРЈ, јер она није више у могућности да продужи привремено финансирање, то, по аналогiji из ових одредаба Закона о Президијуму, Президијум то питање може за невољу решити, тј. да донесе указ о привременом финансирању државних потреба у априлу месецу како су то предложили скупштински одбори за привредни план и финансије.

Према томе, прима ли се предложени дневни ред уз ово објашњење? (Г л а с о в и: Прима).

Дајем реч Министру финансија другу Жујовићу.

Министар финансија ФНРЈ Сретен Жујовић (Н Р Ср б и ј а): Другови, још крајем прошле године било нам је јасно да до конца буџетске године нећемо моћи Скупштини да поднесемо нови државни буџет, буџет за 1948 годину. Зато смо, на бази нових предвиђања, углавном нешто изнад граница прошло-годишњег буџета, предложили доношење уредбе о привременом

финансирању потреба федерације и народних република за период јануар — март 1948 године. Влада је, на основу одредбе чл. 11 Основног закона о буџету, донела 31. XII. 1947 године Уредбу о привременом финансирању државних потреба Федеративне Народне Републике Југославије и потреба народних република за период јануар — март 1948 године. По овој уредби ми можемо, као што је Чича рекао, да се финансирамо још само сутра.

Зашто смо задоцнили? Задоцнили смо због тог што смо хтели да видимо каква су искуства првог буџета после преласка на планску привреду, каква ће искуства бити из прве године примене Петогодишњег плана развита народне привреде Федеративне Народне Републике Југославије. Ми смо, сводећи буџетску реализацију, дошли до извесних закључака који говоре о успешном извршењу првог буџета привреде; утврдили смо да је буџет не само остварен већ да су приходи и од привреде и од становништва премашени. Буџет је у својој новој функцији и структури показао да су наша планирања била реална а настојања за његово извршење уродила су плодом.

Међутим, постављало се питање како се оријентисати у новој буџетској години, докле се може ићи у планирању укупне акумулације, имајући у виду наше привредне могућности, снаге наших народа, имајући у виду све изворе из којих се средстава сливају у државни буџет као фонд из кога треба подмирити све наше потребе. Ми смо у Министарству финансија, да тако кажем, обазриво правили анализе. Направили смо рачуницу, у складу са садашњим нашим продуктивним снагама, дакле распоред расхода по гранама и по ресорима планирали смо према могућностима, према нашем стандарду, водећи рачуна да се чува динар, да се чува његова вредност, да се буџет одмери према динару. Али то је требало синхронизовати и са планом. Међутим, све досад нису дефинитивно сређени подаци из плана, — Савезна планска комисија није нам могла раније доставити дефинитивне цифре масе акумулације која се планира из привреде и од становништва. Нама су отуда враћани нацрти буџета рађени у Министарству финансија; плански органи су непрестано повећавали масу прихода који улазе у буџет и из којих се и на основу којих врши даља буџетска расподела. Зато смо према овим елементима морали да мењамо, да уствари повећавамо наше буџетске разделе, позиције, партије, сва наша предвиђања, и обим па и структуру буџетских расхода и прихода. Ту су била и извесна друга питања.

У овакој ситуацији ми заиста нисмо могли, као што видите, из објективних разлога, благовремено да изиђемо пред Скупштину са буџетом за 1948 годину па сматрам да нам друго не

остаје већ да Президијум донесе указ којим би се досадашње привремено финансирање продужило и за април.

Потпретседник Моша Пијаде: Пре него што пређемо на усвајање текста ја бих исправио себе. У почетку било је говорено, мислили смо да би ово требало регулисати одлуком. Тако сам и предложио дневни ред. Међутим, пошто се оријентишемо на Закон о Президијуму и на уставна овлашћења Президијума из члана 74, тач. 6 Устава, онда ово мора бити указ. (Едвард Кардељ: Тако је. Треба се позвати само на члан 74, тач. 6 Устава.) И ја тако мислим. У реду.

Ја бих сад прочитао текст указа, који гласи (ч и т а):

На основу чл. 74 тач.6 Устава ФНРЈ у вези са чл. 11 Основног закона о буџету, а на предлог одбора за привредни план и финансије Савезног већа и Већа народа Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије издаје

У К А З

О ПРИВРЕМЕНОМ ФИНАНСИРАЊУ ДРЖАВНИХ ПОТРЕБА ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И ПОТРЕБА НАРОДНИХ РЕПУБЛИКА ЗА МЕСЕЦ АПРИЛ 1948 ГОДИНЕ

I

До доношења Општедржавног буџета за 1948 годину вршиће се привремено финансирање државних потреба Федеративне Народне Републике Југославије и потреба народних република за месец април 1948 године на основу месечног плана прихода и расхода за месец април 1948 године, који утврђује Влада Федеративне Народне Републике Југославије у одговарајућим износима сагласно тромесечним плановима прихода и расхода за период јануар—март 1948 године.

II

Приходи и расходи одобреним месечним планом за месец април 1948 године чине саставни део укупних износа који ће бити одобрени Савезним буџетом односно државним буџетима народних република за 1948 годину.

III

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

Да ли ко жели да говори? (Нико се не јавља).

Онда питам Президијум да ли усваја прочитани указ? (Г л а с о в и: Усваја).

Према томе, Указ о привременом финансирању државних потреба ФНРЈ и потреба народних република за месец април 1948 године примљен је једногласно. Указ ћемо потписати Миле и ја.

Седница је завршена.

(Седница је закључена у 16,45 часова)

OSMA SEDNICA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 5 MAJA 1948 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Filip Lakuš, Josip Rus, Đuro Pucar, Dimitar Vlahov, Marko Vujačić, Mile Peruničić, Josip Broz Tito, Bane Andrejev, Dušan Brkić, Josip Vidmar, Edvard Kardelj, Siniša Stanković, Vlada Zečević, dr Stevan Jakovljević, Boris Kidrič, Lazar Koliševski, dr Blagoje Nešković, Jaša Prodanović, Aleksandar Ranković, Dobrosav Tomašević, Frane Frol, Avdo Humo, Vlado Segrt, Ivan Regent, dr Savo Zlatić.

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

- 1) Rekonstrukcija Vlade FNRJ;
- 2) Predlog da se narodnim poslanicima isplaćuje naknada od hiljadu dinara mesečno.

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Josip Broz Tito, dr Blagoje Nešković, Aleksandar Ranković.

Početak u 11 časova

Pretsednik **dr Ivan Ribar** (NR Hrvatska): Otvaram 8-mu sjednicu Prezidijuma Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Prema izvještaju Sekretara konstatiram da imamo dovoljan broj prisutnih članova Prezidijuma za rad i rješavanje.

Saopćavam da zapisnik prethodne sjednice nećemo čitati pošto je prema ovlaštenju Prezidijuma već verificiran.

Današnja sjednica Prezidijuma zakazana je sa slijedećim dnevnim redom:

Prijedlog Pretsjednika Vlade FNRJ o rekonstrukciji Vlade FNRJ.

Prima li se predloženi dnevni red? (Glasovi: Prima. — Dr Blagoje Nešković: Molim da se dopuni dnevni red sa drugom tačkom: »Razno«, jer imam jedan predlog.)

Prima li Prezidijum ovu dopunu dnevnog reda? (Glasovi: Prima).

Prelazimo na dnevni red.

Molim druga Sekretara da izvoli pročitati pismeni prijedlog Pretsjednika Ministarskog savjeta druga Tita.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora) čita:

PREZIDIJUMU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Molim Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije da uzme, kao hitno, u pretres pitanje o razrješenju sa dužnosti dvojice ministara, i to: Sretena Žujovića, ministra finansija i Andrije Hebranga, ministra lake industrije.

Opšti državni interesi, kao što su: izgradnja naše zemlje i naponi za ostvarenje Petogodišnjeg plana, onda jedinstvo naših naroda i izgradnja socijalizma u našoj zemlji nalažu mi da podnesem ovaj prijedlog sa molbom da ga Prezidijum prihvati.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

4 maja 1948
Beograd

Pretsjednik Ministarskog savjeta
Federativne Narodne Republike Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Čuli ste prijedlog Pretsjednika Ministarskog savjeta druga Tita. Riječ ima naš Pretsjednik Ministarskog savjeta drug Tito.

Pretsednik Vlade FNRJ Josip Broz Tito: Drugovi, ja mislim i uvjeren sam da ste i vi svijesni da je situacija veoma teška i ozbiljna. Siguran sam da mi vjerujete kad vam kažem da sam ja o ovom svom prijedlogu i riješenosti Savezne vlade dugo razmišljao, da sam se u sebi duboko lomio i sam sa sobom borio dok sam se odlučio da u ime Vlade preduzmem ovaj korak i da vam podnesem prijedlog s kojim sam pred vas izišao. Dva člana Vlade, Hebrang i Žujović, napustili su od prije izvjesnog vremena pozicije odgovornih državnih rukovodilaca i svojim postupcima počinili takve radnje koje su već potpuno utvrđene i konstatirane, takve stvari koje ih politički potpuno kompromitiraju, jer su svojim razbijačkim djelovanjem ne samo podivali Vladu već i ugrožavali najsvetije interese zemlje i naroda, one interese za koje su stotine hiljada najboljih sinova i kćeri naših naroda dali svoje živote u toku Narodnooslobodilačke borbe.

Situacija je, drugovi, takva da danas moramo lomiti stvari i izaći na čistinu s istinom, pošto su u pitanju tekovine Narodnooslo-

bodilačke borbe i opstanak i odbrana zemlje. Dva odgovorna rukovodioca, dva člana Vlade ugrozili su ne samo izgradnju naše zemlje i ostvarenje Petogodišnjeg plana, već i napore koje su naši narodi dosad ulagali u ostvarenje jedinstva i izgradnju socijalizma u našoj zemlji. Oni su svojim podrivačkim radom doveli u opasnost i samu samostalnost naše države. A kad je, drugovi, u pitanju tako nešto, kad su u pitanju tekovine borbe i sloboda naših naroda, onda mi smjelo moramo preći preko svih ličnih obzira i odlučno se boriti za zaštitu opštih, životnih interesa svih naših naroda, — a to su u prvom redu sloboda i nezavisnost i izgradnja socijalizma u našoj zemlji.

Odlučujući se na ovaj korak, drugovi, ja preuzimam punu odgovornost s Vladom kojoj stojim na čelu, preuzimam punu odgovornost pred historijom da je ovo što predlažemo u interesu zemlje i naroda i u interesu očuvanja naše slobode i nezavisnosti. (Buran aplauz).

Pretsednik dr Ivan Ribar: Čuli ste obrazloženje druga Tita. Ima li ko šta da primijeti, da li ko želi riječ? (Niko se ne javlja). Prima li se prijedlog Predsjednika Ministarskog savjeta da se razriješe dužnosti Ministra finansija Sreten Žujović i dužnosti Ministra lake industrije Andrija Hebrang? (Jednoglasno: Prima). Ima li ko protiv? (Glasovi: Nema). Da li se ko uzdržava glasanja? (Niko).

Konstatiram da je Prezidijum jednoglasno prihvatio prijedlog Predsjednika Ministarskog savjeta da se razriješe dužnosti Ministra finansija Sreten Žujović i Ministra lake industrije Andrija Hebrang.

Molim Sekretara druga Peruničića da pročita prijedlog za imenovanje novih članova Vlade FNRJ.

Sekretar Mile Peruničić (čita):

PREZIDIJUMU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Molim Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije da se stavi, kao hitno, na rješavanje moj prijedlog o rekonstrukciji Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Predlažem da se postave: za Ministra finansija Vlade FNRJ Dobrivoje Radosavljević, a za Ministra lake industrije Vlade FNRJ dr Sava Zlatić.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

4 maja 1948
Beograd

Predsjednik Ministarskog savjeta
Federativne Narodne Republike Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Čuli ste prijedlog za rekonstrukciju Vlade. Želi li ko riječ? (Niko se ne javlja). Prima li se prijedlog da se za Ministra finansija imenuje drug Dobrivoje Rado-

savljević, a za Ministra lake industrije Vlade FNRJ dr Sava Zlatić?
(Jednoglasno: Prima).

Objavljujem da je Prezidijum donio odluku da se za Ministra finansija postavi drug Dobrivoje Radosavljević, narodni poslanik, a za Ministra lake industrije dr Sava Zlatić, narodni poslanik.

Prelazimo na drugu tačku dnevnog reda. Ima riječ drug dr Blagoje Nešković.

Dr Blagoje Nešković (NR Srbija): Drugovi, vi znate da smo mi došli do uverenja da narodni poslanici treba da održavaju što prisniji kontakt sa svojim biračima i da njihov rad, politički rad u narodu, treba da bude aktivniji naročito s obzirom da se pojavljuje potreba da narodni poslanici obilaze narodne odbore, da prisustvuju zborovima birača i da uopšte aktivnije rade nego dosad u narodu. Pošto smo se o tome saglasili i pošto je taj predlog prihvaćen smatram da bi bilo potrebno da se narodnim poslanicima, s obzirom na taj njihov rad u narodu, treba da isplaćuje mesečno po hiljadu dinara.

Aleksandar Ranković (NR Srbija): Ja mislim da je to u redu i da o tome treba obavestiti Narodnu skupštinu.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Želi li još ko riječ? (Niko se ne javlja). Pošto se niko ne javlja za riječ pitam Prezidijum da li se prima prijedlog druga dr Blagoja Neškovića? (Jednoglasno: Prima).

Konstatiram da je prijedlog dr Neškovića usvojen s tim što ćemo o ovoj odluci Prezidijuma izvijestiti preko našeg Pretsjedništva Savezno vijeće i Vijeće naroda Narodne skupštine FNRJ.

Ima li još kakvih pitanja ili prijedloga? (Nema).

Pošto smo iscrpli dnevni red današnje sjednice, ja je zaključujem.

(Sednica je zaključena u 11,30 časova).

ДЕВЕТА СЕДНИЦА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРА-
ТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 31 АВГУСТА 1948 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Моша Пијаде, Буро Пуцар, Јосип Рус, Филип Лакуш, Димитар Влахов, Марко Вујачић, Миле Перуничић, Јосип Броз Тито, Бане Андрејевић, Душан Бркић, Јосип Видмар, Едвард Кардељ, Влада Зечевић, др Стеван Јаковљевић, Борис Кидрич, Лазар Колишевић, др Благоје Нешковић, Александар Ранковић, Добросав Томашевић, Фране Фрол, Авдо Хумо, Владо Шегрт, Иван Регент, Саво Златић, Милован Ђилас, Нинко Петровић, др Златан Сремец, Родољуб Чолаковић, др Владимир Бакарић

Претседавао
Потпретседник
Моша Пијаде

Секретар
Миле Перуничић

Дневни ред:

- 1) Реконструкција Владе ФНРЈ; и
- 2) Разно.

Говорници: Моша Пијаде, Јосип Броз Тито, Миле Перуничић.

Почетак у 11,45 часова

Потпретседник Моша Пијаде (НР Србија): Отварама, другови, 9-ту седницу Президијума Народне скупштине ФНРЈ.

На основу извештаја Секретара друга Перуничића констатујем да имамо кворум за пуноважно решавање.

Записник прошле седнице нећемо читати јер је он већ по овлашћењу оверен. Молим да се то прими знању.

Данашња седница заказана је због тога што смо од Претседника Владе ФНРЈ, под Стр. пов. бр. 2683 од 30 августа 1948 год., добили предлог за реконструкцију Савезне владе.

Других актуелних питања за решавање немамо, па смо зато ставили само то на дневни ред.

Има ли ко од другова какав предлог за допуну дневног реда? (Нико се не јавља). Пошто предлога за допуну дневног реда нема, питам да ли се предложени дневни ред усваја? (Г л а с о в и: Усваја). Уосталом, ако има каквих питања или предлога можемо их расправљати под другом тачком: Разно.

Прелазимо на дневни ред.

Дајем реч другу Титу (аплауз), који ће дати образложење предлога за реконструкцију Владе.

Претседник Владе ФНРЈ Јосип Броз Тито: Другови, Савезна влада и ја излазимо пред Президијум са приједлогом за реконструкцију Министарског савјета из више разлога. Најважнији су политички разлози који су нам у овој ситуацији налагали да ојачамо Владу, с једне стране, због овакве ситуације створене непријатељским ставом Информбироа према нашој домовини, а с друге стране с обзиром на задатке који ће стајати пред Владом у наредном периоду.

Нема сумње, другови, да ми у оваквој ситуацији коју око нас стварају земље које подржавају фамозну резолуцију Информбироа неких комунистичких партија, у таквој ситуацији, кад се на све стране шире неистине о нама, о нашој стварности, кад се покушава да се наша земља изолује, кад се, уопће речено против нас води једна беспринципијелна и чудовишна непријатељска кампања, — нема сумње да ми у таквој ситуацији морамо на плану спољне политике повести један одлучнији курс за одбрану наших националних интереса. Зато сматрамо да ресор иностраних послова треба дати првом потпретседнику Владе, јер министар вањских послова у овим условима треба да буде члан Политбироа како бисмо могли успјешније да се супротстављамо овој кампањи која је уперена и против интегритета државне територије и како бисмо пред вањским свијетом са више ауторитета могли да иступимо против акције СССР-а и других Информбироовских земаља. То не значи, другови, да ми нисмо задовољни досадашњим радом нашег министра друга Си мића. Напротив. Ову измјену диктира наш садашњи, неоспорно тежи међународни положај. Због тога ми предлажемо да се и на сектору унутрашње политике ојачају најважнији ресори, ресор унутрашњих послова и државне контроле, да се и ови ресори вежу за потпретседнике Владе, тако да Влада ФНРЈ отада треба да има три потпретседника.

Поред тога, предлажемо да се за савезне министре именују Светозар Вукмановић, Родољуб Чолаковић и Мијалко Тодоровић.

Ја бих молио другове да прихвате наш приједлог за измјене у Савезној влади, јер смо увјерени да су оне у интересу наше земље.

Потпретседник Моша Пијаде: Молим друга Перуничкића да прочита предлог за реконструкцију Савезне владе.

Секретар Миле Перуничкић (НР Црна Гора) (чита):

ПРЕТСЈЕДНИК ВЛАДЕ
ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ
ЈУГОСЛАВИЈЕ

Стр. пов. бр. 2683/1948

Београд

30.VIII.1948

ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

На основу члана 74 точ. 13 Устава ФНРЈ предлажем:

1) да се разријеше дужности

Претседник Савезне контролне комисије

Министар пољопривреде Владе ФНРЈ

Министар иностраних послова Владе ФНРЈ

Министар рударства Владе ФНРЈ

Едвард Кардељ

Петар Стамболић

Станоје Симић

Бане Андрејевић

2) да се поставе

за Потпретседника Владе ФНРЈ и Министра

иностранних послова Владе ФНРЈ

за Потпретседника Владе ФНРЈ и Министра

унутрашњих послова Владе ФНРЈ

за Потпретседника Владе ФНРЈ и Претсед-

ника Савезне контролне комисије

за Министра Савезне владе

за Министра рударства Владе ФНРЈ

за Министра Савезне владе за питања науке

и културе

за Министра пољопривреде Владе ФНРЈ

Едвард Кардељ

Александар Ранковић

др Благоје Нешковић

Станоје Симић

Светозар Вукмановић

Родољуб Чолаковић

инж. Мијалко Тодоровић

за Министра - Претседника Комитета за во-

допривреду Владе ФНРЈ

за Министра - Претседника Комитета за на-

родно здравље Владе ФНРЈ

Бане Андрејевић

др Павле Грегорић

Смрт фашизму — Слобода народу!

Претседник Владе ФНРЈ
Маршал Југославије
Ј. Б. Тито, с. р.

Потпретседник Моша Пијаде: Да ли се прима овај предлог? (Једногласно: Прима).

Објављујем да је прочитани предлог за разрешење министра и именовање чланова Савезне владе једногласно примљен.

Молим Секретара да се указ о реконструкцији одмах изради и објави, с тим да се Народној скупштини ФНРЈ поднесе на потврду на првом ванредном заседању.

Претседник Владе ФНРЈ Јосип Броз Тито: Ја бих имао још један приједлог.

Потпретседник Моша Пијаде: Има поново реч друг Тито.

Претседник Владе ФНРЈ Јосип Броз Тито: С обзиром да се Президијум неће моћи ових дана поново састати, а пошто смо ријешили да министра др Саву Златића треба поставити за нашег амбасадора у СССР-у, то ћемо имати да именујемо новог министра лаке индустрије. Али око овог именованја још нису све ствари свршене, нису начисто изведене, нити су, да тако кажем, све процедуралне, протоколарне радње обављене. Молим Президијум да прихвати још један приједлог, наиме да кад будемо могли да издамо декрет о именованју Саве Златића за амбасадора, да за министра лаке индустрије Президијум именује Јосипа Цазиа.

Наравно, пошто ова ствар није још сазрела за рјешавање и доношење одлуке, ја молим да се ово сматра повјерљивим, а Влада ће накнадно, кад за то дође вријеме, доставити и формалан приједлог.

Молим да се ово прими.

Потпретседник Моша Пијаде: Да ли се прима овај предлог? (Гласови: Прима). Да ли Президијум овлашћује Претседништво да изврши ову одлуку Президијума? (Гласови: Овлашћује).

Прелазима на другу тачку дневног реда. Има ли каквих питања или предлога? (Нема).

Пошто смо овим исцрпили дневни ред, закључујем данашњу седницу.

(Седница је закључена у 12,30 часова)

DEVETA SEDNICA*)
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 11 DECEMBRA 1948 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Filip Lakuš, Josip Rus, Đuro Pucar, Dimitar Vlahov, Marko Vujačić, Mile Peruničić, Josip Broz Tito, Ivan Regent, Bane Andrejev, Josip Vidmar, dr Siniša Stanković, Vlado Zečević, dr Stevan Jakovljević, Boris Kidrič, Lazar Koliševski, dr Blagoje Nešković, Dobrosav Tomašević, Frane Frol, Aleksandar Ranković, Avdo Humo, Vlado Šegrt.

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

- 1) Saopštenja
 - 2) Reorganizacija Vlade FNRJ i imenovanje članova Savezne vlade.
- Govornici: dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Josip Broz Tito.

Početak u 12 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Otvaram sjednicu Prezidijuma Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije i na osnovu izvještaja druga Sekretara konstatiram da imamo dovoljan broj prisutnih članova Prezidijuma za rad i rješavanje.

Pretsjedništvo je sazvalo ovu sjednicu da bismo odlučili o prijedlozima druga Tita za rekonstrukciju Savezne vlade i da bismo vas obavijestili o nekim našim odlukama.

Prema tome prva točka bi bila saopštenje a druga rješavanje o prijedlogu za reorganizaciju Vlade FNRJ. Ima li kakvih prijedloga? (Nema). Da li se prihvaća predloženi dnevni red? (Glasovi: Prima).

*) Verovatno omaškom dve sednice Prezidijuma od 31-VIII i 14-XII 1948 označene su kao devete. — Prim. redaktora.

Onda prelazimo na dnevni red.

Ima riječ drug Peruničić da dá potrebna saopćenja.

Sekretar Mile Peruničić (N R Crna Gora): Mi smo, drugovi, u oktobru mesecu mislili da održimo još krajem oktobra jednu sednicu radi odlučivanja u nekim važnijim predlozima Vlade, ali smo ispitujući situaciju oko zauzetosti članova Prezidijuma utvrdili da ne bismo u te dane mogli sastaviti kvorum, pa je odlučeno da se Predsedništvo koristi pravom koje ima po Poslovniku da može donositi ukaze u ime Prezidijuma. To se uglavnom radilo o osnivanju novog ministarstva, Ministarstva za novooslobođene krajeve.

Predsedništvo je 21 oktobra primilo ovaj akt Predsednika Vlade FNRJ (čita):

PRETSEDNIK VLADE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE

IV. Br. 9099 21. X. 48
Beograd

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Vlada FNRJ smatra da je radi specifičnosti prilika u novooslobođenim krajevima pripojenim teritoriji FNRJ potrebno da se odrede posebni organi koji će se baviti isključivo organizacijom vlasti i privrede u tim krajevima kao i celokupnom problematikom društvenog, ekonomskog i kulturnog života tih krajeva u cilju njihovog unapređivanja, povezivanja i izjednačavanja sa ostalim krajevima naše zemlje.

U tu svrhu potrebno je da se u Vladi FNRJ formira novo ministarstvo koje će kao savezno-republikansko ministarstvo izvršavati ove zadatke preko odgovarajućih ministarstava u onim narodnim republikama čijem teritoriju su novooslobođeni krajevi pripojeni.

Predlažem stoga, da Prezidijum Narodne skupštine FNRJ, na osnovu čl. 74 tač. 15 Ustava FNRJ, izvoli doneti ukaz kojim se u Vladi FNRJ osniva novo ministarstvo, Ministarstvo za novooslobođene krajeve kao savezno-republikansko ministarstvo.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Predsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Marsal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Predsedništvo je usvojilo iznesene razloge i donelo 23 oktobra ukaz o ustanovljenju ovog ministarstva i o postavljenju druga Ho-ljevca za ministra, ali on još nije primio dužnost niti je položio zakletvu. To će biti ovih dana.

Isto tako, 22 oktobra primili smo predlog da se Ministarstvo teške industrije Vlade FNRJ proglasi savezno-republikanskim, u kome se kaže (čitaj):

PRETSEDNIK VLADE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE
22 oktobar 1948
Beograd
Pov. br. 3135/48

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Ukazom Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ br. 19 od 8. I 1948 godine osnovano je Ministarstvo teške industrije FNRJ kao opštesavezno ministarstvo. Kako je, pak, jedan deo industrijske delatnosti teške industrije ostao pod rukovodstvom ministarstva industrije narodnih republika (napr. republikanska metalna industrija), to je potrebno u cilju pravilnog i lakšeg rukovođenja i perspektivnog razvika celokupne teške industrije, kao i usklađivanja sirovinske i prerađivačke industrije u našoj zemlji i obuhvatanja pod plan preduzeća republikanskog značaja grane metalne industrije koja proizvodi artikle saveznog značaja, da Ministarstvo teške industrije FNRJ bude savezno-republikanskog karaktera.

Dostavljajući ovaj predlog, molim Prezidijum Narodne skupštine FNRJ da na osnovu čl. 74 tač. 15 Ustava FNRJ izvoli doneti ukaz kojim će Ministarstvo teške industrije FNRJ biti proglašeno za savezno-republikansko ministarstvo.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Pretsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Pretsedništvo je i u ovom slučaju donelo ukaz jer nismo mogli, kao što rekoh, tih dana da održimo sednicu Prezidijuma. Ovi ukazi biće upućeni Skupštini na naknadno odobrenje.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Čuli ste saopćenja. Ima li kakvih primjedaba? (Nema).

Prelazimo na drugu točku dnevnog reda.

Molim druga Sekretara da upozna Prezidijum sa prijedlogom Pretsjednika Vlade FNRJ o obrazovanju novih ministarstava.

Sekretar Mile Peruničić: Prezidijum je ovih dana dobio dva predloga za osnivanje novih ministarstava, i to: izdvajanje iz resora saobraćaja dva posebna ministarstva za železnice i za saobraćaj, i za osnivanje Ministarstva za nauku i kulturu Vlade FNRJ.

Ja ću sada pročitati vladine predloge (čit a):

PRETSEDNIK VLADE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE

JUGOSLAVIJE

IV. 10442/48

3 decembra 1948

Beograd

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Ministarstvo saobraćaja Vlade FNRJ rukovodilo je do sada, kao organ Vlade FNRJ, svim poslovima iz oblasti željezničkog, vazdušnog i rečnog saobraćaja, ukoliko su ovi poslednji dolazili u nadležnost saveznih organa. Opšte rukovodstvo, pak, u oblasti auto-saobraćaja i drumskog saobraćaja ostvarivao je u saveznom obimu Komitet za auto-saobraćaj Vlade FNRJ.

Usled sve većeg razgranjavanja saobraćajne mreže i razvijanja svih grana saobraćaja, znatnog povećanja prometa putnika i robe, naročito u željezničkom saobraćaju, kao i sve veće obimnosti poslova u svim granama saobraćaja, a radi ostvarivanja što boljeg i operativnijeg rukovodstva u pojedinim granama saobraćaja, pojavila se potreba da se poslovi iz oblasti željezničkog saobraćaja izdvoje u posebno ministarstvo. Radi toga je potrebno osnovati novo Ministarstvo željeznica kao opštesavezno ministarstvo Vlade FNRJ, koje bi preuzelo sve poslove željezničkog saobraćaja iz dosadašnjeg Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ, a za rukovođenje poslovima u ostalim granama saobraćaja (rečnog, vazdušnog, auto-saobraćaja i drumskog saobraćaja) treba osnovati novo ministarstvo saobraćaja kao savezno-republikansko ministarstvo Vlade FNRJ. Ovo bi ministarstvo preuzelo sve poslove iz nadležnosti dosadašnjeg Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ sem poslova željezničkog saobraćaja, kao i poslove auto-saobraćaja i drumskog saobraćaja iz nadležnosti dosadašnjeg Komiteta za auto-saobraćaj Vlade FNRJ. Isto tako, radi objedinjavanja rukovodstva u poslovima drumskog saobraćaja i izgradnje i održavanja puteva tome ministarstvu treba staviti u nadležnost i poslove u vezi sa izgradnjom i održavanjem puteva iz nadležnosti Ministarstva građevina FNRJ. Istovremeno trebalo bi ukinuti Ministarstvo saobraćaja Vlade FNRJ kao sadašnje opštesavezno ministarstvo.

Sa navedenih razloga predlažem da Prezidijum Narodne skupštine FNRJ na osnovu čl. 74 tač. 15 Ustava FNRJ donese Ukaz o ukidanju Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ kao opštesaveznog ministarstva, kao i o osnivanju Ministarstva željeznica Vlade FNRJ, koje bi preuzelo poslove željezničkog saobraćaja iz nadležnosti dosadašnjeg Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ i o osnivanju Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ kao savezno-republikanskog ministarstva koje bi preuzelo sve ostale poslove iz nadležnosti dosadašnjeg Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ, poslove auto-saobraćaja i drumskog saobraćaja iz nadležnosti dosadašnjeg Komiteta za auto-saobraćaj Vlade FNRJ, kao i poslove izgradnje i održavanja puteva iz nadležnosti Ministarstva građevina Vlade FNRJ.

Pitanje ukidanja Komiteta za auto-saobraćaj Vlade FNRJ rešila bi Vlada FNRJ svojom uredbom istovremeno sa donošenjem predloženog ukaza.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Pretsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Drugi predlog glasi (č i t a):

PRETSEDNIK VLADE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE

IV. Br. 10441/48
3 decembra 1948
Beograd

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Opšte rukovodstvo i opšti nadzor u poslovima iz oblasti škola i nauke vršio je do danas Komitet za škole i nauku Vlade FNRJ, a u poslovima iz oblasti kulture i umetnosti Komitet za kulturu i umetnost Vlade FNRJ. Neposredno rukovodstvo u ovim oblastima vršila su u narodnim republikama ministarstva prosvete odnosno komiteti za univerzitet, visoke škole i naučne ustanove i komiteti za srednje i niže stručne škole narodnih republika, ukoliko su ovi postojali.

Dosadašnji način rukovođenja od strane pomenutih saveznih komiteta poslovima iz oblasti škola, nauke i kulture pokazao je izvesne nedostatke, koji su se naročito ogledali u odsustvu jedinstvenog rukovodstva i koordinacije rada u ovim srodnim i tesno povezanim oblastima. Radi objedinjavanja ovih poslova pod istim rukovodstvom i ojačanja opšteg rukovodstva koje pripada saveznim organima u poslovima iz pomenutih oblasti, ukazuje se potreba za osnivanjem novog Ministarstva za nauku i kulturu Vlade FNRJ.

Osnivanjem ovog ministarstva ne bi se diralo u republički karakter i nadležnost ministarstva prosvete narodnih republika, kao ni u ustanovljenu nadležnost pobrojanih komiteta vlada narodnih republika.

Na osnovu izloženog predlažem da Prezidijum Narodne skupštine FNRJ na osnovu čl. 74 tač. 15 Ustava FNRJ donese Ukaz o osnivanju Ministarstva za nauku i kulturu Vlade FNRJ, koje bi preuzelo poslove iz nadležnosti dosadašnjih Komiteta za škole i nauku Vlade FNRJ i Komiteta za kulturu i umetnost Vlade FNRJ.

Ukidanje ovih komiteta, koje se usled toga ukazuje potrebnim, imalo bi se izvršiti uredbom Vlade FNRJ istovremeno sa donošenjem predloženog ukaza.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Pretsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

To su predlozi Vlade.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Da li ko želi da diskutira? (Niko se ne javlja).

Pretsednik Vlade FNRJ Josip Broz Tito: Iz prijedloga koje sam uputio Prezidijumu, a koji se pak odnose na reorganizaciju Vlade FNRJ, drugovi su mogli uvidjeti kakvim sam se razlozima rukovodio da podnesem Prezidijumu pomenute prijedloge. Iz dosadašnjeg Ministarstva saobraćaja treba da se obrazuju dva ministarstva: Ministarstvo željeznica kao općesavezno ministarstvo i

Ministarstvo saobraćaja, kao savezno republikansko ministarstvo; i drugo: da se obrazuje Ministarstvo za nauku i kulturu Vlade FNRJ radi objedinjavanja i ojačanja općeg rukovodstva iz savezne nadležnosti u oblasti nauke i kulture.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Da li se primaju ovi prijedlozi? (Glasovi: Primaju).

Molim druga Sekretara da pročita prijedloge za ukaze.

Sekretar Mile Peruničić (čita):

PREDLOG UKAZA

Na osnovu čl. 74, tač. 15, Ustava FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije, na predlog Predsednika Vlade FNRJ, izdaje

U K A Z

O OBRAZOVANJU MINISTARSTVA ŽELEZNICA I MINISTARSTVA SAOBRAĆAJA VLADE FNRJ IZ DOSADAŠNJEG MINISTARSTVA SAOBRAĆAJA VLADE FNRJ

S obzirom na sve veći razvoj svih grana saobraćaja i naročito železničkog, a u cilju njihovog unapređenja i ostvarivanja boljeg i operativnijeg rukovodstva poslovima železničkog saobraćaja s jedne strane, i rečnog, vazdušnog, auto-saobraćaja i drumskog saobraćaja s druge strane, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ odlučuje:

1) Iz dosadašnjeg Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ obrazuju se dva ministarstva: Ministarstvo železnica i Ministarstvo saobraćaja;

2) Ministarstvo železnica Vlade FNRJ, kao opštesavezno ministarstvo, preuzeće poslove železničkog saobraćaja iz nadležnosti dosadašnjeg Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ;

3) Ministarstvo saobraćaja Vlade FNRJ, kao savezno republikansko ministarstvo, pored poslova rečnog i vazdušnog saobraćaja iz nadležnosti dosadašnjeg Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ, preuzeće poslove auto-saobraćaja i drumskog saobraćaja iz nadležnosti dosadašnjeg Komiteta za auto-saobraćaj Vlade FNRJ i poslove izgradnje i održavanja puteva iz nadležnosti Ministarstva građevina FNRJ.

Ovo ministarstvo upravljaće neposredno preko svojih organa poslovima vazdušnog saobraćaja kao poslovima opštedržavnog značaja;

4) Saglasno prethodnim odredbama, dosadašnje Ministarstvo saobraćaja Vlade FNRJ prestaje da postoji danom stupanja na snagu ovog ukaza;

5) Vlada FNRJ izvršiće ovaj ukaz;

6) Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

Drugi predlog glasi (čita):

PREDLOG UKAZA

Na osnovu čl. 74, tač. 15, Ustava FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije, na predlog Vlade FNRJ, izdaje

U K A Z

O OBRAZOVANJU MINISTARSTVA ZA NAUKU I KULTURU VLADE FNRJ

U cilju ojačanja opšteg rukovodstva poslovima iz savezne nadležnosti iz oblasti škola, nauke i kulture kao i radi objedinjavanja navedenih poslova

pod istim rukovodstvom, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije odlučuje:

1) Obrazuje se Ministarstvo za nauku i kulturu Vlade FNRJ koje će preuzeti ove poslove iz nadležnosti dosadašnjih Komiteta za škole i nauku i Komiteta za kulturu i umetnost Vlade FNRJ.

2) Ministarstvo za nauku i kulturu je savezno-republikansko ministarstvo i rukovodi preko odgovarajućih organa narodnih republika nadležnih za poslove nauke i kulture samo onim poslovima iz oblasti nauke i kulture koji imaju opštedržavni značaj.

Ovim se ne menja republički karakter ministarstava prosvete narodnih republika u odnosu na poslove samostalne nadležnosti republike ustanovljene Ustavom i zakonom, kao ni ustanovljena nadležnost komiteta za univerzitete, visoke škole i naučne ustanove i komiteta za niže i srednje stručne škole vladar narodnih republika, ukoliko ovi postoje.

3) Vlada FNRJ izvršiće ovaj ukaz.

4) Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Čuli ste ukaze. Da li se oni prihvataju? (Glasovi: Prihvataju).

Sada treba preći na donošenje ukaza o imenovanju novih članova Vlade FNRJ. Ima li prijedloga.

Sekretar Mile Peruničić: Predloga još nemamo.

Pretsednik Vlade FNRJ Josip Broz Tito: Ja sam ponio prijedlog. Taj prijedlog je slijedeći (čita):

Na osnovu čl. 74 tač. 13 Ustava FNRJ, a saglasno ukazima Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ o ukidanju Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ kao opštesaveznog ministarstva i osnivanju Ministarstva železnica Vlade FNRJ, Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ i Ministarstva za nauku i kulturu Vlade FNRJ, predlažem da Prezidijum Narodne skupštine FNRJ donese ukaz kojim se

razrješavaju:

Ministar saobraćaja Vlade FNRJ Todor Vujasinović i

Ministar Vlade FNRJ za pitanja nauke i kulture Rodoljub Čolaković, a

postavljaju:

za Ministra železnica Vlade FNRJ Todor Vujasinović

za Ministra saobraćaja Vlade FNRJ Božidar Maslarić

za Ministra za nauku i kulturu Vlade FNRJ Rodoljub Čolaković.

Pretsednik **dr Ivan Ribar**: Da li se prima ovaj prijedlog? (Glasovi: Prima).

Pošto je prijedlog primljen, molim Sekretara da pripremi ukaz o ovim imenovanjima.

Sekretar **Mile Peruničić**: Molim da se sačeka, ja ću pripremiti ukaz za nekoliko minuta.

Pretsednik **dr Ivan Ribar**: Da li se drugovi slažu? (Glasovi: Slažemo se). Onda prekidam sjednicu za par minuta.

(Posle prekida)

Pretsednik **dr Ivan Ribar**: Molim da se sasluša ukaz.

Sekretar **Mile Peruničić** (čita):

Na osnovu čl. 74, tač. 13 Ustava FNRJ, a u vezi Ukaza Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ o obrazovanju Ministarstva železnica i Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ iz dosadašnjeg Ministarstva saobraćaja Vlade FNRJ i Ukaza o obrazovanju Ministarstva za nauku i kulturu Vlade FNRJ, a na predlog Predsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ donosi

U K A Z
O POSTAVLJANJU MINISTARA VLADE FNRJ

Postavljaju se:

Za Ministra železnica Vlade FNRJ Todor Vujasinović, dosadašnji Ministar saobraćaja Vlade FNRJ;

za Ministra saobraćaja Vlade FNRJ Božidar Maslarić, narodni poslanik i Potpredsednik Veća naroda Narodne skupštine FNRJ;

za Ministra za nauku i kulturu Vlade FNRJ Rodoljub Čolaković, dosadašnji Ministar za pitanja nauke i kulture.

U. br. 1729

11 decembra 1948 god.

Beograd

Prezidijum Narodne skupštine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije

Sekretar
M. Peruničić, s. r.

Pretsednik
Dr I. Ribar, s. r.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Da li se prihvaća tekst ukaza kako je pročitao? (Glasovi: Prihvata). Konstatiram da je Ukaz o postavljenju ministara Vlade FNRJ jednoglasno prihvaćen.

Molim da se ukazi koje smo sada usvojili još danas objave u štampi i u »Službenom listu FNRJ«.

Sjednica je zaključena.

(Sednica je zaključena u 13,30 časova).

1949

ОСАМНАЕСТА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРА-
ТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
ДРЖАНА 8 ФЕБРУАРА 1949 ГОДИНЕ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Филип Лакуш, Марко Вујачић, Миле Перуничић.

Претседавао
Претседник
Др Иван Рибар

Секретар
Миле Перуничић

Дневни ред:

1) Измена Правилника о унутрашњој организацији и раду Одељења за оцену сагласности и тумачење закона Президијума Народне скупштине ФНРЈ.

2) Привремени правилник о унутрашњој организацији и раду Бироа за законодавне послове Президијума Народне скупштине ФНРЈ.

3) Решавање по молбама за помиловање.

Говорници: Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Миле Перуничић, Марко Вујачић.

Почетак у 11 часова

Претседник др Иван Рибар (Н Р Х р в а т с к а): За данашњу сједницу имамо слиједећи дневни ред:

1) Измјена Правилника о унутрашњој организацији и раду Одјељења за оцену сагласности и тумачење закона Президијума Народне скупштине ФНРЈ.

2) Привремени правилник о унутрашњој организацији и раду Бироа за законодавне послове Президијума Народне скупштине ФНРЈ.

3) Рјешавање по молбама за помиловање.

Да ли има каквих допуна? (Нема).

О првој точки има ријеч друг Моша.

Моша Пијаде: (Н Р С р б и ј а): Президијум је, децембра месеца 1946 године, прописао Правилник о унутрашњој организа-

цији и раду Одељења за оцену сагласности и тумачење закона. У досадашњој нашој пракси показало се да је овај правилник добар и да нису наступили неки нови momenti ми га не бисмо морали ни данас мењати. Предлог је да се у њему измене само две ствари. Прво, да се једна досадашња надлежност овог одељења пренесе на нови Биро за законодавне послове, чије ћемо оснивање касније предложити, а, друго, показало се за потребно да се прошири листа савезних органа и установа који могу предлагати обавезна тумачења закона. То су све измене које се предлажу.

Чланом 1, тачка б), предвиђено је да одељење „прати доношење важнијих законодавних аката појединих страних држава и са њиховим законодавним телима врши размену закона“.

Пошто смо ове послове предвидели за Биро за законодавне послове предлажем да ову тачку у целости бришемо, јер ће она, у нешто друкчијој редакцији, бити предвиђена у правилнику који ћемо предложити кад будемо решаваи о оснивању Бироа за законодавне послове при Президијуму.

Чланом 10, под 2), предвиђено је које су све установе, савезне и републичке, надлежне и овлашћене да предлажу доношење аутентичних тумачења појединих закона. Међутим, од доношења овог правилника извршене су измене у организацији савезне управе, основане су неке нове установе којима би требало дати могућност да, на основу примедба са терена, из живе праксе, предлажу Президијуму доношење аутентичних тумачења појединих законских одредаба. Према садашњем правилнику, на пример, Привредни савет Владе ФНРЈ нема право да подноси предлоге за тумачење закона. Исти је случај и са Главном државном арбитражом, највишим установама социјалног осигурања итд. Током последњих година основане су још неке савезне установе, као што су Главна геодетска управа, Дирекција за информације, Савезна управа хидрометеоролошке службе. Сматрамо да свим овим установама треба омогућити, да кад интереси појединих служби захтевају, да предлажу доношење аутентичних тумачења закона. Наравно, и даље ће сви ови предлози за тумачење закона Президијуму долазити преко Комитета за законодавство.

Зато предлажем да се члан 10, под 2), измени тако да отсад гласи (чита):

Министарства Владе ФНРЈ, министарства народних република, Савезна контролна комисија, Савезна планска комисија, Привредни савет, комисије и комитети Владе ФНРЈ, Главна државна арбитража, социјално осигурање, Дирекција за информације, Савезни статистички уред, Главна геодетска управа, Савезна управа хидрометеоролошке службе и Главни извршни одбор Аутономне Покрајине Војводине преко Комитета за законодавство и изградњу народне власти при Председништву Владе ФНРЈ.

Ја мислим да би ову измену и допуну правилника требало усвојити.

Претседник др Иван Рибар: Чули смо приједлог друга Моше. Да ли има примједаба?

Миле Перуничкић (НР Црна Гора): Тачно је ово све што је друг Моша изнео, па би требало ове измене и допуне прихватити.

Марко Вујачић (НР Црна Гора): Примједаба на ово немам.

Претседник др Иван Рибар: Примају ли се предложене измјене? (Примају). Према томе, измјене у члану 1 и у члану 10 Правилника о унутрашњој организацији и раду Одјела за оцјену сагласности и тумачење закона су усвојене.

Прелазимо на другу точку: Претрес и доношење Привременог правилника о унутрашњој организацији и раду Бироа за законодавне послове Президијума.

И о томе приједлогу извијестиће нас друг Моша.

Моша Пијаде (НР Србија): Сви ми видимо да се наши послови из дана у дан разграђавају, нарочито послови чисто правне природе којима се не бави Одељење за оцјену сагласности и тумачење закона, у коме, као што знате, ради као стручњак проф. Стјепановић. Према нашем Правилнику о унутрашњој организацији и пословању Президијума Народне скупштине ФНРЈ од 1946 године, на нашег Секретара, на друга Перуничкића пали су многи послови, из дана у дан све обимнији, да је он стварно веома оптерећен и да му је потребан помоћник. Друго, ми ћемо убудуће имати све више чисто законодавних послова, као што су припремање разних законодавних одлука и указа, затим проучавање у циљу припремања предлога за измене и допуне неких предратних закона које бисмо ми, с обзиром на нашу стварност, могли да примењујемо уз извесно прилагођавање новоствореним условима. Ту се нарочито ради и о припремању, уз свестрано проучавање нашег развитка и досадашње уставне праксе, уставних промена, тј. спремање и обављање припремних радњи за измене и допуне Устава из 1946 године.

Кад смо о свим овим проблемима говорили и кад смо разговарали о томе кога бисмо именовали за помоћника Секретара, дошли смо до закључка да то треба да буде изразито правни стручњак, правник који добро познаје наше позитивно законодавство, који познаје и међународно право, јер се код нас у Президијуму раде послови везани и за ратификацију међународних конвенција, уговора и споразума. Ту је и ваздан других често и врло важних и осетљивих правних питања које треба добро решавати а и на време.

Кад сам о овом питању разговарао са другом Кардељом, сагласили смо се да бисмо могли основати при Президијуму посебан Биро за законодавне послове, коме бисмо ставили у дужност да врши све ове законодавне послове Президијума, да стоји у вези са републичким президијумима по питању законодавства, да се бави пословима у вези са изборима за Народну скупштину и да одржава везу са органима који припремају законске пројекте. Том приликом ми смо се договорили да ове законодавне послове Президијума поверимо проф. др Јовану Ђорђевићу, помоћнику министра у Комитету за законодавство и изградњу народне власти при Претседништву Владе ФНРЈ.

Вама је рад и стручност проф. Ђорђевића позната па немам потребе да вам о томе говорим. Ја сматрам да је то најбољи избор, најбоље решење за успешно вођење законодавних и других правних послова и уопште за побољшање рада апарата Президијума.

Претседник др Иван Рибар: Ја сам и јутрос о томе питању говорио с другом Мошом и сматрам да је, поред свега овога што је он овдје рекао, потребно код нас организирати и једну правну библиотеку, тј. ову нашу проширити и снабдјети страном правном литературом, нарочито обзиром на разграњавање наших међународних односа и потребу проучавања права и законодавства других држава.

Моша Пијаде: Ми смо и то ставили у задатак том бироу.

Марко Вујачић: Треба некако успоставити везу са Скупштином, пратити рад на доношењу закона, да би се проглашавање закона боље организовало, да некако у те послове Президијум има извјесног увида. Има ту сијасет послова, а добро је да код нас дође професор Ђорђевић.

Миле Перуничкић: Ми имамо толико послова око решавања молби осуђених, око помиловања, па ако хоћете и око Канцеларије ордена, око издавања указа — да је заиста неопходно да се наши правни и законодавни послови, услед моје оптерећености, брзо решавају, а предлоге указа које ми добијамо од министара и Владе треба погледати, проверити, и са формалне и са садржајне стране, јер ви знате да ми такорећи сваког дана имамо седнице на којима решавамо предмете за помиловање или смањење казне итд.

И ја сам потпуно сагласан са овим предлогом. Са другом Мошом ми смо јутрос поново прегледали и нацрт правилника о овом бироу.

Моша Пијаде: Ја бих вам сада прочитао тај наш предлог, који гласи (ч и т а):

ПРИВРЕМЕНИ ПРАВИЛНИК
О УНУТРАШЊОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ И РАДУ БИРОА ЗА ЗАКОНОДАВ-
НЕ ПОСЛОВЕ ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Члан 1

Поред одељења предвиђених у чл. 16 Правилника о унутрашњој организацији и пословању Президијума Народне скупштине ФНРЈ оснива се Биро за законодавне послове при Секретаријату Президијума.

Биро за законодавне послове има да се брине о законодавним пословима Президијума, и то:

1) Припрема законодавне одлуке и указе, припрема проглашење и објављивање закона, изгласаних у оба дома Народне скупштине ФНРЈ и припрема измене и допуне старих југословенских закона;

2) Припрема ратификације међународних уговора;

3) Припрема предлоге за промену и допуну Устава;

4) Врши послове у вези са изборима Народне скупштине ФНРЈ;

5) Одржава везу са Комитетом за законодавство и изградњу народне власти при Претседништву Владе ФНРЈ у погледу припремања законских пројеката;

6) Одржава везу с президијумима народних република о питањима законодавства;

7) Одржава везу са законодавним одборима и са одборима за привредни план и финансије Народне скупштине ФНРЈ у погледу законских пројеката поднетих одборима на претрес;

8) Даје мишљење о правној страни молби и жалби упућених Президијуму Народне скупштине ФНРЈ;

9) Брине се за објављивање стенографских бележака Народне скупштине ФНРЈ и других публикација Президијума;

10) Прати доношење важнијих законодавних аката појединих страних држава и са њиховим законодавним телима врши размену закона.

Члан 2

Биро ради по упутствима и под надзором Секретара Президијума. Биро има потребан број стручних и административних службеника.

Члан 3

На челу Бироа стоји Помоћник Секретара Президијума који има ранг помоћника министра.

Члан 4

Особље Бироа именује Секретар Президијума.

Члан 5

У Бироу се установљава библиотека која ће бити снабдевена савезним и републичким законима и осталим правним прописима издатим од државних органа, важнијим законима и другим правним прописима појединих страних држава, као и домаћим и страним делима из области правне теорије и праксе.

Претседник др Иван Рибар: Има ли примједба на овај приједлог? (Нема).

Прима ли се? (Прима). Према томе, Привремени правилник о организацији и раду Бироа за законодавне послове примљен је. Овај се правилник, пошто је привременог карактера, за сада неће објављивати у „Службеном листу ФНРЈ“.

Прелазимо на трећу тачку дневног реда: Рјешавање по молбама за помиловање.

.....

(Седница је закључена у 12 часова).

PEDESETDRUGA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 24 MARTA 1949 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Peruničić, Filip Lakuš, Dimitar Vlahov,
Josip Rus, Đuro Pucar, Marko Vujačić

Pretsedavao
Pretsednik
Dr Ivan Ribar

Sekretar
Mile Peruničić

Dnevni red:

Pretres predloga za obrazovanje oblasti kao administrativno-teritorijalnih jedinica i privremenih narodnih odbora oblasti na teritoriji NR Srbije, NR Hrvatske, NR Slovenije, NR Makedonije i NR Bosne i Hercegovine.

Govornici: dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade, Đuro Pucar, Marko Vujačić, Josip Rus.

Početak u 11 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Otvaram sjednicu Prezidijuma.

Predlažem da dnevni red današnje sjednice bude pretresanje prijedloga Vlade o organiziranju oblasti kao administrativno-teritorijalnih jedinica i privremenih narodnih odbora oblasti na teritoriji NR Srbije, NR Hrvatske, NR Slovenije, NR Bosne i Hercegovine i NR Makedonije.

Ima li još kakvih prijedloga za dnevni red? (Nema).

Dnevni red je utvrđen.

Molim druga Sekretara da pročita prijedlog Vlade.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora): Drugovi, mi smo ovaj predlog primili još u subotu, ali nismo mogli pre ovo pitanje da stavimo na dnevni red zbog toga što je trebalo pripremiti na osnovu vladinog predloga i tekst ukaza a i zbog toga što je bilo neophodno da se prethodno izvesne stvari razjasne. To je radio drug Moša i on će vam sigurno o tome nešto reći.

Predlog Predsednika Vlade FNRJ i Ministra narodne odbrane druga Tita glasi (čita):

VLADA
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE
IV. Br. 2261/49
17. III. 1949 god.
Beograd

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Na osnovu dosadašnjeg iskustva pokazalo se da sadašnje stanje organizacije našeg državnog aparata u administrativno-teritorijalnim jedinicama, koje se karakteriše time što nemamo nikakvih organa između najviših organa državne vlasti i državne uprave narodnih republika i narodnih odbora u srezovima i gradovima, ne zadovoljava i da ga je potrebno izmeniti. Osnovne slabosti koje su otuda proizilazile bile su u tome što su vladе narodnih republika i ministarstva bile preopterećene operativnim zadacima. To je imalo za posledicu da je njihova rukovodeća uloga i funkcija kontrole u odnosu na sreske i gradske narodne odbore oslabila. S druge strane, sreski narodni odbori vršili su i takve poslove koje ne bi trebalo da vrše i koji bi po svojoj prirodi morali biti objedinjeni od strane viših državnih organa, usled čega je dolazilo do nejedinstvenog i raznolikog postupanja i do izvesnih pojava uskogrudog lokalizma kod sreskih i gradskih narodnih odbora.

Stoga se pojavljuje potreba za obrazovanjem i oblasnih narodnih odbora. Formiranje oblasnih narodnih odbora neophodno je u prvom redu zbog krupnih zadataka koji se postavljaju u izgradnji poljoprivrede, gde je potrebna svakodnevna i efikasna kontrola iz jednog centra. S druge strane, razvitak trgovine i lokalne aktivnosti zahteva mnogo više samostalnosti odozdo, te je radi svega toga potrebno učvrstiti kontrolu nad sreskim i gradskim narodnim odborima. To nalaže i potreba poboljšanja rada lokalnih organa državne vlasti i državne uprave davanjem neposredne pomoći sreskim, gradskim i mesnim narodnim odborima, kao i potreba jačanja rukovodeće uloge republičkih organa državne vlasti i državne uprave i učvršćenja kontrole nad pravilnim sprovođenjem zakona, uredaba, drugih propisa i smernica najviših organa državne vlasti i državne uprave FNRJ i narodnih republika.

Pitanje podele narodnih republika na oblasti i osnivanje oblasnih narodnih odbora raspravljano je sa vladama narodnih republika, i sa njihovom saglasnošću je zaključeno da se oblasti formiraju u svim narodnim republikama, sem NR Crne Gore.

Radi toga Vlada FNRJ predlaže Prezidijumu da na osnovu čl. 74 tač. 6), u saglasnosti sa čl. 107 Ustava FNRJ, donese ukaz kojim će propisati da se na teritoriji NR Srbije, NR Hrvatske, NR Slovenije, NR Makedonije i NR Bosne i Hercegovine ustanovljavaju oblasti kao administrativno-teritorijalne

čedinice i u oblastima obrazuju oblasni narodni odbori. Ukazom bi samo na-
želno bilo rešeno pitanje obrazovanja oblasti i osnivanja oblasnih narodnih
odbora, dok će određivanje broja oblasti i njihovih područja biti regulisano
zakonima narodnih republika. U isto vreme ukazom treba odrediti da će
narodni odbori oblasti imati od 70 do 120 odbornika.

Budući da je potrebno obezbediti da oblasni narodni odbori otpočnu sa
radom u što kraćem roku, a pošto se u tako kratkom vremenu ne mogu spro-
vesti redovni izbori za te odbore, to je potrebno do konstituisanja redovno
izabranih narodnih odbora obrazovati privremene narodne odbore oblasti,
koje će izabrati sreski i gradski narodni odbori sa područja oblasti, i to iz
redova svojih članova i drugih građana. Vreme i način izbora ovih delegata
i odbornika odrediće se zakonima narodnih republika. U isto vreme u ukazu
treba odrediti da se redovni izbori narodnih odbora oblasti na osnovu pro-
pisa izbornih zakona moraju izvršiti najdalje u roku od godinu dana od obra-
zovanja oblasti.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Pretsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
Josip Broz Tito, s. r.

Pretsednik dr Ivan Ribar. Ima riječ drug Moša.

Moša Pijade (NR Srbija): Mi smo u CK Jugoslavije disku-
tovali o radu naših narodnih odbora, o njihovoj organizacionoj struk-
turi, o zadacima, o kvalitetu rada sadašnjih narodnih odbora, naro-
čito sreskih, s obzirom na razvijanje poslova, skoro u svim granama.
Posebno smo razmatrali pitanje odnosa saveznih i republičkih mini-
starstava sa sreskim narodnim odborima, i utvrdili smo da su te
veze oslabiljene. Mada su narodni odbori najviši organi državne
vlasti na svojoj teritoriji, na svom teritorijalnom području i da su
im, sem vojske i unutrašnjih poslova, podređeni svi organi državne
uprave koji se nalaze na području narodnog odbora, ipak je prisna
veza sa republičkim ministarstvima neophodna. Mi sada smatramo
da, na osnovu našeg dosadašnjeg iskustva, treba izmeniti organi-
zacionu strukturu narodnih odbora, da treba obrazovati oblasti,
naročito zbog toga što nadležnosti narodnih odbora treba zakonom
proširiti i razgraničiti, uklopiti u njih i unutrašnje poslove. To je
s jedne strane, a s druge: odborima su život i naša praksa stavili u
dužnost komplikovane i obimne zadatke rukovođenja privredom
svog područja, pogotovu u ovom periodu naših napora da se ubrza
socijalistički preobražaj sela. I iz drugih razloga ali naročito zbog
toga treba odmah pristupiti obrazovanju oblasti, jer ovim novim
zadacima i poslovima narodnih odbora republike ne mogu nepo-
sredno rukovoditi preko srezova.

Ima još jedno pitanje kad se radi o odborima. U poslednje
vreme, zbog proširivanja poslova, naročito privrednih, uočene su
neke slabosti u radu narodnih odbora, — kvalitet rada u narodnim
odborima je počeo da opada, jer su, kao što sam rekao, i vertikalne

veze pojedinih grana uprave navise do republike toliko oslabile da su pojedini odbori počeli prosto i da divljaju. Republička ministarstva, zauzeta operativnim poslovima, bila su u nemogućnosti da prate, pomažu i kontrolišu rad narodnih odbora, da se bore za zakoniti rad aparata narodnih odbora. Uvećali su se takoreći svi poslovi u lokalnim organima vlasti, u narodnim odborima. Oni su se toliko umnožili da je za njihovo uspješnije obavljanje potrebno još više proširiti učesće radnih ljudi, učesće naših građana u narodnoj vlasti. S druge strane, neki poslovi su prerasli sadašnje sreske narodne odbore, pa je i s te strane posmatrano ovo pitanje, tj. pitanje poboljšanja rada u lokalnim organima narodne vlasti postalo vrlo aktuelno. Vlada je počela da priprema izmene i dopune saveznog Zakona o narodnim odborima i svakako će ga uskoro podneti Skupštini. O svim tim pitanjima u vezi rada narodnih odbora dugo se diskutovalo. Neka pitanja nisu još do kraja raščišćena. Ipak došlo se do zaključka da bi bilo najbolje ponovo osnovati oblasti kao administrativno-teritorijalne jedinice i tamo vratiti iz republičkih organa iskusno rukovodstvo; u oblasne odbore biće upućen iz ministarstava kvalitetan kadar koji će moći sve probleme i zadatke lokalnih organa, koji će im se zakonom staviti u nadležnost, sa uspehom da rešava. Taj kadar će u oblastima moći, jer će biti bliži terenu, da obuhvati svu problematiku teritorije oblasti, moći će više i neposrednije da pomogne srezovima, pa i da ih i što direktnije kontrolišu, da suzbijaju sve pojave uskogrudog lokalističkog istupanja, da se uspješnije bore za zakonitost u radu narodnih odbora i srezova, da bi se, na kraju, što više razvila i samoinicijativnost narodnih masa za rešavanje lokalnih pitanja.

Ja sam sa drugovima, posle inicijative CK Jugoslavije da se pristupi obrazovanju oblasti, posle ovog predloga Vlade, raspravljao o nekim pitanjima, pa sam spremio i predlog za ukaz. Najteže je bilo rešiti pitanje formiranja oblasnih narodnih odbora do izbora za oblasne narodne odbore. Našli smo da je sad najbolje rešiti na taj način što bi se obrazovali privremeni oblasni narodni odbori, čije bi članove birali sreski i gradski narodni odbori iz reda svojih članova, sreskih odbornika ili drugih građana, s tim da se izbori za oblasti moraju izvršiti najdalje za godinu dana. To će se ostaviti narodnim republikama, a Vlada FNRJ propisaće uputstva o organizaciji upravnog aparata oblasnih narodnih odbora. Sve republičke vlade, sem NR Crne Gore, u kojoj se neće stvarati ova tela, pripremiće obrazovanje oblasnih narodnih odbora na svojim teritorijama i na osnovu republičkih zakona odrediće se broj i teritorije oblasnih odbora.

Prema tome, predlažem da Prezidijum donese ovaj ukaz (čita):

Na osnovu člana 74 tač. 6 Ustava FNRJ i u saglasnosti sa članom 107 Ustava FNRJ, a na predlog Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ izdaje

U K A Z

○ OBRAZOVANJU OBLASTI KAO ADMINISTRATIVNO-TERITORIJALNIH JEDINICA I PRIVREMENIH NARODNIH ODBORA OBLASTI NA TERITORIJI NR SRBIJE, NR HRVATSKE, NR SLOVENIJE, NR MAKEDONIJE I NR BOSNE I HERCEGOVINE

Funkcije i zadaci postojećih lokalnih organa državne vlasti i uprave — mesnih, gradskih i sreskih narodnih odbora — uvećali su se i razgranali u uslovima izgradnje socijalizma u tako znatnoj meri, da su vlade i pojedina ministarstva narodnih republika, u vezi sa radom narodnih odbora, preopterećeni operativnim zadacima, što otežava i slabi njihovo rukovođenje i kontrolu nad radom narodnih odbora. Pored toga, učvršćenje lokalnih organa narodne vlasti i snažan napredak u kvalitetu njihovog rada omogućuju i traže da se niz poslova iz dosadašnje republičke nadležnosti prenese u nadležnost lokalnih organa narodne vlasti, uz istovremeno kvalitativno jačanje rukovodstva republičkih organa narodne vlasti. S druge strane, pojedini poslovi iz dosadašnje nadležnosti sreskih narodnih odbora proširili su se u takvoj meri da su prerale mogućnosti sreskih narodnih odbora i da bi morali biti usredsređeni kod viših organa narodne vlasti.

Pravilno rešenje ovih pitanja — a u cilju da se proširi obim i da se podigne kvalitet rada narodnih odbora, da se razvije njihova samoinicijativna delatnost u izgradnji socijalizma, i da se u još većoj meri razvije učešće radnih masa u radu organa narodne vlasti i njihova inicijativa i kontrola, a s druge strane da se usavršavaju metodi rukovođenja lokalnim organima vlasti i uprave od strane saveznih i republičkih državnih organa i da se obezbedi njihova kontrola nad radom narodnih odbora i nad pravilnim sprovođenjem zakona, uredaba i drugih propisa i smernica viših državnih organa u narodnim odborima, — zahteva da se u svim narodnim republikama, osim u Crnoj Gori, ustanove administrativno-teritorijalne jedinice koje ujedinjavaju više srezova i da se u tim jedinicama obrazuju narodni odbori kao najviši lokalni organi državne vlasti i uprave.

Zbog toga Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije odlučuje:

1) Na teritoriji NR Srbije, NR Hrvatske, NR Slovenije, NR Makedonije i NR Bosne i Hercegovine ustanovljavaju se oblasti kao administrativno-teritorijalne jedinice. U NR Srbiji autonomne jedinice neće se deliti na oblasti.

Broj oblasti i njihova područja određuje zakon narodne republike.

2) Na teritoriji svake oblasti obrazuje se narodni odbor oblasti.

3) Izbori narodnih odbora oblasti na osnovu zakona moraju se izvršiti najdalje u roku od jedne godine od dana obrazovanja oblasti.

4) Do konstituisanja redovno izabranih narodnih odbora oblasti obrazovace se privremeni narodni odbori oblasti od 70 do 120 odbornika. Ove privremene odbore izabraće sreski i gradski narodni odbori sa područja oblasti, iz redova svojih članova ili drugih građana koji imaju biračko pravo.

Zakonom narodne republike određiće se vreme i način izbora odbornika za privremeni narodni odbor oblasti.

Privremeni narodni odbor oblasti izabraće saglasno zakonskim propisima izvršni odbor kao svoj izvršni i upravni organ.

5) Vlada FNRJ doneće opšta uputstva radi sprovođenja ovog ukaza, u kojima će propisati načela o organizaciji upravnog aparata oblasnih narodnih odbora. Vlade narodnih republika obrazovace svoje posebne organe sa za-

datkom da pripreme obrazovanje oblasnih narodnih odbora na svojoj teritoriji.

Marko Vujačić (NR Crna Gora): Zar ne bi, družo Mošo, bilo bolje da se sačeka donošenje zakona, da ne bismo danas donosili ukaz? Mi ovdje u ukazu ne dajemo nadležnosti oblastima, — šta će oni raditi?

Moša Pijade: Mi smo i o tome mislili. Zakon može doći za 2—3 meseca, a možda i nešto kasnije, u junu—julu. Međutim, da bi se oblasti organizovale, da bi republike odredile teritorije oblasti, da se one formiraju i nađu kadrovi treba najmanje tri—četiri meseca. Dotle će doći i zakon koji će im odrediti nadležnosti. Ovim ukazom mi treba samo da dobijemo u vremenu.

Duro Pucar (NR Bosna i Hercegovina): Ukaz treba donijeti i bez nadležnosti, jer samo dok mi donesemo ukaze o obrazovanju oblasti i odredimo njihove teritorije i ljude koji će u njima raditi, koji će rukovoditi, dok riješimo i pitanje smještaja oblasti proći će sigurno dva—tri mjeseca.

Mile Peruničić: Ja sam o tome juče govorio sa drugovima koji mi vele da se na noveliranju Zakona o narodnim odborima ubrzano radi. Zakon će sigurno biti uskoro iznesen pred Skupštinu. Njime će biti predviđene i nadležnosti mesnih, gradskih, sreskih i oblasnih odbora, regulisaće se i međusobni odnosi nižih i viših odbora i prava viših državnih organa, republika, prema narodnim odborima. Donošenjem ovoga ukaza mi ćemo zaista, kao što reče drug Moša, dobiti u vremenu.

Josip Rus (NR Slovenija): Ta nova organizacija narodnih odbora biće sigurno dužeg veka, stalnija, jer je to potrebno, i nju treba ustaliti na duži rok.

Moša Pijade: O tome pitanju je isto tako iscrpno diskutovano. Drug Kardelj smatra da se bez čvrstih oblasnih narodnih odbora ne može ni zamisliti dekoncentracija operativnih poslova i da izmene u novoj administrativnoj podjeli treba vršiti samo u krajnjem slučaju. Prema tome, sa novom strukturom narodnih odbora računa se na duži rok, da se učvrste narodni odbori, od mesnih do oblasnih.

Pretnednik dr Ivan Ribar: Da li ko želi da govori? (Niko se ne javlja). Pošto se više niko ne javlja, da pređemo na usvajanje ukaza. Da li ga prihvaćate? (Glasovi: Prihvatamo). Ukaz je prihvaćen. Mi ćemo ga odmah i potpisati.

Pošto smo iscrpli dnevni red, zaključujem sjednicu.

(Sednica je zaključena u 12,10 časova).

СТОШЕЗДЕСЕТОСМА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРА-
ТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 14 ДЕЦЕМБРА 1949 ГОДИНЕ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Марко Вујачић, Димитар Влахов

Претседавао
Претседник
Др Иван Рибар

Замењује Секретара
Потпретседник
Моша Пијаде

Дневни ред:

- 1) Доношење указа о одређивању надлежности обласних народних одбора у погледу послова утврђених постојећим законима ФНРЈ;
 - 2) Решавање по молбама за додељивање сталне помоћи.
- Говорници:* др Иван Рибар, Моша Пијаде, Марко Вујачић.

Почетак у 11 часова

Претседник др Иван Рибар (Н Р Х р в а т с к а): Отварам данашњу сједницу Претседништва с овим приједлогом за дневни ред:

1) Доношење указа о одређивању надлежности обласних народних одбора у погледу послова утврђених постојећим законима ФНРЈ;

2) Рјешавање по молбама за додјељивање сталне помоћи. Прима ли се дневни ред? (Прима).

Ви знате да је друг Перуничкић болестан а друг Рус је морао у Љубљану. Према томе, ми можемо и у овом саставу одлучивати.

Друг Моша ће вас извијестити о првом питању.

Моша Пијаде (НР Србија): Вама је познато да смо ми крајем марта ове године донели онај указ којим смо у свим народним републикама, осим Црне Горе, образовали области као административно-територијалне јединице са привременим народним одборима. У међувремену, Народна скупштина, на свом мајском заседању, потврдила је тај указ и донела низ измена и допуна у Општем закону о народним одборима, који је, како је то довољно наглашено у експозеу друга Кардеља који је дао пред Скупштином, „крупан успех на путу развитка наше народне демократије“. Тада је друг Кардељ рекао и ово: „Наш нови Закон о народним одборима и поред тога што је можда неке ствари површно обрадио, претставља озбиљан допринос теорији и пракси изградње социјалистичке демократије.“ Ово сам цитирао због тога што се Општим законом о народним одборима од 9 јуна, у одељку под Б — Надлежност — нису у доба припремања закона предвиделе детаљно све надлежности почев од месног до обласног одбора. Требало је да пракса покаже извесне његове празнине, које су објективне природе. Наиме, показало се да извесне ствари, извесни послови из савезних закона нису ни за кога предвиђени, другима више републике не треба да се баве, а нису законом пренесени на обласне одборе и његове органе. Зато се указала хитна потреба да се те празнине у надлежностима обласних народних одбора попуне на тај начин што бисмо указом ставили у надлежност обласних народних одбора низ послова прописаних савезним законима са назначењем који орган области решава о сваком питању...

Претседник др Иван Рибар: Али законом одређене надлежности могу се само законом мијењати.

Моша Пијаде (наставаља): Овде се не ради о мењању закона, него само о томе да се поред оних надлежности из закона обласним одборима дају у надлежност и неки нови послови прописани савезним законима. Дакле, ми овим указом, колико ја видим, не мењамо закон, нити бисмо то хтели. Ми, федерација, стављамо овим указом обласним одборима у надлежност још неке послове које ником не одузимамо а који нису били законом ником ни дати. То што ми овим указом дајемо областима, колико ја знам, претставља такозвану „ничију земљу“. То је једна страна овог указа. Друга је у томе, што то исто треба омогућити и републикама, омогућити им да и оне из својих закона пренесу на области неке послове, јер се и за тим указала хитна потреба. Најзад, треба овим указом решити и питање да области решавају по жалбама на акта средских одбора по којима су досад, по савезним законима, била надлежна републичка министарства и други републички органи.

Марко Вујачић (НР Црна Гора): То је потребно регулисати, јер људи не знају коме да се жале; предмети се гомилају, а и ми их враћамо републикама, а оне сматрају да нису надлежне, већ области.

Што се тиче оне примедбе друга Рибара, и ја мислим да се по овоме што вели друг Моша закон овим указом неће промијенити. Ове допуне закона...

Моша Пијаде: Нису ово допуне закона...

Претседник др Иван Рибар: Закон се указом не може ни недопуњавати.

Моша Пијаде: Ми не дирамо закон, већ само, као федерација, преносимо из својих закона на области неке послове. То можемо чинити по уставним овлашћењима.

Марко Вујачић (настава): Ја рекох допуне закона, али, било како било, овај указ мора ићи Скупштини на одобрење, па у сваком случају она ће рећи последњу ријеч.

Моша Пијаде: Ја мислим да бисмо могли прочитати указ који смо припремили. (Гласови: Може). (Чита):

На основу чл. 74 тач. 6 Устава ФНРЈ, Призидијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије, у вези с Указом о образовању области као административно-територијалних јединица и привремених народних одбора области на територији НР Србије, НР Хрватске, НР Словеније, НР Македоније и НР Босне и Херцеговине, бр. 290 од 24 марта 1949 године, на предлог Владе Федеративне Народне Републике Југославије, издаје

УКАЗ

О ОДРЕЂИВАЊУ НАДЛЕЖНОСТИ ОБЛАСНИХ НАРОДНИХ ОДБОРА У ПОГЛЕДУ ПОСЛОВА УТВРЂЕНИХ ПОСТОЈЕЋИМ ЗАКОНИМА ФНРЈ

I

С обзиром на права и дужности обласних народних одбора одређених у Општем закону о народним одборима од 6 јуна 1949 године и сагласно одредби Указа о образовању области као административно-територијалних јединица и привремених народних одбора области на територији НР Србије, НР Хрватске, НР Словеније, НР Македоније и НР Босне и Херцеговине, бр. 290 од 24 марта 1949 године, потврђеног од Народне скупштине ФНРЈ 28 маја 1949 године,

стављају се у надлежност обласних народних одбора следећи послови прописани у савезним законима:

1. — 1) Право установљења одређеног постотка према порезу на доходак на својој територији предвиђеног за раније окружне одборе (чл. 16 ст. 1 Закона о порезима, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 105/46).

Одлуку доноси обласни народни одбор.

2) Оснивање управе пољопривредних машинских станица и установа пољопривредне машинске службе, руковођење пољопривредном машинском службом и давање упутстава за вршење те службе на подручју

области (чл. 6 и следећи Закона о организацији државне пољопривредне машинске службе, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 91/46).

Решење доноси извршни одбор обласног народног одбора.

3) Проглашење шума месног и средског значаја за стално или привремено заштитне, уз претходну сагласност министра шумарства народне републике (чл. 17 ст. 2 у вези са ст. 1 Општег закона о шумама, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 106/47).

Решење доноси извршни одбор обласног народног одбора.

4) Давање дозволе за сечу дубећих стабала шума месног и средског значаја у времену од 1 априла до 1 октобра и под условима предвиђеним у закону (чл. 20, ст. 1 и 2 Општег закона о шумама, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 106/47).

Решење доноси извршни одбор обласног народног одбора.

5) Проглашење које се шуме месног, средског и градског значаја, као и важнији приватни шумски комплекси имају сматрати за шуме угрожене од пожара (чл. 12, ст. 2 у вези са ст. 1 Општег закона о заштити шума од пожара, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 29/47).

Решење доноси извршни одбор обласног народног одбора.

6) Извршење мобилизације свега здравог становништва од 16 до 50 година, као и возила и алата на предлог извршног одбора средског народног одбора може, поред министра шумарства народне републике, наредити и извршни одбор обласног народног одбора (Општи закон о заштити шума од пожара, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 29/47).

Решење доноси Извршни одбор обласног народног одбора.

7) Доношење решења о одузимању додељене шуме и шумског земљишта и о казни под условима предвиђеним у закону за извршни одбор ранијег окружног одбора (чл. 12 ст. 2 у вези са ст. 1 и 3 Основног закона о поступању са експроприсаним и конфискованим шумским поседима, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 61/46).

Решење доноси Извршни одбор обласног народног одбора.

8) — а) Вршење свих послова инспекције рада на подручју области;

б) Вођење административно-казненог поступка и доношење решења од стране повереника рада обласног народног одбора у првом степену о прекршајима из чл. 28 и 29 Закона о инспекцији рада, кад је прекршај утврдила обласна инспекција рада;

г) Руковођење целокупном службом инспекције рада на подручју области и вршење послова преузетих из надлежности средске и градске инспекције рада. (Закон о инспекцији рада, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 108/48).

Наведене послове обављају обласна инспекција рада и повереник рада.

9) Регистрација средњег и нижег медицинског особља (чл. 6 ст. 2 Закона о изменама и допунама Закона о обавезној служби медицинског особља, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 3/49).

Овај посао обавља Повереништво за народно здравље обласног народног одбора.

10) Руковођење целокупном службом санитарне инспекције и противепидемиском службом на подручју области, старање о извршавању општих задатака санитарне инспекције, вршење надзора над стручним радом нижих органа санитарне инспекције и других органа санитарне и противепидемиске службе, старање о стручном нивоу и ефикасности санитарне инспекције на подручју области, као и право непосредног вршења санитарне инспекције на подручју области (Основни закон о санитарној инспекцији, — „Службени лист ФНРЈ“, бр. 37/48).

Ове послове врше санитарне инспекције и повереници за народно здравље обласног народног одбора.

11) Послови спречавања и сузбијања заразних болести на подручју области (чл. 7 Општег закона о спречавању и сузбијању заразних болести, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 37/48).

Ове послове обавља повереник народног здравља обласног народног одбора.

12) Доношење решења о промени личних имена (чл. 21—22 Закона о личним именима, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 105/47).

Решење доноси повереник унутрашњих послова.

13) Оснивање индустриско-заводне Народне милиције у споразуму са управом предузећа, завода и установе као и давање сагласности за пријем у службу и за престанак службе припадника индустриско-заводске милиције предвиђене законом за окружни народни одбор (чл. 22, ст. 1, чл. 44, ст. 2 и чл. 49 Закона о Народној милицији, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 101/46).

Решење доноси повереник унутрашњих послова извршног одбора обласног народног одбора.

14) Оснивање ученичких домова интернатског типа у местима са најмање 30 неопскрбљених ученика под условима предвиђених законом за раније окружне народне одборе (чл. 22 Закона о ученицима у привреди „Службени лист ФНРЈ“, бр. 26/46).

Решење доноси извршни одбор обласног народног одбора.

15) Оснивање по овлашћењу Министра унутрашњих послова народне републике радних група за извршење казне поправног рада, као и руковођење тим групама (чл. 44 Закона о извршењу казни, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 92/48).

Решење доноси повереник унутрашњих послова.

16) Послови старања о ратним војним инвалидима и о мирнодопским војним инвалидима на подручју области (Указ Президијума Народне скупштине ФНРЈ о преносу послова старања о ратним војним инвалидима и мирнодопским војним инвалидима у надлежност Комитета за социјално старање Владе ФНРЈ од 9 новембра 1948 године, „Службени лист ФНРЈ“, бр. 99/48).

Ове послове врши повереништво за социјално старање обласног народног одбора.

2. — Овлашћења предвиђена наведеним законима за одређене државне органе народних република остају у важности осим ако нису потпуно и изричито овим указом пренета на обласне одборе.

II.

На обласне народне одборе односно на њихове органе као на непосредно више органе власти преноси се право решавања по жалбама против аката средњих народних одбора и народних одбора градова издвојених из среза у свим случајевима у којима је савезним законима прописана надлежност министарства и других органа владе народне републике.

III.

Президијуми народних скупштина народних република доносе сагласно овоме указу своје указе о доношењу на обласне народне одборе одређених послова предвиђених у републичким законима за министарства и друге органе владе република.

IV.

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу ФНРЈ“.

Претседник др Иван Рибар: Чули сте приједлог за указ. Жели ли ко још ријеч? (Нико се не јавља). Онда питам: Прихваћа ли се овај указ? (Једногласно: Прихвата). Указ је прихваћен.

Моша Пијаде: Молим да га одмах потпишемо Рибар и ја и објавимо. Треба указ доставити и Скупштини на потврду.

Претседник др Иван Рибар: Прелазимо на другу точку: Рјешавање по молбама за додјелјивање сталне помоћи. Извијестит ће друг Марко.

Марко Вујачић: Президијум је добио од република предлоге да се додијели стална новчана помоћ...

Претседник др Иван Рибар: Примају ли се ови приједлози? (Једногласно: Примају).

Пошто је дневни ред изцрпен, закључујем сједницу.

(Седница је закључена у 12 часова)

1950

DESETA SEDNICA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 22 JANUARA 1950 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Peruničić, Filip Lakuš, Josip Rus, Đuro Pucar, Dimitar Vlahov, Marko Vujačić, Josip Broz Tito, Dušan Brkić, Josip Vidmar, Milovan Đilas, Petar Stambolić, dr Siniša Stanković, Vlado Zečević, dr Stevan Jakovljević, Blažo Jovanović, Ninko Petrović, Lazar Koliševski, dr Blagoje Nešković, Zlatan Sremec, Dobrosav Tomašević, Frane Frol, Ivan Gošnjak, Avdo Humo, Rodoljub Čolaković, Vlado Segrt.

Pretsedavao
Pretsednik
dr Ivan Ribar
Sekretar
Mile Peruničić

Dnevni red:

- 1) Rešavanje o raspisu izbora za Narodnu skupštinu FNRJ (Savezno veće i Veće naroda).
- 2) Ovlašćenje Predsedništvu Prezidijuma da u ime Prezidijuma vrši poslove koji su Zakonom o izboru Narodne skupštine FNRJ (Saveznog veća i Veća naroda) stavljeni u nadležnost Prezidijuma.
- 3) Rešavanje o članstvu Bana Andrejeva u Prezidijumu.

Govornici: dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade, Josip Broz Tito, Frane Frol, Rodoljub Čolaković, Milovan Đilas.

Početak u 19 časova

Pretsednik **dr Ivan Ribar** (NR Hrvatska): Drugovi, otvaram 10-tu sjednicu Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ.

Na osnovu izvještaja Sekretara druga Peruničića, konstatiram da imamo dovoljan broj prisutnih članova za rad i rješavanje.

Zapisnik prošle sjednice nećemo čitati pošto je on već ovjeren.

Za današnju sjednicu predlažem slijedeći dnevni red:

1) Rješavanje o raspisivanju izbora za Narodnu skupštinu FNRJ (Savezno vijeće i Vijeće naroda);

2) Ovlaštenje Predsjedništvu Prezidijuma da u ime Prezidijuma vrši poslove koji su Zakonom o izboru Narodne skupštine FNRJ

(Saveznog vijeća i Vijeća naroda) stavljeni u nadležnost Prezidijuma;

3) Rješavanje o članstvu Bana Andrejeva u Prezidijumu.

Ima li kakvih primjedaba ili prijedloga u vezi predloženog dnevnog reda? (Nema). Prima li se predloženi dnevni red? (Prima).

Konstatiram da je dnevni red usvojen.

Prelazimo na točku prvu. Imade riječ drug Pijade.

Moša Pijade (NR Srbija): Mi smo juče doneli Zakon o izborima i Odluku o raspuštanju Skupštine izabrane 11 novembra 1945 godine, a danas treba da donesemo Odluku o raspisivanju novih izbora.

Pre nego podnesem konkretan predlog hteo bih da se osvrnem na jedno načelno pitanje koje mi je postavljeno od izvesnih drugova. Radi se o roku u kome je istekao mandat dosadašnje Skupštine.

Kao što znate, dosadašnja Skupština izabrana je 11 novembra 1945 kao Ustavotvorna skupština, pa, kako mi je rečeno, trebalo je do 11 novembra 1949 raspisati nove izbore. To bi značilo da smo, kad bi se ovako moglo rezonovati, tj. kad bi to bilo pravilno, značilo bi da smo mi propustili da u Ustavom i zakonom predviđenom roku raspišemo nove izbore, a ne da produžujemo, bez opravdanja, mandat Skupštine od 11 novembra 1945 godine.

Međutim, taj se termin, 11 novembar, nikako ne može uzeti u obzir, iz prostog razloga što je Narodna skupština dosadašnjeg prvog saziva počela svoj rad tek 31 januara 1946 godine, posle donošenja Ustava, i to posebnom odlukom od 31 januara, u kojoj se kaže da Ustavotvorna skupština »u svome dosadašnjem sastavu produži rad kao Narodna skupština Federativne Narodne Republike Jugoslavije za Ustavom predviđeni rok« —, tj. za naredne četiri godine, što znači da se četvorogodišnji period ima od tada računati, i da, prema tome, taj rok ističe sada 31 januara. Mi, dakle, možemo jedino od ovog datuma računati radni period Skupštine prvog saziva.

Mislim da je ovo jasno. Uostalom, takvu je odluku Skupština juče i donela i nama, Prezidijumu, omogućila da u ustavnom roku izdamo ukaz o raspisivanju novih izbora.

Mislim da sada treba da odlučimo o tome kada ćemo održati nove izbore. Kao što znate, trećim stavom člana 1 izbornog zakona predviđeno je da se od raspuštanja Skupštine novi izbori moraju održati najdalje u roku od tri meseca, a najkraće u roku od dva meseca. Ja bih predložio, posle konsultovanja Vlade, da se novi izbori zakažu za nedelju 26 marta. Mislim da se za dva meseca mogu sprovesti sve pripreme i da ih za docnije ne bi trebalo odlagati s obzirom da u aprilu počinju i poljski radovi.

Pretsednik Vlade FNRJ Josip Broz Tito: Taj datum je mogućan, prihvatljiv. Mi smo o tome govorili i to je sasvim u redu s obzirom na ono što je rekao drug Pijade.

Moša Pijade (nastavlja): Onda, predlažem da donesemo ukaz o raspisivanju izbora za 26 mart 1950 godine. (Glasovi: Prima se).

Ja imam još jedan predlog. Ako se prihvati ovaj datum, onda da ukaz ne izdajemo do 26 januara, već da tog dana izdamo ukaz i da se pod istim datumom objavi u »Službenom listu« da bi onda bio ispunjen rok od dva meseca koji predviđa izborni zakon.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li ko želju da govori? (Niko se ne javlja). Prima li se prijedlog da se novi izbori raspišu za 26 mart 1950 godine s tim da se ukaz donese pod 26 januarom? (Jednoglasno: Prima). Onda, molim druga Peruničića da pročita pripremljeni tekst za ukaz koji ćemo obnarodovati 26 januara u našem »Službenom listu FNRJ«.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora): Sa drugom Mošom pripremio sam ovaj tekst ukaza (čita):

Na osnovu člana 71 u vezi člana 74 stav 3 Ustava FNRJ, a u saglasnosti sa Odlukom Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije o raspuštanju Narodne skupštine FNRJ prvog saziva, od 21 januara 1950 godine, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ donosi

U K A Z

O RASPISU IZBORA ZA NARODNE POSLANIKE SAVEZNOG VEĆA I VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Izbori za narodne poslanike Saveznog veća i Veća naroda Narodne skupštine FNRJ održaće se u nedelju 26 marta 1950 godine na celoj teritoriji Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Prima li se ovaj tekst za ukaz koji ćemo donijeti 26 januara? (Glasovi: Prima).

Prelazimo na drugu tačku dnevnog reda.

Drug Moša će dati objašnjenje.

Moša Pijade: Izbornim zakonom Prezidijumu je, kao što znate, određen niz vrlo važnih poslova u vezi sa raspisivanjem izbora i njihovim sprovođenjem, kao što su oni iz čl. 9, donošenje ukaza o podeli Federativne Narodne Republike Jugoslavije na izborne srezove za izbor poslanika Saveznog veća, zatim oni iz čl. 17, o postavljanju izbornih komisija, itd.

Svi su ovi poslovi dati u nadležnost Prezidijumu. Međutim, tu će, u toku pripremanja izbora, biti i vrlo, vrlo hitnih poslova, poslova koji se moraju obaviti najčešće i u najkraćem roku, ponekad

i u toku jednog dana. Svi članovi Prezidijuma nisu u Beogradu, pa bi tehnički bilo neizvodljivo sazivati ceo Prezidijum da se obave i neki tehnički poslovi, kao što su izmene u izbornim komisijama i tome slično. Ako bismo ostali pri tome da sve to vrši isključivo Prezidijum, smatram da bismo nepotrebno komplikovali izborne pripreme i odugovlačili sa izvesnim rešenjima.

Iz ovih razloga predlažem da Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije ovlasti Pretsedništvo Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ da na osnovu Zakona o izboru narodnih poslanika za Narodnu skupštinu FNRJ (Savezno veće i Veće naroda) izvrši sledeće radnje:

1) da postavi Saveznu izbornu komisiju, izborne komisije po narodnim republikama i autonomnim jedinicama;

2) da donese ukaz o podeli teritorije Federativne Narodne Republike Jugoslavije na izborne srezove za izbor narodnih poslanika Saveznog veća.

Frane Frol (NR Hrvatska): Ja se pridružujem ovom prijedlogu jer smatram da se ovako konkretno predloženi poslovi mogu prenijeti i na Pretsjedništvo. Smatram da se ne bi mogla na Pretsjedništvo prenijeti sva ovlaštenja koja zakon daje Prezidijumu, ali ovakva mogu.

Rodoljub Čolaković (NR Bosna i Hercegovina): To su sve, mislim, manje-više tehnički poslovi. Prijedlozi i za izborne komisije i za podjelu izbornih srezova doći će od republika.

Milovan Đilas (NR Crna Gora): Predlažem da se ovaj predlog prihvati.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Želi li još ko riječ? (Niko se ne javlja). Onda, pitam da li je Prezidijum suglasan da se na Pretsjedništvo, u interesu bržeg izvršenja obaveza iz izbornog zakona, prenesu poslovi Prezidijuma kako je to predložio drug Pijade? (Glasovi: Saglasan). Ima li ko kakvu primjedbu? (Nema).

Konstatiram da je Prezidijum jednoglasno prihvatio prijedlog druga Pijade o prijenosu poslova na Pretsjedništvo Prezidijuma.

Prelazimo na točku 3, na rješavanje o članstvu Bana Andrejeva u Prezidijumu.

Riječ ima drug Moša Pijade.

Moša Pijade: Kao što znate, mi smo na osnovu zahteva i predloga Pretsednika Vlade FNRJ druga Tita Pov. IV br. 78/50 od 18 ovog meseca doneli ukaz kojim smo razrešili dužnosti Ministra-Pretsednika Komiteta za vodoprivredu Vlade FNRJ Bana Andrejeva, i taj smo ukaz već objavili u »Službenom listu FNRJ«.

Kad jedan čovek ne može zbog svog političkog držanja da bude član Vlade, tim pre on ne može da vrši dužnosti člana Prezidijuma,

pa predlažem da Bana Andrejeva suspendujemo sa dužnosti člana Prezidijuma.

Bliža obaveštenja o razlozima za razrešenje u Vladi FNRJ daće vam drug Tito.

Predsednik Vlade FNRJ Josip Broz Tito: Ja, drugovi, žalim što je došlo do ovog slučaja, što je došlo do toga da je Bane Andrejev morao da bude razriješen dužnosti ministra u Vladi. Andrejev je u prošlosti bio jedan od vrijednih i discipliniranih komunisti, koji se požrtvovano zalagao za izvršenje direktiva koje je izdavao CK; on je bio marljiv i dobar partiski radnik i rukovodilac. Sa ostalim drugovima on je proveo niz godina na robiji i nikada se nije kolebao, ni pokolebao. Međutim, poslije objavljivanja rezolucije Informbiroa, počeo se kolebati i činiti stvari koje nisu bile na liniji CK. Ja sam ga pozvao k sebi. Skrenuo sam mu pažnju da ono što čini nije ispravno, da to nije ni u interesu Partije ni u interesu zemlje i njene nezavisnosti. On je tada priznao svoju kolebljivost i dao je časnu riječ da ostaje vjeran politici i liniji Partije koju sprovodi CK. Ali, drugovi, nije prošlo mnogo dana od našeg prvog razgovora i od toga kad je on dao časnu riječ, a on je ponovo počeo da se koleba i da skreće sa linije Partije i Vlade. Ja sam ga, drugovi, opet pozvao i predočio mu da nije održao riječ. On je i tada u razgovoru sa mnom priznao ne samo svoju kolebljivost u pogledu ispravnosti linije CK i Vlade, već i sve one nesmotrenosti pri razgovorima koje vodi sa izvjesnim drugovima, ako hoćete, sa širim krugom. I, poslije objašnjenja izvjesnih naših stavova na liniji CK prema Informbirou, dao je ponovo časnu riječ da se to ne samo neće više ponoviti, da se takove stvari više neće dešavati, već i da će on ubuduće biti čvrsto na liniji koju sprovode CK i Vlada i da će u tome biti čak i odlučan.

Međutim, drugovi, poslije kraćeg vremena Andrejev je opet počeo petljati, počeo skretati sa linije naše Partije i kao odgovoran član Vlade počinio takve političke greške koje su me navele da Prezidijumu predložim da usvoji moj prijedlog o njegovom razrješenju u Vladi.

Drugovi, zbog njegove lakomislenosti dalje mu se nije moglo opraštati.

Ja sam uvjeren da ste moj stav razumjeli, kad ste donijeli ukaz o njegovom razrješenju dužnosti ministra.

Milovan Đilas: Još manje ima političkog opravdanja da on sjedi ovdje u Prezidijumu.

Moša Pijade: Ja predlažem, a mislimo da ćemo posle ovog objašnjenja druga Tita biti jednodušni, da se Bane Andrejev kao član Prezidijuma suspenduje sa dužnosti u Prezidijumu.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li kakvih primjedaba? (Nema). Stavljam prijedlog druga Pijade da se Bane Andrejev suspendira funkcija u Prezidijumu, kao njegov član, na glasanje. (Jednoglasno: Prima se).

Konstatiram da je Bane Andrejev suspendiran sa dužnosti člana Prezidijuma.

Ima li kakvih pitanja ili prijedloga? (Nema).

Pošto je ovim dnevnim red iscrpen, zaključujem sjednicu.

(Sednica je zaključena u 19,30 časova).

ЈЕДАНАЕСТА СЕДНИЦА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРА-
ТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 7 ФЕБРУАРА 1950 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Филип Лакуш, Јосип Рус, Ђуро Пуцар, Ди-
митар Влахов, Марко Вујачић, Миле Перуничкић, Јосип Броз Тито, Душан
Бркић, Јосип Видмар, Едвард Кардељ, др Синиша Станковић, Влада Зе-
чевић, др Стеван Јаковљевић, Нинко Петровић, Борис Кидрич, Лазар
Колишевски, др Благоје Нешковић, Алекса Томић, Александар Ранковић,
др Златан Сремец, Добросав Томашевић, Фране Фрол, Иван Гошњак, Авдо
Хумо, Родољуб Чолаковић, Владо Шегрт, Иван Регент.

Претседавао
Претседник
Др Иван Рибар

Секретар
Миле Перуничкић

Дневни ред:

1. Реорганизација неких привредних ресора у Влади ФНРЈ;
2. Разрешења и постављања министара у Влади ФНРЈ.

Говорници: др Иван Рибар, Миле Перуничкић, Борис Кидрич, Јосип
Броз Тито

Почетак у 10 часова

Претседник др Иван Рибар (Н Р Х р в а т с к а): Друго-
ви, отварам 11-ту сједницу Президијума.

На основу извјештаја друга Секретара констатирам да сјед-
ници присуствује довољан број чланова Президијума за рад и
рјешавање.

Влада ФНРЈ доставила нам је јуче писмени приједлог за
реорганизацију извјесних министарстава, па молим друга Перу-
ничкића да тај акт прочита.

Секретар Миле Перуничих НР Црна Гора) (чита):

ПРЕТСЕДНИК ВЛАДЕ
Федеративне Народне Републике Југославије

4. II. 1950
Београд
IV. Бр. 731/50/1

ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Све већи пораст броја и обима наших привредних предузећа услед успеха у остварењу Петогодишњег плана, као и задаци који стоје пред нашим привредним органима, нужно захтевају да се изврши реорганизација министарстава и других органа Владе ФНРЈ који руководе привредом. Уз знатно проширење привредног апарата Владе, потребно је јачати непосредно одговорност руководиоца појединих грана привреде пред Народном скупштином ФНРЈ, а самим тим и пред народом, у циљу даљег развијања наше социјалистичке демократије. Истовремено је нужно што више привредних грана и предузећа пренети на непосредно управљање влада народних република, па и нижих органа народне власти, уз опште руководство савезних органа, што ће још више приближити управу народу и учврстити братство и равноправност наших народа, а што значи даљи корак у демократизацији руковођења. На путу овакве опште реорганизације министарстава и других органа Владе ФНРЈ потребно је најпре извршити реорганизацију на подручју руковођења пословима енергетике и екстрактивне индустрије.

Стога предлажем да Президијум Народне скупштине ФНРЈ донесе, на основу тач. 6 и тач. 15 члана 74 и ст. 1 члана 89 Устава ФНРЈ и тач. 5 Одлуке о распуштању Народне скупштине ФНРЈ првог сазива, указ којим ће:

1. Основати Савет за енергетику и екстрактивну индустрију Владе ФНРЈ, са задатком да усклађује рад комитета, генералних дирекција и других органа Владе ФНРЈ који руководе пословима енергетске и екстрактивне индустрије из савезне надлежности. Савет би сачињавали: министар-председник Комитета за електропривреду, министар-председник Комитета за угаљ, министар-председник Комитета за неметале, министар-генерални директор за производњу и прераду нафте и министар-генерални директор металургије. Председник савета би био министар Владе ФНРЈ, који би био и члан Привредног савета Владе ФНРЈ.

2. Основати Комитет за електропривреду Владе ФНРЈ, Комитет за угаљ Владе ФНРЈ и Комитет за неметале Владе ФНРЈ, који би остваривали руководство над органима влада народних република надлежним за послове електропривреде, односно за послове производње и прераде угља и неметала, и усклађивали њихов рад. На челу сваког комитета био би председник-министар Владе ФНРЈ, а чланови би били министри народних република који су надлежни за послове електропривреде, односно за послове производње и прераде угља и неметала. Тиме би се укинуло Министарство рударства и Министарство електропривреде Владе ФНРЈ.

3. Овластити Владу ФНРЈ да оснује генералне дирекције као посредне органе Владе за руковођење пословима производње и прераде ме-

тала и нафте досадашњег Министарства рударства ФНРЈ. На челу ових генералних дирекција били би генерални директори-министри Владе ФНРЈ.

Смрт фашизму — Слобода народу!

Претседник Владе ФНРЈ
Министар народне одбране
Маршал Југославије,
Јосип Броз-Тито, с. р.

Претседник др Иван Рибар: На основу овог приједлога Владе ФНРЈ за данашњу сједницу Претседништво предлаже слиједећи дневни ред:

- 1) Реорганизација неких привредних ресора Владе ФНРЈ,
- 2) Разрешења и постављења министара Владе ФНРЈ.

Има ли каквих приједлога за допуну дневног реда? (Нема).
Прима ли се предложени дневни ред? (Г л а с о в и: Прима).

Прелазимо на дневни ред.

Дајем ријеч другу Борису Кидричу, претседнику Привредног савјета.

Претседник Привредног савета Борис Кидрич (Н Р С л о в е н и ј а): Предлог указа који претресамо данас јесте увод у једну ширу и дубљу реорганизацију државне управе, нарочито на подручју привреде.

Општи развитак и напредак наше привреде, стављање у погон наших нових предузећа, отварање нових рудника, свестраније искоришћавање домаћег привредног богатства и домаћих сировина и прелажење на комбинатски начин производње, показује већ дуже времена да поједини ресори не могу више довољно брзо и довољно детаљно да савлађују појединости које захтева савезно оперативно руковођење. Тешкоће које имају ресори са растућим дневним оперативним задацима проузрокују такође да се они не могу у довољној мери посвећивати економско-политичкој анализи својих задатака и разрађивању економско-политичких аргументованих и усклађених перспективних планова.

Шта произилази из тога? Из тога произилази да организација управљања нашом привредом треба да води рачуна о напретку и развитку наше привреде, о постигнутом степену њене разгранатости, па да, према томе, и њу саму, с једне стране треба разгранати у смислу специјализације, а с друге стране, пронаћи такве организационе форме обједињавања појединих грана привреде које без оперативног преоптерећивања омогућавају опште руковођење читавим комплексима наше економике.

На овом месту морамо подвући да се потреба реорганизације управљања нашом привредом није испољила само у оквиру појединих ресора него се такође показала и у оквиру Привредног савета као координирајућег тела. Као што се поједини ресори такорећи већ гуше у мноштву свакодневних оперативних за-

датака, тако исто има са њима тешкоћа и Привредни савет у својој садашњој форми. Те су тешкоће утолико значајније уколико оне с обзиром на све већи број министарстава и привредних установа, отежавају колективан рад самог Привредног савета, што се такође лоше одражава у недовољном схватању привредне целине од стране ресора.

Противречности која се, дакле, појављује између степена развитка и разгранатости наше привреде и досадашњих организационих форми државног управљања том привредом, придружују се и други моменти који траже реорганизацију.

Први такав моменат јесте чињеница да ми у смислу стварног социјалистичког демократизма идемо под руководством наше Партије и друга Тита све консеквентније ка јачању материјалне базе наше федерације и самоуправљања, ка децентрализацији оперативе, њеном предавању републикама и срезовима и истовремено јачању свести о привредној целини и комплексности, уз побољшање нашег комплексног планирања, његове пропорционалности и одговарајуће планске дисциплине. Као што је познато, Савезна влада је у току прошле године предала низ привредних грана, нарочито текстил, кожу и вуну потпуно у републичку оперативну компетенцију. Почетком ове године предали смо републичком оперативном управљању производњу угља и електропривреде, а у пројекту је да се републичком управљању у најскорије време преда и производња цемента, стакла, сва производња прехранбене индустрије итд. Републике су предале низ раније републичких предузећа локалним народним одборима.

Тај се пут оперативне децентрализације уз истовремено учвршћење и побољшање метода комплексног планирања, то јест планирања општих пропорција у општедржавном плану и републичким плановима — показује у пракси потпуно исправним. Он стварно значи јединство а не супротност између марксистичко-лењинистичке теорије о државној изградњи и праксе државне управе. Он је истоветан с продубљивањем истинске народне демократије, учвршћивањем и проширивањем њених материјалних темеља. Он се показује потпуно исправним и у непосредном економском погледу. Опште узев, можемо, наиме, констатовати да ниједна привредна грана коју смо предали републикама не ради слабије него што је раније радила. У основи важи исто и за бивша републичка предузећа која су предата локалним народним одборима.

Чим ми консеквентно напредујемо на том путу, мора се такав развитак адекватно одразити такође у развоју организационих форми и метода савезног, односно савезно-републичког руковођења. Треба упорно проналазити такве организационе форме и методе савезног, односно савезно-републичког руково-

ђења које одговарају не туторству и командовању од стране виших органа, него свестраној бризи за очување и развитак оних економских и економско-друштвених пропорција које јамче како целовит привредни развитак наше земље тако и развитак сваке поједине републике. Тражење оваквих организационих форми и начина савезног, односно савезно-републичког руковођења, једновремено значи много шире и много непосредније укључивање републичких управних органа у савезно управљање, него што је то био случај досада.

Постоји још један значајан моменат за споменуте мере реорганизације који је повезан са горе наведеним.

Већ је Карл Маркс оштро подвлачио да за социјализам постоји озбиљна унутарња опасност: бирократија и бирократизам. Када ми у том смислу говоримо о бирократизму, ми наравно не мислимо само на секундарне појаве које су уствари последица бирократизма, као например споро решавање аката, губљење аката по ладницама итд., итд. Овде се ради, пре свега, о друштвеној појави бирократизма у изградњи социјализма, односно у социјализму, тј. о чињеници да у пракси народну демократију која почива на широкој иницијативи народа и свесној сарадњи што ширих народних маса, отпочиње замењивати све обимнија и све компетентнија бирократија која се уједно и све више издваја из процеса производње и уздиже изнад њега као његов тутор и паразит на њему.

Било би наравно наивно мислити да се у борби за социјализам могу тенденције ка бирократизму и бирократизовању ликвидирати декретом. Има, наравно, и објективних потреба за ширим апаратом који није истоветан са бирократијом. Оне су утолико веће уколико је мање пробуђена и у све појединости привредног и јавног живота развијена општа људска свест, уколико су јачи остаци помањкања општег образовања, укратко, уколико је мања социјалистичка свест продрла у сваког појединца који се управља у свом свакодневном раду по тој свести а не само по својим индивидуалним потребама.

Борба за високи степен социјалистичке демократије и против бирократизма јесте, према томе, процес а не акт укинућа бирократије и бирократизма намах. Међутим, ради се о томе, да ли се та борба врши консеквентно или не, да ли се јачају позиције истинске народне демократије у управљању државом и привредом и опадају позиције бирократизма, или се, напротив, јачају и множе позиције бирократизма. У првом случају иде се исправним путем социјалистичке изградње а у другом се случају социјалистичка изградња изрођава у бирократску државу, супротну принципима демократизма, хуманизма и социјализма.

Опасност бирократизације постаје нарочито велика када развитак привреде захтева већу разгранатост управно-привредних послова. Ако се баш у тим фазама развитка не води рачуна о борби против бирократизма, могу суво практицистичке мере проширивања државног апарата гурнути читав развитак на дужи период унатраг.

Другови, ово би били општи моменти због којих Савезна влада прилази реорганизацији државног управљања привредом.

Конкретна реорганизација управљања привредом коју предлаже Савезна влада, изгледала би углавним цртама овако:

Одговарајући марксистичкој анализи процеса производње и размене, односно самог процеса рада, створили би се унутар Савезне владе савети министара оних ресора чије гране сачињавају мање-више један заокружен комплекс. Ти би комплекси били следећи:

1) Комплекс енергетске и екстрактивне индустрије. Тај би комплекс обухватио електропривреду, производњу угља, производњу и прераду нафте, металургију, производњу и прераду неметала. Очигледно је да се овде ради о производњи основних енергетских средстава и њиховом управљању као и непосредном вађењу из утробе земље природног богатства које се претвара у сировине, односно полуфабрикате. Металургија, наравно, у извесном смислу прекорачује екстрактивну индустрију, јер она не ствара само сировине и руде него ваљањем итд. и полуфабрикате из сировина. Међутим, чистих граница између појединих комплекса производње и привредних операција уопште нема, нарочито не у доба модерне технике и индустрије за које су карактеристични, поред осталог, комбинати и вертикална производна повезаност.

2) Други такав комплекс сачињавала би читава остала прерађивачка индустрија, сем машиноградње и индустрије грађевинског материјала. Овамо би спадали како прерађивање сировина и полуфабриката у даљим степенима процеса рада, тако и израда финалних производа за широку потрошњу.

3) У трећи комплекс ушла би машиноградња, дакле, производња оруђа за рад.

4) У четврти комплекс спадали би како грађевинарство тако и индустрија грађевинског материјала.

5) У пети заокружени комплекс спадала би пољопривреда и одгој шума, с обзиром на то што пољопривреда и узгој шума имају поред општих законитости процеса рада и своје специфичне законитости које произилазе из њиховог посебног биолошко-педолошког карактера.

Тим комплексима би била обухваћена група непосредне производње у нашој привреди.

6) Као шести комплекс функцирао би процес саобраћаја као наставак процеса производње.

7) Као седми комплекс наступио би комплекс размене робе. Овај комплекс више не пада непосредно у производњу. Он би обухватао како подручје садашњег савезног Министарства трговине тако и подручје садашњег савезног Министарства државних набавки.

8) Као осмо долазило би подручје Министарства спољне трговине. С обзиром на његове специфичне задатке које карактерише трговинска веза с иностранством, то подручје није могуће просто укључити у комплекс унутарње размене робе.

Следе још два подручја размене и то као девето у овом реду набрајања, подручје новчаних операција које сада сада, а спадаће и убудуће, у Министарство финансија и као десето, подручје активне радне снаге са свим питањима њене мобилизације, њеног правилног распореда, па и социјалистичке бригае за њу тј. комплекс садашњег Министарства рада.

Једанаести комплекс у овом пројекту претставља планирање биланса и пропорције између привредних операција обухваћених у једном или у другом од горе наведених комплекса. Ради се дакле о пословима садашње Планске комисије, која би остала и надаље уз извесну реорганизацију.

Већ данас је јасно да треба за енергетику и екстрактивну индустрију формирати у горе наведеном смислу посебан савет министара. У садашњој организацији Савезне владе постоје два одговарајућа министарства, а задаци садашњег Министарства рударства су једновремено толико порасли да се нужно поставља потреба стварања комитета за угаљ и комитета за неметале са министром претседником на челу, као и генералне дирекције за металургију и генералне дирекције за нафту са министром Савезне владе као генералним директором на челу. Исто тако, морао би бити оформљен и савет министара комплекса прерађивачке индустрије. За разлику од комплекса енергетике и екстрактивне индустрије у који би улазили савезни министар или претседник Комитета за електропривреду, савезни министар-претседник Комитета за угаљ, савезни министар-претседник Комитета за неметале, савезни министар-генерални директор металургије, савезни министар-генерални директор нафте и савезни министар-претседник Савета за енергетику и екстрактивну индустрију; прерађивачка индустрија добила би предавањем стакла, цемента и других грана републичком оперативном управљању, пре свега, републички карактер. Савезног карактера остала би једино генерална дирекција велико-хемиске индустрије којој би требало да стоји на челу министар Савезне владе као генерални директор.

Очигледно је да би у Савет за прерађивачку индустрију, поред претседника савета као министра Савезне владе и генералног

директора велико-хемиске индустрије као министра Савезне владе непосредно морали ући републички министри разних индустриско-прерађивачких ресора као што су то садашњи министри индустрије, министри дрвне индустрије, па и министри разних других индустријских грана које ће се доцније, евентуално осамосталити, тј. одвојити од постојећих републичких министарстава.

Овде наступа као ново од наше досадашње праксе да у саветима Савезне владе непосредно учествују и републички министри. Нема никакве сумње да ова новост може допринети само побољшању послова. Она ће, с једне стране, бити средство против бирократског централизма пошто ће у самом савезном, односно савезно-републичком руковођењу, много непосредније доћи до изражаја републичке потребе, а с друге стране она ће бити и средство против привредног партикуларизма пошто ће сви другови, који учествују у таквом савету, имати много више пред очима општедржавне потребе и задатке него што је то било могућно досад. Садашње савезно Министарство лаке индустрије могло би на тај начин, с обзиром на успостављање Савета за прерађивачку индустрију, да се укине, као што, с обзиром на формирање Комитета за електро-привреду, Комитета за угаљ, Комитета за неметале, Генералне дирекције за нафту и Генералне дирекције металургије, могу да се укину и садашње савезно Министарство рударства и садашње савезно Министарство електропривреде.

Исто тако, био би непосредно оформљен и савет министара за комплекс саобраћаја у коме би учествовали савезни Министар железница, савезни Министар саобраћаја, савезни Министар поморства, савезни Министар пошта и претседник Савета за саобраћај као члан Савезне владе.

Као савет могао би се такође оформити савет за комплекс грађевинарства и индустрије грађевинског материјала с тим да би његови чланови били републички министри грађевина и индустрије грађевинског материјала а на челу савета био би његов претседник, министар и члан Савезне владе.

Као савет могао би функционисати и Савет за пољопривреду и одгој шума.

То исто можемо да кажемо и за трговину и државне набавке. Чланове савета би претстављали републички министри а претседник савета био би министар, члан Савезне владе.

Као министарства, али с обзиром на свој значај стварно у улози горе поменутих савета, остало би садашње савезно Министарство тешке индустрије које би се морало претворити у министарство машиноградње, садашње Министарство финансија, садашње Министарство спољне трговине и евентуално садашње Министарство рада.

Савети министара могли би располагати много еластичнијим и много мање бирократским апаратом него што располажу садашња министарства. Њихов апарат би се уствари свео на оперативну евиденцију, на диспечерство и на мањи аналитско плански сектор који би, с једне стране, комплексно водио детаљизоване планове министарстава, односно разрађивао на министарства опште пропорције дате од стране Савезне планске комисије, а с друге стране посвећивао се дубљим економско-политичким анализама садашњих и будућих могућности и као такв пружао савету теоретски приређен материјал.

Тиме би биле дате могућности и за саму реорганизацију Привредног савета. Привредни савет реорганизирао би се у том смислу да би за непосредно оперативно руковођење привредом био одговоран колегијум, који би се састојао од претседника поменутих савета, од министара машиноградње, финансија, спољне трговине и рада и од претседника Привредног савета. С времена на време сазивали би се пленуми Привредног савета од свих привредних министара Савезне владе. Низ оперативних послова које сада држи апарат Привредног савета, прешао би тиме непосредно на министарски колегијум Привредног савета, а апарат Привредног савета могао би се смањити и посветити се много више пословима анализа у сврху припремања теоретских и анализама фондираних оперативних и перспективних одлука Привредног савета, односно Савезне владе.

Треће, пољопривредна министарства чији министри учествују у поменутих саветима, фондирају у предвиђеној реорганизацији такође комитети са министрима Савезне владе на челу и генералне дирекције са министрима Савезне владе као генералним директорима. Комитети наступају тамо где је оператива дотичне гране републичка и ради се само о савезном координирању. Апарат тих комитета може да буде сасвим мали, слично апарату самих савета, чиме би такође био задат приличан ударац садашњим појавама бирократизма у нашим министарствима. Генералне дирекције прешле би потпуно на привредни рачун а не би биле на државном буџету. Према томе, оне не би ни у ком случају значиле да је принцип разгранатости довео до нових министарстава, мада би с обзиром на политичку важност, на челу стајао министар — члан Савезне владе. Генералне дирекције наступале би тамо где се ради о непосредном привредном обједињавању предузећа истог значаја.

Четврто, с обзиром на такву реорганизацију могла би доцније уследити и реорганизација Савезне планске комисије. Као што је познато, садашња Планска комисија има секторе пропорција, производње, саобраћаја итд. Ми бисмо могли све секторе, сем сектора општих државних пропорција, предати као аналитско-планска сводна одељења појединим саветима. Тиме бисмо могли

потпуно избећи дуплификацију планирања, која је била у ранијим временима, с обзиром на слабост како планске методологије тако и извежбаности кадра у извесном смислу неизбежна, а сада већ постаје бирократска и кочи садашњи развитак нашег планирања.

Другови, предложена реорганизација која се у погледу појединости још увек дискутује унутар Савезне владе док су њени основни принципи већ прихваћени, очигледно одговара нашим општим тенденцијама, које сам навео на почетку свога објашњења предложеног указа.

Она одговара потреби даљег разграњавања у руковођењу државном привредом. Међутим, она врши то разграњавање на тај начин да се апарат не повећава него, напротив да се он релативно смањује. Рачуница наике показује, да би после тако спроведене реорганизације, бројна снага привредног апарата била релативно мања него што је сада, а квалитетна снага много већа. Ми бисмо тиме евентуално могли попунити празнине у кадровима које сада постоје у многим републичким, обласним и среским установама.

Предложена реконструкција одговара даље, оперативној децентрализацији нашег привредног руководства уз једновремено учвршћивање планске дисциплине у погледу општих пропорција.

Предложена реорганизација значи моћно средство у борби против бирократизма. Принцип савета и непосредног решавања у саветима а не у апарату, као што је то досад много пута била пракса, значи не само непосредну одговорност, него и непосредно оперативно одлучивање оних који су били постављени од Скупштине, тј. министара. Тиме много више долази у нашем привредном руковођењу до изражаја принцип изборности, док бирократско јачање апарата, улогу принципа изборности умањује и одлуке постепено, све више и више, предаје апарату наместо непосредним и изабраним претставницима народа. Ради се, дакле, о томе да он не расте преко сваке мере, да он не значи пораст бирократије на штету продуктивног становништва и да он у процесу даљег развика не значи оно што је за социјализам најопасније — свемоћ бирократије.

Према свему изложеном, предложена реорганизација јесте несумњиво једна од оних значајних револуционарних мера нашег политичког и државног руководства на челу са другом Титом, које на свим подручјима наше јавне делатности обезбеђују консеквентан развитак народне демократије.

Као што сам већ нагласио о појединостима те реорганизације још се у Савезној влади и нашем политичком руководству дискутује, док су основни принципи прихваћени. Међутим, на самом подручју рударства с обзиром на његов напредак, с обзиром на чињеницу да ми данас имамо посла са десетинама нових индустријских предузећа како у угљу и металургији, тако и

нафти, постало је питање реорганизације врло горуће. Зато Савезна влада предлаже Президијуму Народне скупштине овај указ који се ограничава, на темељу горе изложених принципа, на комплекс енергетике и екстрактивне индустрије.

У блиској будућности, Савезна влада предложиће и даљу реорганизацију на бази опште замисли и општих начела које сам образложио. (Аплауз).

Претседник др Иван Рибар: Чули смо експозе друга Кидрича. Да ли ко жели ријеч? (Нико се не јавља).

Да ли се у начелу прима предложена реорганизација привредних ресора и других органа Владе ФНРЈ? (Једногласно: Прима).

Сада молим друга Секретара да прочита Приједлог указа о укидању и оснивању органа Владе ФНРЈ.

Секретар Миле Перуничкић (чита):

На основу тачке 6 и тачке 15 члана 74 и става 2 члана 89 Устава ФНРЈ, а на предлог Претседника Владе ФНРЈ, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије издаје

УКАЗ

О УКИДАЊУ МИНИСТАРСТВА ЕЛЕКТРОПРИВРЕДЕ И МИНИСТАРСТВА РУДАРСТВА И О ОСНИВАЊУ КОМИТЕТА ЗА ЕЛЕКТРОПРИВРЕДУ, КОМИТЕТА ЗА УГАЉ, КОМИТЕТА ЗА НЕМЕТАЛЕ ВЛАДЕ ФНРЈ И ГЕНЕРАЛНЕ ДИРЕКЦИЈЕ ЗА МЕТАЛУРГИЈУ И ГЕНЕРАЛНЕ ДИРЕКЦИЈЕ ЗА НАФТУ

I

Укида се Министарство електропривреде Владе ФНРЈ.

Управљање предузећима за производњу електроенергије преноси се на органе влада народних република.

Оснива се Комитет за електропривреду Владе ФНРЈ као њен орган за руковођење пословима општедржавног значаја у области електропривреде и за координирање рада републичких органа надлежних за послове електропривреде.

Комитет за електропривреду Владе ФНРЈ сачињавају претседник Комитета, који је министар Владе ФНРЈ, министри влада народних република надлежни за послове електропривреде и лица која на предлог Претседника Владе ФНРЈ постави Президијум Народне скупштине ФНРЈ.

II

Укида се Министарство рударства Владе ФНРЈ.

Управљање предузећима за производњу и прераду угља и предузећима за производњу и прераду неметала из надлежности досадашњег Министарства рударства Владе ФНРЈ као и из надлежности постојећег Министарства тешке индустрије Владе ФНРЈ и Министарства лаке индустрије Владе ФНРЈ, преноси се на органе влада народних република надлежне за ове послове.

III

Оснива се Комитет за угаљ Владе ФНРЈ као њен орган за руковођење пословима општедржавног значаја у области производње и прераде угља и за координирање рада републичких органа надлежних за послове производње и прераде угља.

Комитет за угаљ Владе ФНРЈ сачињавају Претседник Комитета, који је министар Владе ФНРЈ, министри влада народних република надлежни за послове производње и прераде угља и лица која на предлог Претседника Владе ФНРЈ постави Президијум Народне скупштине ФНРЈ.

IV

Оснива се Комитет за неметале Владе ФНРЈ као њен орган за руковођење пословима општедржавног значаја у области производње и прераде неметала и за координирање рада републичких органа надлежних за послове производње и прераде неметала.

Комитет за неметале Владе ФНРЈ сачињавају Претседник Комитета, који је министар Владе ФНРЈ, министри влада народних република надлежни за послове производње и прераде неметала и лица која на предлог Претседника Владе ФНРЈ постави Президијум Народне скупштине ФНРЈ.

V

За руковођење пословима металургије, као и за руковођење пословима производње и прераде нафте, из надлежности досадашњег Министарства рударства Владе ФНРЈ, Влада ФНРЈ основаће генералне дирекције као своје непосредне органе.

На челу генералне дирекције стоји министар Владе ФНРЈ — генерални директор.

VI

Влада ФНРЈ извршиће овај указ.

VII

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

Други указ се односи на оснивање Савета за енергетику и екстрактивну индустрију Владе ФНРЈ и он гласи (ч и т а):

На основу тачке 6 и тачке 15 члана 74 и става 2 члана 89 Устава ФНРЈ, а на предлог Претседника Владе ФНРЈ, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије издаје

УКАЗ

О ОСНИВАЊУ САВЕТА ЗА ЕНЕРГЕТИКУ И ЕКСТРАКТИВНУ ИНДУСТРИЈУ ВЛАДЕ ФНРЈ

I

У циљу координирања рада комитета, генералних дирекција и других органа Владе ФНРЈ, који руководе пословима енергетске и екстрактивне индустрије из савезне надлежности, оснива се Савет за енергетику и екстрактивну индустрију Владе ФНРЈ.

На челу Савета за енергетику и екстрактивну индустрију стоји Претседник Савета, који је министар Владе ФНРЈ.

Савет за енергетику и екстрактивну индустрију Владе ФНРЈ сачињавају, поред Претседника Савета, Министар Владе ФНРЈ, Претседник комитета за електропривреду, Министар Владе ФНРЈ — Претседник Комитета за угаљ, Министар Владе ФНРЈ — Претседник Комитета за неметале, Министар Владе ФНРЈ — Генерални директор металургије и Министар Владе ФНРЈ — Генерални директор за производњу и прераду нафте.

II

Влада ФНРЈ извршиће овај указ.

III

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

Претседник др Иван Рибар: Чули смо приједлоге указа. Да ли има каквих примједба? (Нема). Жели ли ко да говори? (Нико се не јавља). Питам: да ли Президијум прихвата ове указе? (Ј е д н о г л а с н о: Прихвата).

Констатирам да је Президијум једногласно прихватио текст приједлога указа о укидању Министарства електропривреде и Министарства рударства и о оснивању Комитета за електропривреду, Комитета за угаљ, Комитета за неметале Владе ФНРЈ и Генералне дирекције за металургију и Генералне дирекције за нафту и о оснивању Савјета за енергетику и екстрактивну индустрију Владе ФНРЈ. Указ ће бити објављен у „Службеном листу ФНРЈ“.

Прелазимо на другу точку дневног реда.

Има ријеч друг Тито.

Претседник Владе ФНРЈ Јосип Броз Тито (ч и т а):
Предлажем да Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије, на основу чл. 74 тач. 13 Устава ФНРЈ а у вези Указа о оснивању Савјета за енергетику и екстрактивну индустрију Владе ФНРЈ, Комитета за електропривреду Владе ФНРЈ, Комитета за угаљ Владе ФНРЈ и Комитета за неметале Владе ФНРЈ донесе указ којим ће

1. разријешити дужности

Министра рударства Владе ФНРЈ Вукмановић Светозара

Министра електропривреде Владе ФНРЈ инж. Петровић

Николу

2. поставити

за Министра-Претседника Савјета за енергетику и екстрактивну индустрију Владе ФНРЈ Вукмановић Светозара;

за Министра-Претседника Комитета за електропривреду Владе ФНРЈ инж. Петровић Николу;

за Министра-Претседника Комитета за угаљ Владе ФНРЈ Бибер Антуна;

за Министра-Претседника Комитета за неметале Владе ФНРЈ Гигов Страшила;

за Министра Владе ФНРЈ-Генералног директора металургије Мићуновић Вељка;

за Министра Владе ФНРЈ-Генералног директора за производњу и прераду нафте Минић Милку.

Претседник **др Иван Рибар**: Чули смо приједлог о реконструкцији Владе. Да ли се овај приједлог прима? (Једногласно: Прима).

Молим друга Секретара да прочита приједлог указа о реконструкцији Владе.

Секретар **Миле Перуничих** (чита):

На основу члана 74, тачка 13, Устава ФНРЈ, у вези Указа Президијума Народне скупштине ФНРЈ У. бр. 145 и 146 од 7 фебруара 1950 године, а на предлог Претседника Владе ФНРЈ, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије доноси

УКАЗ

О РАЗРЕШЕЊУ МИНИСТРА РУДАРСТВА И МИНИСТРА ЕЛЕКТРОПРИВРЕДЕ И О ПОСТАВЉАЊУ НОВИХ МИНИСТРА ВЛАДЕ ФНРЈ

Разрешавају се дужности:

Министар рударства Владе ФНРЈ Вукмановић Светозар

Министар електропривреде Владе ФНРЈ инж. Петровић Никола.

Постављају се:

за Министра Владе ФНРЈ-Претседника Савета за енергетику и екстрактивну индустрију Владе ФНРЈ, Вукмановић Светозар, досадашњи Министар рударства Владе ФНРЈ;

за Министра Владе ФНРЈ-Претседника Комитета за електропривреду Владе ФНРЈ, инж. Петровић Никола, досадашњи Министар електропривреде Владе ФНРЈ;

за Министра Владе ФНРЈ-Претседника Комитета за угаљ Владе ФНРЈ, Бибер Антун, народни посланик Сабора Народне Републике Хрватске;

за Министра Владе ФНРЈ-Претседника Комитета за неметале Владе ФНРЈ, Гигов Страшил, досадашњи Претседник Планске комисије Народне Републике Македоније;

за Министра Владе ФНРЈ-Генералног директора металургије Мићуновић Вељко, досадашњи помоћник Министра унутрашњих послова Владе ФНРЈ;

за Министра Владе ФНРЈ-Генералног директора за производњу и прераду нафте, Минић Милка, досадашњи Претседник Комитета за научне установе, високе школе и универзитете.

Претседник др Иван Рибар: Да ли се прихвата предло-
жени указ? (Једногласно: Прихвата).

Констатирам да је Президијум прихватио указ о разрије-
шењу министара и о именовану нових чланова Владе ФНРЈ,
који ћемо, заједно са претходно донесеним указима одмах обја-
вити.

Има ли каквих питања или приједлога? (Нема). Онда смо
исцрпили дневни ред, па ову сједницу закључујем.

(Седница је закључена у 11,30 часова).

TRIDESETDEVETA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 11 APRILA 1950 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Filip Lakuš, Dimitar Vlahov, Josip Rus, Marko Vujačić, Mile Peruničić

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

- 1) Pretres predloga Predsednika Vlade FNRJ Josipa Broza Tita o reorganizaciji Vlade FNRJ.
 - 2) Pretres predloga za razrešenje i imenovanje članova Vlade FNRJ.
- Govornici:* Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade.

Početak u 11,35 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Pošto smo završili prvu sjednicu, da nastavimo rad s tim što će ovo biti posebna sjednica, da ne bismo rješavanje o molbama za pomilovanje vezivali zapisnički za ovaj rad.

Danas smo dobili dva dopisa od druga Tita. Prvi se odnosi na reorganizaciju Vlade FNRJ a drugi na imenovanje i razrješenje ministara pošto prethodno budemo pretresli prijedlog o osnivanju novih savjeta i ukidanju nekih sadašnjih resora.

Prema tome, za dnevni red ove druge današnje sjednice predlažem slijedeće:

1) Pretres prijedloga Pretsjednika Vlade FNRJ Josipa Broza Tita o reorganizaciji Vlade FNRJ.

2) Pretres prijedloga za razrješenje i imenovanje članova Vlade FNRJ.

Prima li se ovaj dnevni red? (Prima).

Molim druga Peruničića da pročita prijedlog o reorganizaciji Vlade.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora) (čita):

PRETSEDNIK VLADE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE
Pov. br. 492/50
11.IV.1950
Beograd

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

U mom predlogu za obrazovanje Saveta za energetiku i ekstraktivnu industriju Vlade FNRJ od 4 februara 1950 godine IV. Br. 731/50/1 i u ekspozeu Pretsjednika Privrednog saveta Vlade FNRJ na sednici Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ izneseni su razlozi za reorganizaciju Savezne vlade i za prenošenje neposrednog upravljanja većine privrednih grana na narodne republike radi daljeg produbljivanja i učvršćenja naše narodne demokratije. U vezi s tim predlažem da Prezidijum Narodne skupštine FNRJ donese, na osnovu tač. 6 i tač. 15 člana 74 Ustava FNRJ i tač. 5 Odluke o raspuštanju Narodne skupštine FNRJ prvog saziva, ukaz kojim će

1. Preneti poslove operativnog rukovođenja resorima poljoprivrede, šumarstva, lake industrije, građevina, trgovine i snabdevanja i državnih nabavki u nadležnost narodnih republika i ukinuti

Ministarstvo poljoprivrede Vlade FNRJ,

Ministarstvo šumarstva Vlade FNRJ,

Ministarstvo lake industrije Vlade FNRJ,

Ministarstvo građevina Vlade FNRJ,

Ministarstvo trgovine i snabdevanja Vlade FNRJ i

Ministarstvo državnih nabavki Vlade FNRJ.

2. Osnovati Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ sa zadatkom da vrši opšte rukovodstvo poslovima poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede iz savezne nadležnosti kao i da koordinira delatnost organa narodnih republika nadležnih za te poslove. Savet bi sačinjavali, pored Pretsjednika Saveta — Ministra Vlade FNRJ, Pretsednik Komiteta za vodoprivredu Vlade FNRJ i ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove poljoprivrede i šumarstva.

3. Osnovati Savet za prerađivačku industriju Vlade FNRJ sa zadatkom da vrši opšte rukovodstvo poslovima prerađivačke i lokalne industrije iz savezne nadležnosti, kao i da koordinira delatnost organa narodnih republika nadležnih za te poslove. Savet bi sačinjavali, pored Pretsjednika — Ministra Vlade FNRJ, Pretsednik Komiteta za lokalnu privredu i komunalne poslove Vlade FNRJ i ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove prerađivačke i lokalne industrije.

4. Osnovati Savet za građevinarstvo i građevinsku industriju Vlade FNRJ sa zadatkom da vrši opšte rukovodstvo poslovima građevinarstva i gra-

devinske industrije iz savezne nadležnosti kao i da koordinira delatnost organa narodnih republika nadležnih za ove poslove. Savet bi sačinjavali, pored Pretsednika — Ministra Vlade FNRJ, Pretsednik Komiteta za lokalnu privredu i komunalne poslove Vlade FNRJ i ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove građevinarstva i građevinske industrije.

5. Osnovati Savet za promet robom Vlade FNRJ sa zadatkom da vrši opšte rukovodstvo poslovima trgovine, snabdevanja, državnih nabavki, turizma i ugostiteljstva iz savezne nadležnosti kao i da koordinira delatnost organa narodnih republika nadležnih za ove poslove. Savet bi sačinjavali, pored Pretsednika — Ministra Vlade FNRJ, Pretsednik Komiteta za turizam i ugostiteljstvo Vlade FNRJ i ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove trgovine, snabdevanja i državnih nabavki.

6. Osnovati Savet za saobraćaj i veze Vlade FNRJ kao organ Vlade FNRJ za koordiniranje rada saveznih ministarstava nadležnih za poslove saobraćaja i veza. Savet bi sačinjavali, pored Pretsednika — Ministra Vlade FNRJ, Ministar željeznica Vlade FNRJ, Ministar pomorstva Vlade FNRJ, Ministar pošta Vlade FNRJ i Ministar saobraćaja Vlade FNRJ.

Pretsednici ovih saveta bili bi članovi Privrednog saveta Vlade FNRJ kao organa Vlade FNRJ za opšte rukovodstvo privredom.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Pretsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Ja bih sada pročitao i predlog ukaza o osnivanju novih saveta Vlade FNRJ i o ukidanju dosadašnjih ministarstava Vlade FNRJ čiji se poslovi prenose na predložene savete.

Pretsednik **Dr Ivan Ribar**: To je najbolje, da vidimo kako se stvar u cjelini predlaže.

Sekretar **Mile Peruničić** (čita):

U K A Z

O OSNIVANJU SAVETA ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO VLADE FNRJ, SAVETA ZA PRERAĐIVAČKU INDUSTRIJU VLADE FNRJ, SAVETA ZA GRAĐEVINARSTVO I GRAĐEVINSKU INDUSTRIJU VLADE FNRJ, SAVETA ZA PROMET ROBOM VLADE FNRJ I SAVETA ZA SAOBRAĆAJ VLADE FNRJ I O UKIDANJU MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE VLADE FNRJ, MINISTARSTVA ŠUMARSTVA VLADE FNRJ, MINISTARSTVA LAKE INDUSTRIJE VLADE FNRJ, MINISTARSTVA GRAĐEVINA VLADE FNRJ, MINISTARSTVA TRGOVINE I SNABDEVANJA VLADE FNRJ I MINISTARSTVA DRŽAVNIH NABAVKI VLADE FNRJ

I.

Poslovi operativnog rukovođenja resorima poljoprivrede, šumarstva, lake industrije, građevina, trgovine i snabdevanja i državnih nabavki prenose se u nadležnost narodnih republika.

Ukidaju se:

Ministarstvo poljoprivrede Vlade FNRJ,

Ministarstvo šumarstva Vlade FNRJ,

Ministarstvo lake industrije Vlade FNRJ,
Ministarstvo građevina Vlade FNRJ,
Ministarstvo trgovine i snabdevanja Vlade FNRJ,
Ministarstvo državnih nabavki Vlade FNRJ.

II.

Za opšte rukovodstvo poslovima poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede iz savezne nadležnosti, kao i za koordinaciju delatnosti organa narodnih republika nadležnih za te poslove, osniva se Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ.

Na čelu Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ stoji Pretsednik Saveta koji je Ministar Vlade FNRJ.

Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ sačinjavaju, pored Pretsednika Saveta, Ministar Vlade FNRJ — Pretsednik Komiteta za vodoprivredu Vlade FNRJ i ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove poljoprivrede i šumarstva.

III.

Za opšte rukovodstvo poslovima prerađivačke i lokalne industrije iz savezne nadležnosti, kao i za koordinaciju delatnosti organa narodnih republika nadležnih za te poslove, osniva se Savet za prerađivačku industriju Vlade FNRJ.

Na čelu Saveta za prerađivačku industriju Vlade FNRJ stoji Pretsednik Saveta koji je Ministar Vlade FNRJ.

Savet za prerađivačku industriju Vlade FNRJ sačinjavaju, pored Pretsednika Saveta, Pretsednik Komiteta za lokalnu privredu i komunalne poslove Vlade FNRJ i ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove prerađivačke i lokalne industrije.

IV.

Za opšte rukovodstvo poslovima građevinarstva i građevinske industrije iz savezne nadležnosti, kao i za koordinaciju delatnosti organa narodnih republika nadležnih za te poslove, osniva se Savet za građevinarstvo i građevinsku industriju Vlade FNRJ.

Na čelu Saveta za građevinarstvo i građevinsku industriju Vlade FNRJ stoji Pretsednik Saveta koji je Ministar Vlade FNRJ.

Savet za građevinarstvo i građevinsku industriju Vlade FNRJ sačinjavaju, pored Pretsednika Saveta, Pretsednik Komiteta za lokalnu privredu i komunalne poslove Vlade FNRJ i ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove građevinarstva i građevinske industrije.

V.

Za opšte rukovodstvo poslovima trgovine, snabdevanja, državnih nabavki, turizma i ugostiteljstva iz savezne nadležnosti, kao i za koordinaciju delatnosti organa narodnih republika nadležnih za te poslove, osniva se Savet za promet robom Vlade FNRJ.

Na čelu Saveta za promet robom Vlade FNRJ stoji Pretsednik Saveta koji je Ministar Vlade FNRJ.

Savet za promet robom Vlade FNRJ sačinjavaju, pored Pretsednika Saveta, Pretsednik Komiteta za turizam i ugostiteljstvo Vlade FNRJ i ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove trgovine, snabdevanja i državnih nabavki.

VI.

Osniva se Savet za saobraćaj i veze Vlade FNRJ kao njen organ za koordinaciju poslova željezničkog, vazdušnog, rečnog, pomorskog i drumskog saobraćaja.

Na čelu Saveta za saobraćaj Vlade FNRJ stoji Pretsednik Saveta koji je Ministar Vlade FNRJ.

Savet za saobraćaj Vlade FNRJ sačinjavaju, pored Pretsednika Saveta, Ministar željeznica Vlade FNRJ, Ministar pomorstva Vlade FNRJ, Ministar pošta Vlade FNRJ, Ministar saobraćaja Vlade FNRJ i ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove saobraćaja.

VII.

Vlada FNRJ izvršiće ovaj ukaz.

VIII.

Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

Moša Pijade (N R S r b i j a): Na sednici od 7 februara 1950 godine mi smo doneli Ukaz o osnivanju Saveta za energetiku, a ovaj današnji predlog pretstavlja samo nastavak reorganizacije Savezne vlade u smislu govora druga Kidriča.

Prema tome, smatram da ovaj predlog treba prihvatiti sa izvesnim izmenama.

Prvo, naslov ukaza treba prepraviti pa reći u početku koja se ministarstva ukidaju a potom koji se saveti osnivaju. To znači naslov ukaza treba da glasi: »Ukaz o ukidanju Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva šumarstva, Ministarstva lake industrije, Ministarstva građevina, Ministarstva trgovine i snabdevanja i Ministarstva državnih nabavki Vlade FNRJ i o osnivanju Saveta za poljoprivredu i šumarstvo, Saveta za prerađivačku industriju, Saveta za građevinarstvo i građevinsku industriju, Saveta za promet robom i Saveta za saobraćaj i veze Vlade FNRJ«.

Zatim, u tački I, na kraju stava, mesto tačke staviti zapetu i dodati: »pa se ukidaju:«.

Na kraju tačke VI, izostaviti kraj rečenice: »i ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove saobraćaja«. Ovo zato što je nemoguće ovo načelo da i republički ministri budu članovi saveta Savezne vlade sprovedi u resoru saobraćaja.

U tački VII, umesto »Vlada«, staviti »Pretsednik Vlade«.

Sekretar Mile Peruničić: Ja ne bih u tački I ovo dodavao.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Koja se ministarstva ukidaju neka bude točka II.

Moša Pijade: Dobro, onda tačka II da počne ovako: »Ukidaju se sledeća ministarstva Vlade FNRJ:«.

Ostale tačke su u redu.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Da li se prijedlog za reorganizaciju Vlade prima? (Glasovi: Prima). Da li se prihvataju ove izmjene u ukazu koje je dao drug Moša? (Glasovi: Prihvataju).

Prema tome, Ukaz o ukidanju Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva šumarstva, Ministarstva lake industrije, Ministarstva građevina, Ministarstva trgovine i snabdjevanja i Ministarstva državnih nabavki Vlade FNRJ i o osnivanju Savjeta za poljoprivredu i šumarstvo, Savjeta za prerađivačku industriju, Savjeta za građevinarstvo i građevinsku industriju, Savjeta za promet robom i Savjeta za saobraćaj i veze Vlade FNRJ prihvaćen je sa izmjenama koje su ovdje predložene.

Sada da pređemo na donošenje ukaza o razrješenju i imenovanju članova Savezne vlade.

Molim druga Peruničića da pročita prijedlog druga Tita.

Sekretar Mile Peruničić (čita):

PRETSEDNIK VLADE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE
Pov. br. 491/50
11 aprila 1950
Beograd

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE

Beograd

Na osnovu člana 74 tačke 13 Ustava FNRJ predlažem, da Prezidijum Narodne skupštine FNRJ razreši dužnosti

Ministra poljoprivrede Vlade FNRJ ing. Mijalka Todorovića,
Ministra šumarstva Vlade FNRJ dr Vasu Čubrilovića,
Ministra trgovine i snabdjevanja Vlade FNRJ Osmana Karabegovića,
Ministra državnih nabavki Vlade FNRJ Jakova Blaževića,
Ministra građevina Vlade FNRJ Vladu Zečevića,
Ministra lake industrije Vlade FNRJ Josipa Cazi,
Ministra saobraćaja Vlade FNRJ Božidara Maslarića,
Ministra rada Vlade FNRJ Ljubča Arsova

i da postavi

za Ministra Vlade FNRJ — Predsednika Saveta za poljoprivredu i šumarstvo — Ing. Mijalka Todorovića, dosadašnjeg Ministra poljoprivrede Vlade FNRJ,

za Ministra Vlade FNRJ — Predsednika Saveta za promet robom — Osmana Karabegovića, dosadašnjeg Ministra trgovine i snabdjevanja Vlade FNRJ,

za Ministra Vlade FNRJ — Predsednika Saveta za prerađivačku industriju — Ratu Dugonjića, narodnog poslanika, dosadašnjeg Potpredsednika Izvršnog odbora Narodnog odbora grada Beograda,

za Ministra Vlade FNRJ — Predsednika Saveta za građevinarstvo Vlade FNRJ — Ljubča Arsova, dosadašnjeg Ministra rada Vlade FNRJ,

za Ministra Vlade FNRJ — Predsednika saveta za saobraćaj — Božidara Maslarića, dosadašnjeg Ministra saobraćaja Vlade FNRJ,

za Ministra rada Vlade FNRJ — Većeslava Holjevca, pored njegove dosadašnje dužnosti Ministra za novooslobođene krajeve Vlade FNRJ,

za Ministra saobraćaja Vlade FNRJ — Vladu Zečevića, dosadašnjeg Ministra građevina Vlade FNRJ,
za Ministra Vlade FNRJ — Predsednika Komiteta za vodoprivredu Vlade FNRJ — dr Vasu Čubrilovića, dosadašnjeg Ministra šumarstva Vlade FNRJ.
Po zahtevu Prezidijuma Narodnog sabora Narodne Republike Hrvatske predlažem da se

dosadašnji Ministar lake industrije Vlade FNRJ — Josip Cazi i Ministar državnih nabavki Vlade FNRJ — Jakov Blažević, stave tom Prezidijumu na raspoloženje radi preuzimanja funkcija u Vladi Narodne Republike Hrvatske.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Predsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
J. B. Tićo, s. r.

Predsednik **dr Ivan Ribar**: Da li ima kakvih primjedaba? (Nema).

Da li se prima ovaj prijedlog Predsjednika Vlade FNRJ o razrešenju i imenovanju članova Savezne vlade? (Prima).

Molim druga Sekretara da pripremi ukaz o ovim promjenama u Vladi FNRJ. Mi ćemo sačekati.

(Posle odmora)

Predsednik **dr Ivan Ribar**: Molim da se sasluša ukaz.

Sekretar **Mile Peruničić** (čita):

Na osnovu člana 74 tač. 13 Ustava FNRJ, u vezi Ukaza Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ Br. 467 od 11 aprila 1950 godine, a na predlog Predsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdaje

U K A Z

O RAZREŠENJU I POSTAVLJENJU MINISTARA VLADE FNRJ

I.

Razrešavaju se dužnosti:

Ministar poljoprivrede Vlade FNRJ ing. Mijalko Todorović,
Ministar šumarstva Vlade FNRJ dr Vaso Čubrilović,
Ministar trgovine i snabdevanja Vlade FNRJ Osman Karabegović,
Ministar građevina Vlade FNRJ Vlada Zečević,
Ministar saobraćaja Vlade FNRJ Božidar Maslarić,
Ministar rada Vlade FNRJ Ljubčo Arsov.

II.

Postavljaju se:

Za Ministra Vlade FNRJ — Predsednika Saveta za poljoprivredu i šumarstvo ing. Mijalko Todorović, dosadašnji Ministar poljoprivrede Vlade FNRJ,

Za Ministra Vlade FNRJ — Predsednika Saveta za promet robom Osman Karabegović, dosadašnji Ministar trgovine i snabdevanja Vlade FNRJ,

Za Ministra Vlade FNRJ -- Pretsednika Saveta za prerađivačku industriju Rato Dugonjić, narodni poslanik, dosadašnji potpredsednik Izvršnog odbora Narodnog odbora grada Beograda,

Za Ministra Vlade FNRJ — Pretsednika Saveta za građevinarstvo Vlade FNRJ Ljubčo Arsov, dosadašnji Ministar rada Vlade FNRJ,

Za Ministra Vlade FNRJ — Pretsednika Saveta za saobraćaj i veze Božidar Maslarić, dosadašnji Ministar saobraćaja Vlade FNRJ,

Za Ministra rada Vlade FNRJ Većeslav Holjevac, Ministar za novooslobođene krajeve Vlade FNRJ,

Za Ministra saobraćaja Vlade FNRJ Vlada Zečević, dosadašnji Ministar građevina Vlade FNRJ,

Za Ministra Vlade FNRJ — Pretsednika Komiteta za vodoprivredu Vlade FNRJ, dr Vaso Čubrilović, dosadašnji Ministar šumarstva Vlade FNRJ.

III.

Razrešavaju se dosadašnje dužnosti člana Vlade FNRJ i stavljaju na raspoloženje Prezidijumu Sabora NR Hrvatske:

Jakov Blažević, dosadašnji Ministar državnih nabavki Vlade FNRJ, i Josip Cazi, dosadašnji Ministar lake industrije Vlade FNRJ.

IV.

Pretsednik Vlade FNRJ izvršiće ovaj ukaz.

V.

Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

Pretsednik **dr Ivan Ribar**: Molim, drugovi, da li ima primjedaba? (Nema). Ukaz je prihvaćen. (Moša Pijade: Ukaze bi trebalo odmah poslati Nešoviću, jer on sa listom čeka da bi ih uvrstio u sutrašnji broj »Službenog lista FNRJ«).

Molim da se ukazi odmah dostave na objavljivanje.

Ovim je sjednica završena.

(Sednica je zaključena u 12,45 časova)

ДВАНАЕСТА СЕДНИЦА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 25 АПРИЛА 1950 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Филип Лакуш, Јосип Рус, Ђуро Пуцар, Димитар Влахов, Марко Вујачић, Миле Перуничкић, Јосип Броз Тито, др Владимир Бакарић, Душан Бркић, Јосип Видмар, Милован Ђилас, Едвард Кардељ, Петар Стамболић, Влада Зечевић, др Стеван Јаковљевић, Блажо Јовановић, Нинко Петровић, Лазар Колишевски, др Благоје Нешковић, Алекса Томић, Александар Ранковић, др Златан Сремец, Добросав Томашевић, Фране Фрол, Иван Гошњак, Авдо Хумо, Родољуб Чолаковић, Владо Шегрт, Иван Регент

Претседавао

Претседник

Др Иван Рибар

Секретар

Миле Перуничкић

Дневни ред:

- 1) Усвајање извештаја Президијума за Народну скупштину;
- 2) Предлог за попуну Врховног суда ФНРЈ.

Говорници: др Иван Рибар, Моша Пијаде, Фране Фрол, др Владимир Бакарић, Едвард Кардељ.

Почетак у 19 часова

Претседник др Иван Рибар (НР Хрватска): Другови, отварам данашњу сједницу Президијума Народне скупштине ФНРЈ, посљедњу у овом сазиву.

Констатирам, на основу извјештаја друга Перуничкића, секретара Президијума, да имамо довољан број присутних чланова Президијума предвиђених нашим пословником, тако да можемо одмах прећи на рад и рјешавање.

Прије преласка на утврђивање дневног реда, желим да напоменем да Президијум у смислу Устава и закона треба да поднесе извјештај о свом раду у времену од распуштања Народне скупштине ФНРЈ првог сазива до састанка нове Народне скупштине другог сазива која је сада на окупу. Према томе, предлажем да се као прва точка дневног реда стави претрес приједлога извјештај о раду Президијума у периоду од распуштања Народне скупштине првог сазива до данас, тј. до састанка новоизабране Народне скупштине другог сазива.

Као другу точку дневног реда могли бисмо ставити приједлог за попуњу Врховног суда ФНРЈ.

Да ли се прима предложени дневни ред? (Г л а с о в и: Прима). Објављујем да је усвојен слиједећи дневни ред:

1) Претрес приједлога извјештаја Президијума за Народну скупштину ФНРЈ;

2) Претрес приједлога за попуњу Врховног суда ФНРЈ.

По првој точки дневног реда дајем ријеч другу Моши Пијаде који ће прочитати приједлог за извјештај Скупштини.

Моша Пијаде (Н Р Србија): Претседништво Президијума претресало је ово питање и ми смо саставили извештај о нашем раду у смислу члана 76 став 1 Устава, извештај о раду за период за који смо били овом уставном одредбом овлашћени. У свом извештају, ми смо, мање више, хронолошким редом изнели која смо све акта донели вршећи Уставом одређена права. Нека од тих аката треба поднети Скупштини на потврду и одобрење, што ми чинимо самим овим извештајем.

Извештајем смо обухватили рад Президијума и на доношењу обавезних тумачења закона и рад на осталим пословима које смо по Уставу и законима вршили. На крају извештаја изнели смо стање државних органа које бира Народна скупштина на заједничким седницама.

Предлог овог нашег извештаја гласи (ч и т а):

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

— Заједничка седница Савезног већа и Већа народа —

Сагласно члану 76, ст. 1 Устава Федеративне Народне Републике Југославије који прописује да „у случају распуштања Народне скупштине ФНРЈ Президијум врши дужности све до избора новог Президијума Народне скупштине ФНРЈ”. Президијум Народне скупштине ФНРЈ остао је на дужности од дана распуштања Народне скупштине 21 јануара 1950 године до данас.

Народна скупштина својом одлуком о распуштању од 21 јануара 1950 овластила је (тачка 5) Президијум Народне скупштине ФНРЈ да може до

састанка Народне скупштине ФНРЈ „издавати акте које Народна скупштина ФНРЈ врши на основу посебних законских прописа”.

Президијум Народне скупштине ФНРЈ, као орган Скупштине који је њој одговоран за рад, сматра за своју дужност да новоизабраној Народној скупштини поднесе извештај о свом целокупном раду у времену од 21 јануара до 24 априла 1950 године, то јест, од распуштања Народне скупштине првог сазива до првог састанка Народне скупштине другог сазива.

I

Вршећи своја Уставом и законима утврђена редовна права, Президијум Народне скупштине ФНРЈ је донео 16 указа и низ других правних аката.

а)

На основу права која су му предвиђена Законом о избору народних посланика Народне скупштине ФНРЈ (Савезно веће и Веће народа) од 21 јануара 1950 год., Президијум је донео ове указе:

1) Указ о распису избора за народне посланике Савезног већа и Већа народа Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије, од 26 јануара 1950 године.

2) Указ о постављењу Савезне изборне комисије од 30 јануара 1950 год.

3) Указ о постављењу изборних комисија народних република и аутономних јединица за изборе народних посланика Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије од 30 јануара 1950 и указ о измени овог указа од 23 фебруара 1950 год.

4) Указ о подели територије Федеративне Народне Републике Југославије на изборне срезове за избор народних посланика за Савезно веће Народне скупштине ФНРЈ на изборима расписаним за 26 март 1950 године.

б)

На основу уставног овлашћења да може мењати, укидати и спајати поједина савезна министарства и постављати и разрешавати поједине чланове Владе ФНРЈ, Президијум је донео ове указе:

1) Указ о укидању Министарства електропривреде и Министарства рударства и о оснивању Комитета за електропривреду, Комитета за угља, Комитета за неметале Владе ФНРЈ и Генералне дирекције за металургију и Генералне дирекције за нафту, од 7 фебруара 1950 године.

2) Указ о оснивању Савета за енергетику и екстрактивну индустрију Владе ФНРЈ од 7 фебруара 1950 године.

3) Указ о разрешењу Министра рударства и Министра електропривреде и о постављању нових министара Владе ФНРЈ од 7 фебруара 1950 године.

4) Указ о укидању Министарства пољопривреде, Министарства шумарства, Министарства лаке индустрије, Министарства грађевина, Министарства трговине и снабдевања и Министарства државних набавки Владе ФНРЈ и о оснивању Савета за пољопривреду и шумарство, Савета за прерађивачку индустрију, Савета за грађевинарство и грађевинску индустрију, Савета за промет робом и Савета за саобраћај и везе Владе ФНРЈ од 11 априла 1950 године.

5) Указ о разрешењу и постављању министара Владе ФНРЈ од 11 априла 1950 године.

в)

С обзиром да се према чл. 74, тач. 13 и 15 Устава ФНРЈ ови укази подносе на потврду Народној скупштини, Президијум је слободан да предложи Скупштини да ове указе потврди.

Осим тога Президијум је донео и четири указа о ратификацији међународних конвенција и то:

1) Указ о ратификацији Конвенције о привилегијама и имунитетима Уједињених нација одобреној од Генералне скупштине Уједињених нација резолуцијом од 13 фебруара 1946 године, од 7 марта 1950 године.

2) Указ о ратификацији Протокола о обештећењу турске имовине и имовинских интереса у Југославији, од 14 марта 1950 године.

3) Указ о ратификацији Европске конвенције о радиодифузији и Копенхашког плана расподеле фреквенција између радиодифузних станица европске радиодифузне зоне придодатог Европској конвенцији за радиодифузију, Копенхаген, 15 септембра 1948 године, од 14 марта 1950 године.

4) Указ о ратификацији Конвенције за поступање са ратним заробљеницима, Конвенције за побољшање положаја рањеника и болесника сувоzemних војних снага, Конвенције за побољшање положаја рањеника, болесника и бродоломаца поморских оружаних снага и Конвенције за заштиту цивилних лица за време рата, закључених у Женеви 12 августа 1949 уз одговарајуће резерве Владе ФНРЈ, од 26 марта 1950 године.

Најзад, на основу ст. 6 чл. 74 Устава ФНРЈ, Президијум је издао Указ о признању повластица носиоцима Ордена белог орла са мачевима, од 1 априла 1950 год., којим се носиоци овог ордена изједначавају у погледу права с носиоцима Ордена Карађорђевог звезде са мачевима, а сагласно тач. 1 чл. 74 Президијум је донео Указ о сазиву Народне скупштине ФНРЈ, од 6 априла 1950 године.

г)

У овом периоду Президијум је донео три обавезна тумачења, и то:

1) Обавезно тумачење члана 26 Закона о избору народних посланика за Народну скупштину ФНРЈ (Савезно веће и Веће народа) од 7 фебруара 1950 године.

2) Обавезно тумачење члана 17 Закона о државној арбитражи од 14 фебруара 1950 године, и

3) Обавезно тумачење о укидању закона и прописа противних закону о социјалном осигурању радника и службеника и њихових породица од 21 јануара 1950 год., од 27 марта 1950 године.

Президијум је имао прилике само једанпут да искористи овлашћење садржано у тач. 5 Одлуке о растуштању Народне скупштине ФНРЈ и то дајући потврду Влади ФНРЈ да може с Владом Краљевине Шведске закључити зајам у износу од 6 милиона шведских круна под условима садржаним у протоколу југословенско-шведске мешовите комисије од 17 децембра 1949 године. Ово одобрење је дато у вези са чл. 22 ст. 2 савезног Закона о буџету од 26 децембра 1946 године.

Осим наведених аката Президијум је донео још и три указа о унапређењу у чин генерала, 34 указа о одликовању разним орденима и медаљама, као и низ одлука о помиловању. Исто тако у овом периоду Президијум је наставио са давањем правних мишљења и вршењем контроле законитости аката који подлеже његовој контроли.

Даном подношења овог извештаја Президијум предаје јавности и народним посланицима још три књиге стенографских бележака које обухватају рад Народне скупштине на V редовном, VI редовном и V ванредном заседању. Остаје само да се ускоро објаве и стенографске бележке VIII редовног заседања. На тај начин ће рад Народне скупштине ФНРЈ I сазива бити објављен у целини.

II

Према Закону о овлашћењу Претседништва Президијума Народне скупштине ФНРЈ да решава молбе и жалбе упућене Народној скупштини

ФНРЈ, од 26 септембра 1946 године, Президијум је на предлог одбора за молбе и жалбе оба већа Народне скупштине ФНРЈ решавао молбе и жалбе грађана и организација. С обзиром да у ранијим извештајима Народне скупштине ФНРЈ није био обухваћен овај рад, то Президијум сматра за дужност да обавести Народну скупштину и о том раду.

Одбори за молбе и жалбе оба већа Народне скупштине примили су у периоду од 1946 године до данас 2.691 молбу и жалбу (од тога броја је Одбор Савезног већа примио 1.519, а Одбор Већа народа 1.189). Молбе и жалбе су се односиле претежно на тражење материјалне помоћи, а осталим делом на различите захтеве и притужбе, међу којима су се истицале молбе односно жалбе за добијање или повреду права или законских интереса грађана.

После претходног проучавања одбори су, сагласно Закону о овлашћењу Президијума да решава молбе и жалбе, поднели Президијуму Народне скупштине ФНРЈ 404 предлога за повољно решавање одговарајућег броја молби и жалби. Президијум је донео своја решења којим су ове молбе и жалбе решене. Остали део молби и жалби, према њиховој садржини и карактеру, одбори за молбе и жалбе су решавали на три начина: једне су коначно решили у својој компетенцији, друге су упутили на решавање другим државним органима који су по закону били позвани за њихово разматрање, а треће су достављали подносиоцима указујући им законски пут за њихово подношење односно решавање.

Од целокупног броја поднетих молби и жалби није могао бити решен само минимални број од 31 молбе и жалбе услед тога што потребни подаци за њихово законито решење нису могли бити још прибављени.

Ради опште оцене овог питања, потребно је указати да је кретање подношења молби и жалби од 1946 до данас показало оштру линију опадања. Тако, док су оба одбора 1946 године примили 1.156 молби и жалби, овај број 1947 године износио је 922, а у 1948 години већ само 344, да би се у 1949 години свео на 204, а у времену од 1 јануара до 18 априла 1950 године на само 35 молби и жалби. Ова појава је, несумњиво, с једне стране, израз чињенице да је у нашој земљи за последње четири године знатно изграђено савезно и републичко законодавство које је, јасно регулисало низ права која интересују грађане, и образовало низ органа који решавају молбе и жалбе а, с друге стране, ова појава је и последица сталног побољшања рада државних органа у погледу примене закона и обезбеђења законских права грађана.

III

Данашње стање у погледу државних органа које бира Народна скупштина ФНРЈ на заједничким седницама и који се налазе на дужности, осим Владе ФНРЈ, јесте следеће:

Врховни командант оружаних снага ФНРЈ, Маршал Југославије Јосип Броз Тито, изабран од Народне скупштине ФНРЈ на заједничкој седници оба дома од 2 фебруара 1946 године.

Стање у Врховном суду ФНРЈ данас је такво да у њему раде претседник и 6 судија. Претседник Врховног суда Витомир Петровић изабран је на заједничкој седници оба дома 6 децембра 1946 године. Судије Пирузе Петар, Станковић Никола, Деренчин др Маријан, Кршић Милован и Тодоровић Александар изабрани су још од стране Претседништва АВНОЈ-а јуна 1945 године. Судија Гргић др Иван изабран је на заједничкој седници оба дома 28 априла 1948 године. У току рада Народне скупштине првог сазива разрешени су својих дужности потпретседник Врховног суда ФНРЈ Томинић др Теодор, на заједничкој седници оба дома од 29 новембра 1947 године, и судија Петар Раичковић на заједничкој седници од 28 маја 1949 године. Према томе, у Врховном суду ФНРЈ постоји непопуњено место потпретседника и једног члана.

Народна скупштина ФНРЈ на заједничкој седници оба дома од 4 фебруара 1946 године изабрала је за Јавног тужиоца ФНРЈ Хрнчевић др Јосипа, на седници од 6 децембра исте године изабрала је за заменика Јавног тужиоца Маловића Јосифа, а на заједничкој седници од 28 маја 1949 године другог заменика Јавног тужиоца Виводу Марјана.

Подносећи овај свој извештај, Президијум Народне скупштине ФНРЈ има част да стави свој мандат на расположење Народној скупштини ФНРЈ која треба, сагласно чл. 76 Устава ФНРЈ и Пословнику за заједничке седнице оба већа, да изабере нови Президијум Народне скупштине ФНРЈ на својој заједничкој седници.

Претседник Др Иван Рибар: Чули сте приједлог извјештаја Президијума Народној скупштини ФНРЈ другог сазива. Жели ли ко ријеч? (Нико се не јавља. — Г л а с о в и: Прима се!).

Пошто се нико не јавља за ријеч, а и ја лично сматрам да је у извјештају обухваћен цјелокупан рад Президијума, питам још једанпут да ли се прима поднесени извјештај? (Г л а с о в и: Прима!).

Објављујем да је извјештај Президијума о раду од распуштања Скупштине првог сазива до састанка Народне скупштине ФНРЈ другог сазива једногласно прихваћен.

Прелазимо на другу точку дневног реда, на поуну Врховног суда ФНРЈ. Има ријеч министар правосуђа друг Фране Фрол.

Министар правосуђа Фране Фрол (Н Р Х р в а т с к а): Од извјесног времена у Врховном суду ФНРЈ два су мјеста непопуњена и то мјесто потпретседника Врховног суда ФНРЈ и једног судије. Ми смо, као што је саопћено, поднијели приједлог за ова именована, али, пошто се предвиђа да је потребно ријешити још нека персонална питања у циљу ажурирања рада у Врховном суду ФНРЈ, предлажем да се ово питање одгоди у ком случају бих ја повукао приједлог Владе који смо вам поднијели.

Др Владимир Бакарић (Н Р Х р в а т с к а): На овим сједницама новоизабране Скупштине треба, мислим, ријешити само питања њеног конституирања и остале најнужније послове па зато и ја сматрам да ово питање треба одгодити.

Моша Пијаде: И ја сматрам да на овом првом редовном заседању Народне скупштине ФНРЈ другог сазива треба обавити само послове који су неопходни утолико пре што ово питање није толико хитно, поготову што питање именована у Врховном суду ФНРЈ треба да буде детаљније испитано.

Едвард Кардељ (Н Р С л о в е н и ј а): Ја мислим да је умесно питање које је поставио друг Фрол и ову тачку треба за сада скинути с дневног реда.

Претседник др Иван Рибар: Пошто постоји конкретан приједлог да се друга точка дневног реда не узима у разматра-

ње, питам чланове Президијума да ли прихватају приједлог да се друга точка дневног реда скине? (Ј е д н о г л а с н о: Прима се!).

Констатирам да је друга точка скинута с дневног реда и да смо на овај начин исцрпили дневни ред данашње сједнице. Према томе, закључујем данашњу сједницу.

(Седница је закључена у 19,30 часова)

PEDESETDRUGA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 24 MAJA 1950 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Josip Rus, Filip Lakuš, Dimitar Vlahov, Marko Vujačić

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Zamenjuje Sekretara

Josip Rus

Dnevni red:

- 1) Predlog o nadležnosti i sastavu Privrednog saveta Vlade FNRJ;
- 2) Predlog o ukidanju Ministarstva za nauku i kulturu Vlade FNRJ i o osnivanju Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ;
- 3) Predlog o ukidanju Komiteta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ i o osnivanju Saveta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ;
- 4) Predlog za donošenje ukaza o sastavu Savezne planske komisije;
- 5) Ratifikacije: 1) Trgovinskog i platnog sporazuma između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Paragvaj, zaključenog 17 januara 1950 godine u Asuncionu; 2) Trgovinskog sporazuma između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Istočne Republike Urugvaja, zaključenog 4 januara 1950 godine u Montevideu; i 3) Trgovinske Konvencije između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Sjedinjenih Država Meksika, zaključene 17 marta 1950 godine u Meksiku.
- 6) Predlog za ratifikaciju Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida.

Govornici: dr Ivan Ribar, Josip Rus,

Početak u 12,30 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Drugovi za današnju sjednicu, koju držimo bez drugova Moše i Peruničića, predlažem, prema prispjelim prijedlozima za rješavanje, slijedeće:

1) Prijedlog o nadležnosti i sastavu Privrednog savjeta Vlade FNRJ;

2) Prijedlog o ukidanju Ministarstva za nauku i kulturu Vlade FNRJ i o osnivanju Savjeta za nauku i kulturu Vlade FNRJ;

3) Prijedlog o ukidanju Komiteta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ i o osnivanju Savjeta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ;

4) Prijedlog za donošenje ukaza o sastavu Savezne planske komisije;

5) Ratifikacije: 1) Trgovinskog i platnog sporazuma između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Paragvaj, zaključenog 17 januara 1950 godine u Asuncionu; 2) Trgovinskog sporazuma između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Istočne Republike Urugvaja, zaključenog 4 januara 1950 godine u Montevideu; i 3) Trgovinske Konvencije između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Sjedinjenih Država Meksika, zaključene 17 marta 1950 godine u Meksiku.

6) Prijedlog za ratifikaciju Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida.

Prima li se dnevni red? (Prima).

Molim da druga Sekretara zamjenjuje i ovog puta drug Rus.

Molim da pređemo na rješavanje.

Zamenik Sekretara Josip Rus (NR Slovenija):
Mi smo danas primili nekoliko predloga Vlade za donošenje ukaza.

Ja ću pročitati prvi predlog za određivanje nadležnosti i o sastavu Privrednog saveta Vlade FNRJ. On glasi (čita):

PRETSEDNIK VLADE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE

24.V.1950

Beograd

IV. Br. 2811/50

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Predlažem da Prezidijum Narodne skupštine FNRJ donese, na osnovu tačke 6 člana 74 Ustava FNRJ Ukaz o nadležnosti i sastavu Privrednog saveta Vlade FNRJ.

Nadležnost Privrednog saveta Vlade FNRJ bila bi da koordinira rad svih privrednih nadležstava i ustanova, a Privredni savet Vlade FNRJ sačinjavali bi, pored Pretsednika Privrednog saveta Vlade FNRJ, Pretsednik Savezne planske komisije, Pretsednik Saveta za energetiku i ekstraktivnu industriju Vlade FNRJ, Pretsednik Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ, Pretsednik Saveta za saobraćaj i veze Vlade FNRJ, Pretsednik Saveta za

prerađivačku industriju Vlade FNRJ, Predsednik Saveta za građevinarstvo i građevinsku industriju Vlade FNRJ, Predsednik Saveta za promet robom Vlade FNRJ, Ministar finansija Vlade FNRJ, Ministar teške industrije Vlade FNRJ, Ministar spoljne trgovine Vlade FNRJ, Ministar rada Vlade FNRJ i zamenik Ministra narodne odbrane Vlade FNRJ.

Prošireni plenum Privrednog saveta Vlade FNRJ sačinjavali bi, pored navedenih članova, još i ostali članovi Vlade FNRJ nadležni za rukovođenje pojedinim privrednim granama.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Predsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Taj ukaz o nadležnosti glasio bi (č i t a):

U K A Z

O NADLEŽNOSTI I SASTAVU PRIVREDNOG SAVETA VLADE FNRJ

I.

Privredni savet Vlade FNRJ, kao organ Vlade FNRJ koji koordinira rad svih privrednih nadležstava i ustanova, sačinjavaju pored Predsednika Privrednog saveta Vlade FNRJ: Predsednik Savezne planske komisije, Predsednik Saveta za energetiku i ekstraktivnu industriju Vlade FNRJ, Predsednik Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ, Predsednik Saveta za saobraćaj i veze Vlade FNRJ, Predsednik Saveta za prerađivačku industriju Vlade FNRJ, Predsednik Saveta za građevinarstvo i građevinsku industriju Vlade FNRJ, Predsednik Saveta za promet robom Vlade FNRJ, Ministar finansija Vlade FNRJ, Ministar teške industrije Vlade FNRJ, Ministar spoljne trgovine Vlade FNRJ, Ministar rada Vlade FNRJ i pomoćnik Ministra narodne odbrane Vlade FNRJ.

II.

Prošireni plenum Privrednog saveta Vlade FNRJ sačinjavaju pored članova navedenih u prednjoj tački, još i ostali članovi Vlade FNRJ nadležni za rukovođenje pojedinim privrednim granama.

III.

Propise o organizaciji i radu Privrednog saveta Vlade FNRJ doneće Vlada FNRJ.

IV.

Ovaj Ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

Predsednik dr Ivan Ribar: Čuli ste i prijedlog za ukaz. Ima li ko kakvu primjedbu? (Nema). Prima li se Ukaz o nadležnosti i sastavu Privrednog savjeta Vlade FNRJ? (Prima). Ukaz je prihvaćen.

Molim da se pročita dalji prijedlog, tj. da pređemo na drugu tačku.

Zamenik Sekretara Josip Rus (č i t a):

PRETSEDNIK VLADE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE

24 maja 1950 god.
Beograd
IV. Br. 2812/50

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Predlažem da Prezidijum Narodne skupštine FNRJ donese, na osnovu tačke 6 i 15 člana 74 Ustava FNRJ, Ukaz koji će

1. ukinuti Ministarstvo za nauku i kulturu FNRJ i
2. osnovati Savet za nauku i kulturu Vlade FNRJ sa zadatkom da vrši opšte rukovodstvo poslovima prosvete, nauke i kulture iz savezne nadležnosti kao i da koordinira delatnost organa narodnih republika nadležnih za te poslove.

Savet bi sačinjavali, pored Pretsednika Saveta koji je Ministar Vlade FNRJ, Pretsednik Komiteta za kinematografiju Vlade FNRJ i ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove prosvete, nauke i kulture.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Pretsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Na osnovu ovog predloga spremljen je sa profesorom drugom Đorđevićem ovaj ukaz (čita):

Na osnovu čl. 74 tač. 6 i 15 Ustava FNRJ a na predlog Pretsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdaje

U K A Z

O UKIDANJU MINISTARSTVA ZA NAUKU I KULTURU VLADE FNRJ
I O OSNIVANJU SAVETA ZA NAUKU I KULTURU VLADE FNRJ

I.

Ukida se Ministarstvo za nauku i kulturu Vlade FNRJ.

II.

Za opšte rukovodstvo poslovima prosvete, nauke i kulture iz savezne nadležnosti kao i za koordinaciju delatnosti organa narodnih republika nadležnih za te poslove, osniva se Savet za nauku i kulturu Vlade FNRJ.

Na čelu Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ stoji Pretsednik Saveta koji je Ministar Vlade FNRJ.

Savet za nauku i kulturu Vlade FNRJ sačinjavaju pored Pretsednika Saveta, Pretsednik Komiteta za kinematografiju Vlade FNRJ i ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove prosvete, nauke i kulture.

P r e t s e d n i k dr Ivan Ribar: Ima li kakve primjedbe? (Nema).
Da li se prima? (Prima). Ukaz je prihvaćen.

Molim da se pređe na donošenje ukaza o Savjetu za zakonodavstvo.

Zamenik Sekretara Josip Rus (čita):

PRETSEDNIK VLADE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE

24 maja 1950 god.
Beograd
IV. Br. 2813/50

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Predlažem da Prezidijum Narodne skupštine FNRJ donese, na osnovu tačke 6 i tačke 15 člana 74 Ustava FNRJ, Ukaz kojim će

1. ukinuti Komitet za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ i

2. osnovati Savet za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ sa zadatkom da vodi sve poslove iz nadležnosti dosadašnjeg Komiteta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ.

Savet bi sačinjavali, pored Pretsednika Saveta koji je Ministar Vlade FNRJ, ministri Vlade FNRJ koje odredi Vlada FNRJ.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Pretsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Uz ovaj predlog primili smo i predlog ukaza koji glasi (č i t a):

Na osnovu čl. 74 tač. 6 i 15 Ustava FNRJ a na predlog Pretsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdaje

U K A Z

O UKIDANJU KOMITETA ZA ZAKONODAVSTVO I IZGRADNJU NARODNE VLASTI VLADE FNRJ I O OSNIVANJU SAVETA ZA ZAKONODAVSTVO I IZGRADNJU NARODNE VLASTI VLADE FNRJ

I.

Ukida se Komitet za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ.

II.

Za vođenje svih poslova iz nadležnosti dosadašnjeg Komiteta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ osniva se Savet za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ.

Na čelu Saveta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ stoji Pretsednik Saveta koji je Ministar Vlade FNRJ.

Savet za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ sačinjavaju, pored Pretsednika Saveta, ministri Vlade FNRJ koje odredi Vlada FNRJ.

III.

Propise o organizaciji i radu Saveta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ doneće Vlada FNRJ.

Pretsednik **dr Ivan Ribar**: Da li se prihvaća prijedlog da se ukine Komitet za zakonodavstvo a da se osnuje Savjet za zakonodavstvo? (Prima). Prema tome, i ovaj treći ukaz je usvojen.

Sada je na redu ukaz o sastavu Savezne planske komisije.
Zamenik Sekretara **Josip Rus** (čita):

PRETSEDNIK VLADE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE

24 maja 1950 god.
Beograd
IV. Br. 2814/50

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Predlažem da Prezidijum Narodne skupštine FNRJ donese, na osnovu tačke 6 člana 74 Ustava FNRJ. Ukaz o sastavu Savezne planske komisije.

Saveznu plansku komisiju sačinjavali bi, pored Pretsednika koji je Ministar Vlade FNRJ, i članovi — predsednici planskih komisija narodnih republika i drugi članovi koje imenuje Vlada FNRJ.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Pretsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Marsal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Ukaz, na osnovu ovog predloga, glasi (čita):

Na osnovu čl. 74 tač. 6 Ustava FNRJ a na predlog Pretsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdaje

U K A Z

O SASTAVU SAVEZNE PLANSKE KOMISIJE

I.

Saveznu plansku komisiju sačinjavaju Pretsednik Savezne planske komisije koji je Ministar Vlade FNRJ i članovi Savezne planske komisije — predsednici planskih komisija narodnih republika i drugi članovi koje imenuje Vlada FNRJ.

II.

Propise o organizaciji i radu Savezne planske komisije doneće Vlada FNRJ.

III.

Ovaj Ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

Pretsednik **dr Ivan Ribar**: Da li se prihvaća ovaj Ukaz o sastavu Savezne planske komisije? (Prihvata).

Prelazimo na ratifikacije.

Zamenik Sekretara **Josip Rus**: Prezidijum je primio od Ministarstva inostranih poslova tri trgovinska sporazuma na ratifikaciju, i to:

1) Trgovinski i platni sporazum između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Paragvaj, zaključen 17 januara 1950 godine u Asuncionu;

2) Trgovinski sporazum između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Istočne Republike Urugvaj, zaključen 4 januara 1950 godine u Montevideu;

3) Trgovinsku Konvenciju između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Sjedinjenih Država Meksika, zaključen 17 marta 1950 godine u Meksiku.

Drug profesor Đorđević je sve ovo pregledao; sa Ministarstvom inostranih poslova su raspravljene neke stvari tako da Prezidijum danas može da izda ukaze o ratifikaciji ovih sporazuma.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Da li treba čitati tekstove? (Dimitar Vlahov: Ne treba).

Da li je Predsedništvo saglasno da ratifikujemo predložene međunarodne trgovinske i platne sporazume? (Saglasno). Predsedništvo je prihvatilo prijedlog za ratifikaciju predloženih sporazuma.

Molim da se ukazi sprema za potpis.

Sada prelazimo na poslednju tačku.

Zamenik Sekretara Josip Rus: Od Ministarstva inostranih poslova primili smo predlog pod br. 44608/8 od 13 maja 1950 godine kojim se Konvencija o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida dostavlja na ratifikaciju.

Ovaj je predlog ovde kod nas razmotren. Ministarstvo inostranih poslova predlaže da se ova konvencija, zbog njenog političkog značaja, a u smislu čl. 20 Poslovnika Narodne skupštine FNRJ za zajedničke sednice Saveznog veća i Veća naroda dostavi Narodnoj skupštini, Odboru za inostrane poslove, na mišljenje, pretres i ratifikaciju.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Da li se prima ovaj prijedlog? (Prima).

Predsedništvo je odlučilo da se Konvencija o spriječavanju i kažnjavanju zločina genocida dostavi na pretres i ratifikaciju Narodnoj skupštini, preko Odbora za inostrane poslove.

Ovim je dnevni red iscrpen.

Sjednica je završena.

(Sednica je završena u 13 časova).

ПЕДЕСЕТШЕСТА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРА-
ТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 7 ЈУНА 1950 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Јосип Рус, Филип Лакуш, Марко Вујачић.

Претседавао

Претседник

Др Иван Рибар

Замењује Секретара

Потпретседник

Марко Вујачић

Дневни ред:

Решавање о покретању „Службеног весника Президијума Народне скупштине ФНРЈ“.

Говорници: др Иван Рибар, Моша Пијаде, Марко Вујачић.

Почетак у 11,00 часова

Претседник др **Иван Рибар** (Н Р Х р в а т с к а): За овај други дио данашње сједнице имадемо на рјешавању питање покретања нашег листа: Службени вјесник Президијума Народне скупштине ФНРЈ“.

Пошто је друг Педуничкић отсутан, молим да записник данашње сједнице води потпретседник Вујачић.

Имаде ријеч друг Моша.

Моша Пијаде (Н Р С р б и ј а): Ви знате да смо ми веома критични у рото-папиру и да „Службени лист“, због свог обима и тиража, троши приличне количине папира. Њему је контингентом смањена овогодишња квота рото-папира па се поставило питање шта треба урадити да се обезбеди излажење савезних прописа до

краја године и да се испита могућност што би од онога што се досад објављивало у „Службеном листу“ требало одвојити у један посебан службени орган који би се штампао у мањем тиражу и на флах-папиру. Ја сам о овоме питању говорио и са Комитетом за законодавство, са другом Гершковећем, пошто је тај проблем потекао од директора „Службеног листа ФНРЈ“ коме је административни руководиоца Комитет за законодавство. Директор „Службеног листа ФНРЈ“ друг Нешовић, као што рекох, у циљу штедње рото-папира предложио је да се покрене посебан лист Президијума Народне скупштине ФНРЈ у коме би се објављивали наши укази о ратификацијама међународних споразума, конвенција и других уговора, затим нотификације о ратификацији међународних уговора од стране других држава, записници седница домова Народне скупштине ФНРЈ, укази о одликовањима и помиловањима и остало што би нашим одлукама било изричито наређено. Директор „Службеног листа ФНРЈ“ предлаже да се овај наш лист зове „Службени весник Президијума Народне скупштине ФНРЈ“. Мада овај назив није баш најприкладнији, али бољи избор нисмо имали, јер он треба још на први поглед да се разликује од „Службеног листа ФНРЈ“, од „Службеног гласника НР Србије“, да се наши људи не би доводили у забуну где је који од наших аката објављен. Мада ово није најсрећнији назив, ми га, чини ми се, морамо прихватити. Лист би излазио у издању државног Новинско-издавачког предузећа „Службени лист ФНРЈ“ а под надзором Президијума Народне скупштине ФНРЈ. Лист ће као одговорни уредник потписивати директор „Службеног листа ФНРЈ“ Слободан Нешовић, а излазиће сваког 1 и 15 у месецу, и по потреби. Финасирање листа прима на себе „Службени лист ФНРЈ“. Друг Нешовић је предложио да „Весник“ излази само у једном издању, и то у латиници екавштином.

Предлажем да Президијум донесе одлуку о покретању „Службеног весника Президијума Народне скупштине ФНРЈ“ и да се о томе обавести „Службени лист ФНРЈ“ који би га одмах покренуо.

Претседник др Иван Рибар: Ја сам потпуно сагласан са овим приједлогом. Мислим да ћемо доста папира уштедити, јер су одликовања, помиловања, међународни уговори, записници скупштински и сједнице заузимали доста мјеста у „Службеном листу ФНРЈ“.

Марко Вујачић (НР Црна Гора): Само ову нашу одлуку треба одмах и објавити и у дневној штампи да би људи знали о овоме и да не би лутали у тражењу наших указа и одлука.

Претседник др Иван Рибар: Ако сте сугласни ја бих предложио да у записник уђе слиједећа наша одлука:

Претседништво Президијума Народне скупштине ФНРЈ донијело је одлуку да се покрене „Службени вјесник Президијума Народне скупштине ФНРЈ“ као званични орган Президијума у коме ће се објављивати: укази Президијума о ратификацији међународних уговора и конвенција, укази о одликовањима и помиловањима, записници сједница домова Народне скупштине и све остало што буде одређено.

„Службени вјесник Президијума Народне скупштине ФНРЈ“ излазиће у издању Новинско-издавачког предузећа „Службени лист ФНРЈ“ а под надзором Президијума Народне скупштине ФНРЈ. Лист ће излазити сваког 1 и 15 у месецу и по потреби, у латиници екавштином а потписиваће га директор „Службеног листа ФНРЈ“.

Прима ли се ова одлука? (Прима).

Према томе, Претседништво је донијело одлуку о покретању „Службеног вјесника Президијума Народне скупштине ФНРЈ“.

Пошто је дневни ред исцрпен, закључујем ову сједницу.

(Сједница је закључена у 11,30 часова).

ПЕДЕСЕТОСМА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРА-
ТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 12 ЈУНА 1950 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Јосип Рус, Филип Лакуш, Марко Вујачић

Претседавао
Претседник
Др Иван Рибар

Замењује Секретара
Потпретседник
Марко Вујачић

Дневни ред:

1) Решавање по предлозима Претседника Владе ФНРЈ IV Бр. 2930/50 од 29 маја 1950 године и Бр. 745 од 10 јуна 1950 године.

2) Решавање о сазивању I ванредног заседања другог сазива Народне скупштине ФНРЈ.

Говорници: др Иван Рибар. Моша Пијаде.

Почетак у 11 часова

Претседник др Иван Рибар (НР Хрватска): Отваравам педесетосму сједницу Претсједништва Президијума.

Извјештавам да је друг Перуничкић болестан, па бих молио друга Марка Вујачића да замијени Секретара и да води записник.

Ми за данашњу сједницу имадемо да рјешавамо о два питања, имадемо да рјешавамо о приједлозима Владе за реорганизацију извјесних ресора, и, друго, да одлучимо када ћемо сазвати Скупштину у ванредно засједање, јер је Савезна влада припремила неколико закона па би их требало што прије изнијети пред Скупштину.

Према томе, за данашњу сједницу предлажем слиједећи дневни ред:

1) Рјешавање по приједлозима Претсједника Владе ФНРЈ IV Бр. 2930/50 од 29 маја 1950 године и Бр. 745 од 10 јуна 1950 године.

2) Одређивање I ванредног засједања другог сазива Народне скупштине ФНРЈ.

Дајем ријеч другу Пијаде који ће реферисати о првој точки дневног реда.

Моша Пијаде (НР Србија): Влада нам је доставила 30 маја један акт којим је предложено да се укину Комитет за електропривреду, Комитет за угаљ, Комитет за неметале Владе ФНРЈ пошто послове ових органа треба пренети на републике у којима су формирано савети за енергетику и екстрактивну индустрију. Поред тога, предлажу се и неке измене у надлежности органа Владе, и оснивање Генералне дирекције за црну металургију. То је предлог од 29 маја. Међутим, кад је требало да се састанемо и да о њему решавамо, обавештени смо да ће Влада поднети још један, уствари нешто проширен предлог у вези са овим. Ради се о даљој реорганизацији Владе и да због тога треба сачекати и тај нови предлог Владе. Ми смо тај нови предлог јутрос добили, тако да сада можемо о њима истовремено расправљати и одлучивати. Овим новим, данашњим предлогом делимично се повлачи предлог од 29 маја, уколико се тиче тачке II писма од 29 маја, тј. уколико се односи на оснивање Генералне дирекције за црну металургију и, наравно, уколико се односи на именована у Влади ФНРЈ.

Да бисмо имали тачан предлог шта Влада овим актима предлаже, ја ћу прво прочитати предлог од 29 маја, који гласи (ч и т а):

ПРЕТСЕДНИК ВЛАДЕ

Федеративне Народне Републике Југославије

29 маја 1950

Београд

IV Бр. 2930/50

ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

I. Пошто су од оснивања Комитета за електропривреду, Комитета за угаљ и Комитета за неметале Владе ФНРЈ народне републике основале своје савете за енергетику и екстрактивну индустрију који су у стању да преузму руковођење пословима и у области наведених комитета, то је Влада ФНРЈ дошла до закључка да су ти комитети непотребни.

Стога предлажем Президијуму Народне скупштине ФНРЈ да на основу тач. 6 и тач. 15 чл. 74 Устава ФНРЈ донесе указ којим ће

а) укинути следеће комитете Владе ФНРЈ:

Комитет за електропривреду

Комитет за угаљ

Комитет за неметале Владе ФНРЈ

б) оперативно руковођење пословима у области електропривреде, пословима у области производње и прераде угља и пословима у области производње и прераде неметала пренети у надлежност народних република.

II. Исто тако Влада ФНРЈ закључила је да би ради бољег руковођења пословима црне металургије ове требало издвојити из надлежности Министарства тешке индустрије Владе ФНРЈ и ставити их у надлежност посебног органа Владе ФНРЈ — Генералне дирекције за црну металургију, који би био везан за Савет за енергетику и екстрактивну индустрију Владе ФНРЈ.

На основу тога предлажем Президијуму Народне скупштине ФНРЈ да на основу тач. 6 и тач. 15 члана 74 Устава ФНРЈ донесе указ којим ће

а) послове црне металургије издвојити из надлежности Министарства тешке индустрије Владе ФНРЈ и

б) основати Генералну дирекцију за црну металургију Владе ФНРЈ са задатком да руководи пословима црне металургије. На челу Генералне дирекције црне металургије Владе ФНРЈ стајао би Генерални директор који је Министар Владе ФНРЈ и члан Савета за енергетику и екстрактивну индустрију Владе ФНРЈ.

III. У вези са напред предложеним настала је потреба да се разреши дужности досадашњи претседници комитета чије је укидање предложено и постави Генерални директор Генералне дирекције црне металургије Владе ФНРЈ.

Стога предлажем Президијуму Народне скупштине ФНРЈ да на основу тач. 13 члана 74 Устава ФНРЈ донесе указ којим ће

а) разрешити дужности Претседника Комитета за електропривреду Владе ФНРЈ инж. Николу Петровића и поставити га за Министра Владе ФНРЈ — Генералног директора црне металургије;

б) разрешити досадашње дужности члана Владе ФНРЈ:

Антуна Бибера, досадашњег Претседника Комитета за угаљ ФНРЈ и ставити га на расположење Президијуму Сабора Народне Републике Хрватске и

Страшила Гилова, досадашњег Претседника Комитета за неметале Владе ФНРЈ и ставити га на расположење Президијуму Народног собрања Народне Републике Македоније.

У прилогу достављам нацрте предложених указа.

Смрт фашизму — Слобода народу!

Претседник Владе ФНРЈ
Министар народне одбране
Маршал Југославије,
Јосип Броз Тито, с. р.

Данашњим актом Влада повлачи предлог под II из прочитаног писма, предлаже доношење указа о оснивању Савета за машиноградњу Владе ФНРЈ и садржи нови предлог за именовања у Влади ФНРЈ. По ранијем предлогу друга Гилова требало је ставити на располагање Собрању НР Македоније а по данашњем

он остаје и даље у Савезној влади. Овај нови предлог гласи (чита):

ПРЕТСЕДНИК ВЛАДЕ

Федеративне Народне Републике Југославије

Пов. бр. 745

10. VI. 1950

Београд

ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Предлажем Президијуму Народне скупштине ФНРЈ, да на основу тач. 6, тач. 13 и тач. 15 члана 74 Устава ФНРЈ донесе указе, и то:

1. Указ којим ће се укинути Министарство тешке индустрије Владе ФНРЈ и основати:

а) Савет за машиноградњу Владе ФНРЈ са задатком да врши опште руковођење пословима машиноградње и црне металургије из савезне надлежности и координирање делатности органа народних република надлежних за ове послове.

На челу Савета за машиноградњу Владе ФНРЈ стајао би Претседник Савета, који је Министар Владе ФНРЈ.

Савет за машиноградњу Владе ФНРЈ сачињавали би, поред Претседника Савета, Министар Владе ФНРЈ — Генерални директор за машиноградњу Министар Владе ФНРЈ — Генерални директор за црну металургију, министри влада народних република надлежни за послове машиноградње и претставници Министарства народне одбране;

б) Генералну дирекцију за машиноградњу Владе ФНРЈ као њен орган за руковођење предузећима машиноградње из савезне надлежности.

На челу Генералне дирекције за машиноградњу Владе ФНРЈ стајао би Генерални директор који је Министар Владе ФНРЈ.

ц) Генералну дирекцију за црну металургију Владе ФНРЈ као њен орган за руковођење предузећима црне металургије из савезне надлежности.

На челу Генералне дирекције за црну металургију Владе ФНРЈ стајао би Генерални директор који је Министар Владе ФНРЈ.

2. Указ о разрешењу и постављању министара Владе ФНРЈ којим ће а) разрешити дужности:

Министра тешке индустрије Владе ФНРЈ Франца Лескошека

Претседника Комитета за електропривреду Владе ФНРЈ инж. Николу Петровића

Претседника Комитета за неметале Владе ФНРЈ Страхила Гигова;
б) поставити:

за министра Владе ФНРЈ — Претседника Савета за машиноградњу Владе ФНРЈ Франца Лескошека

за Министра Владе ФНРЈ — Генералног директора за машиноградњу инж. Николу Петровића

за Министра Владе ФНРЈ — Генералног директора за црну металургију Страхила Гигова;

ц) разрешити досадашње дужности Министра Владе ФНРЈ Антуна Вибера, досадашњег Претседника Комитета за угаљ Владе ФНРЈ и ставити га на расположење Президијуму Сабора НР Хрватске.

У исто време повлачим свој предлог од 29 маја тек. год. бр. 2930 уколико се односи на доношење указа о оснивању Генералне дирекције за

црну металургију Владе ФНРЈ и на доношење Указа о разрешењу и постављању министара Владе ФНРЈ.

Смрт фашизму — Слобода народу!

Претседник Владе ФНРЈ
Министар народне одбране
Маршал Југославије.
Јосип Броз Тито, с. р.

Ја сам ове предлоге до малопре разматрао и, после консултовања са проф. Ђорђевићем, спремио сам предлоге указа.

По нашем мишљењу, требало би да, на основу оба предлога Владе, оног од 29 маја и од 10 јуна издамо три указа, и то:

прво, Указ о укидању Министарства тешке индустрије Владе ФНРЈ и о оснивању Савета за машиноградњу Владе ФНРЈ, Генералне дирекције за машиноградњу и Генералне дирекције за црну металургију Владе ФНРЈ;

друго, Указ о укидању Комитета за електропривреду, Комитета за угаљ и Комитета за неметале Владе ФНРЈ;

треће, Указ о разрешењу и постављењу министара Владе ФНРЈ.

Овим се, као што сте видели, наставља реорганизација Владе с обзиром на потребе бољег, свеобухватнијег руковођења појединих грана наше привреде и бољег координирања послова између савезних ресора и истих или сродних ресора републичких влада. Потреба да се нашој машиноградњи и црној металургији омогући још јачи и бржи развој, нарочито повећање капацитета ових кључних грана наше индустрије и да би се што више убрзао рад на довршавању објеката машиноградње и црне металургије, да би се њихови капацитети што пре пустили у погон, чему смо ми и досад посвећивали особиту бригу, овом питању морамо дати изузетан приоритет.

Према томе, предлажем да се предлози Владе прихвате и да Претседништво донесе ова три указа.

Први указ гласи (ч и т а):

На основу тач. 6 и тач. 15 члана 74 Устава ФНРЈ, а на предлог Претседника Владе ФНРЈ, Президијум Народне скупштине ФНРЈ доноси

У К А З

О УКИДАЊУ МИНИСТАРСТВА ТЕШКЕ ИНДУСТРИЈЕ ВЛАДЕ ФНРЈ И О ОСНИВАЊУ САВЕТА ЗА МАШИНОГРАДЊУ ВЛАДЕ ФНРЈ, ГЕНЕРАЛНЕ ДИРЕКЦИЈЕ ЗА МАШИНОГРАДЊУ И ГЕНЕРАЛНЕ ДИРЕКЦИЈЕ ЗА ЦРНУ МЕТАЛУРГИЈУ ВЛАДЕ ФНРЈ

I

Укида се Министарство тешке индустрије Владе ФНРЈ.

II

За вршење општег руковођења пословима машиноградње и црне металургије из савезне надлежности и координирање делатности органа народних република надлежних за ове послове оснива се Савет за машиноградњу Владе ФНРЈ.

На челу Савета за машиноградњу Владе стоји Претседник Савета, који је Министар Владе ФНРЈ. ...

Овде је изостављено једно „ФНРЈ“. Да га упишем.

Претседник др Иван Рибар: Тако је. Додати само „ФНРЈ“ између ријечи „Владе“ и „стоји“.

Моша Пијаде: Сад је у реду. (Н а с т а в љ а ч и т а њ е):

Савет за машиноградњу Владе ФНРЈ сачињавају, поред Претседника Савета, Министар Владе ФНРЈ — Генерални директор за машиноградњу, Министар Владе ФНРЈ — Генерални директор за црну металургију, министри влада народних република надлежни за послове машиноградње и претставници Министарства народне одбране које одреди министар.

III

Оснива се Генерална дирекција за машиноградњу Владе ФНРЈ као њен орган за руковођење предузећима машиноградње из савезне надлежности.

На челу Генералне дирекције за машиноградњу Владе ФНРЈ стоји Генерални директор који је Министар Владе ФНРЈ.

IV

Оснива се Генерална дирекција за црну металургију Владе ФНРЈ као њен орган за руковођење предузећима црне металургије из савезне надлежности.

На челу Генералне дирекције за црну металургију Владе ФНРЈ стоји Генерални директор који је Министар Владе ФНРЈ.

V

Претседник Владе ФНРЈ извршиће овај указ.

VI

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

Други указ гласи (ч и т а):

На основу тачке 6 и тачке 15 члана 74 Устава ФНРЈ, а на предлог Претседника Владе ФНРЈ, Президијум Народне скупштине ФНРЈ издаје

УКАЗ

О УКИДАЊУ КОМИТЕТА ЗА ЕЛЕКТРОПРИВРЕДУ, КОМИТЕТА ЗА УГАЉ И КОМИТЕТА ЗА НЕМЕТАЛЕ ВЛАДЕ ФНРЈ

I

Укидају се комитети Владе ФНРЈ:
Комитет за електропривреду,

Комитет за угаљ,
Комитет за неметале Владе ФНРЈ.

II

Сви послови оперативног руковођења из надлежности ових комитета преносе се у надлежност народних република.

III

Претседник Владе ФНРЈ извршиће овај указ.

IV

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

И на крају трећи указ о разрешењу и постављењу у Влади гласи (ч и т а):

На основу тач. 6 и тач. 13 члана 74 Устава ФНРЈ, а на предлог Претседника Владе ФНРЈ, Президијум Народне скупштине ФНРЈ доноси

УКАЗ

О РАЗРЕШЕЊУ И ПОСТАВЉЕЊУ МИНИСТАРА ВЛАДЕ ФНРЈ

I

Разрешавају се дужности:

Министар тешке индустрије Владе ФНРЈ Франц Лескошек.

Претседник Комитета за електропривреду Владе ФНРЈ инж. Никола Петровић.

Претседник Комитета за неметале Владе ФНРЈ Страхил Гигов.

II

Постављају се:

за Министра Владе ФНРЈ — Претседника Савета за машиноградњу Владе ФНРЈ Франц Лескошек.

за Министра Владе ФНРЈ — Генералног директора за машиноградњу инж. Никола Петровић

за Министра Владе ФНРЈ — Генералног директора за црну металургију Страхил Гигов.

III

Разрешава се досадашње дужности члана Владе ФНРЈ Антун Бибер, досадашњи Претседник Комитета за угаљ Владе ФНРЈ и ставља се на расположење Президијуму Сабора НР Хрватске.

IV

Претседник Владе ФНРЈ извршиће овај указ.

V

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије.“

Претседник др Иван Рибар: Да ли ко има какву примједу? (Нема). Да ли се примају ови укази? (Примају).

Према томе, Претседништво ће издати ове указе.

Моша Пијаде: Молим да се сва сва три указа, пошто их потпише друг Рибар, пошаљу другу Перуничичу да их он потпише, да не бисмо потписивали ми.

Претседник др Иван Рибар. Добро је.

Прелазимо на другу точку. Имаде ријеч друг Моша.

Моша Пијаде: Влада припрема неколико врло значајних закона. Не знам да ли ће сви стићи за ово заседање. Међу овим законима два су веома важна за даљу изградњу наше социјалистичке демократије и уопште социјалистичких односа. Ради се о закону којим треба да се уведе радничко управљање у привредним предузећима. Тим законом треба да учинимо снажан корак напред у развоју социјализма код нас. Тим ћемо законом створити нову страницу у историји социјалистичког покрета у свету, јер ће наша Скупштина први пут у свету донети акт којим ће се парола „фабрике радницима“ спровести у дело. Ја мислим да ће по свом политичком значају то бити један од најзначајнијих закона који је изнесен пред нашу Скупштину.

Други закон је закон о опозиву народних посланика; њиме се спроводи у живот начело става 2, члана 7 Устава ФНРЈ и употпуњује Закон о избору народних посланика Народне скупштине ФНРЈ од 21 јануара. Управо ова два закона чиниће целину, јер се првим регулише избор а другим остваривање права опозива и прописује сам поступак за опозив.

Најзад, ми смо разговарали и о начину саглашавања закона са променама у државној управи које је својим указима Президијум досад спровео и које ће настати после усвајања закона о предаји предузећа на управу радним колективима. Но о том питању се још нисмо дефинитивно споразумели како да га изведемо.

На основу мишљења Владе предлажем да се Народна скупштина сазове у Прво ванредно заседање за 26 јуни.

Претседник др Иван Рибар: Да ли се прима овај приједлог? (Прима).

Има ли још каквих питања? (Нема).

Моша Пијаде: Молим да се укази, пошто их потпише претседник друг др Рибар, пошаљу другу Перуничичу да их он потпише, уколико не буде сутра дошао. Он је о овоме обавештен.

Претседник др Иван Рибар: Онда закључујем сједницу.

(Седница је закључена у 12,30 часова).

TRINAESTA SEDNICA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 26 DECEMBRA 1950 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Filip Jakuš, Josip Rus, Marko Vujačić, Mile Peruničić, Josip Broz Tito, dr Vladimir Bakarić, Rodoljub Čolaković, Milovan Đilas, Frane Frol, Ivan Gošnjak, Avdo Humo, Blažo Jovanović, Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Lazar Koliševski, Sava Kosanović, dr Blagoje Nešković, Ninko Petrović, Aleksandar Ranković, Ivan Regent, dr Zlatan Sremec, Petar Stambolić, dr Siniša Stanković, Vlado Šegrt, Dobrosav Tomašević, Aleksa Tomić, Cvetko Uzunovski

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

Donošenje ukaza o proglašenju odluke zakonodavnih odbora Saveznog veća i Veća naroda Narodne skupštine FNRJ o saglašavanju saveznih zakona sa promenama u državnoj upravi i u sistemu upravljanja privredom.

Govornici: dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Peruničić, Edvard Kardelj.

Početak u 17 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Otvaram današnju sjednicu Prezidijuma.

Na temelju izvještaja druga Sekretara, konstatiram da sjednici prisustvuje dovoljan broj članova Prezidijuma za rad i rješavanje.

Prelazimo na dnevni red.

Pretsjedništvo je iskoristilo vaše prisustvo u našem glavnom gradu povodom sjutrašnjeg rada Narodne skupštine, pa je zakazalo za po podne ovu sjednicu sa samo jednom tačkom dnevnog reda:

Donošenje ukaza o proglašenju odluke zakonodavnih odbora Saveznog vijeća i Vijeća naroda o saglašavanju saveznih zakona sa promjenama u državnoj upravi i u sistemu upravljanja privredom.

Ovo nam je pitanje hitno obzirom na to da ovaj ukaz, tj. ovu odluku zakonodavnih odbora treba uputiti na odobrenje Narodnoj skupštini FNRJ, a ona se sutra sastaje.

Da li ima još kakvih prijedloga za dopunu dnevnog reda? (Nema). Prima li se dnevni red koji vam predlaže Pretsjedništvo? (Glasovi: Prima).

Dnevni red je usvojen.

Riječ ima drug Peruničić da saopći prijedlog zakonodavnih odbora, tj. da pročita akt pretsjednika zakonodavnih odbora.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora): Drugovi, mi smo jutros primili od zakonodavnih odbora ovo pismo sa Odlukom o saglašavanju saveznih zakona sa promenama izvršenim u državnoj upravi i u sistemu upravljanja privredom koja obuhvata izmene i dopune u ukupno dvadeset i četiri savezna zakona. Ja ću vam prvo pročitati pismo. (Čita):

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ
SAVEZNO VEĆE
ZAKONODAVNI ODBOR
Br. 43
25 decembra 1950 god.
Beograd

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbori Saveznog veća i Veća naroda, na osnovu ovlaštenja Narodne skupštine FNRJ od 27 juna 1950 godine, doneli su istovetne tekstove Odluke o saglašavanju zakona sa promenama izvršenim u državnoj upravi i u sistemu upravljanja privredom.

Dostavlja se Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ konačan tekst ove odluke, s molbom na dalju nadležnost u smislu tač. 2 i 3 Odluke Narodne skupštine FNRJ od 27 juna 1950 godine.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora
Veća naroda
Moša Pijade, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora
Saveznog veća
Dr Josip Hrnčević, s. r.

Sad treba rešiti način pretresa ove odluke.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima riječ drug Pijade.

Moša Pijade (NR Srbija): Drugovi, vama je poznato da je ovaj rad zakonodavnih odbora na saglašavanju zakona bio i obiman i naporan jer je bilo potrebno da ovo svršimo do ovog zasedanja Skupštine. Trebalo je, pre svega, konsultovati sve zainteresovane

resore i druge organe, trebalo je od svih njih, i u prvom redu od Savezne vlade, prikupiti materijale, mišljenja i predloge o tome koji zakoni i koje njihove odredbe dolaze u obzir za saglašavanje u smislu ovlašćenja koja su data zakonodavnim odborima.

Zatim, trebalo je odlučiti da li da se ovo ovlašćenje koristi i za druge izmene u zakonima koje su bile, nekad više nekad manje, u vezi sa izvršenim promenama u državnoj upravi, kao što su ukazi o nadležnosti Privrednog saveta Vlade FNRJ, o ukidanju Ministarstva teške industrije i osnivanju Saveta za mašingradnju, zatim ukazi o ukidanju komiteta za zakonodavstvo, elektroprivredu, za uglj, nemetale, Ministarstva za nauku i kulturu itd., a naročito s obzirom na promene u privrednom sistemu posle predaje privrednih preduzeća na upravljanje radnim kolektivima, posle oživorenja načela »fabrike radnicima«.

Kad smo sakupili sve materijale i kad smo sve to sa konkretnim predlozima proučili, videli smo da saglašavanje treba da se sastoji u usklađivanju nadležnosti organa i ustanova sa izvršenim promenama u organizaciji državne uprave i u sistemu upravljanja privredom. Naprimer, za rešavanje nekog pitanja bio je nadležan organ koji je ukinut, tu smo nadležnost dali novom organu, umesto Ministarstva za tešku industriju stavili smo Savet za mašingradnju; ili smo odredili nov republički organ i tako izvesnu nadležnost preneli na republičke organe; mnoge odredbe smo i ukinuli jer više nisu imale nikakvog značaja, neke odredbe smo prilagodili sadašnjem razvitku, naprimer, rekli smo da su šume pod privrednom upravom republičkih, pokrajinskih, autonomno-oblasnih i lokalnih organa, pošto smo ustanovili da će se o šumama bolje voditi briga ako se uprava što više približi terenu, itd. Najviše smo izmena izvršili baš u ovom smislu.

Naravno mi ovom prilikom nismo ulazili u one stvari, u one zakone koje, posle svih ovih promena, treba u suštini menjati, dopunjavati, ukidati ili naprosto potpuno nanovo donositi, jer je preovladalo mišljenje da se to ne može ovako preko zakonodavnih odbora sprovesti, već da to treba menjati u redovnoj zakonodavnoj proceduri. Takav je, naprimer, slučaj sa Osnovnim zakonom o državnim privrednim preduzećima, Zakonom o državnim službenicima, Zakonom o privrednom planu itd.

Kao što rekoh, zakonodavni odbori su se saglasili da treba izvršiti samo one izmene koje su uslovljene promenama u državnoj upravi i promenama u upravljanju privredom. Naročitu pažnju obratili smo na to da važnije stvari damo na savete a ostale, one koje se tiču sprovođenja zakona i drugih propisa prenesemo na predsednike saveta. Poslovi koji su dati u nadležnost saveta ne mogu se prenositi na aparat nego ih mora rešavati sam savet.

Pored toga, moram da vam napomenem da smo u nekim zakonima vratili ranije odredbe zbog toga što su izmenjene nadležnosti oblasnih narodnih odbora.

Mi smo mislili da treba dati neke zakone u prečišćenim tekstovima zbog toga što su izmene koje smo učinili prilične pa bi to olakšalo snalaženje i primenu, ali smo i od toga odustali, jer Skupština zakonodavnim odborima nije dala ovlašćenje da donesu izmene u vidu prečišćenih tekstova, već da samo saglase savezne zakone sa promenama izvršenim u organizaciji državne uprave i u sistemu upravljanja privredom.

Ja lično mislim da su zakonodavni odbori dobro obavili zadatak, da Prezidijum može da izda ukaz o proglašenju ove odluke zakonodavnih odbora i da se to još ujutru dostavi Skupštini sa predlogom da se zakaže zajednička sednica na kojoj bi se ova odluka pretresla i potvrdila.

P r e t s e d n i k d r I v a n R i b a r: Imade riječ drug Kardelj.

Edvard Kardelj (N R S l o v e n i j a): Ja, drugovi, smatram da sada treba ukazom proglasiti ovu odluku. I ja mislim da su zakonodavni odbori dobro svršili ovo saglašavanje. Uostalom, o tome će se sigurno sutra i diskutovati.

Nama, međutim, pretstoji jedan mnogo obimniji i značajniji zakonodavni rad, rad na reviziji celokupnog našeg dosadašnjeg zakonodavstva, i na izradi jednog zakonodavnog plana koji bi trebalo ostvariti u što kraćem vremenskom periodu. Čitave oblasti našeg društvenog života još nisu dobile svoje zakone, a pored toga neke osnovne zakone treba iz temelja izmeniti, treba ih postaviti na potpuno nove koncepcije.

Mi ta pitanja sada razmatramo, pa ćemo uskoro imati i plan za kodifikaciju dosadašnjih zakona i plan za budući zakonodavni rad. Ovo saglašavanje je samo ono što je posle poslednjih promena u organizaciji državne uprave i revolucionarne promene u upravljanju privredom bilo najnužnije.

P r e t s e d n i k d r I v a n R i b a r: Da li još ko želi da diskutira? (Niko se ne javlja).

Da li je Prezidijum saglasan da se izda ukaz o proglašenju Odluke zakonodavnih odbora o saglašavanju saveznih zakona sa promjenama izvršenim u državnoj upravi i u sistemu upravljanja privredom? (Glasovi: Saglasan). Ima li ko protiv? (Nema).

Konstatiram da je Prezidijum jednoglasno odlučio da se izda ukaz o proglašenju Odluke zakonodavnih odbora o saglašavanju saveznih zakona sa promjenama izvršenim u državnoj upravi i u sistemu upravljanja privredom.

U smislu odluke Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije od 27 juna, ovaj će se ukaz odmah dostaviti Skupštini na potvrdu. Ova potvrda treba da se izvrši na zajedničkoj sjednici skupštinskih domova.

Da li ima kakvih prijedloga? (Nema).

Pošto smo iscrpli dnevni red, objavljujem da je sjednica zaključena.

(Sednica je zaključena u 18 časova).

PRILOZI

Na osnovu odluke Narodne skupštine FNRJ od 27 juna 1950 godine kojom se ovlašćuju zakonodavni odbori Saveznog veća i Veća naroda da donesu odluke kojima će u postojećim zakonima ukinuti ili izmeniti, odnosno prilagoditi promenama izvršenim u državnoj upravi i u sistemu upravljanja privredom sve one odredbe koje su u suprotnosti sa tim promenama i da po potrebi ustanove prečišćene tekstove zakona koji takve odredbe sadrže, — zakonodavni odbori Saveznog veća i Veća naroda na svojoj sednici od 23 decembra 1950 godine doneli su

O D L U K U

O SAGLAŠAVANJU SAVEZNIH ZAKONA SA PROMENAMA IZVRŠENIM U DRŽAVNOJ UPRAVI I U SISTEMU UPRAVLJANJA PRIVREDOM*

I. U Zakonu o agrarnoj reformi i kolonizaciji (»Službeni list FNRJ« br. 64/45) izmenjenom i dopunjenom Zakonom o potvrdi i izmenama Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji (»Službeni list FNRJ« br. 24/46), Zakonom o izmenama i dopunama čl. 36 Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji (»Službeni list FNRJ« br. 101/47) i Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji (»Službeni list FNRJ« br. 105/48):

1) U čl. 23 stav 3 menja se i glasi: »Za ovakve zadruge važe odredbe Osnovnog zakona o zemljoradničkim zadrugama koje se odnose na seljačke radne zadruge.«

2) U čl. 25 stava 2 briše se druga rečenica.

3) U čl. 29 poslednji stav menja se i glasi: »Sve poslove kolonizacije i u vezi sa kolonizacijom porodica boraca na području Autonomsne Pokrajine Vojvodine i Zemuna, kao i poslove iz čl. 24 stav 3 ovog zakona, vrši Glavni izvršni odbor Narodne skupštine AP Vojvodine kao organ prvog stepena, a ministarstvo NR Srbije nadležno za poslove poljoprivrede vrši nadzor nad sprovođenjem tih poslova. O žalbama rešava ministar Narodne Republike Srbije nadležan za poslove poljoprivrede.«

4) Čl. 30 menja se i glasi: »O izdvajanju iz državnog zemljišnog fonda zemljišnih površina potrebnih za državna poljoprivredna dobra, za socijalne i naučne ustanove, kao i terene za vojne potrebe, rešava ministar narodne republike nadležan za poslove poljoprivrede.«

5) Čl. 31 menja se i glasi: »Jednoobrazno sprovođenje agrarne reforme i kolonizacije obezbeđuje Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ.«

II. U Zakonu o reviziji dodeljivanja zemlje kolonistima i agrarnim interesentima u Makedoniji i u Kosovsko-metohiskoj Oblasti (»Službeni list FNRJ« br. 56/45), izmenjenom i dopunjenom Zakonom o potvrdi, izmenama i dopunama Zakona o reviziji dodeljivanja zemlje kolonistima i agrarnim interesentima u Makedoniji i u Kosovsko-metohiskoj Oblasti (»Službeni list FNRJ« br. 89/46):

1) Čl. 2 i 5 ukidaju se.

2) Čl. 8 menja se i glasi: »Po predmetima u kojima se radi o primeni čl. 1 ovog zakona, a koji još nisu okončani, rešavaće u prvom stepenu ministar Vlade NR Makedonije nadležan za poslove poljoprivrede, a u drugom stepenu Vlada Narodne Republike Makedonije.

*U ukazu kojim je ova odluka o saglašavanju saveznih zakona sa promenama u državnoj upravi i u sistemu upravljanja privredom pogrešno je stavljen datum pod kojim je akt donesen, i umesto 20 decembra treba da stoji 28 decembra 1950 godine.

Po predmetima u kojima se radi o primeni čl. 3 i 4 ovog zakona, a koji još nisu okončani, rešavaće u prvom stepenu Izvršni odbor Narodnog odbora Autonomne Kosovsko-metohiske Oblasti, a u drugom stepenu ministar Vlade NR Srbije nadležan za poslove poljoprivrede.

Opšti nadzor u ovim poslovima vršiče Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ.«

III. U Opštem zakonu o šumama («Službeni list FNRJ» br. 106/47):

1) Čl. 3 menja se i glasi: »Šume su pod privrednom upravom republičkih, pokrajinskih, autonomno-oblasnih i lokalnih organa.

Prezidijum narodne skupštine narodne republike, na predlog vlade narodne republike, ukazom određuje koje će šume biti pod privrednom upravom republičkih, pokrajinskih i autonomno-oblasnih organa, a koje pod privrednom upravom narodnih odbora.«

2) Čl. 4 menja se i glasi: »Unapređenje i razvoj šumarstva i šumske privrede vrši se po opštedržavnom i privrednom planu.«

3) U čl. 5 stav 1 menja se i glasi: »Državni organi nadležni za šumarstvo i šumska gazdinstva upravljaju državnim šumama na osnovu planova i šumsko-uređajnih elaborata utvrđenih za unapređenje i razvoj šumarstva i šumske privrede.«

Stav 4 menja se i glasi: »Pretsednik Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ propisaće uputstva za izradu šumsko-uređajnih elaborata.

4) U čl. 6 stav 2 menja se i glasi: »Vlade narodnih republika doneće propise o vršenju državnog nadzora nad zadružnim i privatnim šumama, kao i o merama za njihovo unapređenje i upravljanje.«

5) U čl. 8 stav 5 menja se i glasi: »Za krčenje šuma pored voda na kojima se vrši plovidba potrebna je prethodna saglasnost Ministra saobraćaja FNRJ i ministra narodnih republika nadležnih za poslove šumarstva, a za krčenje šuma pored voda na kojima se vrši splavarenje i plavljenje potrebna je prethodna saglasnost ministra narodne republike nadležnog za poslove šumarstva. Za krčenje šuma pored voda koje su od značaja za elektrifikaciju zemlje potrebna je u svim slučajevima i prethodna saglasnost organa vlade narodne republike nadležnog za poslove elektrifikacije.«

6) U čl. 11 stav 3 menja se i glasi: »Ministri narodnih republika nadležni za poslove šumarstva propisaće mere za borbu protiv štetnih insekata i zaraznih bolesti na drveću, u skladu sa uputstvima Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ. Ako je zarazna bolest ili navala štetnih insekata masovnog karaktera i ugrožava šume na području dveju ili više narodnih republika, propise o suzbijanju može donositi i Predsednik Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ.«

7) Čl. 17 menja se i glasi: »Proglašenje šuma za stalno ili privremeno zaštitne vrši ministar narodne republike nadležan za poslove šumarstva u saglasnosti s predsednikom vlade narodne republike, a za one šume koje služe odbrani zemlje proglašenje vrši Predsednik Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ po predlogu Ministra narodne odbrane.«

8) U čl. 18 stav 2 menja se i glasi: »Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ propisaće postupak za proglašavanje šuma stalno ili privremeno zaštitnim, način njihovog evidentiranja i upravljanja, kao i postupak za utvrđivanje jednokratne naknade koju su sopstvenicima šuma dužna platiti lica u čijem su privatnom interesu određene šume proglašene za privremeno zaštitne.«

9) U čl. 20 stav 2, početne rečenice, koji je bio izmenjen Ukazom o određivanju nadležnosti oblasnih narodnih odbora u pogledu poslova utvrđenih postojećim zakonima Federativne Narodne Republike Jugoslavije («Službeni list FNRJ» br. 106/49) potvrđenim od Narodne skupštine FNRJ na III zajedničkoj sednici VIII redovnog zasedanja Saveznog veća i Veća naroda održanoj 28-XII-1949 godine, menja se i glasi: »Seču van ovog vremena može

dozvoliti u šumama koje su pod privrednom upravom republičkih organa ministar narodne republike nadležan za poslove šumarstva;

u šumama koje su pod privrednom upravom lokalnih organa izvršni odbor sreskog (gradskog) odnosno mesnog narodnog odbora uz obaveštavanje neposredno višeg državnog organa, i to samo:«

10) U čl. 26 stav 2 menja se i glasi: »Ministar narodne republike nadležan za poslove šumarstva staraće se da se ovi zadaci planski i pravilno postavе i izvrše u određenim rokovima.«

11) Čl. 28 menja se i glasi: »Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ vrši opšte rukovodstvo i opšti nadzor nad šumarskom službom na teritoriji Federativne Narodne Republike Jugoslavije i priprema predlog opšte-državnog privrednog plana podizanja, gajenja i uređenja šuma, melioracija šumskih zemljišta, predlog plana seče šuma i iskorišćavanja sporednih šumskih proizvoda kao i plana izgradnje šumskih saobraćajnih sredstava i drugih postrojenja za potrebe šumarstva.

Ministar narodne republike nadležan za poslove šumarstva rukovodi i vrši nadzor nad svim organima šumarske službe na području narodne republike, rukovodi šumskim gazdinstvima pod svojom privrednom upravom i daje narodnim odborima uputstva za upravljanje šumama i rukovođenje šumskim gazdinstvima pod njihovom privrednom upravom.

Glavni izvršni odbor narodne skupštine autonomne pokrajine i izvršni odbor oblasnog narodnog odbora autonomne oblasti (povereništva nadležna za poslove šumarstva) rukovode šumskim gazdinstvima pod njihovom privrednom upravom, staraju se o unapređenju, gajenju i zaštiti šuma i vrše nadzor nad organima šumarske službe na području autonomne pokrajine odnosno autonomne oblasti.

Narodni odbori (povereništva nadležna za poslove šumarstva) rukovode šumskim gazdinstvima pod njihovom privrednom upravom, staraju se o pošumljavanju, melioraciji šumskog zemljišta, podmirenju potreba naroda u šumskim proizvodima, ispaši, žirenju, čuvanju šuma od oštećivanja i nepravilnog ili bespravnog iskorišćavanja i vrše neposredni nadzor nad zadružnim i onim privatnim šumama koje nisu stavljene pod državni stručni nadzor.

Na predloge planova izgradnje drveno-industriskih postrojenja i šumskih saobraćajnih sredstava, koje izgrađuju državna privredna preduzeća koja se bave eksploatacijom šuma, daju saglasnost organi nadležni za poslove šumarstva.«

12) Čl. 29 menja se i glasi: »Šumama pod privrednom upravom lokalnih organa, a koje nisu u sastavu šumskog gazdinstva, neposredno upravljaju narodni odbori na način koji će zakonom propisati narodne republike.«

13) U čl. 30 stav 3 menja se i glasi: »Šumska gazdinstva mogu biti pod privrednom upravom republičkih, pokrajinskih, autonomno-oblasnih i lokalnih organa.«

14) Čl. 31 menja se i glasi: »Šumsko gazdinstvo ima naročito za zadatak: podizanje, gajenje, uređenje i iskorišćavanje šuma, melioraciju šumskog zemljišta, izgradnju, obnovu i održavanje šumskih saobraćajnih sredstava kojima se služi gazdinstvo. Pored toga šumsko gazdinstvo bavi se iskorišćavanjem svih vrsta sporednih šumskih proizvoda i vrši distribuciju šumskih proizvoda u lokalnom snabdevanju.

Šumsko gazdinstvo može u svom sastavu imati i pogone sa uređajima za industrijsku preradu šumskih proizvoda.«

15) Čl. 32 menja se i glasi: »Šumska gazdinstva mogu se udruživati u privredna udruženja.«

16) U čl. 34 stav 2 menja se i glasi: »Šumsko uređajne elaborate odobrava ministar narodne republike nadležan za poslove šumarstva.«

17) Čl. 47 menja se i glasi: »Savet za prerađivačku industriju Vlade FNRJ doneće propise o plavljenju i splavarenju drveta uz saglasnost Komiteta za vodoprivredu Vlade FNRJ i Ministra saobraćaja FNRJ.«

IV. U Opštem zakonu o zaštiti šuma od požara («Službeni list FNRJ», br. 29/47):

1) U čl. 10 stav 3 menja se i glasi: »Pretsednik Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ u sporazumu sa Ministrom železnica FNRJ i drugim nadležnim ministrima, propisuje sve ostale potrebne mere za sprečavanje opasnosti šumskih požara koje mogu da izazovu lokomotive šumsko-industrijskih železnica i železnica javnog saobraćaja, naročito u šumama koje su od većeg privrednog značaja.«

2) U čl. 12 stav 2, koji je bio izmenjen Ukazom o određivanju nadležnosti oblasnih narodnih odbora u pogledu poslova utvrđenih postojećim zakonima Federativne Narodne Republike Jugoslavije («Službeni list FNRJ» br. 106/49) potvrđenim od Narodne skupštine FNRJ na III zajedničkoj sednici VIII redovnog zasedanja Saveznog veća i Veća naroda održanoj 28-XII-1949 godine, menja se i glasi: »Odluku o ovome donosi ministar narodne republike nadležan za poslove šumarstva.«

3) U čl. 14 stav 3 menja se i glasi: »Za vreme sušnog perioda, a u slučaju potrebe, može Predsednik Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ, u sporazumu sa ministrima odnosnih narodnih republika nadležnim za poslove šumarstva, određivati šumarske službenike jedne narodne republike na rad u drugu narodnu republiku.«

4) U čl. 18 stav 2 menja se i glasi: »Po ukazanoj potrebi, a na traženje izvršnog odbora sreskog narodnog odbora ili šumskog gazdinstva na čijem je području požar izbio, najbliža vojna komanda ili uprava Narodne milicije povereništva unutrašnjih poslova sreskog narodnog odbora dužni su da stave na raspoloženje potreban broj ljudstva za gašenje požara i održavanje reda. O tome će Ministar narodne odbrane i Ministar unutrašnjih poslova FNRJ izdati posebna uputstva u sporazumu sa Predsednikom Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ.«

5) U čl. 18 stav 3, koji je bio izmenjen Ukazom o određivanju nadležnosti oblasnih narodnih odbora u pogledu poslova utvrđenih postojećim zakonima Federativne Narodne Republike Jugoslavije («Službeni list FNRJ» br. 106/49) potvrđenim od Narodne skupštine FNRJ na III zajedničkoj sednici VIII redovnog zasedanja Saveznog veća i Veća naroda održanoj 28-XII-1949 godine, menja se i glasi: »Ako napred navedene mere nisu dovoljne, može se na izvesnoj široj teritoriji izvršiti mobilizacija svega zdravog stanovništva od 16 do 50 godina, kao i vozila i alata, koju na predlog izvršnog odbora sreskog narodnog odbora naređuje ministar narodne republike nadležan za poslove šumarstva.«

6) U čl. 20 stav 1 menja se i glasi: »Kad se ukaže potreba, ministar narodne republike nadležan za poslove šumarstva može obrazovati naročitu komisiju koja će imati dužnost da koordinira rad na preduzimanju svih akcija i mera potrebnih za gašenje požara u šumama. U tu komisiju, uz predstavnika ministarstva narodne republike nadležnog za poslove šumarstva, ulazi predstavnik vojske, predstavnik Ministarstva železnica FNRJ, predstavnik ministarstva narodne republike nadležnog za poslove saobraćaja i predstavnik ministarstva unutrašnjih poslova narodne republike.«

7) U čl. 22 stav 2 menja se i glasi: »O izbijanju i kretanju većih šumskih požara i o radovima na njihovom gašenju dužna su ministarstva narodnih republika nadležna za poslove šumarstva stalno izveštavati Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ.«

8) Čl. 34 menja se i glasi: »Do donošenja zakona narodnih republika o zaštiti šuma od požara odredbe ovog zakona neposredno će se primenjivati na celoj teritoriji Federativne Narodne Republike Jugoslavije.«

V. U Osnovnom zakonu o postupanju sa ekspropisanim i konfiskovanim šumskim posedima («Službeni list FNRJ» br. 61/46):

U čl. 12 stav 3 koji je bio izmenjen Ukazom o određivanju nadležnosti oblasnih narodnih odbora u pogledu poslova utvrđenih postojećim zakonima Federativne Narodne Republike Jugoslavije (»Službeni list FNRJ« br. 106/49) potvrđenim od Narodne skupštine FNRJ na III zajedničkoj sednici VIII redovnog zasedanja Saveznog veća i Veća naroda održanoj 28-XII-1949 godine, menja se i glasi: »Rešenje o oduzimanju dodeljene šume i šumskog zemljišta i o kazni donosi u prvom stepenu izvršni odbor sreskog (gradskog, rejskog) narodnog odbora. Protiv njegovog rešenja ima mesta žalbi izvršnom odboru oblasnog narodnog odbora u roku od osam dana od prijema rešenja. U narodnim republikama koje nemaju oblasne narodne odbore žalba se podnosi ministru narodne republike nadležnom za poslove šumarstva.«

VI. U Osnovnom zakonu o zadrugama (»Službeni list FNRJ« br. 59/46):

1) U članu 23 stav 3 menja se i glasi: »Državni organ koji je nadležan da daje odobrenje za osnivanje zadruge može doneti rešenje o prestanku zadruge iz razloga predviđenih u zakonu. Protiv ovog rešenja može se podneti žalba ministru narodne republike u čiju nadležnost spada zadruga.«

2) Čl. 27 menja se i glasi: »Sreski, rejski, pokrajinski i zemaljski poslovni savezi i glavne zadruge osnivaju se na osnovu pravila odobrenih od ministra narodne republike, odnosno ministra Vlade FNRJ, u čiju nadležnost spadaju poslovni savezi odnosno glavne zadruge, prema tome da li se delatnost poslovnog saveza odnosno glavne zadruge proteže na jednu ili više narodnih republika.

Protiv rešenja ministra narodne republike ima mesta žalbi vladi narodne republike, a protiv rešenja saveznog ministra Vladi FNRJ.«

VII. U Osnovnom zakonu o zemljoradničkim zadrugama (»Službeni list FNRJ« br. 49/49):

1) U čl. 4 stav 2 menja se i glasi: »Ugledna zadružna pravila za svaki oblik zadruge donosi Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ na predlog Glavnog zadružnog saveza FNRJ.«

2) U čl. 47 stav 2 menja se i glasi: »Bliže propise o likvidaciji donosi Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ.«

3) U čl. 68 stav 4 menja se i glasi: »Pretsednik Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ u saglasnosti s Ministrom finansija FNRJ određuje najvišu kamatu koju zadruga može plaćati na unetu zemlju.«

4) U čl. 77 stav 2 menja se i glasi: »Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ donosi opšte propise o određivanju radnih dana prema vrsti poslova u zadruci.«

5) U čl. 78 stav 2 menja se i glasi: »Količine proizvoda koje se mogu dati na ime zarade prema radnim danima određuje Predsednik Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ u saglasnosti s Predsednikom Saveta za promet robom Vlade FNRJ.«

6) U čl. 81 stav 2 menja se i glasi: »Skupština zadruge, na osnovu opštih uputstava koja donosi Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ, donosi pravilnik o radu i radnoj disciplini u zadruci.«

7) Čl. 97 menja se i glasi: »Sreski savezi zemljoradničkih zadruga sa područja narodne republike udružuju se u savez zemljoradničkih zadruga narodne republike.

Savez zemljoradničkih zadruga narodne republike radi na učvršćivanju zemljoradničkih zadružnih organizacija na području narodne republike i vrši opšti nadzor nad njihovim radom.

Republički savez zemljoradničkih zadruga može po odobrenju ministra narodne republike nadležnog za poslove poljoprivrede imati određene službe za snabdevanje i pomoć zadrugama i sreskim savezima zemljoradničkih zadruga.«

8) U čl. 99 stav 1 menja se i glasi: »Sreski savez zemljoradničkih zadruga i savezi zemljoradničkih zadruga narodne republike osnivaju se na

osnovu pravila koja potvrđuje ministar narodne republike nadležan za poslove poljoprivrede. On rešava i o prestanku ovih saveza.«

9) Čl. 100 menja se i glasi: »Najdocije mesec dana po potvrdi njihovih pravila sreski savezi zemljoradničkih zadruga registruju se kod izvršnog odbora sreskog narodnog odbora.

Protiv rešenja kojim se odbija registracija može se podneti žalba izvršnom odboru oblasnog narodnog odbora.«

10) U čl. 108 stav I menja se i glasi: »Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ, odnosno ministarstva narodnih republika nadležna za poslove poljoprivrede, vrše u okviru svoje nadležnosti opšti nadzor nad radom zadružnih organizacija.«

11) Iza čl. 118 dodaje se nov član 118 a koji glasi: »Poslove koji su određena ovog zakona stavljeni u nadležnost oblasnih narodnih odbora vrši u narodnim republikama koje nemaju oblasne narodne odbore ministarstvo narodne republike nadležno za poslove poljoprivrede.«

VIII. U Opštem zakonu o morskome ribolovu («Službeni list FNRJ» br. 12/50):

1) U čl. 3 stav 1 menja se i glasi: »Opšti nadzor nad morskim ribolovom vrši Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ i, u okviru svoje nadležnosti, ministarstvo narodne republike nadležno za morski ribolov.«

2) U čl. 6 na kraju stava 2 dodaje se nova rečenica koja glasi: »U narodnim republikama koje nemaju oblasne narodne odbore opšti raspored donosi neposredno ministarstvo narodne republike nadležno za morski ribolov.«

3) U čl. 22 stav 3 menja se i glasi: »Ugledna zadružna pravila za ribarske radne zadruge donosi, na predlog Glavnog zadružnog saveza FNRJ, Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ.«

IX. U Opštem zakonu o zanatstvu («Službeni list FNRJ» br. 49/49):

1) U čl. 6 stav 2 menja se i glasi: »Pretsednik komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva, u sporazumu sa ministrom rada narodne republike, a u okviru saglasnih uputstava Ministra rada FNRJ i Pretsednika Komiteta za lokalnu privredu i komunalne poslove Vlade FNRJ, određuje koji broj zanatskih učenika mogu, odnosno moraju držati zanatske radnje i radionice, kao i koje zanatske radnje i radionice ne moraju a koje ne mogu imati učenike.«

2) U čl. 8 stav 3 menja se i glasi: »Zanatski učenik koji je svršio stručnu školu koja daje kvalifikacije zanatskog pomoćnika ne polaže ispit za zanatskog pomoćnika. Koje stručne škole daju kvalifikaciju zanatskog pomoćnika određuje Ministar rada FNRJ u saglasnosti s Pretsednikom Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ.«

3) U čl. 13 stav 1 menja se i glasi: »Zanatski pomoćnik može postati zanatski majstor kad položi ispit za zanatskog majstora, odnosno svršiti stručnu školu koja daje kvalifikacije zanatskog majstora. Koje stručne škole daju kvalifikacije zanatskog majstora određuje Ministar rada FNRJ u saglasnosti s Pretsednikom Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ.«

4) U čl. 14 iza stava 1 umeće se novi stav 2 koji glasi: »U republikama u kojima ne postoje oblasni narodni odbori komisiju obrazuje izvršni odbor sreskog odnosno gradskog narodnog odbora van sastava sreza po uputstvima predsednika komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministra nadležnog za poslove lokalne industrije i zanatstva.

Stav 2 postaje stav 3.

5) U čl. 16 stav 3 menja se i glasi: »Koje se struke zanata smatraju srodnim određuje savet za komunalne poslove i lokalnu privredu narodne republike.«

6) Čl. 18 menja se i glasi: »Državne zanatske radnje osnivaju se i rade po propisima Osnovnog zakona o državnim privrednim preduzećima i Osnovnog zakona o upravljanju državnim privrednim preduzećima i višim privrednim udruženjima od strane radnih kolektiva, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.«

7) Čl. 19 menja se i glasi: »Državnom zanatskom radnjom upravlja radni kolektiv radnje na osnovu odredaba Osnovnog zakona o upravljanju državnim privrednim preduzećima i višim privrednim udruženjima od strane radnih kolektiva.

Proizvodnjom i poslovanjem državne zanatske radnje rukovodi poslovođa koga postavlja nadležni organ privredne uprave.

Poslovođa mora biti zanatski majstor koji ispunjava sve uslove iz čl. 17 ovog zakona.«

8) U čl. 20 stav 2 menja se i glasi: »Odluku o otvaranju radionice donosi nadležni organ privredne uprave.«

9) U čl. 22 stav 3, prva rečenica menja se i glasi: »Državnom majstoru zanata može, na njegov zahtev predsednik komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva, uz saglasnost ministra rada narodne republike, ako se majstor odrekne naknade za predatu radnju, priznati godine provedene u zanatu u svojstvu pomoćnika i majstora kao radni staž za određivanje penzije, ako radi najmanje pet godina u državnoj službi.«

10) Čl. 23 menja se i glasi: »Zanatski majstor može steći svojstvo državnog majstora zanata na osnovu predloga komisije, koju na traženje zanatskog majstora obrazuje izvršni odbor oblasnog narodnog odbora i čiji se predlog upućuje predsedniku komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministru nadležnom za poslove lokalne industrije i zanatstva.

Predsednik komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva donosi rešenje kojim ili usvaja predlog komisije i u tome slučaju izdaje zanatskom majstoru diplomu državnog majstora zanata, ili predlog komisije odbacuje. Ovo rešenje je konačno.«

11) U čl. 24 stav 1 i 2 menjaju se i glase: »Predsednik komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva može raspisivati konkurse za sticanje svojstva državnog majstora zanata.

Bliže propise o ovim konkursima donosi predsednik komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva.«

12) U čl. 30 stav 2 menja se i glasi: »Rešenje o oduzimanju svojstva državnog majstora zanata donosi predsednik komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva na predlog izvršnog odbora sreskog odnosno gradskog narodnog odbora koji je zaključio ugovor sa državnim majstorom zanata. Državni majstor zanata može u roku od 30 dana uložiti žalbu protiv tog rešenja vladi narodne republike.«

13) U čl. 31 stav 3 menja se i glasi: »Ovlašćenje za rad zanatskih radionica pod b) ovog člana daje izvršni odbor sreskog, gradskog odnosno rejonskog narodnog odbora na čijem će području radionica obavljati svoj rad. Narodne republike mogu propisati da ovlašćenje za rad radionica izvesnih struka zanata daje drugi državni organ.«

14) Čl. 32 menja se i glasi: »Zanatskim radionicama državnih nadležstava, ustanova i preduzeća, predviđenim u čl. 31 ovog zakona neposredno rukovodi i upravlja poslovođa koga postavlja rukovodilac državnog nadležstva odnosno ustanove koji su osnovali radionicu, odnosno upravni odbor preduzeća koje je osnovalo radionicu. Poslovođa mora biti zanatski majstor koji ispunjava sve uslove iz čl. 17 ovog zakona.«

15) U čl. 37 stav 2 menja se i glasi: »Osnivanje i pravila zanatske zadruge potvrđuje predsjednik komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva, koji može to preneti za izvesne zanate na izvršne odbore sreskih odnosno gradskih narodnih odbora.«

16) Čl. 52 menja se i glasi: »Radionice društvenih i zadružnih organizacija nalaze se pod njihovom privrednom upravom.«

17) U čl. 54 stav 4 i 5 menjaju se i glase: »Predsednik komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva, u saglasnosti sa ministrom rada narodne republike propisuje u okviru opštih uputstava Vlade FNRJ najveći broj pomoćnika i majstora koji mogu biti zaposleni u radnji privatnog zanatlije.«

18) Čl. 55 stav 2 menja se i glasi: »Narodne republike mogu propisati da dozvolu za vođenje zanatskih radnji izvesnih struka zanata mogu davati drugi državni organi.«

19) U čl. 61 stav 2 menja se i glasi: »Ove radnje na zahtev nadležnih državnih organa dužne su davati podatke potrebne za evidenciju i kontrolu njihovog poslovanja, a prema propisima koje donosi Savet za komunalne poslove i lokalnu privredu narodne republike.«

20) U čl. 70 stav 1 menja se i glasi: »Strani državljanin može voditi privatnu zanatsku radnju na osnovu dozvole koju izdaje izvršni odbor sreskog odnosno gradskog narodnog odbora uz saglasnost predsednika komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva i ministar unutrašnjih poslova narodne republike.«

21) U čl. 77 stav 3 i 4 menjaju se i glase: »Skupština zanatske komore narodne republike donosi statut o organizaciji i radu komore. Statut potvrđuje predsjednik komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva.«

Zanatska komora narodne republike ima upravni i nadzorni odbor, koje bira skupština komore na osnovu statuta komore. Predsednik komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva imenuje u upravni odbor zanatske komore narodne republike jednog ili više svojih pretstavnika.«

22) Čl. 83 menja se i glasi: »Sva ostala lica koja na dan stupanja na snagu ovog zakona vode privatnu zanatsku radnju, a ne ispunjavaju uslove koji su po ovom zakonu potrebni za vođenje takve radnje, dužna su da u roku koji određuje predsjednik komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva, likvidiraju svoje radnje ako u određenom roku ne steknu uslove propisane ovim zakonom.«

Predsednik komiteta za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministar nadležan za poslove lokalne industrije i zanatstva, izvesne od ovih zanatlija može i osloboditi pojedinih uslova.«

23) Iza člana 84 umeće se član 84a koji glasi: »Poslove koji su odredbama ovog zakona stavljeni u nadležnost oblasnih narodnih odbora vrši u narodnim republikama koje nemaju oblasne odbore komitet za lokalnu industriju i zanatstvo narodne republike, odnosno ministarstvo nadležno za poslove lokalne industrije i zanatstva.«

X. U Zakonu o porezima (»Službeni list FNRJ«, br. 105/46):

U čl. 16 stav 1 koji je bio izmenjen Ukazom o određivanju nadležnosti oblasnih narodnih odbora u pogledu poslova utvrđenih postojećim zakonima Federativne Narodne Republike Jugoslavije (»Službeni list FNRJ« br. 106/49) potvrđenim od Narodne skupštine FNRJ na III zajedničkoj sednici VIII redovnog zasedanja Saveznog veća i Veća naroda održanoj 28-XII-1949 godine, menja se i glasi: »Sreski narodni odbori mogu, po odobrenju vlade narodne republike, ustanoviti za podmirenje svojih potreba i potreba nižih narodnih

odbora, koje su predviđene u budžetu, određeni postotak prema porezu na dohodak na svome području, odnosno na području nekih narodnih odbora. Prihodi iz ove mesne dohodarine ne mogu se uzimati za potrebe viših organa državne vlasti.«

XI. U Zakonu o počasnim zvanjima trudbenika (»Službeni list FNRJ«, br. 106/48):

Čl. 19 menja se i glasi: »Počasno zvanje borca za visoki prinos dodeljuje ministar narodne republike nadležan za poslove poljoprivrede, ili predsednik Saveta za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ.«

XII. U Zakonu o socijalnom osiguranju radnika i službenika i njihovih porodica (»Službeni list FNRJ«, br. 10/50):

1) U čl. 41 stav 3 menja se i glasi: »Ako ne postoje uslovi za prekvalifikaciju osiguranika u istom preduzeću ili ustanovi, obezbeđuje Ministarstvo za socijalno staranje narodne republike prekvalifikaciju osiguranika u drugom preduzeću ili ustanovi, odnosno na kursu ili u školi.«

2) U čl. 100 vrše se sledeće izmene:

Iza tač. 1 dodaju se nove tač. 2 i 3 koje glase:

»2) da donosi rešenja o upućivanju osiguranika na drugi posao (član 39);

3) da donosi rešenja o pravu na naknadu osiguranika upućenih na drugi posao i o privremenoj naknadi koja pripada osiguraniku u međuvremenu od upućivanja do stupanja na novi posao (član 40 stav 3 i čl. 44 stav 2);«.

Tač. 2 postaje tač. 4.

Tač. 3 postaje tač. 5 menja se i glasi:

»5) da vrši isplate na osnovu rešenja koja donosi po tač. 3 ovog člana kao i na osnovu rešenja koja donosi o pravima osiguranika zaposlenih kod privatnih poslodavaca.«

Tač. 4 do 7 postaju tač. 6 do 9.

3) U čl. 101 stav 1 brišu se tač. 1 do 4, a tač. 5 do 9 postaju tač. 1 do 5. Na kraju člana dodaje se novi stav 3) koji glasi:

»Poslove koji su odredbama ovog zakona stavljeni u nadležnost organa oblasnih narodnih odbora vrši u narodnim republikama koje nemaju oblasne narodne odbore ministarstvo za socijalno staranje narodne republike.«

4) U čl. 102 vrše se sledeće izmene:

Iza tač. 3 dodaje se nova tač. 4 koja glasi:

»4) da donosi rešenja o prekvalifikaciji osiguranika (član 41) i o pravu na materijalnu pomoć za vreme prekvalifikacije (član 42 stav 2);«

Tač. 4 i 5 postaju tač. 5 i 6.

Tač. 6 postaje tač. 7, menja se i glasi:

»7) da vrši nadzor nad sprovođenjem socijalnog osiguranja i ostvarivanjem prava osiguranika od strane povereništva za socijalno staranje narodnih odbora, preduzeća i ustanova, kao i da vrši opšti nadzor nad sprovođenjem socijalnog osiguranja na području republike;«.

Tač. 7 postaje nova tač. 8, menja se i glasi:

»8) da po pravu nadzora pomištava ili menja nezakonita rešenja povereništava za socijalno staranje narodnih odbora u pogledu prava na osnovu socijalnog osiguranja;«

Tač. 8 i 9 postaju tač. 9 i 10.

Na kraju člana dodaje se novi stav 2 koji glasi:

»Ministarstvo za socijalno staranje narodne republike može donošenje rešenja iz tač. 4 ovog člana preneti na povereništvo za socijalno staranje sreskog, gradskog odnosno rejonskog narodnog odbora nadležnog prema mestu zaposlenja odnosno prebivališta osiguranika.«

5) U čl. 109 stav 2 menja se i glasi: »Direktori preduzeća odnosno starešine ustanova obavezni su preduzeti predložene mere, a ukoliko ih ne preduzmu, dužni su obavestiti odnosno sindikalnu organizaciju da predložene mere ne mogu preduzeti, dajući razloge za to. U tom slučaju direktori predu-

zeća dužni su podneti stvar na rešenje upravnom odboru preduzeća, a starešine ustanova o slučaju izvestiti svoje neposredno više starešine.«

6) U čl. 39 stav 2, 41 stav 2, 44 stav 1, 98, 100, 108, 114 stav 2, 115, 117 i 125 reči »rukovodilac odnosno starešina preduzeća i ustanove« zamenjuju se rečima »direktor preduzeća odnosno starešina ustanove«.

XIII. U Zakonu o ratnim vojnim invalidima — prečišćeni tekst (»Službeni list FNRJ«, br. 14/50):

1) U čl. 18 stav 4 menja se i glasi: »Bliže odredbe o lečenju i davanju proteza ratnim vojnim invalidima propisaće pravilnikom Pretsednik Komiteta za zaštitu narodnog zdravlja Vlade FNRJ u saglasnosti s Pretsednikom Komiteta za socijalno staranje Vlade FNRJ.«

2) U čl. 25 stav 1 i 2 menjaju se i glase: »Za doživotni ili privremeni smeštaj ratnih vojnih invalida ministarstva za socijalno staranje narodnih republika osnivaju invalidske domove.

Ove domove može osnivati i Savez ratnih vojnih invalida Jugoslavije.«

3) U čl. 51a u prvoj rečenici stava I ispred reči »oblasti« stavljaju se reči »Autonomno Kosovsko-metohiske«.

XIV. U Zakonu o učenicima u privredi (»Službeni list FNRJ«, br. 28/46):

U čl. 22 stav 1, koji je bio izmenjen Ukazom o određivanju nadležnosti oblasnih narodnih odbora u pogledu poslova utvrđenih postojećim zakonima Federativne Narodne Republike Jugoslavije (»Službeni list FNRJ«, br. 106/49) potvrđenim od Narodne skupštine FNRJ na III zajedničkoj sednici VIII redovnog zasedanja Saveznog veća i Veća naroda održanoj 28-XII-1949 godine, menja se i glasi: »U mestima s najmanje 30 neopskrbljenih učenika sreski narodni odbori osnivaju učeničke domove internatskog tipa, koji će biti pod njihovim neposrednim rukovodstvom, a prema planu ministarstva rada narodne republike.«

XV. U Zakonu o inspekciji rada (»Službeni list FNRJ, br. 108/48) — prečišćeni tekst:

1) U čl. 1 stav 1 menja se i glasi: »Zadatak inspekcije rada je vršenje nadzora nad izvršenjem svih propisa i mera o uređenju radnih odnosa i radnih uslova i nad potpunim i pravilnim izvršenjem obaveza za zaštitu lica u radnom odnosu.«

2) U čl. 5 stav 3 menja se i glasi: »Organi inspekcije rada vrše opšti nadzor nad stručnim pregledom parnih kotlova, parnih sudova i sudova pod pritiskom, koji vrše posebni organi u sastavu saveznog i republičkih saveta za energetiku i ekstraktivnu industriju i koji izdaju potvrde o njihovoj ispravnosti, kao i nad pregledom koji vrše resorni organi.«

3) U čl. 12 stav 1 tač. 1 menja se i glasi:

»1) pregled sigurnosti dizalica i sličnih postrojenja.«

XVI. U Zakonu o opojnim drogama (»Službeni list FNRJ«, br. 16/50):

1) U čl. 3 stav 1 menja se i glasi: »Sirovi opijum može se proizvoditi samo na određenim područjima. Savet za poljoprivredu i šumarstvo Vlade FNRJ određuje za svaku ekonomsku godinu područja i površinu na pojedinim područjima koja će se zasejati makom za proizvodnju opijuma.«

2) U čl. 5 stav 2 menja se i glasi: »Fabrikaciju i preradu opojnih droga vrše državna preduzeća koja odredi Pretsednik Saveta za prerađivačku industriju Vlade FNRJ.«

XVII. U Zakonu o sticanju naučnog stepena doktora nauka (»Službeni list FNRJ«, br. 89/48):

1) U čl. 2 stav 2 menja se i glasi: »Isto pravo imaju i strani državljani po odobrenju Pretsednika Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ.«

2) U čl. 10 druga rečenica stava 1 menja se i glasi: »Za koje se naučne oblasti dodeljuje stepen doktora nauka propisuje Vlada FNRJ na predlog

Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ stavljenom po prethodno dobijenim mišljenju od Akademskog saveta FNRJ.«

3) Čl. 17 menja se i glasi: »Pretsednik Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ doneće pravilnik o sastavu i radu komisije za ocenu i odbranu disertacije.

Blíže odredbe za izvršenje ovog zakona donosiće narodne republike na osnovu ovog zakona i na osnovu opštih uputstava Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ.«

XVIII. U Opštem zakonu o zaštiti spomenika kulture i prirodnih retkosti (»Službeni list FNRJ« br. 81/46):

1) Čl. 3 menja se i glasi: »Savet za nauku i kulturu Vlade FNRJ usklađivaće rad centralnih zavoda narodnih republika i ukazivaće pomoć ovim zavodima neposredno ili preko ustanove koja u tu svrhu bude osnovana.«

2) Čl. 7 menja se i glasi: »Zaštićeni pokretni spomenici ne smeju se otuđivati, založiti ni premestiti u drugo mesto bez prethodnog obaveštenja nadležnog zavoda za zaštitu. Ovaj zavod može zabraniti premeštanje takvih spomenika u drugo mesto, ako je to protivno cilju zaštite. No bez obzira na ovu zabranu, Predsednik Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ, odnosno ustanova iz čl. 3 ovog zakona, može dozvoliti premeštanje spomenika sa područja jedne na područje druge narodne republike.

Zaštićeni pokretni spomenici ne smeju se izvoziti u inostranstvo. U izuzetno opravdanim slučajevima dozvolu za izvoz davaće Predsednik Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ.«

3) U čl. 16 stav 2 menja se i glasi: »Na predlog Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ može odrediti da nad pojedinim spomenicima iz prethodnog stava, koji imaju značaj opštenarodne kulturne vrednosti, vrši nadzor Savet za nauku i kulturu Vlade FNRJ, odnosno ustanova koju on odredi.«

XIX. U Zakonu o zaštiti autorskog prava (»Službeni list FNRJ« br. 45/46):

1) U čl. 8 stav 2 i 3 menjaju se i glase: »Odluku o preuzimanju autorskog prava od strane države donosi za dela od nacionalnog značaja za narod pojedine narodne republike ministar narodne republike nadležan za pitanja nauke i kulture, a za dela koja su zajedničko kulturno dobro svih naroda Federativne Narodne Republike Jugoslavije Predsednik Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ.

Pomenuti organi rešenjem određuju visinu naknade dotadašnjem nosiocu autorskog prava, protiv čega isti može podići tužbu nadležnom okružnom sudu u roku od 15 dana.«

2) U čl. 17 stav 2 menja se i glasi: »Savet za nauku i kulturu Vlade FNRJ, odnosno ministri narodnih republika nadležni za pitanja nauke i kulture izdavaće bliža uputstva o tome koja se upotreba književnog, umetničkog i naučnog dela neće smatrati povredom autorskog prava u smislu odredbe prethodnog člana, kao i o tome u kojim će slučajevima, osim slučaja iz tač. 12 pomenutog člana, autoru pripadati pravo na naknadu.«

3) U čl. 21 stav 3 menja se i glasi: »O ovim pravima staraju se ministarstva narodnih republika nadležna za pitanja nauke i kulture, odnosno Savet za nauku i kulturu Vlade FNRJ za dela koja budu proglašena značajnim za sve narode Federativne Narodne Republike Jugoslavije.«

4) Čl. 22 menja se i glasi: »Poslove zaštite autorskog prava vrše udruženja autora i njihovi savezi saglasno postojećim propisima, a pod nadzorom ministarstava narodnih republika nadležnih za pitanja nauke i kulture, odnosno Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ.«

5) Čl. 23 menja se i glasi: »Pravilnicima ministara narodnih republika nadležnih za pitanja nauke i kulture, a na osnovu opštih uputstava Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ, doneće se propisi o regulisanju odnosa između nosilaca autorskog prava i lica koja objavljuju, prerađuju, reprodu-

kuju, prikazuju, izvode ili prevode književna, umetnička i naučna dela, kao i propisi o naknadi za ovakvo korišćenje književnim, umetničkim i naučnim delom i o uslovima toga korišćenja.«

6) Čl. 24 menja se i glasi: »Autor književnog, umetničkog ili naučnog dela, državljanin FNRJ, može svoje delo prvi put objaviti u inostranstvu samo ako prethodno ponudi Savetu za nauku i kulturu Vlade FNRJ da se delo objavi u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji a njegova ponuda ne bude prihvaćena. U protivnom gubi pravo na zaštitu po ovom zakonu.«

7) Čl. 27 menja se i glasi: »Savet za nauku i kulturu Vlade FNRJ odnosno ministri narodnih republika nadležni za pitanja nauke i kulture donosiće pravilnike i uputstva za sprovođenje u život ovog zakona.«

XX. U Opštem zakonu o državnim arhivama (»Službeni list FNRJ« br. 12/50):

1) U čl. 3 stav 2, poslednja rečenica, menja se i glasi: »Ustanovljenje i obim tih zbirki propisuje Predsednik Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ, odnosno ministar narodne republike nadležan za pitanja nauke i kulture.«

2) U čl. 4 stav 1 menja se i glasi: »Pri Savetu za nauku i kulturu Vlade FNRJ osniva se Glavni arhivski savet, a pri ministarstvima narodnih republika nadležnim za pitanja nauke i kulture osnivaju se republički arhivski saveti kao savetodavna stručna tela.«

3) U čl. 5 stav 3 menja se i glasi: »Predsednik Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ, odnosno ministar narodne republike nadležan za pitanja nauke i kulture u saglasnosti sa nadležnim ministrom, može odrediti da državna nadležstva i ustanove, društvene i zadružne organizacije, verske ustanove i pojedinci predaju određeni istorisko-arhivski materijal državnim arhivama, kao i propisati uslove pod kojima će se ovaj materijal predavati.«

4) U čl. 6 stav 4 menja se i glasi: »Postupak procene otkupljenog materijala propisuje pravilnikom Predsednik Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ.«

5) Čl. 7 menja se i glasi: »Licima koja ne postupaju po propisu čl. 5 ovog zakona, istorisko-arhivski materijal može biti oduzet uz naknadu, a prema proceni Predsednika Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ odnosno ministra narodne republike nadležnog za pitanja nauke i kulture.«

6) Čl. 8 menja se i glasi: »Zabranjeno je iznošenje istorisko-arhivskog materijala van teritorije Federativne Narodne Republike Jugoslavije. Izuzetno, istorisko-arhivski materijal može se izneti van teritorije Federativne Narodne Republike Jugoslavije samo po odobrenju Predsednika Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ.«

7) U čl. 9 stav 2 menja se i glasi: »Državna arhiva FNRJ stoji pod nadzorom Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ i radi pod njegovim uputstvima, a državne arhive narodnih republika pod nadzorom ministarstava narodnih republika nadležnih za pitanja nauke i kulture.«

8) Čl. 14 menja se i glasi: »Ovlašćuje se Savet za nauku i kulturu Vlade FNRJ da donese bliže propise o tome šta se smatra istorisko-arhivskim materijalom iz državnih arhiva, o korišćenju istorisko-arhivskog materijala, kao i ostale propise potrebne za primenu ovog zakona.«

XXI. U Zakonu o popuni oružane sile Federativne Narodne Republike Jugoslavije jahačom, teglećom i tovarnom stokom i prenosnim sredstvima (»Službeni list FNRJ«, br. 45/46):

U čl. 17 stav 1 menja se i glasi: »Država plaća u pripravnom, mobilnom i ratnom stanju vlasnicima primljene jahače, tegleće i tovarne stoke i prenosnih sredstava odgovarajuću vrednost u novcu. Srednje cene stoke i prenosnih sredstava određuje Ministar finansija FNRJ u saglasnosti sa Savetom za promet robom Vlade FNRJ.«

Stav 6 menja se i glasi: »Visinu novčane naknade za upotrebu stoke i prenosnih sredstava, kao i za upropašćenje, onesposobljenje ili kvar za vreme

vežba određuje Ministar finansija FNRJ u saglasnosti sa Savetom za promet robom Vlade FNRJ.«

XXII. U Zakonu o ličnim imenima (»Službeni list FNRJ« br. 105/47):

Čl. 21 stav 1 i čl. 22 koji su bili izmenjeni Ukazom o određivanju nadležnosti oblasnih narodnih odbora u pogledu poslova utvrđenih postojećim zakonima Federativne Narodne Republike Jugoslavije (»Službeni list FNRJ« br. 106/49), potvrđenim od Narodne skupštine FNRJ na III zajedničkoj sednici VIII redovnog zasedanja Saveznog veća i Veća naroda održanoj 28-XII-1949 godine, — menjaju se i glase:

U čl. 21 stav 1: »Rešenje o promeni ličnog imena donosi ministar unutrašnjih poslova narodne republike.«

U čl. 22: »Protiv rešenja ministra unutrašnjih poslova kojim se odbija zahtev za promenu ličnog imena može se izjaviti žalba vladi narodne republike u roku od 8 dana od dana dostave rešenja.«

XXIII. U Zakonu o državnim matičnim knjigama (»Službeni list FNRJ« br. 29/46), izmenjenom i dopunjenom Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o državnim matičnim knjigama (»Službeni list FNRJ«, br. 4/49):

1) U čl. 5 stav 2 menja se i glasi: »Matičara postavlja i određuje mu zamenika izvršni odbor sreskog, gradskog odnosno rejonskog narodnog odbora na predlog ili uz saglasnost poverenika unutrašnjih poslova neposredno višeg narodnog odbora (Glavnog izvršnog odbora Narodne skupštine AP Vojvodine), odnosno ministra unutrašnjih poslova narodne republike.«

2) U čl. 17 stavovi 1 i 2 menjaju se i glase: »Ispravke u matičnim knjigama mogu se vršiti samo na osnovu rešenja poverenika unutrašnjih poslova sreskog (gradskog, rejonskog) narodnog odbora na čijem se području nalazi sedište matičara.«

Protiv rešenja donetog po prethodnom stavu može se izjaviti žalba neposredno višem državnom organu.«

3) Čl. 21 menja se i glasi: »Ako matičar odbije da izvrši službenu radnju koju je po ovom zakonu dužan učiniti ili ovu nepravilno izvrši, zainteresovana stranka može tražiti rešenje poverenika unutrašnjih poslova sreskog, gradskog odnosno rejonskog narodnog odbora na čijem se području nalazi narodni odbor čiji je službenik matičar.«

Protiv ovog rešenja stranka ima pravo žalbe neposredno višem državnom organu.«

XXIV. U Zakonu o udruženjima, zborovima i drugim javnim skupovima (»Službeni list FNRJ« br. 65/45), izmenjenom i dopunjenom Zakonom o potvrdi i izmenama Zakona o udruženjima, zborovima i drugim javnim skupovima (»Službeni list FNRJ« br. 51/46) i Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o udruženjima, zborovima i drugim javnim skupovima (»Službeni list FNRJ« br. 29/47):

1) U čl. 13 stav 1 menja se i glasi: »Građani koji nameravaju osnovati odnosno obnoviti koje kulturno, naučno, tehničko, fiskulturno ili drugo udruženje dužni su da o tome podnesu prijavu nadležnom državnom organu, i to:

a) za udruženje čija se delatnost prostire na područje jednog ili više mesta istog sreza ili na ceo srez, grad van sastava sreza odnosno rejon — povereništvu unutrašnjih poslova sreskog narodnog odbora, narodnog odbora grada van sastava sreza, odnosno narodnog odbora rejona;

b) za udruženje čija se delatnost prostire na dva ili više srezova autonomne pokrajine odnosno autonomne oblasti ili na celo područje autonomne pokrajine ili autonomne oblasti — povereništvu unutrašnjih poslova glavnog izvršnog odbora narodne skupštine autonomne pokrajine, odnosno izvršnog odbora oblasnog narodnog odbora autonomne oblasti;

c) za udruženje čija se delatnost prostire na dva ili više srezova narodne republike, ukoliko oni nisu u sastavu autonomne pokrajine ili autonomne

oblasti, ili na celo područje narodne republike — ministarstvu unutrašnjih poslova narodne republike;

d) za udruženje čija se delatnost prostire na području više narodnih republika ili na celu teritoriju Federativne Narodne Republike Jugoslavije — Ministarstvu unutrašnjih poslova FNRJ.«

2) U čl. 19 stav 1 tačka a) i b) menjaju se i glase:

»a) protiv rešenja povereništva unutrašnjih poslova sreskog narodnog odbora, narodnog odbora grada van sastava sreza, odnosno narodnog odbora rejona — povereništvu unutrašnjih poslova neposredno višeg narodnog odbora, odnosno ministarstvu unutrašnjih poslova narodne republike, a na području autonomne pokrajine — povereništvu unutrašnjih poslova glavnog izvršnog odbora narodne skupštine autonomne pokrajine;

b) protiv rešenja povereništva unutrašnjih poslova glavnog izvršnog odbora narodne skupštine autonomne pokrajine, odnosno izvršnog odbora oblasnog narodnog odbora autonomne oblasti — ministarstvu unutrašnjih poslova narodne republike;«.

3) Čl. 21 menja se i glasi: »Sazivači zborova i drugih javnih skupova navedenih u čl. 20 ovog zakona dužni su da ih prijave nadležnom povereništvu unutrašnjih poslova sreskog narodnog odbora (narodnog odbora grada van sastava sreza, narodnog odbora rejona) najmanje 48 časova pre njihovog održavanja. Prijava nije potrebna ako javni skup sazivaju nadležni društveni organi masovnih organizacija.

U prijavi za održavanje zbora ili drugog javnog skupa mora se navesti mesto i vreme održavanja javnog skupa, kao i cilj radi kojeg se skup saziva. Prijavu moraju potpisati najmanje dva sazivača naznačivši uz to svoje zanimanje i mesto stanovanja.

Potvrdu o prijemu ove prijave nadležno povereništvo unutrašnjih poslova dužno je izdati čim primi prijavu.

Povereništvo unutrašnjih poslova sreskog narodnog odbora (narodnog odbora grada van sastava sreza, narodnog odbora rejona) može zabraniti održavanje javnog skupa ako postoji stvarna opasnost ugrožavanja reda i mira.

O zabrani javnog skupa nadležno povereništvo unutrašnjih poslova izveštice sazivače najkasnije 24 časa pre vremena za koje je skup sazvan. Sazivači imaju pravo žalbe u roku od 24 časa neposredno višem državnom organu. Nadležan drugostepeni organ mora doneti rešenje po žalbi u roku od 24 časa. Rešenje drugostepenog organa je konačno.«

1951

ПРВА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРА-
ТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 4 ЈАНУАРА 1951 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Филип Лакуш, Јосип Рус, Марко
Вујачић, Миле Перуничих

Претседавао

Претседник

Др Иван Рибар

Секретар

Миле Перуничих

Дневни ред:

1) Решавање о предлогу Владе ФНРЈ Пов. бр. 418073 од 2 јануара
1951 године.

Говорници: Др Иван Рибар, Миле Перуничих, Моша Пијаде, Јо-
сип Рус.

Почетак у 11,30 часова

Претседник др Иван Рибар (Н Р Х р в а т с к а): Дру-
гови, за ову нашу прву сједницу у овој години имамо само један
предмет на рјешавању, — то је приједлог наше Савезне владе да
гарантирамо за зајам који наша Народна банка треба да закључи
са једном америчком банком. Према томе, предлажем да наш
дневни ред буде:

1) Рјешавање о приједлогу Владе ФНРЈ Пов. бр. 418073 од
2 јануара 1951 год.

Да ли има каквих приједлога за допуну дневног реда? (Нема).
Молим друга Секретара да саопћи приједлог Владе.

Секретар Миле Перуничих (Н Р Ц р н а Г о р а): Ми смо
јутрос примили ово писмо од друга Кардеља. Ствар је, као што
ћете видети, врло хитна. (Ч и т а):

Пов. бр. 418073
Прав. бр. 5260
2 јануара 1951 год.
Београд

ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Влада ФНРЈ моли Президијум Народне Скупштине ФНРЈ да изволи издати указ — на основу чл. 74 тач. 6 Устава ФНРЈ — којим се дозвољава Влади Федеративне Народне Републике Југославије да може прихватити гарантовање обавеза Народне банке ФНРЈ за зајмове код Експорт-Импорт банке и да тако преузете обавезе претстављају за Федеративну Народну Републику Југославију правоваљане и обавезне акте.

Ову меру Влада ФНРЈ предлаже са разлога што је у интересу наше државе хитно закључење низа мањих зајмова код ове Банке и да се за њихово реализовање не може чекати на идући састанак Народне скупштине ФНРЈ, да би она дала одобрење по чл. 22 Закона о буџету.

Смрт фашизму — Слобода народу!

Министар финансија ФНРЈ
Добривоје Радосављевић, с. р.

Потпредседник Владе ФНРЈ
и Министар иностраних послова
Едвард Кардељ, с. р.

Моша Пијаде (НР Србија): Ја мислим да ми ову солуцију можемо прихватити да указом издамо ову гаранцију. Истина, у члану 22 Основног закона о буџету од 26 децембра 1946 године стоји да „Све врсте зајмова у иностранству закључује Влада ФНРЈ уз одобрење Народне скупштине“, али како Скупштина није на окупу то Президијум, односно његово Претседништво може користити за ову ствар овлашћења која има по члану 74 тачка 6 Устава ФНРЈ, па предлажем да то и учинимо, тј. да издамо ове гаранције. Овде се предлаже да то буде указ, а ја мислим да за ово не треба доносити указ већ одлуку утолико пре што ми ово нећемо објављивати док не изнесемо пред Скупштину на потврду.

Секретар Миле Перуничкић: Припремајући ово за седницу, рекао сам да се спреми и писмо којим ћемо извести Скупштину о овоме, с тим што ће ова наша одлука имати законску снагу кад је Скупштина у смислу Устава и закона потврди.

Јосип Рус (НР Словенија): И ја мислим да не треба ово решавати указом.

Претседник др Иван Рибар: Зашто указом? За указ нема мјеста, јер ми ову нашу одлуку о издавању гарантног писма нећемо објављивати. Ја предлажем да се то напише у виду

одлуке Претсједништва, али Скупштину не треба одмах извјештавати већ кад она буде сазвана.

Моша Пијаде: То ће бити негде у фебруару. .

Секретар Миле Перуничкић: Добро. Да вам сада прочита ову одлуку како смо је друг Моша и ја припремили. (Ч и т а):

На основу чл. 22 став 2 Основног закона о буџету од 26 децембра 1946 године, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије доноси

О Д Л У К У

О ОВЛАШЋЕЊУ ВЛАДЕ ФНРЈ ДА МОЖЕ ГАРАНТОВАТИ ОБАВЕЗЕ НАРОДНЕ БАНКЕ ФНРЈ КОЈЕ ОВА ПРЕУЗИМА ПРЕМА ЕКСПОРТ-ИМПОРТ БАНЦИ У ВАШИНГТОНУ ПО ЗАЈМОВИМА ЗАКЉУЧЕНИМ И КОЈИ ЋЕ СЕ ЗАКЉУЧИТИ ИЗМЕЂУ ЕКСПОРТ-ИМПОРТ БАНКЕ, КАО ЗАЈМОДАВЦА, И НАРОДНЕ БАНКЕ ФНРЈ КАО ЗАЈМОПРИМЦА

Овлашћује се Влада Федеративне Народне Републике Југославије да може гарантовати обавезе Народне банке ФНРЈ које ова преузима према Експорт-Импорт банци у Вашингтону по зајмовима закљученим и који ће се закључити између Експорт-Импорт банке као зајмодавца и Народне банке ФНРЈ као зајмопримца.

Претседник др Иван Рибар: У реду је, ја бар тако мислим. Прима ли се? (Ј е д н о г л а с н о: Прима). Одлука је прихваћена једногласно.

Пошто више нема шта да рјешавамо, закључујем ову сједницу.

(Седница је закључена у 12 часова).

DEVETA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 16 JANUARA 1951 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Filip Lakuš, Josip Rus, Marko Vujačić,
Mile Peruničić

Pretsedavao
Pretsednik
Dr Ivan Ribar

Sekretar
Mile Peruničić

Dnevni red:

1) Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ i Ministra inostranih poslova br. 4264 od 8 januara 1951 godine da se donese ukaz o ukidanju ratnog stanja sa Saveznom Republikom Austrijom.

Govornici: dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade

Početak u 11 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Na ovoj sjednici treba da donesemo odluku o ukidanju ratnog stanja sa Austrijom a na temelju prijedloga druga Tita i druga Kardelja.

Prema tome, za današnju sjednicu predlažem slijedeći dnevni red:

Rješavanje o prijedlogu Vlade FNRJ i Ministra vanjskih poslova br. 4264 od 8 januara 1951 godine da se donese ukaz o ukidanju ratnog stanja sa Saveznom Republikom Austrijom.

Da li ima još kakvih pitanja za rješavanje? (Mile Peruničić: Za sada nema).

Onda možemo preći na rad.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora): Kao što vam je poznato, drug Kardelj je na poslednjem zasedanju Narodne skupštine govorio o ukidanju ratnog stanja sa Austrijom. Nama je od Vlade i od Ministra inostranih poslova došao predlog da se donese odluka o tome da se ukine ratno stanje sa Austrijom, koji glasi (čita):

Federativna Narodna Republika Jugoslavija
MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA
Br. 4264

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Vlada FNRJ moli Prezidijum Narodne skupštine FNRJ da izvoli izdati, na osnovu člana 74 tačke 12 Ustava FNRJ, ukaz o ukidanju ratnog stanja sa Saveznom Republikom Austrijom.

Vlada FNRJ podnosi ovaj predlog u vezi sa obrazloženjem koje je Potpretsednik Vlade i Ministar inostranih poslova drug Edvard Kardelj podneo Narodnoj skupštini FNRJ u svom ekspezu na dan 29 decembra 1950 godine.

U prilogu se dostavlja projekat Ukaza o ukidanju ratnog stanja sa Saveznom Republikom Austrijom.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Potpretsednik Vlade FNRJ i
Ministar inostranih poslova
Edvard Kardelj, s. r.

Pretsednik Vlade FNRJ i
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
Josip Broz Tito, s. r.

Projekt za ukaz koji se ovde spominje glasi (čita):

Na osnovu tačke 12 člana 74 Ustava FNRJ a na predlog Pretsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ, obzirom da pet godina posle završetka rata nije još zaključen Ugovor o uspostavljanju nezavisne i demokratske Austrije, a pošto nema potrebe za dalje održavanje ratnog stanja između FNRJ i Austrije, izdaje

U K A Z

O UKIDANJU RATNOG STANJA SA SAVEZNOM REPUBLIKOM
AUSTRIJOM

I

Od dana stupanja na snagu ovog ukaza na Saveznu Republiku Austriju i austrijske državljanke neće se primenjivati pravni propisi FNRJ koji su proistekli iz ratnog stanja sa Saveznom Republikom Austrijom ili su izdati za slučaj ratnog stanja FNRJ sa nekom stranom silom

II

Odredbe ovog ukaza predstavljaju jednostranu unutrašnju meru i ne utiču ni u čemu na rešenje pitanja koja će biti predmet Ugovora o uspostavljanju

Ijanju nezavisne i demokratske Austrije, a takode ni na pitanja koja proističu iz postojećih međunarodnih ugovora o posleratnoj Nemačkoj.

III

Vlada FNRJ izvršiće ovaj ukaz.

IV

Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije“.

Međutim, mi smo juče i danas razmatrali ovaj projekat, pa smo, posle konsultovanja profesora Đorđevića, sa drugom Mošom došli do zaključka da odluku o ukidanju ratnog stanja sa Austrijom treba nešto izmeniti. Treba da unesemo i to u početku, pre tačke I, i motive zbog kojih se ukida ratno stanje. U tom cilju predlažemo da odluka počne ovim rečima: »S obzirom da je proteklo 5 godina od završetka rata (1941—1945) i da više nema osnova za dalje održavanje ratnog stanja između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Savezne Republike Austrije, utvrđuje se:«

U tački I, koju predlaže Vlada, izmenili bismo samo red reči, da se stilski ceo stav popravi. To smo učinili i u preambuli odluke.

U tački II predlažemo da se posle reči: »Odredbe ovog ukaza« izostave reči »pretstavljaju jednostranu unutrašnju meru« a umesto »i ne utiču ni u čemu na rešenje pitanja koje će biti predmet Ugovora o uspostavljanju nezavisne i demokratske Austrije, a takode ni« da kažemo: »ne prejudicirajući ni u čemu rešenja koja bude sadržavao Ugovor o uspostavljanju nezavisne i demokratske Austrije i ne odnose se«.

To bi bile izmene koje treba izvršiti u predloženom tekstu.

Moša Pijade (N R S r b i j a): Ovo zaista pretstavlja poboljšanje teksta ukaza.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ali, ja mislim da je ovo ipak jednostrani naš akt, i da one riječi koje su predložene treba ipak zadržati pa u tački II treba reći: »Odredbe ovog ukaza pretstavljaju jednostranu unutrašnju mjeru i ne prejudiciraju ni u čemu rješenja...« Ja bih na tome insistirao. To treba nužno da ostane.

Moša Pijade: Dobro, možda je to bolje. Neka ostane.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ja bih u prvoj tački prvo konstatirao da ratno stanje prestaje, a potom bih rekao da se poslije toga neće primjenjivati naši propisi koji rezultiraju iz ratnog stanja. Po mom mišljenju ta prva tačka glasila bi:

I

Ratno stanje između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Savezne Republike Austrije prestaje danom stupanja ovog ukaza na snagu.

Od tog dana na Saveznu Republiku Austriju i austriške državljane neće se primjenjivati pravni propisi FNRJ koji su proistekli iz ratnog stanja sa Saveznom Republikom Austrijom ili su izdati za slučaj ratnog stanja Federativne Narodne Republike Jugoslavije sa nekom stranom silom.

Moša Pijade: Mislim da bismo se ponavljali; ovaj prvi stav je ustvari ona klasična, poslednja tačka ukaza, tačka IV u kojoj se govori kad novo stanje stupa na snagu...

Pretsednik dr Ivan Ribar: Imadeš, družo Mošo, pravo.

Dakle, ostajemo pri ranijoj formulaciji.

Molim da se čitava odluka pročita.

Sekretar Mile Peruničić (čita):

Na osnovu čl. 74 tač. 12 Ustava FNRJ, a na predlog Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije donosi:

O D L U K U

O UKIDANJU RATNOG STANJA SA SAVEZKOM REPUBLIKOM AUSTRIJOM

S obzirom da je proteklo 5 godina od završetka rata (1941—1945) i da više nema osnova za dalje održavanje ratnog stanja između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Savezne Republike Austrije, utvrđuje se

I

Od dana stupanja na snagu ovog ukaza neće se na Saveznu Republiku Austriju i austriške državljane primenjivati pravni propisi Federativne Narodne Republike Jugoslavije koji su proistekli iz ratnog stanja sa Saveznom Republikom Austrijom ili su izdati za slučaj ratnog stanja Federativne Narodne Republike Jugoslavije sa nekom stranom silom.

II

Odredbе ovog ukaza predstavljaju jednostranu unutrašnju meru i ne prejudiciraju ni u čemu rešenja koja bude sadržavao ugovor o uspostavljanju nezavisne i demokratske Austrije i ne odnose se na pitanja koja proističu iz postojećih međunarodnih ugovora o posleratnoj Nemačkoj.

Moša Pijade: Ja ne znam zašto odluka. To treba da bude ukaz. Na ovaj tekst treba dodati još dve tačke, i to III i IV, koje bi glasile, kao što prvobitno predlažemo, to jest (č i t a):

III

Vlada FNRJ izvršiće ovaj ukaz.

IV

Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

P r e t s e d n i k dr Ivan Ribar: Drug Moša ima pravo. Ovu našu odluku treba stipulirati kao ukaz i tako ga i objaviti sa ovim dopunama.

Drug Sekretar neka to uredi i neka se odmah pošalje »Službenom listu FNRJ« da se sutra objavi.

Sjednicu ovim završavamo.

(Sednica je zaključena u 11,45 časova).

ДЕВЕТНАЕСТА СЕДНИЦА*
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 31 ЈАНУАРА 1951 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Марко Вујачић, Филип Лакуш, Јосип Рус, Миле Перуничих

Претседавао

Претседник

Др Иван Рибар

Секретар

Миле Перуничих

Дневни ред:

- 1) Решавање о предлогу Владе ФНРЈ о укидању Комисије државне контроле ФНРЈ;
- 2) Решавање о предлогу Владе ФНРЈ да се мандат радничких савета привредних предузећа продужи до краја 1951 године

Говорници: др Иван Рибар, Миле Перуничих, Моша Пијаде, Марко Вујачић, Јосип Рус.

Почетак у 12,05 часова

Претседник др Иван Рибар: (Н Р Х р в а т с к а): За ову данашњу сједницу имамо да рјешавамо о два приједлога Савезне владе. Зато за ову нашу сједницу предлажем слиједећи дневни ред:

- 1) Рјешавање о приједлогу Владе ФНРЈ о укидању Комисије државне контроле ФНРЈ;

*Постоје три седнице под овим истим редним бројем, што је вероватно грешка. Једна је држана 30 а друге две 31 јануара јер су под тим датумом изашли укази.

2) Рјешавање о приједлогу Владе ФНРЈ да се мандат радничких савјета привредних предузећа продужи до краја 1951 године.

Да ли има каквих примједба или приједлога за допуну дневног реда? (Нема). Прима ли се овај мој приједлог? (Ј е д н о г л а с н о: Прима).

Прелазимо на рјешавање о приједлогу Владе ФНРЈ да укине Комисију државне контроле ФНРЈ.

Молим друга Секретара да прочита приједлог друга Тита који смо јутрос примили и због чега и одржавамо ову сједницу.

Секретар Миле Перуничих (Н Р Црна Гора) (чита):

ВЛАДА
ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ
ЈУГОСЛАВИЈЕ

IV Бр. 521/51
31 јануара 1951 год.
Београд

ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

С обзиром на реорганизацију државне управе и нови систем управљања привредом један од основних задатака савета, министарстава и других државних органа је контрола над радом државних привредних предузећа и привредних удружења. Услед тога, као и у циљу даљег јачања контроле претставничких органа власти и савета грађана над радом државне управе нема потребе да државну контролу врши још и Комисија државне контроле ФНРЈ, па у сагласности са чланом 74 тачка 15 Устава ФНРЈ подносим Президијуму Народне скупштине ФНРЈ предлог за доношење Указа о укидању Комисије државне контроле ФНРЈ, и Указа о разрешењу од дужности Претседника Комисије државне контроле ФНРЈ.

Смрт фашизму — Слобода народу!

Претседник Владе ФНРЈ
Министар народне одбране
Маршал Југославије

Јосип Броз Тито, с. р.

Моша Пијаде (Н Р Србија): Ја бих рекао реч-две о овом предлогу.

Ми смо у току прошле године, и пре Закона о предаји привредних предузећа на управу радним колективима, извршили, као што сами знати, корените промене у организацији Савезне владе и влада народних република па аналогно томе и у целокупном управљању привредом. После свих тих измена, у садашњим новим условима, установа контролне комисије постала је у неку руку анахронизам, нешто чему више нема места у нашем новом

систему руковођења привредом и контроле у њој. После предаје предузећа радним колективима — комисије државне контроле изгубиле су *raison d'être*, поготову што ће ту контролу вршити по гранама органи државне управе и претставничка тела.

Из овог предлога Владе произилази да ће укидањем Савезне контролне комисије бити укинуге и републичке контролне комисије и контролне комисије у аутономним јединицама и народним одборима а њихови кадрови биће упућени у поједине структуре, у администрацију и у привреду.

Јосип Рус (НР Словенија): Може ли се то учинити указом Президијума?

Моша Пијаде: Може. Ми смо консултовали професора Ђорђевића. Речено нам је да се то може учинити с обзиром на уставна овлашћења која имамо, а у вези са оснивањем савета и преношењем права контроле у привреди на њих; на исти начин смо вршили и реорганизацију Владе ФНРЈ и републичке владе.

Миле Перуничих: Али, друже Мошо, постоји Закон о државној контроли који је Скупштина донела 5 јануара 1949 године.

Моша Пијаде: Па, чим се Скупштина састане, Влада ФНРЈ поднеће јој закон о укидању Закона о државној контроли. Ми овим указом, уствари, у сагласности са извршеним променама у организацији државног управног апарата и увођења новог система управљања привредом, желимо да досадашње функције пренесемо на одговарајуће нове државне органе и да развијамо контролу претставничких органа и савета грађана, дакле, у складу са новом структуром државне управе. Иначе, кад ово не бисмо учинили, на што нам Устав даје овлашћење, ми бисмо задржавали један орган који не може да ради, који нема компетенција, јер је Закон о државној контроли престао већ да се примењује. Ми овим указом укидамо ту контролу, као сувишну, а закон о укидању Закона о државној контроли биће поднесен Скупштини чим се она састане.

Ја сам данас гледао овај предлог Владе ФНРЈ и спремио сам следећи предлог за указ. (Ч и т а):

На основу чл. 74 тач. 6 и 15 Устава ФНРЈ а на предлог Претседника Владе ФНРЈ, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије издаје

У К А З О УКИДАЊУ КОМИСИЈЕ ДРЖАВНЕ КОНТРОЛЕ ФНРЈ

С обзиром да после реорганизације савезне и републичке државне управе и по новом систему управљања привредом савети, министарства и други органи државне управе имају као један од основних задатака вршење контроле над радом државних привредних предузећа и привредних удружења;

у циљу даљег развијања контроле претставника органа власти и савета грађана над радом државне управе,
Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије одлучује

I

Укида се Комисија државне контроле ФНРЈ.

II

Контролу у погледу извршења прописа и решења Владе ФНРЈ врше у оквиру својих права и дужности, савети, министарства, комитети и други органи Владе ФНРЈ.

III

Укидање комисија државне контроле народних република и контролних комисија у саставу извршних одбора народних одбора извршиће се указима президијума народне скупштине народних република.

IV

Влада ФНРЈ извршиће овај указ.

Претседник др Иван Рибар: Да ли има примједба? (Нема). Прима ли се? (Једногласно: Прима).

Постоји још један приједлог Владе да се друг Благоје Нешковић разријеши дужности претседника Контролне комисије ФНРЈ с тим што би он остао и даље потпретседник Владе ФНРЈ.

Тај је указ кратак. Молим да се саслуша.

Секретар Миле Перуничкић (чита):

На основу члана 74 тачка 6 и члана 74 тачка 13 Устава ФНРЈ, у вези са Указом о укидању Комисије државне контроле ФНРЈ, а на предлог Претседника Владе ФНРЈ Президијум Народне скупштине ФНРЈ доноси

У К А З

О РАЗРЕШЕЊУ ОД ДУЖНОСТИ ПРЕТСЕДНИКА КОМИСИЈЕ ДРЖАВНЕ КОНТРОЛЕ ФНРЈ

I

Потпретседник Владе ФНРЈ и Претседник Комисије државне контроле ФНРЈ др Благоје Нешковић разрешава се од дужности Претседника Комисије државне контроле ФНРЈ.

II

Претседник Владе ФНРЈ извршиће овај указ.

Претседник др Иван Рибар: Чули сте и овај указ. Прима ли се? (Једногласно: Прима).

Можемо прећи на наредну тачку дневног реда, на рјешавање о приједлогу за продужење мандата радничких савјета.

Молим друга Секретара да саопћи приједлог Владе.
Секретар Миле Перуничкић (чита):

ВЛАДА
ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ
ЈУГОСЛАВИЈЕ
IV. бр. 522/51
31 јануара 1951
Београд

ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

У сагласности са чланом 74 тач. 6 Устава ФНРЈ, у име Владе ФНРЈ подносим Президијуму Народне скупштине ФНРЈ предлог да се Указом Президијума мандат радничких савета предузећа продужи до краја 1951 године.

Ово продужење мандата радничких савета нужно је због тога што су избори за радничке савете предузећа по прописима Основног закона о управљању државним привредним предузећима и вишим привредним удружењима од стране радних колектива извршени тек у другој половини 1950 године (углавном у другој половини августа и другој половини септембра), изузев незнатног броја предузећа у којима су раднички савети изабрани још пре доношења тога закона, а после тога нису поново изабрани. Тај закон, истина, предвиђа у члану 10 став 3 да се избори за радничке савете врше почетком сваке године, али ова одредба има у виду само редован случај кад су раднички савети изабрани почетком године. С обзиром да по закону (члан 3) мандат радничких савета траје годину дана а до почетка 1951 године протекло је само неколико месеци од почетка њиховог рада, то је потпуно оправдано да се мандат постојећих радничких савета продужи до краја 1951 године.

Смрт фашизму — Слобода народу!

Председник Владе ФНРЈ
Министар народне одбране
Маршал Југославије
Јосип Броз Тито, с. р.

Моша Пијаде: Ово питање покренули су синдикати. Сматра се да први раднички савети, изабрани јесенас, нису још такорећи ни загрејали своја места, нису још ни захватили целокупну проблематику својих предузећа а већ би их требало мењати по члану 10, став 3, јер се тамо предвиђа да се они бирају почетком године. Међутим, чл. 3 каже да мандат траје годину дана, а ови први савети немају ни пет-шест месеци рада. Зато је Влада прихватила предлог синдиката, у интересу развијања самог радничког самоуправљања, да се мандат садашњих радничких савета продужи до краја ове године.

Јосип Рус: Ја се слажем да је ово добар предлог, али не знам да ли је ово с формалне стране правилно да ми то питање решавом указом.

Миле Перуничих: Ја сам малопре рекао да ми се чини да би боље било да се да обавезно тумачење чл. 3 у вези члана 10, став 3, Основног закона о управљању државним привредним предузећима и вишим привредним удружењима од стране радних колектива, и да се на тај начин почетком ове године не понове избори, — да се тако реши ово питање.

Марко Вујачић (Н Р Ц р н а Г о р а): Али по томе би се избори одложили само до половине ове године, јер се мандати продужују по том тумачењу само на годину дана од дана када су изабрани.

Моша Пијаде: Баш због тога се и иде на ово решавање да се избори обаве почетком идуће године и да се тако нормализују рокови за изборе како их закон замишља. Временски се рок једанпут мора изједначити и тако сагласити одредбе члана 10, став 3, и члана 3 закона. Иначе, у противном, увек би било, ако мандате не бисмо продужили до краја године, једног интереснума, мандати би се истицали сјесени а избори се по закону обављају почетком године. Због тога се, велим, и предлаже овакво решење.

Претседник др Иван Рибар: Пошто више нема примједба, питам да ли Претседништво прихваћа приједлог Владе да се мандати радничких савјета продуже до краја године? (Ј е д н о г л а с н о: Прихвата).

Моша Пијаде: Ја ћу сада прочитати како сам припремио тај указ. (Ч и т а):

На основу члана 74 тачке 6 Устава ФНРЈ Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије издаје

У К А З

О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА РАДНИЧКИХ САВЕТА ПРЕДУЗЕЋА ДО КРАЈА 1951 ГОДИНЕ

Према члану 10 став 3 Основног закона о управљању државним привредним предузећима и вишим привредним удружењима од стране радних колектива, од 13 јула 1950 године, избори за радничке савете предузећа врше се почетком сваке године.

С обзиром на време ступања на снагу овог закона избори за радничке савете предузећа извршени су углавном у другој половини 1950 године, тако да је до почетка 1951 протекло само неколико месеци од почетка њиховог рада. Пошто према члану 3 закона мандат радничких савета траје годину дана, а с обзиром да члан 10 има у виду редован случај кад су раднички савети изабрани почетком године,

Президијум Народне скупштине ФНРЈ

одлучује

мандат изабраних чланова радничких савета државних привредних предузећа и предузећа друштвених организација продужује се до краја 1951 године.

Као што видите, у самом указу дато је и образложење због чега се мандати продужују — због усклађивања рокова из члана 3 и члана 10, став 3, јер је закон рачунао на редовне изборе који се обављају почетком сваке године.

Ја мислим да се у овој стилизацији указ може прихватити.

Претседник др Иван Рибар: И ја мислим да је оваква стилизација, коју је предложио друг Моша, правилна, јер се указом истодобно даје и образложење због чега се ово чини, због чега се мандати продужују.

Прима ли се овај указ: (Једногласно: Прима).

Молим да се ови укази одмах доставе „Службеном листу ФНРЈ“ и штампи.

Овим је сједница завршена.

(Седница је закључена у 13,35 часова).

PRVA SEDNICA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 27 FEBRUARA 1951 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Filip Lakuš, Josip Rus, Đuro Pucar, Marko Vujačić, Mile Peruničić, Josip Broz Tito, Vladimir Bakarić, Rodoljub Colaković, Frane Frol, Ivan Gošnjak, Avdo Humo, Boris Kidrič, Rudi Kolak, Lazar Koliševski, Sava Kosanović, dr Blagoje Nešković, Ninko Petrović, Ivan Regent, Zlatan Sremec, Siniša Stanković, Vlado Šegrt, Aleksa Tomić, Cvetko Uzunovski, Josip Vidmar, Vlada Zečević

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

Pitanje davanja ovlašćenja Pretsedništvu Prezidijumu NS FNRJ.

Govornici: dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Josip Broz Tito, Milovan Đilas, Mile Peruničić, Ivan Gošnjak.

Početak u 15 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Drugovi članovi Prezidijuma, otvaram današnju sjednicu Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ.

Konstatiram, na osnovu izvještaja druga Peruničića, da imamo dovoljan broj prisutnih članova Prezidijuma za rad i rješavanje.

Zapisnik prošle sjednice nećemo čitati, jer je on već na osnovu ovlašćenja verificiran.

Za dnevni red današnje sjednice predlažem jednu jedinu točku:

Pitanje davanja ovlašćenja Pretsjedništvu Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ.

Da li ima još kakvih prijedloga? (Nema). Da li se prima predloženi dnevni red? (Glasovi: Prima).

Konstatiram da je dnevni red usvojen.

Prelazimo na dnevni red.

Dajem riječ drugu Moši Pijade koji će obrazložiti o kakvim se ovlaštenjima radi.

Moša Pijade (N R S r b i j a): Drugovi, mi smo danas usvojili Zakon o Prezidijumu. U članu 6 ovog zakona, cela tačka 6) govori o pravima i dužnostima Prezidijuma kad se radi o mobilizaciji ili o pripravnom i ratnom stanju. Kao što znate ta tačka 6) glasi (č i t a):

6. — proglašuje opštu mobilizaciju i ratno stanje u slučaju oružanog napada na FNRJ, ili u slučaju potrebe neposrednog izvršenja međunarodnih obaveza FNRJ prema međunarodnoj organizaciji mira ili nekoj savezničkoj zemlji; proglašuje pripravno stanje zemlje u slučaju ratne opasnosti za FNRJ; izdaje ukaze sa zakonskom snagom o merama potrebnim za vreme pripravnog, mobilnog i ratnog stanja; u mobilnom i ratnom stanju može pojedina ovlašćenja preneti na Vladu FNRJ za vreme trajanja ovih stanja;

Drugovi, zakon je tako morao da predvidi, tj. da odlučivanje o svim ovim važnim stvarima, kad se radi o neposrednoj ratnoj opasnosti po zemlju, dakle, morao je to da predvidi za Prezidijum, da te poslove poveri Prezidijumu.

Međutim ovaj naš forum, Prezidijum, jeste u izvesnom smislu glomazan, jer je tehnički neizvodljivo da u slučaju mobilizacije, pripremnog ili ratnog stanja budemo svi na okupu. Mnogi od nas biće u tim momentima, kao što smo i bili, na raznim vojnim i drugim odgovornim dužnostima na frontu ili u nekoj ustanovi pozadine te ne bismo mogli plenum ni da sakupimo. Dolazak takvih drugova u tim trenucima ne bi ni bio moguć. A vi znate da se u tako otsudnim trenucima odluke moraju brzo donositi, — telo koje odlučuje mora biti u takvim vremenima permanentno na okupu.

Vi svi znate da izvesni neprijateljski postupci naših bivših prijatelja sračunati su na to da stvaraju nemir na našim granicama, da čak pozivaju naše narode, kao da su oni ikad slušali takve glasove, na neku bunu, ne znajući, jadni, kakav bi im doček priredio naš narod već na prvom koraku prema našim granicama.

No to, drugovi, nije uopšte važno. To su samo vapaji nesrećnika, ljudi posuvraćenih umova.

Ovde se radi da mi na osnovu jednog zakona koji je trebalo doneti s ciljem da se naš sistem nadležnosti vrhovnih organa vlasti upotpuni, radi se o primeni Zakona o Prezidijumu, o pravima Prezidijuma da u slučaju mobilizacije, pripravnog i ratnog stanja vrši određene poslove. Iz prakse, kao što sam rekao, znamo da Prezidijum, koji čini preko 30 lica, neće moći sve poslove, zbog njihove

hitne prirode, da rešava, pa smatram da treba prava iz ove tač. 6 člana 6 preneti na Pretsedništvo Prezidijuma, utoliko pre što je zakonodavac to imao u vidu kad je u članu 10, poslednja alineja, rekao da ograničenja za prenošenje prava koja ima Prezidijum, ne važe i za slučajeve iz tač. 6, člana 6, tj. kad se radi o pravima Prezidijuma u slučajevima mobilnog i ratnog stanja. Prema tome, plenum Prezidijuma zadržava za sebe pravo proglašavanja opšte mobilizacije i ratnog stanja u slučaju oružanog napada na našu zemlju.

Zato ja u ime Pretsedništva predlažem da Prezidijum donese odluku kojom će svoja prava i ovlašćenja za slučaj mobilnog i ratnog stanja preneti na Pretsedništvo, tj. da Pretsedništvo tada može izdavati ukaze sa zakonskom snagom.

Koliko je ekspeditivnosti u donošenju raznih mera potrebno u ovim slučajevima vidi se i po tome što je zakon predvideo mogućnost u poslednjoj rečenici člana 6 da se neka ovlašćenja Prezidijuma u mobilnom i ratnom stanju mogu preneti neposredno na Vladu, istina, samo dok ta stanja traju.

Ja bih vam sada pročitao predlog ove odluke koju sam pripremio u saglasnosti sa drugom Titom. (Čita):

PREZIDIJUM
NARODNE SKUPŠTINE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE
Strogo poverljivo

O D L U K A

PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PRENOŠENJU PRAVA I OVLAŠĆENJA PREZIDIJUMA NA PRETSEDNIŠTVO PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ ZA SLUČAJ MOBILNOG I RATNOG STANJA

Prezidijum Narodne skupštine FNRJ, na svojoj sednici održanoj na dan 27 februara 1951 godine, doneo je sledeću

O D L U K U

U smislu člana 10 stava 2 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ ovlašćuje se Pretsedništvo Prezidijuma da za vreme mobilnog i ratnog stanja donosi u ime Prezidijuma ukaze sa zakonskom snagom, kao i da vrši sva ostala prava koja su Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ data u tom i drugim zakonima.

Pretsedništvo može po potrebi ovu odluku obnarodovati.

Ova odluka stupa na snagu odmah.

Ovakva jedna odluka neophodna je s obzirom na situaciju koja bi mogla eventualno nastupiti.

Nju bi, drugovi, trebalo odmah doneti, ali se ne bi uopšte objavljivala ni u »Službenom listu FNRJ« ni u štampi, već bi se čuvala kao strogo poverljiva i dala bi se u javnost kad bi, i ako bi, interesi odbrane zemlje to zahtevali.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Čuli ste prijedlog koji je podnio drug Moša Pijade.

Da li želi ko da govori? (Josip Broz Tito: Ja bih htio da kažem riječ-dvije).

Ima riječ drug Tito.

Pretsednik Vlade FNRJ Josip Broz Tito: Drugovi, ovo je potrebno samo ukoliko bi opća situacija u svijetu i ukoliko bi prilike na našim granicama to zahtijevale. U tom bi slučaju ova odluka počela da se primjenjuje, jer u tom slučaju samo će moći da budu na okupu članovi Pretsjedništva pa bi oni sa Vladom preuzeli pravo donošenja svih onih mjera koje su u takvim situacijama neminovne.

Milovan Đilas (NR Crna Gora): Ja mislim da je odluka u duhu danas donesenog zakona i da nju diktuju odnosi koji danas vladaju u ovom dijelu svijeta.

Mile Peruničić (NR Crna Gora): Ovdje treba samo izostaviti iz naslova reč »Pretsjedništvo«, što je očigledno greška pri kucanju.

Moša Pijade: Da, — to je greška. Znao, ja baš nisam dobar daktilograf. (Smeh).

Ivan Gošnjak (NR Hrvatska): Ovdje se samo u smislu zakona prenose prava Prezidijuma u slučaju mobilnog i ratnog stanja, a to je potrebno, ali se ne smije objaviti da se ne bi zaoštravala psihoza. Što se tiče ovlaštenja Vladi, o tome sada nema razloga ni diskutirati jer je to predviđeno tek kad bi poslije mobilizacije nastupilo mobilno ili ratno stanje. U tom bi slučaju Prezidijum u plenumu imao da donese odluku koja ovlaštenja prenosi na Saveznu vladu dok ta stanja traju. Tako treba da bude, ako sam dobro izložio stvar. (Moša Pijade: Tako je). Onda je sve u redu sa ovom odlukom.

Pretsednik dr Ivan Ribar. Želi li još ko riječ? (Niko se ne javlja). Onda, pitam da li se prihvaća predložena odluka? (Jednoglasno: Prihvata).

Konstatiram da je Odluka Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ o prenošenju prava i ovlaštenja Prezidijuma na Pretsjedništvo Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ za slučaj mobilnog i ratnog stanja jednoglasno prihvaćena.

Odluka je strogo povjerljive prirode i zato se sada neće objavljivati, već onda kad to bude i ako bude situacija zahtijevala.

Objavljujem da je odluka ovim časom stupila na snagu.

Da li ima ko kakvo pitanje? (Niko se ne javlja). Pošto se niko ne javlja, zaključujem današnju sjednicu.

Naredna će biti zakazana na uobičajeni način, pismeno.

(Sednica je zaključena u 16,45 časova)

ДРУГА СЕДНИЦА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 6 АПРИЛА 1951 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Филип Лакуш, Јосип Рус, Ђуро Пуцар, Марко Вујачић, Миле Перуничкић, Родољуб Чолаковић, Милован Ђилас, Фране Фрол, Авдо Жумо, Блажо Јовановић, Борис Кидрич, Руди Колак, Лазар Колишевски, Сава Косановић, др Благоје Нешиковић, Душан Петровић, Нинко Петровић, Александар Ранковић, Иван Регент, др Златан Сремец, Петар Стамболић, Симиша Станковић, Владо Шегрт, Добросав Томашевић, Алекса Томић, Цветко Узуновски, Јован Веселинов, Влада Зечевић.

Претседавао

Претседник

Др Иван Рибар

Секретар

Миле Перуничкић

Дневни ред:

- 1) Реорганизација Владе Федеративне Народне Републике Југославије;
- 2) Реконструкција Владе Федеративне Народне Републике Југославије.

Говорници: Др Иван Рибар, Миле Перуничкић, Борис Кидрич, Моша Пијаде, др Симиша Станковић, Петар Стамболић, Милован Ђилас.

Почетак у 18 часова

Претседник др Иван Рибар (НР Хрватска): Отваравам сједницу Президијума Народне скупштине ФНРЈ и молим друга Секретара да претходно изврши прозивку у циљу утврђивања кворума.

Секретар Миле Перуничкић (НР Црна Гора) врши прозивку.

(После прозивке)

Претседник др Иван Рибар: Констатирам, на основу извјештаја друга Секретара, да имамо довољан број присутних чланова Президијума за рад и рјешавање.

Данашња сједница је заказана због тога што је Претседник Владе својим писмом од 4 априла предложио доношење указа о реорганизацији владе ФНРЈ. Према томе, предлажем слиједећи дневни ред:

- 1) Реорганизација Владе ФНРЈ
- 2) Реконструкција Владе ФНРЈ

Прима ли се предложени дневни ред или има каквих других приједлога? (Г л а с о в и: Прима).

Пошто је дневни ред усвојен, дајем ријеч Претседнику Привредног савјета другу Борису Кидричу да поднесе експозе.

Претседник Привредног савета **Борис Кидрич** (НР Словенија): Другови, предложена реорганизација Савезне владе преставља један корак даље у оном правцу нашег друштвеног развитка, који је отпочео успостављањем радничких савета и радничких управних одбора. Ми тај процес с пуним правом називамо процесом претварања државне својине, као ниже, примитивне форме социјалистичке својине код нас, у њену вишу форму — у општенародну имовину под управом непосредних произвођача. Тај процес у досадашњој историји човечанства највеће је достигнуће стварног социјалистичког развитка и наша земља има част да га она управо спроводи. Он значи систематско и релативно брзо одумирање државних функција у области друштвене привреде а уједно с тим уништавање материјалних корена бирократизма и бирократије као друштвене појаве, латентно опасне по развитак социјалистичке демократије и по сам социјализам.

Систем радничких савета и радничких управних одбора, који већ претставља, иако тек на почетку свог развитка, стварно удруживање непосредних произвођача па, према томе, и истински социјалистичку садржину и социјалистички облик наших друштвених односа — кренуо је од доношења Закона о радничким саветима битно напред. Данас не само што раднички савети и раднички управни одбори раде по свим основним предузећима наше земље већ они раде и у већини наших главних дирекција. Наравно, у нашим радничким саветима и радничким управним одборима постоји још низ почетних слабости. Међутим, они већ данас са великим успехом доносе и спроводе своје одлуке. Успостављањем у блиској будућности новог финансиског система, који ће обезбедити да и друштвеним вишком рада, на темељу оквирног општедржавног плана, управљају пре свега непосредни произвођачи, биће дате све основе за пун размах радничких савета и радничких управних одбора.

Досадашњи развитак радничких савета и радничких управних одбора омогућује нам да цео низ државних функција у области привреде — како на подручју оперативног руковођења

тако и на подручју размене па и самог планирања — сместа пренесемо на непосредне произвођаче, на њихова удружења и њихове органе, а да битно смањимо државни апарат. Одговарајући томе, према предложеној реорганизацији Савезне владе као и према реорганизацији коју ће извршити републичке владе, из влада испада низ досадашњих привредних министарстава, односно та се министарства претварају у главне дирекције с радничким саветима.

Аналогно главним дирекцијама које су уствари привредно обједињена предузећа са сопственим радничким саветима и радничким управним одборима, ми успостављамо тамо где се не ради о оперативним привредним функцијама него пре свега о још постојећим регулативним функцијама државе т. зв. главне управе у саставу владиних савета. Ове главне управе претстављају једну квалитативно нову појаву, пошто ће се и око њих почети стварати савети непосредних интересената било одлучујућег било консултативног карактера.

Разумљиво је да се предложена реорганизација Владе односи пре свега на привредне области. Међутим, она се не ограничава искључиво на њих. У том погледу ваља пре свега истаћи реорганизацију на подручју просвете, народног здравља и социјалног старања. Та се реорганизација још више него у савезном огледа у републичком омеру. У републичком савету просвете и народног здравља стварају се, наиме, за све основне послове одбори састављени из бираних претставника установа, као што су то универзитети, високе школе, академије наука, клинике, болнице итд., од бираних претставника разних просветних, културних и других заинтересованих друштава и од виђених лица у области просвете, народног здравља и социјалног старања, које именује президијум народне скупштине. Ти одбори неће бити само консултативног карактера него ће они да одлучују заједно са претставником одговарајућег савета. Ове мере стварно значе, у оквиру самог државног организма, један корак даље ка одумирању државе у области просвете и народног здравља.

Други битни моменат који желим да нагласим у вези с предлогом о реорганизацији односно смањивању Савезне владе јесте у томе да смо сву кључну привреду наше земље, као што су црна металургија, обојена металургија, нафта, машиноградња, а која је досад била у савезној надлежности, предали у надлежност народних република. Ово је нов доказ чврстине наше нове Федеративне Народне Републике Југославије, ово је стварни доказ слободе, равноправности, братства и јединства наших народа, доказ доследног решења националног питања наше земље. Данас наше народне републике у пуном смислу

речи управљају читавом привредом на својој територији. У оперативној савезној надлежности остале су само оне гране које су стварно централизоване по самој економској и техничкој природи, то јест железнички саобраћај, велико-речни саобраћај и ваздушни саобраћај. Међутим, ни споменути моменат, наиме чињеницу да наше народне републике стварно управљају привредом на својој територији, наравно не треба да посматрамо изоловано, јер наша децентрализација није обична децентрализација у старом, буржоаском државно-правном смислу речи, већ је до ње могло доћи управо због нових специјалних односа у нашој земљи, управо због поштовања и развика радничких савета и радничких управних одбора, дакле, на линији одумирања државних функција у области привреде у том смислу и републичке, а не само савезне. Државне функције у области управљања привредом, постепено ће се и даље смањивати сагласно процесу претварања државне својине у општенародну имовину под управом непосредних произвођача сагласно рађању, проширивању и учвршћивању слободне асоцијације непосредних произвођача које је још Маркс предвидео.

Другови, у нашој се земљи врше често реорганизације. У ранијим годинама реорганизације које смо вршили, нарочито на подручју привреде, биле су више-мање све извршене на административној основи као што је то било тада неизбежно. Међутим, реорганизације које вршимо откада је друг Тито предложио Народној скупштини Закон о радничким саветима и радничким управним одборима имају једну квалитативно нову основу и нову садржину. Све се оне налазе на линији смањивања државног апарата и административног управљања, све се оне налазе на линији стварног изграђивања и учвршћивања наше социјалистичке демократије. То нису више оне, понекад већ пословично, „вечите реорганизације“ почетног периода, него су то реорганизације које законито показују, сваки пут у већој мери, исту основну тенденцију — наиме, одумирање појединих раније потребних а сада већ преживелих функција државног апарата. Према томе, ми можемо већ данас, приликом предложене реорганизације, предвидети да ће се и неки сада још постојећи државни органи, нарочито у области привреде, у ближој будућности показати сувишним и да ће, према томе, и они временом да отпаду. Доношењем новог финансиског закона чију је потребу најавио друг Тито приликом свог говора о Закону о радничким саветима и радничким управним одборима, и који се сада интезивно припрема, биће, наиме, дате још многе шире могућности иницијативног деловања непосредних произвођача, а тиме ће и тзв. чврсти планови бити ограничени само на оне кључне економско-техничке моменте које стварно треба још

да држи у својој надлежности социјалистичка држава да би се постигао жељени економски и друштвени развитак земље.

Претседник др Иван Рибар: Молим друга Секретара да изволи прочитати приједлог за реконструкцију Владе ФНРЈ.

Секретар Миле Перуничкић: Ми смо од Владе примили предлог указа са спроводним писмом које гласи (ч и т а):

ПРЕТСЕДНИК ВЛАДЕ
Федеративне Народне Републике Југославије

1816

4 априла 1951 год.

Београд

ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

На својој седници од 4 ов. месеца Влада ФНРЈ разматрала је питања реорганизације Владе ФНРЈ и решила да Претседник Владе ФНРЈ предложи Президијуму Народне скупштине да донесе Указ о реорганизацији Владе Федеративне Народне Републике Југославије према приложеном нацрту.

Услед тога, а на основу чл. 74 тач. 15 Устава ФНРЈ, предлагем да Президијум Народне скупштине изволи овај указ донети и објавити.

Смрт фашизму — Слобода народу!

Претседник Владе ФНРЈ
Министар Народне одбране
Маршал Југославије
Јосип Броз Тито, с. р.

На основу тач. 6 и 15 члана 74 Устава ФНРЈ, а на предлог Претседника Владе ФНРЈ, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије издаје

У К А З

О РЕОРГАНИЗАЦИЈИ ВЛАДЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

I.

Од дана ступања на снагу овог указа Влада Федеративне Народне Републике Југославије састојаће се из следећих министарстава и савета:

Претседништво Владе
Министарство иностраних послова
Министарство унутрашњих послова
Министарство народне одбране
Министарство финансија
Министарство правосуђа
Савет за законодавство и изградњу народне власти
Савет за науку и културу
Савет за народно здравље и социјалну политику

Привредни савет — са Главном управом за план и Савезним заводом за статистику и евиденцију, као његовим органима

Министарство спољне трговине

Савет за енергетику и екстрактивну индустрију

Савет за машиноградњу

Савет за прерађивачку индустрију

Савет за грађевинске послове

Савет за пољопривреду и шумарство

Савет за промет робом — са Главном управом за туризам и угоститељство, као самосталним органом

Савет за саобраћај и везе — са Генералном дирекцијом железница, Генералном дирекцијом речног саобраћаја, Генералном дирекцијом Југословенског аеро-транспорта и Главном дирекцијом пошта, као самосталним органима и

Министарство поморства.

II.

Укидају се досадашњи органи Владе Федеративне Народне Републике Југославије:

Савезна планска комисија

Министарство рада

Министарство за новоослобођене крајеве

Министарство железница

Министарство саобраћаја

Министарство пошта

Генерална дирекција машиноградње

Генерална дирекција црне металургије

Генерална дирекција металургије

Генерална дирекција за производњу и прераду нафте

Комитет за заштиту народног здравља

Комитет за социјално старање

Комитет за кинематографију

Комитет за локалну привреду и комуналне послове

Комитет за туризам и угоститељство и

Комитет за водопривреду.

Послови укинутих органа преносе се на следеће органе Владе, односно на органе који се налазе у саставу савета:

послови Савезне планске комисије на Привредни савет и на Главну управу за план,

послови Комитета за водопривреду на Главну управу за план,

послови Министарства рада на Главну управу за план и на Савет за народно здравље и социјалну политику — према расподели надлежности коју ће одредити Влада,

послови Министарства железница на Савет за саобраћај и везе и на Генералну дирекцију железница — према расподели надлежности коју ће одредити Влада,

послови Министарства саобраћаја на Савет за грађевинске послове, на Министарство унутрашњих послова у погледу регулисања саобраћаја и на Савет за промет робом у погледу расподеле погонског материјала и делова за одговарајућа превозна средства,

послови Министарства пошта и телекомуникација према расподели надлежности коју ће одредити Влада,

послови Комитета за заштиту народног здравља и Комитета за социјално старање на Савет за народно здравље и социјалну политику,

комунални послови из надлежности Комитета за локалну привреду и комуналне послове на Савет за грађевинске послове, а послови локалне индустрије и занатства из надлежности тога комитета на Савет за прерађивачку индустрију,

послови Комитета за туризам и угоститељство на Главну управу за туризам и угоститељство,

послови Комитета за кинематографију на Савет за науку и културу.

Послови Министарства за новоослобођене крајеве преносе се из савезне надлежности у надлежност Народне Републике Хрватске односно Народне Републике Словеније.

III.

1) На челу савета и министарстава стоје министри-чланови Владе.

На челу главних управа стоје генерални директори, које именује и разрешава Президијум на предлог Претседника Владе.

Генералне директоре генералних дирекција именује и разрешава Президијум на предлог Претседника Владе са којим се претходно сагласио раднички савет односно генералне дирекције.

2) Савет за законодавство и изградњу народне власти сачињавају претседник савета и као чланови министри и друга лица које одреди Влада.

Савет за науку и културу сачињавају претседник савета и као чланови претседници републичких савета за просвету и културу.

Савет за народно здравље и социјалну политику сачињавају претседник савета и као чланови претседници републичких савета за народно здравље и социјалну политику.

Привредни савет сачињавају претседник савета и као чланови претседници Савета за енергетику и екстрактивну индустрију, Савета за машиноградњу, Савета за прерађивачку индустрију, Савета за грађевинске послове, Савета за пољопривреду и шумарство, Савета за промет робом и Савета за саобраћај и везе, Министар финансија ФНРЈ, Министар спољне трговине ФНРЈ, генерални директор Главне управе за план и заменик Министра народне одбране.

Савет за енергетику и екстрактивну индустрију сачињавају претседник савета и као чланови претседници републичких савета за енергетику и екстрактивну индустрију.

Савет за машиноградњу сачињавају претседник савета и као чланови министри влада народних република надлежни за послове машиноградње.

Савет за прерађивачку индустрију сачињавају претседник савета и као чланови претседници републичких савета за прерађивачку индустрију.

Савет за грађевинске послове сачињавају претседник савета и као чланови претседници републичких савета за грађевинске и комуналне послове.

Савет за пољопривреду и шумарство сачињавају претседник савета и као чланови претседници републичких савета за пољопривреду и шумарство.

Савет за промет робом сачињавају претседник савета и као чланови генерални директор Главне управе за туризам и угоститељство и претседници републичких савета за промет робом.

Савет за саобраћај и поморство сачињавају претседник савета и као чланови Министар поморства, генерални директори Генералне дирекције железница, Генералне дирекције речног саобраћаја, Генералне дирекције Југословенског аеро-транспорта и Генералне дирекције пошта и телекомуникација и министри саобраћаја и поморства влада народних република.

IV.

Савет у одређеној грани привреде или у другој области друштвене делатности решава о свим пословима из савезне надлежности који су Уставом, савезним законима и прописима Владе стављени у његову надлежност.

Савет решава у седници о правилницима, наредбама и другим општим прописима за које је надлежан, као и о прописима које предлаже Влади. Поред тога савет у седници решава о утавривању предлога предрачуна и предлога плана, о општим смерницама у погледу остваривања делатности, у својој грани привреде или области друштвених делатности, о другим начелним питањима која се односе на ту грану привреде или област друштвене делатности, као и о поништавању и укидању аката одговарајућег републичког савета који су у супротности са постојећим савезним прописима.

Претседник савета председава седницама савета, спроводи и извршава закључке савета, доноси на основу овлашћења закона, прописа Владе и савета опште прописе, предузима мере за извршење прописа виших државних органа, координира рад главних управа и других установа у саставу савета, доноси решења у административном поступку и решава у другом степену по жалбама против решења генералних директора главних управа, доноси сагласно постојећим прописима сва решења о службеничким односима и врши друга права одређена законима и прописима Владе, а Претседник савета за саобраћај и везе поништава, укида и мења акте генералних директора генералних дирекција који су у супротности са законима и другим прописима као и са закључцима савета.

Главне управе врше све послове из савезне надлежности у одређеној грани привреде, односно у области одређених привредних делатности, уколико ти послови нису по ставу првом и другом или посебним прописима стављени у надлежност самог савета, а нарочито врше ове послове: издају упутства и наређења за рад подручних органа на основу закона, прописа Владе и савета; организују, воде евиденцију и проверавају извршење плана; предузимају мере ради обезбеђења извршења плана и доносе решења у првом и другом степену у административном поступку. Генерални директор главне управе одговара за свој рад Савету.

Савет као планско-контролни и координативни орган врши у односу на генералне дирекције одређене планске, контролне и друге управне послове, сагласно одредбама Основног закона о управљању државним привредним предузећима и вишим привредним удружењима од стране радних колектива, и другим прописима.

V.

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

Претседник др Иван Рибар: Има ли примједаба на прочитани приједлог?

Моша Пијаде (НР Србија): Имам ја, и то неколико. Прво у овој тачки 1, код Савета за саобраћај и везе сматрам да у називу дирекције железница треба да остане оно традиционално „Југословенских”, јер сваки вагон наш маркиран је са ЈДЖ и сматрам да би уместо Генералном дирекцијом железница требало да стоји „Главном дирекцијом југословенских железница”. Поред тога, сматрам да ове генералне дирекције треба да буду све главне

дирекције, јер смо и казали и за Управу за план да је „Главна управа за план“, и да је „Главна управа за туризам“. Према томе, све ове дирекције би требало да буду „главне“ а не „генералне“, а њихови руководиоци да буду директори.

Борис Кидрич: То се може прихватити.

Моша Пијаде: То би требало конзеквентно спровести кроз цео указ гдегод се то спомиње.

Миле Перуничкић: Не разумем зашто треба да се каже Дирекција пошта и телекомуникација. Сматрам да је ово „и телекомуникација“ сувишно; то није за широки круг људи ни схватљиво. Поште имају своју традицију па бих пре рекао „Главна дирекција пошта, телеграфа и телефона“ него „... пошта и телекомуникација“.

Др Синиша Станковић (НР Србија): Најбоље је да буде само „Генерална дирекција пошта“ јер то имплицира све врсте телекомуникација.

Моша Пијаде: Није „Генерална дирекција пошта“ него „Главна дирекција пошта“. И ја се придружујем овом предлогу да остане само „Главна дирекција пошта“.

Борис Кидрич: Примам.

Моша Пијаде: У тачки 3 указа, под III, сматрам да треба став 1), трећа алинеја, престилизовати. Непотребно је све ово што стоји овде. Ја бих само место свега овога рекао: „На челу главних дирекција стоје директори које именује и разрешава Президијум на предлог Претседника Владе.“

Борис Кидрич: Ми смо предвидели да ће при генералним дирекцијама раднички савети предлагати, бирати директоре, да ће органи радничког самоуправљања Влади предлагати именовање директора.

Моша Пијаде: То ништа ствар не мења ако ми ово престилизујемо и то изоставимо, јер Влада ће сигурно предлоге Президијума чинити на основу конкурса који раднички савет буде расписао за такво неко место, или ако Влада нађе за сходно да једног директора главне дирекције предложи Президијуму да ће она то чинити по претходном консултовању органа радничког управљања, и да би то било нешто сасвим нормално.

Петар Стамболић (НР Србија): Ја мислим да је предлог друга Моше добар. Овде не треба везивати руке Влади у избору тако одговорних руководиоца.

Милован Ђилас (НР Црна Гора): То је уопште непотребно на овом мјесту. Ту треба тачно рећи: Президијум именује и разрјешава на приједлог Претседника Владе.

Борис Кидрич: Кад ви тако сматрате, онда овај став прихватам како је предложио друг Моша.

Претседник др Иван Рибар: Пошто се више нико не јавља са примједбама, питам Президијум прихвата ли приједлог указа са овим измјенама које су овдје предложене и које је прихватио у име Владе друг Кидрич? (Гласови: Прихвата!).

Предлажем да друга Мошу Пијаде овластимо да дефинитивно редигује текст указа на основу овдје усвојених измјена. (Гласови: Прима се!).

Прелазимо на другу точку дневног реда.

Молим друга Перуничиха да прочита приједлог за разрјешавање и именовање чланова Владе.

Секретар Миле Перуничих: Президијум је уз предлог о реорганизацији Владе примио и предлог за разрјешавање извесних министара њихових дужности у Влади ФНРЈ и за постављање који ћу вам ја прочитати.

Претседник Владе ФНРЈ предлаже да се разреше дужности министара у Влади ФНРЈ:

Министар — Претседник Комитета за заштиту народног здравља — др Павле Грегорић;

Министар — Претседник Савета за саобраћај и везе — Божидар Масларић;

Министар рада и Министар за новоослобођене крајеве — Веслав Хољевац;

Министар железница — Тодор Вујасиновић;

Министар поморства — Вицко Крстуловић;

Министар саобраћаја — Влада Зечевић;

Министар пошта — др Заим Шарац;

Министар — Претседник Комитета за туризам и угоститељство — Станоје Симић;

Министар — Претседник Комитета за водопривреду — др Васо Чубриловић;

Министар — Генерални директор за машиноградњу — инж. Никола Петровић;

Министар — Генерални директор металургије — Вељко Мићуновић;

Министар — Генерални директор за црну металургију — Страхил Гигов;

Министар — Генерални директор за производњу и прераду нафте — Милка Минић;

Министар — Претседник Привредног савета и Претседник Савезне планске комисије — Борис Кидрич, разрешава се дужности Претседника Савезне планске комисије.

Затим је предложено да се поставе:

За Министра Владе ФНРЈ — Станоје Симић;

За Министра Владе ФНРЈ — Влада Зечевић;

За Министра — Претседника Савета за народно здравље и социјалну политику др Павле Грегорић;

За Министра — Претседника савета за саобраћај и везе — Тодор Вујасиновић;

За Министра поморства — Макс Баће.

То је предлог друга Тита који се тиче реконструкције Владе ФНРЈ.

Претседник др Иван Рибар: Чули сте приједлог друга Тита за реконструкцију Владе. Да ли има примједба? (Нема). Жели ли ко ријеч? (Нико се не јавља). Питам, да ли се прима приједлог о реконструкцији Владе који вам је саопћио друг Перуничкић? (Гласови: Прима). Објављујем да је приједлог Претседника Владе ФНРЈ о реконструкцији Савезне владе прихваћен.

Молим друга Перуничкића да припреми указ о реконструкцији Владе ФНРЈ према приједлогу друга Тита који је Президијум једногласно прихватио.

Оба ова указа молим да се објаве хитно, у првом броју „Службеног листа ФНРЈ“.

Пошто је дневни ред данашње сједнице исцрпен, то овим закључујем сједницу.

(Седница је закључена у 18,50 часова).

OSAMDESETČETVRTA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 20 JUNA 1951 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Josip Rus, Filip Lakuš, Marko Vujačić,
Mile Peruničić

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

- 1) Predlog o razrešenju Javnog tužioca FNRJ i zamenika Javnog tužioca FNRJ i o imenovanju Javnog tužioca FNRJ.
- 2) Predlog o razrešenju Predsednika Vrhovnog suda FNRJ i sudija Vrhovnog suda FNRJ i o imenovanju predsednika Vrhovnog suda FNRJ i sudija Vrhovnog suda FNRJ.

Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Marko Vujačić, Filip Lakuš,
Mile Peruničić.

Početak u 11 časova

Pretsednik **dr Ivan Ribar** (NR Hrvatska): Otvaram ovu sjednicu i predlažem slijedeći dnevni red:

- 1) Prijedlog o razrješenju Javnog tužioca FNRJ i zamjenika Javnog tužioca FNRJ i o imenovanju Javnog tužioca FNRJ.
- 2) Prijedlog o razrješenju Pretsjednika Vrhovnog suda FNRJ i sudija Vrhovnog suda FNRJ i o imenovanju pretsjednika Vrhovnog suda FNRJ i sudija Vrhovnog suda FNRJ.

Prima li se? (*Glasovi: Prima*).

Onda prelazimo na dnevni red. Ima riječ drug Moša Pijade.

Moša Pijade (NR Srbija): U poslednje vreme postavljeno je pitanje promena u Vrhovnom sudu, njegovog i brojnog i političko-stručnog ojačanja. U Vladi se o tome diskutovalo. Vama je poznato da smo i mi o radu Vrhovnog suda razgovarali u više mahova.

Posle našeg prekjučerašnjeg dogovora, mi smo, Rus, Mile i ja, saslušali mišljenje druga Frola u vezi izmena u sadašnjem sastavu Vrhovnog suda i Javnog tužništva FNRJ. Drug Frol nam je izneo i svoje mišljenje, koje je saglasno sa našim predlozima i izneo nam stav Vlade po svim pitanjima koja su postavljena u vezi sa promenama koje treba izvršiti u Vrhovnom sudu FNRJ. Naša su gledišta bila saglasna.

Mi danas treba da se saglasimo o predlogu koji treba sutra da podnesemo Prezidijumu.

Marko Vujačić (NR Crna Gora): Po onome što smo mi mogli kroz rad Odbora za molbe i žalbe da vidimo to je da se iz naroda žale na sporo rješavanje predmeta u Vrhovnom sudu. Mnoge stvari se ljudima otežavaju, komplikuju samo zato što sudovi sporo sude.

Filip Lakuš (NR Hrvatska): To je slučaj i sa sudovima u Hrvatskoj. Koliko ja znam malo je sudija.

Moša Pijade: To će se ovim promenama popraviti.

Ja bih vam sada prešao na predlog za imenovanja i razrešenja u Vrhovnom sudu, koji smo utanačili sa Vladom i posebno sa drugom Frolom.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Molim da drug Peruničić saopći prijedloge za Prezidijum.

Mile Peruničić (NR Crna Gora): Ja ću sada izneti ove predloge.

Predlaže se da se drug dr Josip Hrnčević razreši dužnosti Javnog tužioca FNRJ, s tim da se imenuje za predsednika Vrhovnog suda FNRJ, a da dosadašnji predsednik drug Vita Petrović ostane sudija. Isto tako, da se drug Josif Mažović razreši dužnosti zamenika Javnog tužioca FNRJ, s tim da se postavi u Vrhovni sud za sudiju. Za sudije Vrhovnog suda da se postave: Mihailo Đorđević, bivši predsednik Vrhovnog suda Narodne Republike Srbije, Dimče Acev Janeski, dosadašnji sudija Vrhovnog suda Narodne Republike Makedonije; dr Vladimir Kalember, dosadašnji pomoćnik Ministra pravosuđa Vlade FNRJ; dr Ludvik Gruden, dosadašnji arbitar Savezne državne arbitraže; Neda Radosavljević, pravnik, drugi sekretar Saveza boraca Narodnooslobodilačkog rata; Josif Malović, dosadašnji zamenik Javnog tužioca FNRJ, dr Dražen Sesardić, načelnik odeljenja Saveta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ; dr Fedor Bazala, načelnik Pravnog odeljenja Predsedništva Vlade FNRJ.

Zatim da se stave u penziju sa pravima koja im po zakonu pripadaju dosadašnje sudije dr Marijan Derenčin, Milovan Krdžić i dr Ivan Grgić.

Drug Aleksandar Todorović stavlja se na raspoloženje Prezidijuma Srbije, koji će ga imenovati u Vrhovni sud Srbije, a da se Petar Piruze razreši dužnosti, pošto je pod istragom.

Najzad, za Javnog tužioca FNRJ Vlada predlaže Branka Jevremovića, pomoćnika u Savetu za zakonodavstvo.

To su predlozi o kojima je postignuta saglasnost.

Ja ću spremiti za sutra i neke bliže podatke o ovim drugovima.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li kakvih primjedaba? (Nema). Primaju li se ovi prijedlozi? (J e d n o g l a s n o : Primaju).

Molim da se ovi prijedlozi o imenovanju predsjednika Vrhovnog suda i sudija i o imenovanju Javnog tužioca FNRJ spreme za sjutrašnju sjednicu Prezidijuma sa izvjesnim redom, koji je zakonit, da se odluke formuliraju.

Pošto smo obje točke zajedno razmatrali i prijedloge usvojili, mi smo iscrpli dnevni red.

Sjednica je zaključena.

(Sednica je zaključena u 12 časova)

ТРЕЋА СЕДНИЦА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРА-
ТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 21 ЈУНА 1951 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Моша Пијаде, Филип Лакуш, Јосип Рус, Ђуро Пуцар, Марко Вујачић, Миле Перуничкић, Родољуб Чолаковић, Милован Ђилас, Фране Фрол, Блажо Јовановић, Борис Кидрич, Лазар Колишевски, Сава Косановић, др Благоје Нешковић, Душан Петровић, Нинко Петровић, Александар Ранковић, Иван Регент, др Златан Сремец, др Симиша Станковић, Петар Стамболић, Јован Веселинов, Добросав Томашевић, Алекса Томић, Владо Шегрт, Влада Зечевић.

Претседавао
Потпретседник
Моша Пијаде

Секретар
Миле Перуничкић

Дневни ред:

1) Предлог о разрешењу Јавног тужиоца ФНРЈ и заменика Јавног тужиоца ФНРЈ и о именовану Јавног тужиоца ФНРЈ;

2) Предлог о разрешењу Претседника Врховног суда ФНРЈ и судија Врховног суда ФНРЈ и о именовану претседника Врховног суда ФНРЈ и судија Врховног суда ФНРЈ.

Говорници: Моша Пијаде, Фране Фрол, Миле Перуничкић.

Почетак у 12,20 часова

Потпретседник Моша Пијаде (НР Србија): Другови, отварам 3-њу седницу Президијума Народне скупштине ФНРЈ (другог сазива).

На основу извештаја друга Секретара констатујем да имамо кворум и да, према томе, можемо прећи на даљи рад.

Пре свега, треба да усвојимо дневни ред.

Претседништво је сазвало ову седницу са овим дневним редом:

1. Предлог о разрешењу Јавног тужиоца ФНРЈ и заменика Јавног тужиоца ФНРЈ и о именовану Јавног тужиоца ФНРЈ;

2. Предлог о разрешењу Претседника Врховног суда ФНРЈ и судија Врховног суда ФНРЈ и о именовану претседника Врховног суда ФНРЈ и судија Врховног суда ФНРЈ.

Да ли има каквих предлога за допуну или измену дневног реда? (Нема). Прима ли се предлог дневног реда који је поднело Претседништво? (Г л а с о в и : Прима). Дневни ред је усвојен.

Прелазимо на прву тачку дневног реда.

Ја бих пре свега дао једно образложење.

Вама је свима познато да је Врховни суд ФНРЈ, као највиши орган нашег правосуђа, услед све разгранатије праксе нижих судова преоптерећен, да има велики број предмета за решавање. Због те спорости у решавању спорних предмета и уопште спорова пред Врховним судом било је и приговора, и то и оправданих. Но, ми знамо да данашњи број врховних судија и поред најбоље воље није могао да убрза рад. Међутим, ту постоје и други проблеми. Због све већег броја спорова који излазе пред Врховни суд и све богатије и разноврсније судске праксе осећа се потреба да Врховни суд Федерације убудуће постане не само оно што је досад био већ и орган који ће обједињавати судску праксу код нас. Својим пресудама, својим ставовима у начелним питањима судске праксе и својим одлукама општих седница Врховни суд ФНРЈ треба да управља праксу свих нижих судова у једном одређеном правцу, који ће судску праксу уједначавати и уздизати чиме ће се она и квалитетно побољшавати. Зато је потребно не само бројно повећати састав судског кадра Врховног суда ФНРЈ већ да тај кадар буде постављен из реда наших истакнутих правника и људи са богатом правничком праксом. Врховни суд ФНРЈ треба у личном саставу проширити и политички га још више ојачати како би могао да одговори својим не само по обиму већ и по одговорности већим задацима, све обимнијим задацима у изградњи наше судске праксе, заштите права грађана и у изградњи нашег социјалистичког правног поретка.

У том циљу Претседништво предлаже да Президијум донесе неколико персоналних одлука које би се поднеле, у смислу закона, на накнадну потврду и одобрење Народној скупштини ФНРЈ на њеном првом заседању.

Ми смо у Претседништву Президијума 18 ов. месеца разговарали о потреби да се Врховни суд ФНРЈ прошири и ојача, јер смо добијали и приговоре да се ствари споро решавају. Ми смо

тада образовали одбор у који смо ушли ја, друг Рус и друг Перунџић. Наш задатак је био да саслушамо и мишљење Министра правосуђа друга Фрола о променама у Врховном суду. Са другом Фролом говорили смо уочи јучерашње седнице Претседништва на којој смо донели одлуку да Президијуму поднесемо предлог који ћу Вам сада саопштини.

За претседника Врховног суда ФНРЈ предлажемо друга др Јосипа Хрнчевића, садашњег Јавног тужиоца ФНРЈ, а за Јавног тужиоца ФНРЈ друга Бранка Јевремовића, помоћника министра у Савету за законодавство и изградњу власти Владе ФНРЈ.

Досадашњи претседник друг Витомир Петровић би био именован за судију Врховног суда. Њему треба одати признање за досадашњи рад — па га и Влада и Претседништво предлажу за одликовање. Поред тога, за пензионисање предлажемо судије другове др Маријана Деренчина, Милована Крџића и др Ивана Грџића с тим да им се пензије одреде по чл. 136 Закона о социјалном осигурању радника и службеника и њихових породица у износу од 10.000 месечно. Ми то јуче нисмо одлучили, већ је то предлог министра правосуђа; он сматра да им треба одмах одредити и пензију. Ја сам трам да је то у реду. Досадашњег судију Александра Тодоровића ставићемо на расположење Президијуму Народне скупштине НР Србије који ће га именовати у Врховни суд НР Србије, пошто је предложено да из тог суда у Врховни суд ФНРЈ пређе друг Михаило Ђорђевић, његов садашњи претседник.

За нове судије предлажу се Димче Ацев, судија Врховног суда НР Македоније, према предлогу Владе НР Македоније, на место Петра Пирузе који је стављен под кривичну истрагу; затим др Владимир Калембер, помоћник министра правосуђа, као веома добар правник и друг који је од ослобођења радио на организацији нашег правосуђа и који је у томе показао несумњиве успехе; затим друг др Лудвиг Груден, арбитар Савезне државне арбитраже, као добар правник практичар; Јосиф Маловић, заменик Јавног тужиоца ФНРЈ који је и на досадашњем положају одговорио и као политичка личност и као правник. Претседништво, исто тако, предлаже за судију другарицу Неду Радосављевић, правника, која сада ради у Савезу бораца као други секретар, и друга др Дражена Сесардића, начелника одељења у Савету за законодавство Владе ФНРЈ. То је млађи друг, али одличан правник; он је од ослобођења био на одговорним функцијама прво у НР Хрватској а после у Савезној влади; веома је активно сарађивао на изградњи нашег законодавства; а нарочито на организовању народне власти уопште, народних одбора и њиховог управног апарата, посебно. Предлажемо за Врховни суд ФНРЈ и др Федора Базалу, начелника Организационо-правног одељења Претседни-

штва Владе ФНРЈ као искусног и способног правника. Влада је повукла свој првобитни предлог за именовање Маријана Виводе за судију Врховног суда.

Министар правосуђа Фране Фрол: Влада је сугласна са овим приједлозима о именовању, пензионисању и разрешењу у Врховном суду ФНРЈ и у Јавном тужиоштву ФНРЈ. Ја сам био учинио неке резерве, али сам одустао. Ови се предлози могу прихватити, јер је заиста потребно Врховни суд ојачати.

Потпретседник Моша Пијаде: Молим друга Секретара да прочита приједлоге одлука.

Секретар Миле Перуничих (НР Црна Гора): Ја сам мислио да прво Президијум упознам са кратким биографским подацима предложених другова, али, пошто је о скоро сваком по нешто рекао друг Моша, ја ћу вам укратко изнети само биографије другова Хрнчевића и Јевремовића.

Друг др Јосип Хрнчевић, који се предлаже за новог претседника Врховног суда ФНРЈ, рођен је 1901 године у Срезу бјеловарском. Дипломирао је на Правном факултету у Загребу. Од 1929 године био је судиски приправник у Новској, а од 1931 до 1935 судија Среског суда у Вараждину. Од 1935 до 1938 године старешина је Среског суда у Чаковцу, а од 1938 до 1941 судија Окружног суда у Вараждину. У Народноослободилачкој борби учествовао је од 1941 године вршећи одговорне војне и политичке функције, међу којима и дужност претседника Врховног суда до 1946 године када га је Народна скупштина ФНРЈ изабрала за Јавног тужиоца ФНРЈ. Народни је посланик и претседник Законодавног одбора Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ.

Одликован је за заслуге у Народноослободилачком рату Орденом народног ослобођења, Орденом заслуга за народ I реда, Орденом братства и јединства I реда и Орденом за храброст.

Друг Бранко Јевремовић, који се предлаже за новог Јавног тужиоца ФНРЈ, рођен је 1909 године у Титовом Ужицу. Правни факултет завршио је у Београду 1934 године. После тога је био судиски а затим адвокатски приправник у Чачку и Ужицу. За време рата био је у СССР. Крајем 1944 године дошао је у земљу и био на дужности помоћника министра унутрашњих послова НР Србије. Од децембра 1949 године помоћник је министра у Савету за законодавство и изградњу народне власти Владе ФНРЈ. Учествовао је у нашој делегацији у Комисији за права човека ОУН. Народни је посланик Већа народа Народне скупштине ФНРЈ.

Потпретседник Моша Пијаде: Ја бих ишао по дневном реду. Треба прво свршити са првом тачком. Према томе, треба прво претрести и донети одлуку о разрешењу друга Хрнчевића и друга Маловића садашњих дужности и о именовању друга Јевремовића.

Секретар Миле Перуничих: Примам примедбу. Ова прва одлука требало би да гласи (чита):

ПРЕДЛОГ

ОДЛУКЕ О РАЗРЕШЕЊУ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА ФНРЈ И ЊЕГОВОГ ЗАМЕНИКА И О ИМЕНОВАЊУ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА ФНРЈ

На основу чл. 6 тач. 4 Закона о Президијуму Народне скупштине ФНРЈ, а по указаној потреби, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије одлучује:

I.

Др Јосип Хричевић, разрешава се дужности Јавног тужиоца ФНРЈ и ставља на расположење Президијуму Народне скупштине ФНРЈ;

Јосиф Маловић, разрешава се дужности заменика Јавног тужиоца ФНРЈ и ставља на расположење Президијуму Народне скупштине ФНРЈ.

II.

Именује се:

За Јавног тужиоца ФНРЈ Бранко Јевремовић, помоћник министра-претседника Савета за законодавство и изградњу народне власти Владе ФНРЈ.

Потпретседник **Моша Пијаде:** Прима ли се ова одлука? (Гласови: Прима).

Прелазимо на другу тачку.

Уз оно што смо већ рекли друг Фрол и ја о овоме, додао бих још и то да ова промена долази и због нашег става да при одлучивању о руководећим положајима водимо рачуна о тзв. „националном кључу“, а не због тога што садашњи претседник није задовољно. Напротив, друг Петровић је вредно радио и ми већ имамо предлог за његово одликовање.

Молим да се прочита предлог одлуке.

Секретар Миле Перуничих (чита):

ОДЛУКА

О РАЗРЕШЕЊУ ПРЕТСЕДНИКА ВРХОВНОГ СУДА ФНРЈ И СУДИЈА ВРХОВНОГ СУДА ФНРЈ И О ИМЕНОВАЊУ ПРЕТСЕДНИКА ВРХОВНОГ СУДА ФНРЈ И СУДИЈА ВРХОВНОГ СУДА ФНРЈ

С обзиром на указану потребу да Врховни суд ФНРЈ добије пуни број судија и да његов састав задовољи захтеве који се постављају највишем органу правосуђа Федеративне Народне Републике Југославије, Президијум Народне скупштине ФНРЈ на основу чл. 6 тач. 4 Закона о Президијуму Народне скупштине ФНРЈ доноси следећу одлуку:

I.

Витомир Петровић, претседник Врховног суда ФНРЈ, разрешава се дужности претседника Врховног суда;

Др Маријан Деренчин, Милован Крчић и др Иван Гргић, судије
Врховног суда ФНРЈ разрешавају се дужности судија Врховног суда,
с тим да буду стављени у пензију.

Александар Тодоровић, судија Врховног суда ФНРЈ разрешава се
дужности судије Врховног суда и ставља на расположење Президијуму
Народне скупштине Народне Републике Србије.

Петар Пирузе, судија Врховног суда ФНРЈ, разрешава се дужности
зато што је стављен под кривичну истрагу.

II.

Именују се:

За Претседника Врховног суда ФНРЈ:

Др Јосип Хрнчевић, досадашњи Јавни тужилац ФНРЈ;

За судије Врховног суда ФНРЈ:

Витомир Петровић досадашњи претседник Врховног суда ФНРЈ,

Михаило Ђорђевић, бивши претседник Врховног суда Народне Ре-
публике Србије,

Димче Ацев Јанески, досадашњи судија Врховног суда Народне Ре-
публике Македоније,

Др Владимир Калембер, досадашњи помоћник Министра правосуђа
Владе ФНРЈ,

Др Лудвик Груден, досадашњи арбитар Савезне државне арбитраже,
Недељка Радосављевић, правник, други секретар Савеза бораца На-
родноослободилачког рата,

Јосиф Маловић, досадашњи заменик Јавног тужиоца ФНРЈ,

Др Дражен Сесардић, начелник Одељења Савета за законодавство
и изградњу народне власти Владе ФНРЈ,

Др Федор Базала, начелник Организационо-правног одељења Прет-
седништва Владе ФНРЈ.

Потпретседник **Моша Пијаде**: Прима ли се прочита-
ни предлог одлуке? (Г л а с о в и: Прима). Има ли ко против?
(Нема).

Пошто је ова одлука примљена, предлагем да Президијум
донесе још једну одлуку и једак указ.

И једно и друго предлагем у споразуму са другом Фролом.

Прво, предлагем да Президијум донесе, на основу члана
136 Закона о социјалном осигурању радника и службеника и њи-
хових породица, одлуку о томе да се пензионисаним судијама
Врховног суда ФНРЈ друговима Деренчину, Крчићу и Гргићу
одреди месечна пензија од 10.000 динара, пошто би, ако би се она
одредила по општим прописима, била недовољна, значи мања од
њихових садашњих плата.

Прима ли се овај предлог? (Г л а с о в и: Прима).

Друго, предлагем да Президијум донесе указ о одликовању
друга Вите Петровића Орденом заслуге за народ I реда, а судије
Крчић и Деренчин, истом орденом II реда, а друг Гргић Орде-
ном братства и јединства I реда. Овим актом Президијум одаје

признање овим нашим друговима за досадашњи рад. (Г л а с о в и:
Прима се).

Објављујем да је и овај предлог о одликовању примљен.

Има ли још каквих предлога? (Нема).

Пошто је дневни ред исцрпен, закључујем седницу.

(Седница је закључена у 13,10 часова)*

* У записнику стоји да је седница закључена у 13 часова, што је очигледно омашка; седница је према белешкама трајала до скоро 14 часова. — Прим. редактора.

DEVEDESETSEDMA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 21 JULA 1951 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Josip Rus, Filip Lakuš, Marko Vujačić, Mile Peruničić

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

Rešavanje po predlogu Vlade i Ministra inostranih poslova FNRJ Pov. br. 4264 od 12.VII.1951 godine, da se donese ukaz o ukidanju ratnog stanja sa Nemačkom.

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić

Početak u 11 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Otvarajući ovu sjednicu obavještavam vas da imamo samo jedno pitanje za rješavanje, a to je rješavanje po predlogu Vlade i Ministra inostranih poslova FNRJ Pov. br. 4264 od 12. VII. 1951 godine, da se donese ukaz o ukidanju ratnog stanja sa Njemačkom.

To bi bio dnevni red današnje sjednice. Prima li se? (Jednoglasično: Prima).

Molim druga Sekretara da referiše.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora): Vama je poznato da smo mi početkom ove godine, 16 januara, doneli Ukaz o ukidanju ratnog stanja sa Austrijom. Ovaj predlog, tj. da se isto to učini i u odnosu na Nemačku drug Kardelj je nagovestio u svom poznatom ekspezu o našoj spoljnoj politici koji je podneo Narodnoj

skupštini prilikom budžetske debate, decembra prošle godine. Kao što vidite došlo je vreme i na Nemačku.

O ovom pitanju mi smo dobili od Vlade ovo pismo (č i t a):

FEDERATIVNA NARODNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA
MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA
II odjeljenje
Pov. Br. 4264

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Vlada FNRJ moli Prezidijum Narodne skupštine FNRJ da izvoli izdati, na osnovu člana 74 tačke 12 Ustava FNRJ, Ukaz o ukidanju ratnog stanja sa Nemačkom.

Vlada FNRJ podnosi ovaj predlog u vezi sa obrazloženjem koje je Potpretsednik Vlade i Ministar inostranih poslova drug Edvard Kardelj podneo Narodnoj skupštini FNRJ u svom ekspozeu na dan 29 decembra 1950 godine.

U prilogu se dostavlja nacrt Ukaza o ukidanju ratnog stanja sa Nemačkom.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Potpretsednik Vlade FNRJ
i Ministar inostranih poslova
Edvard Kardelj, s. r.

Za Pretsednika Vlade FNRJ
Potpretsednik Vlade FNRJ
A. Ranković, s. r.

Nacrt ukaza o kome se ovde govori glasi (č i t a):

S obzirom da je proteklo 6 godina od završetka rata (1941—1945) i da više nema osnova za dalje održavanje ratnog stanja između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Nemačke, utvrđuje se

I

Od dana stupanja na snagu ovog ukaza neće se na Nemačku i nemačke državljane primenjivati pravni propisi Federativne Narodne Republike Jugoslavije koji su proistekli iz ratnog stanja sa Nemačkom ili su izdati za slučaj ratnog stanja Federativne Narodne Republike Jugoslavije sa nekom stranom silom.

II

Odredbе ovog ukaza predstavljaju unutrašnju meru i ne prejudiciraju ni u čemu rešenja koja bude sadržavao ugovor o miru sa Nemačkom i ne odnose se na pitanja koja proističu iz postojećih međunarodnih ugovora o posleratnoj Nemačkoj.

III

Odredbе ovog ukaza odnose se na Nemačku kao celinu i na sve nemačke državljane.

Ja bih ovome dodao preambulu i tačku IV i V, kao što su i u Ukazu o ukidanju ratnog stanja sa Austrijom.

Uopšte, ova dva ukaza su u svemu istovetna, sem tačke III u kojoj se kaže da se ove naše mere odnose na Nemačku kao celinu

i na sve nemačke državljane. Prema tome, ukaz bi u celini glasio (čitaj):

Na osnovu čl. 74 tač. 12 Ustava FNRJ, a na predlog Vlade FNRJ, Prezidium Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdaje

U K A Z
O UKIDANJU RATNOG STANJA SA NEMAČKOM

S obzirom da je proteklo 6 godina od završetka rata (1941—1945) i da više nema osnova za dalje održavanje ratnog stanja između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Nemačke, utvrđuje se

I

Od dana stupanja na snagu ovog ukaza neće se na Nemačku i nemačke državljane primenjivati pravni propisi Federativne Narodne Republike Jugoslavije koji su proistekli iz ratnog stanja sa Nemačkom ili su izdati za slučaj ratnog stanja Federativne Narodne Republike Jugoslavije sa nekom stranom silom.

II

Određbe ovog ukaza pretstavljaju unutrašnju meru i ne prejudiciraju ni u čemu rešenja koja bude sadržavao ugovor o miru sa Nemačkom i ne odnose se na pitanja koja proističu iz postojećih međunarodnih ugovora o posleratnoj Nemačkoj.

III

Određbe ovog ukaza odnose se na Nemačku kao celinu i na sve nemačke državljane.

IV

Vlada FNRJ izvršiće ovaj ukaz.

V

Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Da li Pretsjedništvo odlučuje da se ukine ratno stanje sa Njemačkom? (Jednoglasno: Prima se).

Molim da se ova naša odluka objavi u vidu ukaza koji je pročitao drug Sekretar.

Ovim je sjednica završena.

(Sednica je zaključena u 11,30 časova)

СТОТРИДЕСЕТЧЕТВРТА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРА-
ТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 6 ОКТОБРА 1951 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Филип Лакуш, Јосип Рус, Марко Вујачић,
Миле Перуничкић

Претседавао

Претседник

Др Иван Рибар

Секретар

Миле Перуничкић

Дневни ред:

- 1) Решавање о предлогу Владе ФНРЈ о реорганизацији Савезне владе;
- 2) Доношење указа о променама у Влади ФНРЈ;
- 3) Решавање о предлогу за именовање гувернера Народне банке;
- 4) Именовање чланова Привредног савета Владе ФНРЈ.

Говорници: Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Марко Вујачић, Миле Перуничкић, Јосип Рус.

Почетак у 12,00 часова

Претседник др Иван Рибар (НР Хрватска): Отварају ову другу данашњу сједницу са слиједећим приједлогом за дневни ред:

- 1) Рјешавање о приједлогу Владе ФНРЈ о реорганизацији Савезне владе;
 - 2) Доношење указа о промјенама у Влади ФНРЈ;
 - 3) Рјешавање о приједлогу за именовање гувернера Народне банке;
 - 4) Именовање чланова Привредног савјета Владе ФНРЈ.
- Примједба нема? (Нема).

Онда молим друга потпретседника Пијаде да реферише.

Моша Пијаде (НР Србија): Влада нам је упутила пет предлога на решавање. Ради се о даљој реорганизацији привредних ресора Савезне владе, о личним променама у Влади у вези са предложеном реорганизацијом, о именовану гувернера Народне банке ФНРЈ и о именовану чланова Привредног савета Владе ФНРЈ с обзиром на његове нове функције.

Ја бих сада укратко дао образложење о владиним предлозима.

Ову реорганизацију Савезне владе изазвала је потреба да се управљање привредом као целином обезбеди и у највишој управи, у Влади ФНРЈ и владама народних република. Вођење привредних грана у Савезној влади требало би убудуће да буде усретсређено у четири ресора: у Савету за индустрију и грађевинарство, у Савету за пољопривреду и шумарство, у Савету за промет робом и у Министарству финансија. Досадашњи савети, чије се укидање предлаже, — то су Савет за енергетику и екстрактивну индустрију, Савет за машиноградњу, Савет за прерађивачку индустрију и Савет за грађевинске послове, — одиграли су важну улогу у сређивању прилика у свим гранама индустрије и пошто је то завршено, дошао је тренутак да се све индустријске гране уједине у један савет. Савет за индустрију и грађевинарство ће објединити, као највиши, савезни орган државне управе, све индустријске гране и утврђиваће план укупне производње, наравно у сарадњи са републичким саветима за индустрију. Добијајући овакву функцију Савет за индустрију и грађевинарство биће у могућности да се посвети свом главном задатку: раду на развоју енергетске базе и на равномерном развоју свих грана индустријске производње и грађевинарства.

Савет за индустрију и грађевинарство у извесном смислу замениће и ранију Планску комисију односно Привредни савет. Он ће се бавити перспективном изградњом свих индустријских грана, док ће савети за индустрију у народним републикама, пошто су ближи предузећима, имати да се старају и о оперативном спровођењу плана. Несумњиво је да је улога савета за индустрију у републикама знак њиховог економског учвршћивања и осамостаљивања, што је опет последица преношења управљања привредом на ниже органе и на радничке колективе.

Када је започето реорганизовање државних органа за управљање привредом, тада је било наглашено да ће Привредни савет имати да се бави планирањем општих пропорција. Међутим, разрађивање плана индустрије сада ће прећи на Савет за индустрију, а Привредни савет ће се бавити целокупном економиком ФНРЈ, он ће проучавати и решавати питања која не могу да спадају у надлежност других ресора, као што су питања национал-

ног дохотка, односа робних и новчаних фондова, капиталне изградње, финансиска питања итд. Према томе, Привредни савет је тело које се бави најопштијим привредним питањима и позвано је да координира разне привредне гране, не бавећи се ни једном од њих посебно у смислу руковођења. Зато је неопходно ојачати Привредни савет, начинити од њега такав орган Савезне владе у коме ће се колективно решавати о најважнијим питањима наше економике.

Овом реорганизацијом Савезне владе уствари треба да се изврши концентрација највиших органа у привреди, и зато се предлаже да се све индустријске гране сједине у један ресор, да се укине Министарство за спољну трговину, с тим да се његови послови пренесу у надлежност Привредног савета и Министарства иностраних послова уколико се тичу спољне трговине и на Министарство финансија уколико се тичу царина итд. Као што је познато, Министарство финансија већ је од раније преузело вођење девизне политике, а изменама Закона о царинама, које су усвојене на последњем заседању Народне скупштине ФНРЈ, и царине су прешле у ресор финансија.

У вези са овим предлозима треба истаћи важну улогу коју ће у новом планском и финансиском систему имати Народна банка ФНРЈ као установа друштвеног књиговодства, као веза између привреде и државних органа.

Нова реорганизација највиших привредних државних органа имаће велики значај за њихово организационо учвршћење и даљи привредни развитак земље.

На основу овог што сам изнео, предлажем да донесемо пет указа, које ћу вам сада прочитати.

Први указ се односи на укидање постојећих савета и оснивање Савета за индустрију и грађевинарство, који гласи (ч и т а):

На основу члана 74 тач. 6 и 15 Устава ФНРЈ, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије, на предлог Претседника Владе ФНРЈ, издаје

У К А З

О УКИДАЊУ САВЕТА ВЛАДЕ ФНРЈ: ЗА ЕНЕРГЕТИКУ И ЕКСТРАКТИВНУ ИНДУСТРИЈУ, ЗА МАШИНОГРАДЊУ, ЗА ПРАЋИВАЧКУ ИНДУСТРИЈУ И ЗА ГРАЂЕВИНСКЕ ПОСЛОВЕ И О ОСНИВАЊУ САВЕТА ЗА ИНДУСТРИЈУ И ГРАЂЕВИНАРСТВО ВЛАДЕ ФНРЈ

І.

Укидају се савети Владе ФНРЈ, и то:

Савет за енергетику и екстрактивну индустрију,

Савет за машиноградњу,

Савет за прерађивачку индустрију, и

Савет за грађевинске послове.

II.

Оснива се Савет за индустрију и грађевинарство Владе ФНРЈ.

III.

На челу Савета за индустрију и грађевинарство стоји Претседник савета који је министар Владе ФНРЈ.

Савет за индустрију и грађевинарство сачињавају, поред Претседника савета, претседници савета влада народних република надлежних за индустрију и за грађевинске и комуналне послове, и заменик Претседника Савета за индустрију и грађевинарство Владе ФНРЈ.

IV.

На Савет за индустрију и грађевинарство преносе се послови укинутих савета Владе ФНРЈ: за енергетику и екстрактивну индустрију, за машиноградњу и за прерађивачку индустрију.

Послови из надлежности укинутог Савета за грађевинске послове преносе се у надлежност Савета за индустрију и грађевинарство, изузев послова у вези са путевима и друмским саобраћајем, који се преносе у надлежност Савета за саобраћај и везе, и комуналних послова који се преносе у надлежност Привредног савета.

V.

Претседник Владе ФНРЈ извршиће овај указ.

VI.

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

Претседник др Иван Рибар: Хоћемо ли посебно усвајати указ по указ или све заједно?

Моша Пијаде: Ја мислим на крају.

Марко Вујачић: (Н Р Ц р н а Г о р а): Најбоље је да их прво све чујемо.

Миле Перуничћ: (Н Р Ц р н а Г о р а): Из овог указа проистичу углавном и сви други укази које данас треба донети.

Претседник др Иван Рибар: Добро. Да наставимо.

Моша Пијаде: Други указ односи се на укидање Министарства спољне трговине, који гласи (ч и т а):

На основу члана 74 тач. 6 и 15 Устава ФНРЈ, а на предлог Претседника Владе Федеративне Народне Републике Југославије Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије издаје

У К А З

О УКИДАЊУ МИНИСТАРСТВА СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ ФНРЈ

I.

Укида се Министарство спољне трговине ФНРЈ.

II.

Послови укинутог Министарства спољне трговине ФНРЈ преносе се у надлежност Привредног савета Владе ФНРЈ, Министарства финансија ФНРЈ и Министарства иностраних послова ФНРЈ према расподели надлежности коју ће одредити Влада ФНРЈ.

III.

Претседник Владе ФНРЈ извршиће овај указ.

IV.

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

Трећи указ односи се на личне промене у Влади које проистичу из ова два указа. Он гласи (ч и т а):

На основу члана 74 тач. 6 и 13 Устава ФНРЈ, а на предлог Претседника Владе ФНРЈ, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије издаје

У К А З

О РАЗРЕШЕЊУ И ПОСТАВЉЕЊУ МИНИСТАРА ВЛАДЕ ФНРЈ

I.

Разрешавају се дужности:

Министар-Претседник Савета за енергетику и екстрактивну индустрију Владе ФНРЈ Светозар Вукмановић,

Министар-Претседник Савета за машиноградњу Владе ФНРЈ Франц Лескошк,

Министар-Претседник Савета за прерађивачку индустрију Владе ФНРЈ Рато Дугоњић,

Министар-Претседник Савета за грађевинске послове Владе ФНРЈ Љубчо Арсов,

Министар-Претседник Савета за саобраћај и везе Владе ФНРЈ Тодор Вујасиновић,

Министар спољне трговине ФНРЈ Милентије Поповић,

Министар финансија ФНРЈ Добривоје Радосављевић, и

Министар Владе ФНРЈ Влада Зечевић.

II.

Постављају се:

за Министра-Претседника Савета за индустрију и грађевинарство Владе ФНРЈ Светозар Вукмановић,

за Министра-Претседника Савета за саобраћај и везе Владе ФНРЈ Крсто Попивоца,

за Министра финансија ФНРЈ Милентије Поповић,

за Министра Владе ФНРЈ и заменика Претседника Савета за индустрију и грађевинарство Владе ФНРЈ Љубчо Арсов.

III.

Претседник Владе ФНРЈ извршиће овај указ.

IV.

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

Као што видите, из Савезне владе треба да оду Рато Дугоњић и Тодор Вујасиновић у Босну, и то Рато на партиске дужности у Сарајево, а Тоша у републичку владу Босне, друг Лескошек у Владу НР Словеније, а Влада Зечевић постаће директор Главне дирекције речног саобраћаја.

Четвртим указом треба да именујемо гувернера Народне банке ФНРЈ, кога је досад постављала Влада. Сада се улога Народне банке у нашој економици знатно повећава па се предлогом Владе да Президијум именује њеног гувернера тај већи значај наше емисионе установе хоће још више да истакне. За гувернера Народне банке Влада предлаже друга Сергеја Крајгера. Указ о његовом именовању гласи (чита):

На основу члана 74 тач. 6 Устава ФНРЈ и члан 6 тач. 3 и 7 Закона о Президијуму Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије, а на предлог Претседника Владе ФНРЈ, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије издаје

У К А З

О ПОСТАВЉЕЊУ ГУВЕРНЕРА НАРОДНЕ БАНКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

За гувернера Народне банке Федеративне Народне Републике Југославије поставља се Сергеј Крајгер, народни посланик Народне скупштине ФНРЈ.

И најзад, Влада предлаже да Привредни савет чине поред друга Кидрича, као претседника, и наши најодговорнији привредни руководиоци, министри привредних ресора, гувернер Народне банке и директор Главне управе за план, претседник Централног одбора Савеза Савеза синдиката, заменик Министра народне одбране и друг Боби.

Предлог овог указа гласи (чита):

На основу чл. 74 тач. 6 Устава ФНРЈ, а на предлог Претседника Владе ФНРЈ, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије издаје

УКАЗ

О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА ПРИВРЕДНОГ САВЕТА ВЛАДЕ ФНРЈ

I.

За чланове Привредног савета Владе ФНРЈ именују се:

Министар финансија ФНРЈ Милентије Поповић,

Министар-Претседник Савета за индустрију и грађевинарство Владе ФНРЈ Светозар Вукмановић,

Министар-Претседник Савета за пољопривреду и шумарство Владе ФНРЈ инж. Мијалко Тодоровић,

Министар-Претседник Савета за промет робом Владе ФНРЈ Осман Карабеговић,

Министар-Претседник Савета за саобраћај и везе Владе ФНРЈ Крсто Попивода,

Министар поморства ФНРЈ Макс Баће,

Претседник Централног одбора Савеза синдиката Југославије Ђуро Салај,

Добривоје Радосављевић, народни посланик Народне скупштине ФНРЈ,

Заменик Министра народне одбране генерал-пуковник Иван Гошњак,
Гувернер Народне банке Федеративне Народне Републике Југославије
Сергеј Крајгер,

Директор Главне управе за план Влајко Беговић.

II.

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

То је, дакле, укупно пет указа.

Њима се, као што видите, заокружава, концентрише руковођење нашом привредом на укупно четири савета и министарства финансија и поморства тако да ће убудуће Привредни савет бити и орган који ће давати смернице за привредно кретање и привредну политику и који ће координирати привредне гране, поред осталог, благодаречи и свом саставу који се одређује овим последњим указом.

Марко Вујачић: Ја мислим да је ово добро што се број савета смањује, јер вјерујем да ће се и административни апарат смањити.

Јосип Рус (Н Р С л о в е н и ј а): Ми нисмо успели да све сувишне кадрове из укинутих министарстава преместимо у републике, области и народне одборе. Не знам како ће то сада ићи.

Миле Перуничкић: Ту је било свакојаким случајева. Негде људи нису ишли јер нису могли да добију стан а било је случајева да су стручњаке одбори и враћали.

Моша Пијаде: Савети су били сведени на минималан број службеника. То питање кадрова је веома тешко. Ја не верујем да ће овом реорганизацијом савезни апарат бити много смањен. Многи ће стручњаци ићи у велика индустријска предузећа, и уопште у привреду. Линија је да се великим индустријским комбинатима помогне у стручњацима, а да из апарата Министарства спољне трговине једни пређу у Министарство иностраних послова, други у спољно-трговинска предузећа. Само једно је

сигурно, добро је да се овај наш савезни апарат концентрише јер ће тако боље функционисати

Претседник др Иван Рибар: Пошто више нема примједба, питам да ли Претседништво прима прочитане указе? (Једногласно: Прима). Укази су прихваћени. Овим је седница закључена.

(Седница је закључена у 13,45 часова)

STOPEDESETA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 7 NOVEMBRA 1951 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Josip Rus, Marko Vujačić, Filip Lakuš, Mile Peruničić

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ o prestanku važnosti Ukaza o obrazovanju oblasti kao administrativno-teritorijalnih jedinica i privremenih narodnih odbora oblasti na teritoriji NR Srbije, NR Hrvatske, NR Slovenije, NR Makedonije i NR Bosne i Hercegovine.

Govornici: Dr Ivan Ribar, Josip Rus, Mile Peruničić, Marko Vujačić

Početak u 12,05 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Nastavljamo sjednicu, na kojoj imademo da rješavamo o prijedlogu Savezne vlade o donošenju ukaza kojim bismo ukinuli naš ukaz od marta 1949 godine kojim su obrazovane oblasti kao administrativno-teritorijalne jedinice u NR Srbiji, NR Hrvatskoj, NR Sloveniji, NR Makedoniji i NR Bosni i Hercegovini.

U ovom dosadašnjem djelovanju oblasni narodni odbori izvršili su zadatke zbog kojih su bili obrazovani, tj. da bolje povežu vertikalno službe kotarskih narodnih odbora, da koordiniraju djelatnost kotarskih odbora na svojoj teritoriji. Oblasni odbori su uz to postigli inicijativu kotara za razvijanje lokalne privrede, tako da

bi njihovo dalje zadržavanje samo kočilo rad kotara, pa se iz tih razloga i predlaže njihovo ukidanje.

Josip Rus (NR Slovenija): Oblasti su počele već da kočé inicijativu odozdo, od srezova. Ranije smo verovali da će oblasni narodni odbori biti dužeg veka, ali je praksa pokazala da nije tako.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora): Ja sam danas sa drugom Gerškovićem govorio o ovom ukazu, pa smo se složili sa sledećom redakcijom (čita):

Na osnovu čl. 74 tač. 6 Ustava FNRJ i u vezi člana 1 Zakona o ovlašćenju narodnih republika za odstupanja od saveznih opštih zakona, na predlog Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ izdaje

UKAZ

O PRESTANKU VAŽNOSTI UKAZA O OBRAZOVANJU OBLASTI KAO ADMINISTRATIVNO-TERITORIJSKIH JEDINICA I PRIVREMENIH NARODNIH ODBORA OBLASTI NA TERITORJI NR SRBIJE, NR HRVATSKE, NR SLOVENIJE, NR MAKEDONIJE I NR BOSNE I HERCEGOVINE

Ukaz o obrazovanju oblasti kao administrativno-teritorskih jedinica i privremenih narodnih odbora oblasti na teritoriji NR Srbije, NR Hrvatske, NR Slovenije, NR Makedonije i NR Bosne i Hercegovine, br. 299 od 24 marta 1949 godine, prestaje da važi danom objavljivanja ovog ukaza.

Narodne republike, u kojima postoje oblasti, doneće propise o njihovom ukidanju i o prestanku rada oblasnih narodnih odbora.

Marko Vujačić (NR Crna Gora): Kad će oblasni odbori prestati da rade?

Sekretar Mile Peruničić: Naš raniji ukaz o obrazovanju oblasti prestaće da važi čim se donese ovaj ukaz, ali narodne republike ovlašćujemo da odrede rokove u kojima će se izvršiti likvidacija oblasnih narodnih odbora. To će ipak ići brzo.

Predsednik dr Ivan Ribar: Da li se prima ovaj ukaz? (Jednoglasno: Prima).

Ukaz o prestanku važnosti Ukaza o obrazovanju oblasti kao administrativno-teritorskih jedinica i privremenih narodnih odbora oblasti na teritoriji NR Srbije, NR Hrvatske, NR Slovenije, NR Makedonije i NR Bosne i Hercegovine treba odmah dostaviti „Službenom listu FNRJ” na objavljivanje a i Skupštini na potvrdu.

Pošto smo iscrpili dnevni red, zaključujem sjednicu.

(Sednica je zaključena u 12,35 časova)

СТОПЕДЕСЕТЧЕТВРТА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 19 НОВЕМБРА 1951 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Филип Лакуш, Јосип Рус, Марко Вујачић,
Миле Перуничкић

Претседавао

Претседник

Др Иван Рибар

Секретар

Миле Перуничкић

Дневни ред:

Решавање о предлогу Владе ФНРЈ о именовану чланова Савета за промет робом Владе ФНРЈ

Говорници: Др Иван Рибар, Миле Перуничкић, Моша Пијаде.

Почетак у 11,50 часова

Претседник др Иван Рибар (Н Р Хрватска): За ову нашу другу данашњу сједницу имадемо само један предмет за рјешавање, и то приједлог Владе ФНРЈ о именовану чланова Савјета за промет робом.

Има ли каквих приједлога за дневни ред? (Нема).

Молим да друг Секретар прочита акт Савезне владе.

Секретар Миле Перуничкић (Н Р Црна Гора): Јуче смо примили ово писмо од Владе, које гласи (ч и т а):

В Л А Д А
ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
ПРЕТСЕДНИШТВО
Бр. 5399/51
17 новембра 1951 год.
Београд

ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Досадашња пракса у раду Савета за промет робом Владе ФНРЈ показала је да би било целесходно да се овај Савет прошири. Услед тога предлажем да Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије, на основу чл. 74 тач. 6 Устава ФНРЈ, донесе следећи

У К А З

О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА САВЕТА ЗА ПРОМЕТ РОБОМ ВЛАДЕ ФНРЈ

I

Поред претседника републичких савета за промет робом и Директора Главне управе за туризам и угоститељство који улазе у Савет за промет робом Владе ФНРЈ као његови чланови, за чланове Савета за промет робом Владе ФНРЈ именују се:

Заменик Министра-Претседника Савета за промет робом Владе ФНРЈ Љубо Вабић,

Начелник позадине Југословенске армије генерал-лајтнант Милан Купрешанин,

Генерални секретар Централног већа Савеза синдиката Југославије Иван Божичевић,

Претседник Главног задружног савеза ФНРЈ Љубомир Мијатовић и Помоћник Претседника Савета за индустрију и грађевинарство Владе ФНРЈ инж. Звонко Морић.

II

Овај Указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

С. ф. — С. Н.

Претседник Владе ФНРЈ
Министар народне одбране
Маршал Југославије

Ј. Б. Тито, с. р.

Моша Пијаде (НР Србија): Овде је дат и текст указа, па га треба само преписати, јер не видим да треба ма шта у њему мењати.

Миле Перуничкић: Друже Мошо, има и овде грешке.

Моша Пијаде: Где?

Миле Перуничкић: Љуба Мијатовић није претседник Главног задружног савеза ФНРЈ већ секретар, тј. генерални секретар.

Моша Пијаде: Опрости. То треба поправити.

Секретар Миле Перуничкић: Ја ћу ипак све остало проверити и написати указ ако је прихваћен.

Претседник др Иван Рибар: Прима ли се овај приједлог Владе с тим да указ о именовању друг Секретар напише пошто претходно провјери звања ових другова на које се указ односи? (Једногласно: Прима).

Сједница је завршена.

(Седница је закључена у 12,35 часова)

STOPEDESETŠESTA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 21 NOVEMBRA 1951 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Filip Lakuš, Marko Vujačić, Josip Rus, Mile Peruničić

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ da se poslovi rečnog saobraćaja prenesu u nadležnost vlada narodnih republika.

Govornici: dr Ivan Ribar, Mile Peruničić

Početak u 11,35 časova

Pretsednik **dr Ivan Ribar** (NR Hrvatska): Nastavljamo rad. Sad smo baš dobili jedan prijedlog Vlade FNRJ. Pošto sutra nećemo moći da držimo sjednicu, predlažem da to sada razmotrimo. Pristajete li? (J e d n o g l a s n o: Pristajemo). Saopćite vam taj prijedlog drug Mile.

Sekretar **Mile Peruničić** (NR Crna Gora): Ja još ovaj predlog nisam ni zaveo, sad sam ga dobio. Evo o čemu se radi. (Čita):

PRETSEDNIK VLADE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE
IV Br. 5386
novembra 1951
Beograd

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Ukazom Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ U Br. 509 od 6 aprila 1951 godine o reorganizaciji Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije propisano je da u sastavu Saveta za saobraćaj i veze Vlade FNRJ postoji kao samostalni organ Glavna uprava rečnog saobraćaja.

Vlada FNR Jugoslavije rešila je da se ova direkcija ukine, a da se poslovi koji su bili u njenoj nadležnosti prenesu u nadležnost vlada narodnih republika s tim što će opšte rukovodstvo rečnim saobraćajem i poslove opšteg nadzora, kao i poslove rečnog saobraćaja u vezi sa međunarodnim odnosima vršiti Savet za saobraćaj i veze Vlade FNR Jugoslavije. Usled toga predlažem da Prezidijum Narodne skupštine FNR Jugoslavije na osnovu tač. 6 i 15 člana 74 Ustava FNR Jugoslavije u vezi tač. 7 čl. 6 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNR Jugoslavije donese i objavi

U K A Z

o ukidanju Glavne direkcije rečnog saobraćaja

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Prilog: nacrt Ukaza

Pretsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

Dobili smo i nacrt ukaza, kao prilog ovom pismu, koji glasi (č i t a):

Na osnovu čl. 74 tač. 6 i 15 Ustava FNRJ u vezi čl. 6 tač. 7 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ, a na predlog Pretsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije donosi

U K A Z

O UKIDANJU GLAVNE DIREKCIJE REČNOG SAOBRAĆAJA KAO
SAVEZNOG ORGANA I NJENOM PRENOŠENJU U NADLEŽNOST
VLADE NR SRBIJE

I

Ukida se Glavna direkcija rečnog saobraćaja, dosad u sastavu Saveta za saobraćaj i veze Vlade FNRJ i prenosi kao privredna organizacija u nadležnost Vlade NR Srbije.

II

Poslovi inspekcije unutrašnje plovidbe i ostali poslovi rečnog saobraćaja koje je dosad vršila Glavna direkcija rečnog saobraćaja prenose se u nadležnost vlada narodnih republika.

Opšte rukovodstvo rečnim saobraćajem i poslove opšteg nadzora, kao i poslove rečnog saobraćaja u vezi sa međunarodnim odnosima, vršiće Savet za saobraćaj i veze Vlade FNRJ.

III

O izvršenju ovog ukaza staraće se Vlada FNRJ, odnosno njen organ koji ona ovlasti.

IV

Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

To je sve.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Čuli smo i prijedlog i nacrt ukaza. Da li se prihvaća? (Jednoglasno: Prihvata).

Konstatiram da je Ukaz o ukidanju Glavne direkcije rečnog saobraćaja kao saveznog organa i njenom prenošenju u nadležnost Vlade NR Srbije prihvaćen.

Sekretar Mile Peruničić: Ja ću sutra ukaz spremiti za potpis i poslati »Službenom listu FNRJ« na objavljivanje.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Sjednica je završena.

(Sednica je zaključena u 12,05 časova)

STOŠEZDESETSEDMA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 18 DECEMBRA 1951 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Josip Rus, Filip Lakuš, Marko Vujačić, Mile Peruničić

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

1) Rešavanje o Predloga zakona o dopuni Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Govornici: dr Ivan Ribar, Moša Pijade

Početak u 11 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (N R Hrvatska): Ovu sjednicu smo sazvali da bismo na temelju čl. 58 Poslovnika Saveznog vijeća i Vijeća naroda predložili Skupštini izmjene i dopune u Zakonu o ordenima. Na temelju toga predlažem slijedeći dnevni red:

1) Rješavanje o Prijedlogu zakona o dopuni Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Prima li Pretsjedništvo ovaj dnevni red? (Prima). Onda molim druga Mošu Pijade da da obrazloženje i pročita nam svoj prijedlog ovog zakona.

Moša Pijade (N R Srbija): Prema izmenjenom članu 58 Poslovnika Saveznog veća i Veća naroda Narodne skupštine FNRJ od 26 aprila 1948 godine zakonske predloge mogu podnositi narodni poslanici oba veća Skupštine, bez obzira da li su članovi Zakono-

davnog odbora ili ne, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ, Vlada FNRJ i pojedini članovi Vlade preko Vlade FNRJ. Zakonski predlog mora biti sastavljen u obliku u kome se donosi zakon. Napominjem da prema ranijem Poslovniku ovo pravo Prezidijum nije imao. Međutim, kao što vam je poznato, naša Armija ovih dana proslavlja desetogodišnjicu svog osnivanja, pa imajući u vidu da su naše vojne starešine u toku Oslobođilačkog rata ispoljile na bojnopolju izvanrednu hrabrost i samopožrtvovanje, a potom, posle rata doprineli i učvršćenju naših oružanih snaga i njihovoj spremnosti da nepokolebljivo brane slobodu i nezavisnost naše socijalističke domovine, — nameće se potreba da se ustanove odlikovanja za čisto vojničke zasluge, utoliko više što su postojeći naši ordeni i medalje najvećim delom ustanovljeni još u toku Narodnooslobodilačke borbe. Zato su nam potrebni ordeni koji nisu vezani samo za ratne zasluge već se mogu dodeljivati i za zasluge u miru. Mi imamo sada samo dva ordena koji se isključivo dodeljuju za vojničke zasluge, a to su Orden narodnog heroja i Orden partizanske zvezde. Stoga se nameće potreba da se za vojničke zasluge uvedu nova odlikovanja. Kako je Narodna skupština sazvana u Drugo vanredno zasedanje za 27 decembar, pa u vezi ovog što sam već ranije istakao, potrebno je da ovaj zakonski predlog podnese Prezidijum, kako bi ga Narodna skupština mogla doneti još na ovom zasedanju. Ja već imam izrađen nacrt predloga ovog zakona. (Č i t a):

Povodom ukazane potrebe o uvođenju novih ordena Predsedništvo Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ na osnovu čl. 58 Poslovnika Saveznog veća i Veća naroda Narodne skupštine FNRJ odlučio je da podnese Narodnoj skupštini FNRJ Predlog zakona o dopuni Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije a koje glasi:

P R E D L O G

ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O ORDENIMA I MEDALJAMA FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Član 1

Posle člana 3 Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije dodaje se novi član koji glasi:

»Član 3-a

Pored ordena i medalja navedenih u članu 3 ovog zakona uvode se:

1. — Orden Narodne armije I, II i III reda;
2. — Orden za vojne zasluge I, II i III reda;
3. — Medalja za vojničke zasluge i
4. — Medalja za vojničke vrline.

Orden Narodne armije I, II i III reda dodeljuje se za naročite zasluge postignute u izgradnji i jačanju oružanih snaga FNRJ, ili za naročite uspehe postignute u rukovođenju vojnim jedinicama, u njihovom učvršćivanju i oспособljavaњу za odbranu nezavisnosti Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Orden za vojne zasluge I, II i III reda i Medalja za vojne zasluge dodeljuju se za izuzetno postignute uspehe kroz naročito zalaganje i isticanje u radu.

Medalja za vojničke vrline dodeljuje se za besprekorno vršenje dužnosti i primerno vojničko ponašanje.

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu FNRJ«.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Da li se prima prijedlog koji vam je pročitao drug Pijade? (Jednoglasno: Prima).

Ovim zaključujem sjednicu.

(Sednica je zaključena u 11,30 časova).

СТОШЕЗДЕСЕТОСМА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 19 ДЕЦЕМБРА 1951 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Јосип Рус, Филип Лакуш, Марко Вујачић, Миле Перуничкић

Претседавао

Претседник

Др Иван Рибар

Секретар

Миле Перуничкић

Дневни ред:

Решавање Предлога закона о измени члана 15 Закона о Президијуму Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије.

Говорници: Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Миле Перуничкић, Марко Вујачић.

Почетак у 11 часова

Претседник др Иван Рибар: (Н Р Х р в а т с к а): Другови, ову сједницу сазвао сам на приједлог друга Моше Пијаде, који је ових дана припремао законски приједлог о рачунској комисији, тј. приједлог за измјену чл. 15 Закона о Президијуму.

Према томе, дневни ред данашње сједнице био би:

Рјешавање о Приједлогу закона о измени члана 15 Закона о Президијуму Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије.

Да ли има још каквих питања за рјешавање? (М и л е П е р у н и ч и ћ: Нема). Онда прелазимо на дневни ред.

Моша Пијаде (Н Р С р б и ј а): Користећи законодавну иницијативу коју нам даје чл. 58 скупштинског пословника, ја сам

ових дана размишљао и разговарао са овим нашим финансијери-ма, па сам дошао до закључка да би Врховној рачунској комиси-ји, предвиђеној у чл. 15 Закона о Президијуму, требало поред контроле буџета проширити компетенције и на контролу извр-шења наших друштвених планова, задржавајући законску мо-гућност да јој Президијум може дати и друга права.

У прилог овог мог предлога ја бих дао следеће образложење:

Преласком на нови финансиски и привредни систем, наста-ла је потреба да се прошире овлашћења Врховне рачунске ко-мисије која постоји при Президијуму. Јер, ако би се контрола и убудуће спроводила само над извршењем буџета не би била потпуна и обухватала би само новчане показатеље који су изра-жени у буџету. Како је, међутим, у новом финансиском и при-вредном систему основни инструмент преко кога се обезбеђује управљање привредом друштвени план, којим се одређују основне пропорције привредног развоја, то, да би рачунска контрола била потпуна и ефикасна, она се мора проширити и на извршење дру-штвених планова. Сагласно томе, Предлогом закона о планском управљању народном привредом предвиђа се да се по завршетку сваке планске године саставља завршни биланс о извршењу дру-штвених планова, који се преко Врховне рачунске комисије под-носи на одобрење Народној скупштини. Стога се предложеним законом овлашћује Врховна рачунска комисија да поред кон-троле извршења буџета врши и контролу извршења друштвеног плана ФНРЈ, као и друга права која јој одреди Президијум.

На основу овога мог предлога предлажем да, користећи пра-во на законодавну иницијативу, донесемо ову одлуку (ч и т а):

Предлогом закона о планском управљању народном привредом пред-виђа се да се по завршетку сваке планске године саставља завршни би-ланс о извршењу друштвених планова, који се преко рачунске комисије подноси на одобрење Народној скупштини, а имајући у виду да контрола која би спроводила само извршење буџета, не би била потпуна и обухва-тила би само новчане показатеље који су израђени у буџету, Претседни-штво Президијума Народне скупштине ФНРЈ нашло је за потребно да на основу чл. 58 Пословника Савезног већа и Већа народа Народне скупштине ФНРЈ, поднесе Народној скупштини ФНРЈ Предлог закона о измени члана 15 Закона о Президијуму Народне скупштине Федеративне Народне Ре-публике Југославије, а који гласи:

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ИЗМЕНИ ЧЛАНА 15 ЗАКОНА О ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Члан 1

У члану 15 Закона о Президијуму Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије став 2 мења се и гласи:

„Врховна рачунска комисија вршиће контролу извршења буџета и друштвеног плана Федеративне Народне Републике Југославије и друга права која јој одреди Президијум.“

Члан 2

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

Као што видите, предлог је кратак и тиче се само става 2 члана 15 Закона о Президијуму од 27 фебруара 1951 године.

Претседник др Иван Рибар: Чули смо предлог друга Моше. Ја мислим да је добар.

Миле Перуничих (Н Р Ц р н а Г о р а): Ја се само питам да ли ћемо моћи ми то да спроведемо. Требало би по овоме формирати Врховну рачунску комисију са огромним ревизиским апаратом, као што је била Главна контрола, само ово би више била рачунска контрола.

Моша Пијаде: Али ако контролишемо само извршење буџета а не и плана, онда смо у новим условима свршили само половину и то мање важног посла. Ја сам говорио о томе. Треба наћи људе, стручне. То је, истина, проблем, али њих има само сурастурени по разним установама. Уосталом, то ћемо видети.

Миле Перуничих: Ја се плашим да то нећемо моћи да спроведемо у живот.

Марко Вујачих (Н Р Ц р н а Г о р а): Ти ревизори би требало да обилазе и установе и предузећа. За тај посао могли би се узети другови из бивших контролних комисија.

Моша Пијаде: Тамо је било добрих другова, али ова наша рачунска комисија нема никакве сличности са ранијим контролним комисијама. Она чак не би смела да ради методом бивших контролних комисија. Ја се надам да ћемо наћи кадрове и мораћемо да формулишемо надлежности и начин рада Врховне рачунске комисије, јер нам то закон налаже.

Претседник др Иван Рибар: Питам да ли се прима приједлог друга Моше да се овај Приједлог закона о измјени члана 15 става 2 Закона о Президијуму достави Скупштини на даљи законодавни рад. (Ј е д н о г л а с н о : П р и м а).

Приједлог је усвојен.

Моша Пијаде: Ја ћу ово с другом Перуничихем одмах спремити тако да се још данас или сутра достави Народној скупштини која се састаје у Друго ванредно заседање 27 децембра, тако да би закон могла још у току тог заседања усвојити.

Претседник др Иван Рибар: Добро.

Пошто других питања нема, закључујем сједницу.

(Седница је закључена у 12 часова).

STOŠEZDESETDEVETA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 20 DECEMBRA 1951 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Josip Rus, Filip Lakuš, Marko Vujačić, Mile Peruničić

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

1) Rešavanje po predlogu Vrhovnog komandanta oružanih snaga i Ministra narodne odbrane Maršala Jugoslavije Josipa Broza-Tita o ustanovljenju ratnog odlikovanja Orden ratna zastava.

Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Peruničić.

Početak u 11 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Drugovi, mi smo jutros dobili prijedlog od našeg Vrhovnog komandanta druga Tita da se ustanovi još jedan vojni orden, jer se za to ukazala potreba. S toga predlažem za današnju sjednicu:

Rješavanje o prijedlogu Vrhovnog komandanta oružanih snaga i Ministra narodne odbrane Maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita o ustanovljenju ratnog odlikovanja Ordena ratne zastave.

Prima li Pretsjedništvo ovaj dnevni red? (Jednoglasno: Prima). Onda molim druga Mošu Pijade da dâ obrazloženje.

Moša Pijade (NR Srbija): Vrhovni komandant oružanih snaga i Ministar narodne odbrane drug Tito predložio je Prezidi-

jumu Narodne skupštine FNRJ da, u vezi člana 58 Poslovnika veća Narodne skupštine, podnese zakonski predlog o ustanovljenju odlikovanja: Orden ratna zastava. Ja sam na našoj sednici pre dva dana dao obrazloženje u vezi Predloga zakona o dopuni Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije i ne bih imao više šta o tome da govorim, već predlažem da donesemo odluku ove sadržine (čit a):

Prezidijum Narodne skupštine FNRJ uzeo je u razmatranje predlog Vrhovnog komandanta oružanih snaga o ustanovljenju ratnog odlikovanja Ordена ratna zastava, i odlučio, da na osnovu čl. 53 Poslovnika Saveznog veća i Veća naroda Narodne skupštine FNRJ, dostavi Narodnoj skupštini FNRJ kao dopunu Predlog zakona o dopuni Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije, koji je Prezidijum podneo Narodnoj skupštini pod S. Br. 2177 od 18 decembra 1951 god. Ova dopuna sastoji se u tome što se, pored u predlogu naznačenih ordena, predlaže još i uvođenje Ordена ratne zastave.

Mile Peruničić (NR Crna Gora): Mi smo na sednici od 18 decembra usvojili predlog za dopunu zakona. Prema tome, ja ću ovu odluku sprovesti na taj način što ću u prekjučerašnji predlog uneti i Orden ratne zastave, kao prvi po rangu, a sa dopunom obrazloženja dostaviti Narodnoj skupštini.

Moša Pijade: Tako je. Molim da Sekretar odmah taj predlog prema ovoj našoj odluci dostavi Narodnoj skupštini.

P r e t s e d n i k dr Ivan Ribar: Prima li Pretsedništvo prijedlog koji je podneo drug Moša Pijade sa ovom napomenom druga Peruničića? (J e d n o g l a s n o : Prima).

Ovim je sjednica zaključena.

(Sednica je zaključena u 11,20 časova).

СТОСЕДАМДЕСЕТПРВА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 24 ДЕЦЕМБРА 1951 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Јосип Рус, Марко Вујачић, Миле Перуничкић

Претседавао

Претседник

Др **Иван Рибар**

Секретар

Миле Перуничкић

Дневни ред:

Решавање о предлогу да се до доношења буџета ФНРЈ за 1952 годину врши привремено финансирање потреба Федеративне Народне Републике Југославије у периоду јануар—март 1952 године

Говорници: др Иван Рибар, Моша Пијаде.

Почетак у 11,50 часова

Претседник др **Иван Рибар** (НР Хрватска): Да наставимо рад. За ову данашњу сједницу имадемо да рјешавамо о приједлогу Савезне владе да продужи финансирање потреба Федеративне Народне Републике Југославије по овогодишњем савезном буџету и у периоду јануар-март 1952 године, пошто нови буџет не може бити донесен до краја ове године.

Моша Пијаде (НР Србија): Као што знате, Скупштина се сутра састаје. Претседник Привредног савета Владе ФНРЈ, друг Кидрич, доставио је Народној скупштини, и скупштински одбори су их већ прихватили, законе о планском управљању народном привредом, о буџетима, о друштвеном доприносу и порезима. То су закони којима се уводи нови плански и финансиски систем. Влада је припремила и предлоге плана и буџета за 1952

годину, али због краткоће времена и великих новина које се уводе новим системом, одлучено је да се одложи доношење буџета и плана за идућу годину. Сутра ће бити предложено да се привремено ради по нацрту плана с тим да ми донесемо указ о привременом финансирању савезних потреба до марта, тј. док се не донесе нови план и буџет.

Ја сам припремио тај указ који гласи (чита):

На основу чл. 74 тач. 6 Устава ФНРЈ и чл. 11 Основног закона о буџетима, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије издаје

У К А З

О ПРИВРЕМЕНОМ ФИНАНСИРАЊУ ПОТРЕБА ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ПЕРИОДУ ЈАНУАР—МАРТ 1952

I

До доношења буџета Федеративне Народне Републике Југославије (савезног буџета) за 1952 годину на основу новог планског и финансиског система који је достављен на претресање и доношење Народној скупштини ФНРЈ, овлашћује се Влада ФНРЈ да може вршити привремено финансирање потреба ФНРЈ које су предвиђене у буџету за 1952 годину — на основу тромесечног плана прихода и расхода за период јануар—март 1952 године.

Привремено финансирање вршиће се у границама кредита одобрених појединим ресорима и установама у савезном буџету за 1951 годину, а према потребама за период од три месеца. Повећање ових кредита може се вршити само у границама нових економских цена које ће важити у 1952 години.

II

Приходи који се остваре и расходи који се изврше на основу тромесечног плана прихода и расхода за период јануар—март 1952 године чине саставни део буџета Федеративне Народне Републике Југославије за 1952 годину.

III

Овај указ поднеће се на потврду Народној скупштини ФНРЈ на њеном првом наредном заседању.

Требало би ово данас усвојити због тога да бисмо указ могли одмах Скупштини да доставимо на потврду, јер смо на то обавезни по закону.

Претседник др **Иван Рибар**: Да ли има примједба? (Нема). Да ли се прима овај указ? (Једногласно: Прима).

Указ о привременом финансирању потреба Федеративне Народне Републике Југославије у периоду јануар—март 1952 молим да се достави Скупштини на потврду а „Службеном листу ФНРЈ“ на објављивање.

Пошто више немамо шта да рјешавамо, закључујем сједницу.

(Седница је закључена 12,30 часова)

1952

ČETRDESETPETA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 5 APRILA 1952 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Josip Rus, Filip Lakuš, Marko Vujačić, Mile Peruničić.

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

Rešavanje o predlogu odbora za privredni plan i finansije Saveznog veća i Veća naroda Narodne skupštine o privremenom finansiranju narodnih republika, autonomnih pokrajina i administrativno-teritorijalnih jedinica.

Govornici: dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Peruničić

Početak u 11,45 časova

Pretsednik **dr Ivan Ribar** (NR Hrvatska): Za ovu drugu našu sjednicu imademo na rješavanju prijedlog o privremenom finansiranju narodnih republika, autonomnih jedinica i narodnih odbora do donošenja njihovih budžeta za ovu godinu. Prijedlog potiče od skupštinskih odbora za privredni plan i finansije.

Ima riječ drug Moša.

Moša Pijade (NR Srbija): Mi smo, kao što znate, verovali da će se s planom i budžetom moći da iziđe pred Skupštinu još u toku februara, ali smo se prevarili. Jedva smo stigli da ih donesemo poslednjeg dana, tj. 31 marta. Prema tome, nismo uredili finan-

siranje narodnih republika, autonomnih jedinica i narodnih odbora, jer ni republičke skupštine nemaju više mogućnosti da u zakonskom roku donesu svoje planove i budžete. Zato su odbori za plan i finansije Saveznog veća i Veća naroda predložili da to pitanje rešimo ukazom.

To pismo glasi (č i t a):

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ
SAVEZNO VEĆE

Odbor za privredni plan i finansije
Br. 17
31-III-1952
Beograd

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Na osnovu čl. 59 Poslovnika Saveznog veća, Savezno veće Narodne skupštine FNRJ dostavilo je ovom Odboru predlog Vlade FNRJ da, s obzirom da narodne skupštine narodnih republika i narodni odbori nisu u mogućnosti da društvene planove narodnih republika i budžeta narodnih republika i narodnih odbora donesu do 1 aprila 1952 godine, da se ovlaste vlade narodnih republika i narodni odbori da, izuzetno od propisa čl. 29 Zakona o budžetima, mogu privremeno finansirati rashode svojih organa i ustanova do kraja meseca aprila 1952 godine.

Privremeno finansiranje u toku meseca aprila može se vršiti najviše do iznosa mesečnih budžetskih planova odobrenih za mesec mart 1952 godine, odnosno do visine $\frac{1}{3}$ odobrenih rashoda za period januar—mart 1952 godine na osnovu ukaza prezidijuma narodnih skupština narodnih republika i odluka narodnih odbora o privremenom finansiranju potreba u periodu januar—mart 1952 godine, koje su doneli na osnovu čl. 29 Zakona o budžetima.

Ukoliko narodni odbori ne bi mogli doneti svoje budžete ni do kraja meseca aprila 1952 godine, da se ovlaste vlade narodnih republika da u takvim slučajevima mogu produžiti privremeno finansiranje narodnih odbora najdalje do kraja meseca maja 1952 godine, i to na osnovu i u granicama kredita odobrenih u budžetu za 1951 godinu.

Prihodi koji se ostvare i rashodi koji se izvrše u toku privremenog finansiranja da čine sastavni deo budžeta odnosno organa državne vlasti za 1952 godinu.

Odbor je pretresao ovaj predlog na svojoj sednici održanoj 26 marta 1952 godine i konstatovao da su razlozi za donošenje ovakvog ovlašćenja opravdani, pa moli Prezidijum Narodne skupštine FNRJ, da na osnovu čl. 74 tač. 6 Ustava FNRJ, a u vezi čl. 6 tač. 3 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ, izda Ukaz o privremenom finansiranju narodnih republika, autonomnih i administrativno-teritorijalnih jedinica s važnošću od 1 aprila 1952 godine.

Pretsednik
Odbora za privredni plan i finansije
Saveznog veća
Jovan Veselinov, s. r.

Ja sam taj ukaz pripremio, pa ću vam ga sada pročitati (č i t a):

Na osnovu čl. 74 tač. 6 Ustava FNRJ, a u vezi čl. 6 tač. 3 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije, na predlog odbora za privredni plan i finansije Saveznog veća i Veća naroda Narodne skupštine FNRJ, izdaje

U K A Z

O PRIVREMENOM FINANSIRANJU NARODNIH REPUBLIKA, AUTONOMNIH I ADMINISTRATIVNO-TERITORIJALNIH JEDINICA

I

S obzirom da narodne skupštine narodnih republika i narodni odbori nisu u mogućnosti da društvene planove narodnih republika i budžete narodnih republika i narodnih odbora donesu do 1 aprila 1952 godine, ovlašćuju se vlade narodnih republika i narodni odbori da, izuzetno od propisa čl. 29 Zakona o budžetima, mogu privremeno finansirati rashode svojih organa i ustanova do kraja meseca aprila 1952 godine.

Privremeno finansiranje u toku meseca aprila može se vršiti najviše do iznosa mesečnih budžetskih planova odobrenih za mesec mart 1952 godine, odnosno do visine $\frac{1}{3}$ odobrenih rashoda za period januar—mart 1952 godine na osnovu ukaza prezidijuma narodnih skupština narodnih republika i odluka narodnih odbora o privremenom finansiranju potreba u periodu januar—mart 1952 godine, koje su doneli na osnovu čl. 29 Zakona o budžetima.

Ukoliko narodni odbori ne bi mogli doneti svoje budžete ni do kraja meseca aprila 1952 godine, ovlašćuju se vlade narodnih republika da u takvim slučajevima mogu produžiti privremeno finansiranje narodnih odbora najdalje do kraja meseca maja 1952 godine, i to na osnovu i u granicama kredita odobrenih u budžetu za 1951 godinu.

Prihodi koji se ostvare i rashodi koji se izvrše u toku privremenog finansiranja po ovoj odluci čine sastavni deo budžeta odnosno organa državne vlasti za 1952 godinu.

II

Ovaj ukaz stupa na snagu odmah s važnošću od 1 aprila 1952 god.

Ja sam protiv toga da mi ovakve stvari rešavamo ukazom, ali šta možemo kad drugovi nisu stigli da savezni budžet i plan ranije pripreme.

Predsednik dr Ivan Ribar: Ima li primjedaba? (Nema). Prima li se pročitani ukaz? (Jednoglasno: Prima).

Moša Pijade: Ja sam naredio Nešoviću da čeka s današnjim »Službenim listom«; on je tu pa ću mu ukaz odmah dati.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora): Dajte da samo prekucamo.

Predsednik dr Ivan Ribar: Ako više nemamo ništa (Mile Peruničić: Nemamo), onda zaključujem sjednicu.

(Sednica je zaključena u 12,30 časova)

ПЕДЕСЕТСЕДМА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРА-
ТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 30 АПРИЛА 1952 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Моша Пијаде, Филип Лакуш, Марко Вујачић,
Миле Перуничих

Претседавао
Претседник
Др Иван Рибар

Секретар
Миле Перуничих

Дневни ред:

Доношење указа о недопустивости вођења управних спорова против
решења о превођењу државних службеника на нове плате.

Говорници: Др Иван Рибар, Миле Перуничих, Моша Пијаде.

Почетак у 12,05 часова

Претседник др Иван Рибар (НР Хрватска): Има-
демо да ријешимо још једну кратку ствар. Предложено нам је
доношење указа о недопустивости вођења управних спорова
против решења о превођењу државних службеника на нове плате.

Молим друга Перуничиха да саопћи приједлог Савјета за
законодавство Владе ФНРЈ.

Секретар Миле Перуничих (НР Црна Гора) (чита):

САВЕТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО
И ИЗГРАДЊУ НАРОДНЕ ВЛАСТИ
ВЛАДЕ ФНРЈ
Бр. 1159
29. IV. 1952 год.
Београд

ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

У чл. 71 Закона о управним споровима дато је овлашћење Президијуму Народне скупштине ФНРЈ да својим указом пропише да се у појединим стварима које су регулисане досадашњим прописима не може водити управни спор.

У последње време донет је, на основу чл. 38 Закона о планском управљању народном привредом, низ прописа о звањима и платама државних службеника. Сви ти прописи садрже одредбе о превођењу службеника на нове плате, а само превођење врши се по посебно прописаном поступку и са правом жалбе.

С обзиром на Закон о управним споровима, против решења о превођењу на нове плате било би могућности за покретање управних спорова. Међутим, пошто превођење врше посебне комисије, а по жалбама против њихових решења решавају комисије надлежних влада, чиме је у довољној мери отклоњена могућност грешака, и пошто цео посао око превођења треба завршити у најкраћем времену, Савет за законодавство и изградњу народне власти Владе ФНРЈ сматра да би требало искључити могућност вођења управних спорова у овим стварима. Стога предлагемо да Президијум Народне скупштине ФНРЈ донесе о томе указ, чији вам нацрт прилажемо.

Смрт фашизму — Слобода народу!

Потпредседник
Савета за законодавство
и изградњу народне власти
Владе ФНРЈ
Министар финансија ФНРЈ
Миленгије Поповић, с. р.

Моша Пијаде (Н Р Србија): Ми смо ово питање јутрос расправљали, па мислимо да овај указ треба донети. Он би гласио (ч и т а):

На основу чл. 74 став 6 Устава ФНРЈ, а у вези чл. 71 Закона о управним споровима, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије издаје

У К А З

О НЕДОПУСТИВОСТИ ВОЂЕЊА УПРАВНИХ СПОРОВА ПРОТИВ
РЕШЕЊА О ПРЕВОЂЕЊУ ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА
НА НОВЕ ПЛАТЕ

I

Не може се водити управни спор против решења којима се државни службеници преводе на плате одређене прописима донетим на основу

чл. 38 Закона о планском управљању народном привредом, а које почињу тећи од 1 априла 1952 године.

II

Овај указ ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

Претседник др Иван Рибар: Има ли примједба? (Нема).
Указ је прихваћен.

Сједница је закључена.

(Седница је закључена у 12,30 часова)

DEVEDESETČETVRTA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 24 JULA 1952 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Marko Vujačić.

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

Rešavanje o ukazu o izmeni prosečnih stopa akumulacije i fondova utvrđenih u Zakonu o društvenom planu Federativne Narodne Republike Jugoslavije za 1952 godinu.

Govornici: Dr Ivan Ribar, Filip Lakuš, Marko Vujačić, Mile Peruničić

Početak u 11,35 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Da nastavimo rad. Imademo da donesemo jedan ukaz na prijedlog druga Kidriča, kojim se mijenjaju prosječne stope akumulacije i fondova utvrđenih Društvenim planom Federativne Narodne Republike Jugoslavije za ovu godinu.

Prema tome, to bi bio dnevni red ove ustvari druge naše današnje sjednice.

Molim druga Sekretara da pročita prijedlog za ukaz.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora): Ja sam danas, kad smo dobili ovaj ukaz, pitao o čemu se radi. Rečeno mi je da je ovo hitno zbog toga što su se cene na tržištu izmjenile i da zbog toga treba izmeniti stope iz plana. Ja sam primetio da mi ne možemo ukazom menjati zakon o planu, ali mi je rečeno da se ovi elementi cena mogu menjati. Pitao sam i Savet za zakonodavstvo — i oni su

rekli da može, i da predlog ukaza treba prihvatiti, ali će se možda s njegovim objavljivanjem još sačekati da bi se još neko vreme pratile prilike na tržištu. Ja ću vam sada taj predlog pročitati (č i t a):

PREDLOG UKAZA

O IZMENI PROSEČNIH STOPA AKUMULACIJE I FONDOVA UTVRĐENIH U ZAKONU O DRUŠTVENOM PLANU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE ZA 1952 GODINU

Radi obezbeđenja primene proporcija utvrđenih u Zakonu o društvenom planu Federativne Narodne Republike Jugoslavije za 1952 godinu, a s obzirom na izmenjene odnose na tržištu, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije odlučuje:

I

Član 1 — Drugi deo — I glava — Obavezni minimum korišćenja kapaciteta, fond plata i prosečne stope akumulacije i društvenih fondova — po privrednim granama u celini, po pogonima i po narodnim republikama Zakona o društvenom planu Federativne Narodne Republike Jugoslavije za 1952 godinu (»Službeni list FNRJ« broj 17/52), menja se utoliko što se prosečne stope akumulacije i fondova određene savezним društvenim planom za sledeće pogonske grupacije snižavaju tako da iznose:

Pogonska grupa	NR	Stopa AF
U Grani 111		
Javne elektrane van sistema	Crna Gora	220 (ranije 446)
U Grani 112		
U pogonskoj grupaciji — rudnici mrkog uglja:		
ugljenokop Murško Središće	Hrvatska	50 (ranije 110)
Rudnici lignita	Makedonija	150 (ranije 226)
U Grani 113		
Proizvodnja nafte	Slovenija	1080 (ranije 1633)
Pogoni za obradu plina	Slovenija	1020 (ranije 1315)
U Grani 116		
Rudnici barita	Slovenija	67 (ranije 124)
U pogonskoj grupaciji — Pogoni fine keramike:		
Fina keramika Prijedor	B i H	122 (ranije 195)
Separacija azbestnog vlakna	Makedonija	50 (ranije 240)
U pogonskoj grupaciji — cementare:		
Cementara Livno	B i H	150 (ranije 394)
U pogonskoj grupaciji — fabrike ravnog stakla:		
Pogoni za vučeno staklo	Srbija	431 (ranije 938)
U pogonskoj grupaciji — Pogoni za specijalno staklo:		
Specijalno staklo-ampule	Srbija	100 (ranije 470)

Pogonska grupa	NR	Stopa AF
U Grani 117		
Pogoni za izradu kamiona i motora sa unutarnjim sago- revanjem	jedinstvena stopa za FNRJ	100 (ranije 500)
U pogonskoj grupaciji —		
Pogoni za izradu uređaja za ventilaciju, klimatizaciju i mašina za hlađenje:		
Pogoni za izradu uređaja za hlađenje	Srbija	110 (ranije 602)
Pogoni za izradu poljopri- vrednog alata	jedinstvena stopa za FNRJ	110 (ranije 200)
Pogoni za peći, štednjake i metalni nameštaj	jedinstvena stopa za FNRJ	55 (ranije 359—400)
U pogonskoj grupaciji —		
Pogoni za izradu utenzilija i medicinskih instrumenata:		
Pogoni za proizvodnju medi- cinskih i veterinarskih in- strumenata	Hrvatska	110
Proizvodnja mlinskih postro- jenja i rezervnih delova, kao nova pogonska grupacija	Srbija Hrvatska Slovenija	110 110 110
Proizvodnja satova, kao nova pogonska grupacija	Srbija Slovenija	150 150
Opravka poljoprivrednih ma- šina, kao nova pogonska grupacija	jedinstvena stopa za FNRJ	110
U Grani 119		
U pogonskoj grupaciji —		
Pogoni za kinoprojektore, a- parate za vozila i telekomu- nikacije:		
Pogoni za kinoprojektore	Slovenija	110 (ranije 680)
U Grani 120		
Pogoni fosfatnih gnojiva	Srbija Slovenija	100 (ranije 400) 780 (ranije 1747)
Pogoni kalcijum cijanamida	Hrvatska Slovenija Hrvatska	55 (ranije 110) 280 (ranije 1435) 110 (ranije 510)
Proizvodnja PVC praha		
Fabrike boja, lakova, emajla i pigmenata	Makedonija	890 (ranije 2571)
Fabrika foto materijala	Hrvatska	110 (ranije 502)
Fabrike lekova	Srbija Srbija »Prolek« Hrvatska Slovenija	600 (ranije 2114) 300 600 (ranije 1798) 600 (ranije 2355)
Fabrike kozmetičkih proiz- voda	B i H jedinstvena stopa za FNRJ	600 (ranije 2130) 1000 (ranije 110—1557)

Pogonska grupa	NR	Stopa AF
U Grani 121		
Crepane	Slovenija	229 (ranije 379)
Krečane	BiH	110 (ranije 140)
U Grani 122		
Pilane	Crna Gora	110 (ranije 191)
U Grani 124		
Predionice pamučnih otpada- ka T—3	jedinstvena stopa za FNRJ	900 (ranije 1637)
— vigonj predivo		
Iz pogonske grupacije — Tkaonice pamučnih tkanina T—8:		
izdvaja se nova grupacija — Sanitarne tkanine	Slovenija	110 (ranije 1512)
U Grani 126		
Pneumatikare	Hrvatska	50 (ranije 171)
	Slovenija	50 (ranije 502)
Proizvodnja gumene tehnič- ke robe	Hrvatska	203 (ranije 476)
	Slovenija	830 (ranije 1140)
U Grani 127		
Fabrika konzervi od riba	Hrvatska	55 (ranije 230)
	Crna Gora	55 (ranije 157)
Industrijska prerada mleka	jedinstvena stopa za FNRJ	50 (ranije 160—185)
Proizvodnja krvnoga albu- mina, kao nova grupacija	Srbija	50
SAOBRAČAJ		
U Grani 512 — Pomorski saob- račaj		
Teretni brodovi duge plovidbe	Savezni	286 (ranije 300)
Luke: Riječki bazen		450 (ranije 508)
Sibenički bazen		364 (ranije 419)
Agencijske usluge:		
U tome:		
Agencija Beograd		1603,3
Agencija Rijeka		210
U Grani 515 — Drumski saob- račaj		
Vozila za gradski putnički saobraćaj	Slovenija	50 (ranije 110)

II

Narodne republike mogu u granicama novih prosečnih stopa utvrđenih ovim ukazom sniziti prosečne stope akumulacije i fondova u republičkim zakonima o društvenom planu za 1952. godinu.

III

Ovaj ukaz podneće se na odobrenje Narodnoj skupštini Federativne Narodne Republike Jugoslavije na njenom prvom narednom zasjedanju.

IV

Ovaj ukaz stupa na snagu odmah.

Marko Vujačić (N R C r n a G o r a): Ja ovo ništa ne razumijem — badava si Mile čitao; sve same cifre. Valjda je to sve dobro — da mi to primimo kad stručnjaci vele da treba.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Da je Skupština na okupu to bi moralo da ide pred nju, ovako možemo i mi donijeti ove izmjene u elementima plana. Prima li se ovaj ukaz? (Jednoglasno: Prima). Ukaz je prihvaćen.

Sekretar Mile Peruničić: Ja ću sutra ukaz spremiti za potpis a u pogledu objavljivanja dogovoriću se s drugovima iz Privrednog saveta.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Onda je sjednica zaključena.

(Sednica je zaključena u 12,15 časova)

СТОДВАДЕСЕТПЕТА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 16 ОКТОБРА 1952 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Димитар Влахов, Марко Вујачић, Миле Перуничкић

Претседавао
Претседник
Др Иван Рибар

Секретар
Миле Перуничкић

Дневни ред:

Решавање о предлогу Владе ФНРЈ IV Бр. 3435 од 15 октобра 1952 год.

Говорници: Др Иван Рибар, Миле Перуничкић.

Почетак у 11,00 часова

Претседник др Иван Рибар (НР Хрватска): За данашњу сједницу имамо само једну точку а то је приједлог Владе за нову измјену просјечних стопа акумулације и фондова утврђених Законом о друштвеном плану Федеративне Народне Републике Југославије за 1952 годину.

Молим друга Секретара да саопћи Влади приједлог.

Секретар Миле Перуничкић (НР Црна Гора): Ми смо јуче добили од Владе предлог под IV бр. 3435 којим се Президијум поново моли да на основу својих уставних овлашћења донесе нови указ о измени процентних стопа акумулације и фондова утврђених у Закону о друштвеном плану ФНРЈ за 1952 годину из истих мотива из којих смо 24 јула мењали ове елементе плана због тога што су се измениле прилике на унутрашњем

тржишту. Напомињем, да се у предлогу Владе наглашава да се само оваквим изменама које резултирају из праћења кретања цена на тржишту могу остварити основне планске пропорције.

Овај предлог Владе ФНРЈ под бројем IV Бр. 3435 гласи (ч и т а):

Предлог за овај указ гласи (ч и т а):

ПРЕДЛОГ УКАЗА

О ИЗМЕНИ ПРОСЕЧНИХ СТОПА АКУМУЛАЦИЈЕ И ФОНДОВА УТВРЂЕНИХ У ЗАКОНУ О ДРУШТВЕНОМ ПЛАНУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ ЗА 1952 ГОДИНУ

Ради обезбеђења примене пропорција утврђених у Закону о друштвеном плану Федеративне Народне Републике Југославије за 1952 годину, а с обзиром на измењене односе на тржишту, Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије одлучује:

І

Члан 1 — Други део — I глава — Обавезни минимум коришћења капацитета, фонд плата и просечне стопе акумулације и друштвених фондова — по привредним гранама у целини, по погонима и по народним републикама Закона о друштвеном плану Федеративне Народне Републике Југославије за 1952 годину („Службени лист ФНРЈ”, бр. 17/52) измењен Указом о измени просечних стопа акумулације и фондова у Закону о друштвеном плану Федеративне Народне Републике Југославије за 1952 годину („Службени лист ФНРЈ”, бр. 43/52), мења се утолико што се просечне стопе акумулације и фондова одређене савезним друштвеним планом за следеће погонске групације снижавају тако да износе:

Погонска група	НР	Стопа АФ
У грани 111 — Производња и расподела електричне енергије		
Електропривредни систем	Црна Гора	100 (раније 360)
с тим да се измењена стопа примењује од 1 јануара 1952 године.		
Јавне електране ван система		
термоелектране	Србија	100 (раније 196)
хидроелектране	Србија	76 (раније 145)
термоелектране	Србија	264 (раније 439)
	Б и Х	50 (раније 110)
с тим да се измењене стопе примењују од 1 октобра 1952 године.		
У грани 116 — Неметали		
Фабрика равног стакла		
Погони за вучено стакло	Србија	481 (раније 431)
с тим да се измењена стопа примењује од 1 јануара 1952 године.		
		односно 938)

Погонска група	НР	Стопа АФ
У грани 120 — Хемиска индустрија		
Погони фирниса	Македонија	3860 (раније 8461)
с тим да се измењена стопа примењује од 1 октобра 1952 године.		
Погони дијететских пре- парата	ФНРЈ Хрватска	70 (раније 167) 70 (раније 167)
с тим да се измењена стопа примењује од 1 јануара 1952 године.		
Погони дуванских ек- стракта	ФНРЈ Македонија	50 (раније 110) 50 (раније 110)
с тим да се измењена стопа примењује од 1 октобра 1952 године.		
У грани 121 — Индустрија грађевинског материјала		
Фабрике за израду це- ментних производа	Македонија	110 (раније 207)
с тим да се измењена стопа примењује од 1 октобра 1952 године.		
У грани 124 — Текстилна индустрија		
Преџионице (Преџионица Тетово)	Македонија	600 (раније 1574)
с тим да се измењена стопа примењује од 1 јануара 1952 године.		
Производња грежа Т-16	Македонија	110 (раније 228)
с тим да се измењена стопа примењује од 1 октобра 1952 године.		
У грани 125 — Индустрија коже и обуће		
Погони свињске коже	ФНРЈ Србија Хрватска Словенија	100 (раније 418) 100 (раније 133) 100 (раније 124) 100 (раније 468)
с тим да се измењена стопа примењује од 1 јула 1952 године.		
Из Погонске групације		
Погони ситне коже из- дваја се нова погонска групација:		
Прерада крзна		350 (раније —)
с тим да се ова стопа примењује од 1 октобра 1952 године.		
У грани 126 — Индустрија гуме		
Производња гумеве обуће	Србија	850 (раније 1430)
с тим да се измењена стопа примењује од 1 јануара 1952 године.		
У грани 127 — Прехрамбена индустрија		
Шкробаре	Македонија	50 (раније 347)
с тим да се измењена стопа примењује од 1 октобра 1952 године.		

Погонска група	НР	Стопа АФ
У грани 313 — Експлоатација шума с тим да се измењена стопа примењује од 1 октобра 1952 године.	Црна Гора	140 (раније 282,

САОБРАЋАЈ

У грани 511 — Железнички саобраћај Погов експлоатације с тим да се измењена стопа примењује од 1 јануара 1952 године.		120 (раније 228)
--	--	------------------

У грани 512 — Поморски саобраћај
Агенциске услуге:

У томе:		
Агенција Београд с тим да се измењена стопа примењује од 1 јануара 1952 године.		1261 (раније 1603,3)

У грани 513 — Речни саобраћај Путнички бродови	Србија Хрватска	55 (раније 110) 55 —
Теретни пловни парк		55 (раније 110)
Речна пристаништа		55 (раније 180)

измењене стопе за путничке бродове, теретни пловни парк и речна пристаништа примењиваће се од 1 јануара 1952 године.

Бродоремонтне радионице с тим да се измењена стопа примењује од 1 октобра 1952 године.		100 (раније 380)
--	--	------------------

У грани 515 — Друмски саобраћај Возила за градски пут- нички саобраћај	Србија (Нови Сад) Хрватска: (Осијек, Ријека, Дубровник)	55 (раније 110) 55 (раније 110)
с тим да се измењена стопа примењује од 1 јануара 1952 године.		

II

Народне републике могу у границама нових просечних стопа утврђе-
них овим указом снизити просечне стопе акумулације и фондова у ре-
публичким законима о друштвеном плану за 1952 годину.

III

Овај указ поднеће се на одобрење Народној скупштини Федеративне
Народне Републике Југославије на њеном првом наредном заседању.

IV

Овај указ ступа на снагу даном његова доношења.

Претседник др Иван Рибар: Прошли пут смо о овоме говорили и ја мислим да овај указ треба донијети пошто га диктирају увјети на тржишту и пошто он треба да допринесе извршењу нашега плана.

Жели ли ко да говори? (Нико се не јавља). Прима ли се предложени указ? (Прима). Пошто је указ примљен молим да се припреми за потпис.

Овим је сједница завршена.

(Седница је закључена у 11,30 часова)

STODVADESETŠESTA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 18 OKTOBRA 1952 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Dimitar Vlahov, Marko Vujačić, Mile Peruničić

Pretsedavao
Pretsednik
Dr Ivan Ribar

Sekretar
Mile Peruničić

Dnevni red:

Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ IV Br. 3428 od 15 oktobra 1952 godine

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Marko Vujačić, Dimitar Vlahov

Početak u 11,00 časova

Pretsednik **dr Ivan Ribar** (N R Hrvatska): Za ovaj drugi dio naše današnje sjednice predlažem slijedeći dnevni red: Rješavanje po prijedlogu Vlade FNRJ o donošenju ukaza o nedopustivosti vođenja upravnih sporova protiv rješenja donijetih po Zakonu o »Partizanskoj spomenici 1941«.

Prima li se predloženi dnevni red? (Prima).

Sekretar Mile Peruničić (N R Crna Gora): Vlada nam je uputila pod IV Br. 3428 od 15 oktobra predlog da donesemo ukaz, kao što smo nedavno učinili u vezi prevođenja državnih službenika na nove plate po Zakonu o planskom upravljanju narodnom privredom, da se izda ukaz da se ne dozvoljava vođenje upravnih sporova ni protiv rešenja koja se donose u vezi Zakona o »Partizanskoj spomenici 1941«. Neki su drugovi tražili da im se prizna pravo na »Partizansku spomenicu 1941«, ali se, posle proveravanja njihovog učešća u Narodnooslobodilačkoj borbi, utvrdilo da oni ne ispunjavaju

uslove na osnovu kojih se izdaju te spomenice, pa su rešenjem Ministra narodne odbrane, upravo njegovog zamenika, odbijani. Oni su posle toga izjavljivali žalbe i tako su nastajali sporovi. Ti sporovi su najčešće bili neumesni i neopravdani. Zato Vlada predlaže da Prezidijum donese ukaz po kome se ne može voditi upravni spor protiv rešenja Ministra narodne odbrane koja se odnose na Zakon o »Partizanskoj spomenici 1941«.

Pismo Predsednika Vlade FNRJ i Ministra narodne odbrane glasi (čita):

VLADA FNRJ
IV br. 3428
15-X-1952 god.
Beograd

PREZIDIJUMU NARODNE SKUPSTINE FNRJ

Beograd

U Zakonu o »Partizanskoj spomenici 1941« propisani su uslovi za dobijanje i nošenje Spomenice, a Ministru narodne odbrane stavljeno je u nadležnost rešavanje o dodeljivanju Spomenice. Po Zakonu o upravnim sporovima mogao bi se voditi upravni spor protiv rešenja kojim se odbija dodeljivanje Spomenice.

Medutim, u radu Ministarstva narodne odbrane, pri ispitivanju uslova za dodeljivanje Spomenice pribavljaju se podaci i mišljenja kako od državnih tako i od partiskih organa, usled čega je objektivnost utvrđivanja odlučnih činjenica potpuno obezbeđena. Na taj način obezbeđena je i pravilnost rešenja koja se u ovim poslovima donose, pa stoga ne bi trebalo dopustiti vođenje upravnih sporova protiv takvih rešenja.

Sa ovih razloga predlažem da se na osnovu čl. 71 Zakona o upravnim sporovima donese ukaz kojim bi se onemogućilo vođenje upravnih sporova protiv rešenja donetih na osnovu Zakona o »Partizanskoj spomenici 1941«. Prilaže se nacrt ukaza.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Predsednik Vlade FNRJ
Ministar narodne odbrane
Maršal Jugoslavije
Jos'p Broz Tito, s. r.

Marko Vujačić (NR Crna Gora): I mi smo imali u Odboru za molbe i žalbe tužbi po ovim pitanjima. I one su u najviše slučajeva bile neumesne.

Dimitar Vlahov (NR Makedonija): Ja ne znam kako ide s tim pitanjem spomenica, ali mislim da ove sporove ne treba dozvoljavati jer se oni mogu pokretati od svakojakih lica.

Predsednik dr Ivan Ribar: Ja bih pročitao i prijedlog ukaza.

Sekretar Mile Peruničić (čita):

Na osnovu čl. 74 tač. 6 Ustava FNRJ, a u vezi čl. 71 Zakona o upravnim sporovima, Prezidijum Narodne Skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdaje

U K A Z

**O NEDOPUSTIVOSTI VOĐENJA UPRAVNIH SPOROVA PROTIV REŠENJA
DONETIH PO ZAKONU O »PARTIZANSKOJ SPOMENICI 1941«**

I

Ne može se voditi upravni spor protiv rešenja koja Ministar narodne odbrane donosi na osnovu Zakona o »Partizanskoj spomenici 1941«.

II

Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

Predsednik dr Ivan Ribar: Ima li primjedaba? (Nema).

Ukaz je prihvaćen.

Pošto smo iscrpli dnevni red, zaključujem ovu današnju sjednicu.

(Sednica je zaključena u 11,40 časova)

СТОЧЕТРДЕСЕТЧЕТВРТА СЕДНИЦА
ПРЕТСЕДНИШТВА
ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРА-
ТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАНА 9 ДЕЦЕМБРА 1952 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Присутни:

Др Иван Рибар, Јосип Рус, Филип Лакуш, Димитар Влахов, Марко Вујачић,
Миле Перуничих

Претседавао
Претседник
Др Иван Рибар

Секретар
Миле Перуничих

Дневни ред:

- 1) Предлог Секретара Президијума о престанку даљег излагања „Службеног весника Президијума Народне скупштине ФНРЈ“;
- 2) Решавање по молби Одбора за прославу десетогодишњице I заседања АВНОЈ-а у Бихаћу.
- 3) Решавање по молбама за додељивање сталне новчане награде на име Ордена белог орла с мачевима.

Говорници: Др Иван Рибар, Миле Перуничих, Марко Вујачић.

Почетак у 11,30 часова

Претседник др Иван Рибар (Н Р Х р в а т с к а): За данашњу сједницу имадемо три тачке за дневни ред, и то:

1) Приједлог Секретара Президијума о престанку даљег излагања „Службеног вјесника Президијума Народне скупштине ФНРЈ“.

2) Рјешавање по молби Одбора за прославу десетогодишњице I заседања АВНОЈ-а у Бихаћу.

3) Рјешавање по молбама за додјеливање сталне новчане награде на име Ордена белог орла с мачевима.

Има ли још приједлога? (Нема).

По првој точки дневног реда реферираће друг Перуничих.

Секретар Миле Перуничих (НР Црна Гора): Президијум је под бројем 2902 од 10 новембра 1952 године примио допис директора „Службеног листа ФНРЈ” којим се поставља питање излагања „Службеног весника Президијума Народне скупштине ФНРЈ” у наредној години с обзиром на претстојећу реорганизацију врховних органа државне власти и државне управе. Ја сам о овом питању консултовао потпретседника друга Пијаде, и могу да вас известим да сам ово питање проучио и спремио овај предлог:

На 56 седници Претседништва Президијума Народне скупштине ФНРЈ одржаној 7 јуна 1950 године донесена је одлука да се покрене „Службени весник Президијума Народне скупштине ФНРЈ” као званични орган Президијума, у коме ће се објављивати: укази Президијума о ратификацији међународних уговора и конвенција, укази о одликовањима, записници седница домова Народне скупштине ФНРЈ, и све остало што буде одређено.

Тада је, на предлог директора „Службеног листа ФНРЈ” друга Нешовића, било одлучено да „Службени весник Президијума Народне скупштине ФНРЈ” излази у издању Државног новинско-издавачког предузећа „Службени лист ФНРЈ” а под надзором Президијума Народне скупштине ФНРЈ.

Исто тако, било је одлучено да лист излази сваког првог и петнаестог у месецу и по потреби, у латиници екавштином.

Како према Нацрту уставног закона о највишим органима власти у Федеративној Народној Републици Југославији, који ће кроз кратко време бити поднесен Народној скупштини ФНРЈ, Претседник Републике поред осталих права, претстављаће Федеративну Народну Републику Југославију у међународним односима, он ће додељивати указом одликовања и почасна звања итд., то престају разлози да и даље излази „Службени весник” досадашњи орган Президијума, утолико више што и Президијум, у својој досадашњој форми, ступањем на снагу Уставног закона, неће више постојати, па из тих разлога предлажем Претседништву Народне скупштине ФНРЈ да донесе одлуку на основу које треба да престане даље излагање „Службеног весника”.

Ова одлука требало би да ступи на снагу 1 јануара 1953 године.

Исто тако, потребно би било да се Државно новинско-издавачко предузеће „Службени лист ФНРЈ” обавезе да до 1 јануара 1953 године објави све међународне уговоре, конвенције,

указе о одликовањима итд. који су му дати да их објави а досад их није објавио, као и оне указе које бисмо донели до 1 јануара 1953 године а односе се на напред наведену материју.

Предлажем да се стави у задатак Секретаријату Президијума и Канцеларији срдена да поведу строго рачуна да се ова одлука у свему и на време изврши.

Претседник др Иван Рибар: Ја мислим да смо сугласни с овим приједлогом да „Вјесник...“ треба да обустави своје издажење од 1 јануара, с тим да се у Влади одлучи како ће убудуће ићи са објављивањем ових указа.

Миле Перуничкић: Како је мени друг Моша рекао то је већ са „Службеним листом“ регулисано.

Претседник др Иван Рибар: Добро. Да ли се прима приједлог друга Секретара? (Једногласно: Прима).

Прелазимо на другу тачку.

Секретар Миле Перуничкић: Одбор за прославу десетогодишњице Првог заседања АВНОЈ-а у Бихаћу, 26 и 27 новембра 1942 године, обратио нам се с молбом да Президијум сноси трошкове прославе. Ја мислим да ми треба да прихватимо и да исплатимо из нашег буџета организацију ове прославе. Оснивање АВНОЈ-а у Бихаћу треба обележити прославом достојном тог историског догађаја. Али ми у буџету немамо средстава за то; то нисмо ни планирали, па ћемо морати да тражимо од Владе ванредни кредит на рачун Президијума.

Марко Вујачић (НР Црна Гора): Средства се за овакву прославу морају наћи, у питању је прослава рођења нове Југославије. То треба тражити из резервног фонда Владе. Уосталом, то неће бити много велика сума.

Миле Перуничкић: Одбор је тражио око три милиона. Уколико то иде преко нас, сви рачуни Одбора за прославу морају се преко нас ликвидирати.

Претседник др Иван Рибар: Пошто смо сви с тим сугласни да Одбору за прославу десетогодишњице Првог заседања АВНОЈ-а у Бихаћу треба дати средства, предлажем да Претседништво донесе ову одлуку:

Претседништво Президијума Народне скупштине ФНРЈ размотрило је молбу Одбора за прославу десетогодишњице I заседања АВНОЈ-а у Бихаћу, па је одлучио да трошкове око ове прославе треба да сноси Президијум Народне скупштине ФНРЈ. Пошто у буџету Президијума НС ФНРЈ за 1952 годину ови издаци нијесу предвиђени потребно је да извршилац буџета Президијума НС ФНРЈ затражи кредит из резервног фонда Владе ФНРЈ за рачун Президијума у износу од 3,000.000.— динара и

достави Одбору за прославу десетогодишњице I засједања АВНОЈ-а у Бихаћу да изврши исплату учињених трошкова, па потом да све рачуне о исплати достави Президијуму Народне скупштине ФНРЈ.

Прима ли се овако формулирана одлука? (Ј е д н о г л а с н о :
Прима). Одлука је прихваћена.

Прелазимо на трећу тачку, на рјешавање о молбама за до-
дјелјивање сталне мјесечне награде на име Ордена белог орла
с мачевима.

.....

Пошто смо исцрпли дневни ред, закључујем сједницу.

(Седница је закључена у 12,30 часова)

STOČETRDESETOSMA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 16 DECEMBRA 1952 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Filip Lakuš, Josip Rus, Dimitar Vlahov, Marko Vujačić, Mile Peruničić

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

Predlog Vlade FNRJ o popisu stanovništva.

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade.

Početak u 11,45 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (N R H r v a t s k a): U nastavku rada današnje sjednice imademo da razmotrimo prijedlog o popisu stanovništva koji nam je dostavljen od Vlade.

Pošto drugih pitanja nemamo možemo pristupiti razmatranju ovog pitanja.

Sekretar Mile Peruničić (N R C r n a G o r a): Od Privrednog saveta smo dobili pismo o popisu stanovništva koji bi trebalo izvršiti na celoj teritoriji države sa stanjem u ponoći između 31 marta i 1 aprila 1953 godine. Uz cvo pismo dobili smo i nacrt ukaza, koji glasi (č i t a):

Na osnovu čl. 74 tač. 6 Ustava FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije, na predlog Pretsednika Vlade FNRJ, izdaje

UKAZ

O POPISU STANOVNIŠTVA NA TERITORIJI FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE NA DAN 31 MARTA 1953 GODINE

I

Na celoj teritoriji Federativne Narodne Republike Jugoslavije izvršiće se popis stanovništva, kojim se imaju prikupiti podaci o stanovništvu prema stanju o ponoći između 31 marta i 1 aprila 1953 godine.

II

Popis stanovništva organizovaće popisne komisije koje će se obrazovati pri zavodima za statistiku i evidenciju: saveznom, republičkim, Autonomne Pokrajine Vojvodine, Autonomne Kosovsko-metohske Oblasti, kao i pri narodnim odborima srezova, gradova i opština.

Popisnu komisiju pri Saveznom odnosno pri republičkom zavodu za statistiku i evidenciju imenuje nadležni pretsednik vlade, popisnu komisiju za Autonomnu Pokrajinu Vojvodinu Pretsednik Glavnog izvršnog odbora Autonomne Pokrajine Vojvodine, za Autonomnu Kosovsko-metohisku Oblast Pretsednik Izvršnog odbora Narodnog odbora Autonomne Kosovsko-metohiske Oblasti, a popisne komisije srezova, gradova i opština pretsednici narodnih odbora svaki prema svojoj nadležnosti.

III

Radi omogućavanja priprema i izvršenja popisa, kao i radi sređivanja popisne građe, biće celishodno, da narodne republike u vremenu od 1 januara pa do 30 juna 1953 godine ne vrše nikakve promene u administrativno-teritorijalnoj podeli republike.

IV

Svi individualni podaci dobijeni popisom služiće isključivo za statističku obradu i ne smeju se upotrebiti u kakve druge svrhe.

Popisivači i druga lica koja učestvuju u popisu dužni su da čuvaju kao službenu tajnu ono što su saznali u vršenju popisa.

V

Za izvršenje ovog ukaza staraće se Pretsednik Privrednog saveta Vlade FNRJ.

VI

Ovaj ukaz stupa na snagu na dan objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

Moša Pijade (NR Srbija): Mi smo o ovom pitanju razgovarali i stali smo na stanovište da popis treba izvršiti, i to sa jednim fiksnim stanjem u administrativnoj podeli zemlje, kako bismo imali sasvim pouzdane podatke za celu državnu teritoriju.

Ja mislim da je pročitani ukaz dobar i treba ga još danas objaviti i u štampi.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Ima li primjedaba? (Nema). Prima li se ovaj ukaz? (Prima). Ukaz je prihvaćen.

Sjednica je završena.

(Sednica je zaključena u 12,20 časova)

1953

PRVA SEDNICA
PRETSEDNIŠTVA
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE
NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

DRŽANA 9 JANUARA 1953 GODINE U BEOGRADU

Prisutni:

Dr Ivan Ribar, Josip Rus, Filip Lakuš, Marko Vujačić, Mile Peruničić,
Dimitar Vlahov

Pretsedavao

Pretsednik

Dr Ivan Ribar

Sekretar

Mile Peruničić

Dnevni red:

1) Izveštaj o sedmogodišnjem radu Prezidijuma Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Govornici: dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Marko Vujačić.

Početak u 11 časova

Pretsednik dr Ivan Ribar (NR Hrvatska): Drugovi, ja sam danas ovu sjednicu sazvaao da bismo saslušali izvještaj koji je drug Peruničić spremio a koji se odnosi na sedmogodišnji naš rad, na sedmogodišnji mislim plodan i odgovoran rad Prezidijuma i našeg Pretsjedništva i da čujemo izvještaj o pregledu našeg budžetskog poslovanja koji su nam pripremili drugovi Vujačić i Rus.

Drugovi, kao što vam je poznato ovih dana sazvana je naša Narodna skupština radi pretresa i proglašenja Ustavnog zakona o osnovama društvenog i političkog uređenja naše Federativne Narodne Republike Jugoslavije i saveznim organima vlasti. Prema odredbama novog osnovnog zakona, koji ima da stupi na snagu kroz nekoliko dana, izvršiće se temeljite i velike promjene u odredbama

Ustava FNRJ od 31 januara 1946 godine. Pored ostalog izvršiće se i izmjene u najvišim organima državne vlasti. Prezidijum, kao organ Narodne skupštine FNRJ, ukida se, a Savezna narodna skupština imaće ubuduće svoje izvršne organe: Pretsjednika Republike i Savezno izvršno vijeće. Prema tome, drugovi, obavještavam vas da je ovo naša zadnja sjednica. Zato za današnju sjednicu imamo jednu točku dnevnog reda: Izvještaj Sekretara Prezidijuma o sedmogođšnjem radu Pretsjedništva Prezidijuma.

Kao što vam je poznato, ja sam na jednoj sjednici novembra mjeseca prošle godine predložio da se podaci o radu srede i izvještaj podnese Pretsjedništvu.

Ako nema nekih pitanja ili primjedaba (Nema), pitam da li usvajate predloženi dnevni red? (Jednoglasno: Usvajamo).

Ja bih prešao na izvještaj.

Sekretar Mile Peruničić (NR Crna Gora) (čita): Na sednici Pretsedništva Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ održane 12 novembra 1952 godine, Pretsednik Prezidijuma dr Ivan Ribar predložio je:

1) da Sekretar Prezidijuma pripremi iscrpan izveštaj o sedmogođšnjem radu Pretsedništva Prezidijuma, zaključno sa 31 decembrom 1952 godine, i

2) da potpresednici Prezidijuma Josip Rus i Marko Vujačić izvrše detaljan pregled blagajne i računovodstva Prezidijuma i o tome podnesu izveštaj.

U vezi s tim podnosim sledeći izveštaj:

Skoro će se navršiti punih sedam godina neprekidnog rada Pretsedništva Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ u nemenjanom sastavu.

29 novembra 1945 godine Ustavotvorna skupština na zajedničkoj sednici Savezne skupštine i Skupštine naroda rešila je da se Demokratska Federativna Jugoslavija proglasi narodnom republikom pod imenom Federativna Narodna Republika Jugoslavija.

Odlukom o proglašenju Republike konačno je ukinuta monarhija u Jugoslaviji. Ovom odlukom prestale su da važe funkcije koje je imalo namesništvo kao pretstavnik kraljevske vlasti koju je vršilo od 7 marta do 29 novembra 1945 godine, a na osnovu sporazuma od 1 novembra 1944 godine, zaključenog između pretsednika NKOJ-a Maršala Jugoslavije Josipa Broza-Tita i pretsednika kraljevske vlade dr Ivana Šubašića. Istovremeno ovom odlukom prestale su da važe i dotadašnje funkcije Pretsedništva Privremene Narodne skupštine, koje je kao organ vrhovnog zakonodavnog i izvršnog Pretstavništva — prvo AVNOJ-a od njegovog drugog za-

sedanja, a docnije Privremene narodne skupštine — vršilo u vremenu između dva zasjedanja.

Proglašenje Republike i ukidanje monarhije nije zahtevalo neke korenite promene u unutrašnjem uređenju naše zemlje, jer su one sprovedene tokom Narodnooslobodilačke borbe, u duhu odluka AVNOJ-a, donetih na Drugom zasjedanju u Jajcu, njih je trebalo samo saobražavati potrebama u razvitku našeg daljeg unutrašnjeg života, ali je ovom odlukom Ustavotvorne skupštine data mogućnost novoj Jugoslaviji da započne da ostvaruje nove odnose na međunarodnom polju, koji joj garantuju punu političku i ekonomsku nezavisnost prema inostranstvu. Stojeći na principu državnog kontinuiteta, sa međunarodno-pravnog gledišta, naša zemlja ostala je u starom obliku sve do saziva Ustavotvorne skupštine i do dana proglašenja Republike. Ta novostvorena situacija zahtevala je neodložnu potrebu da Ustavotvorna skupština ustanovi organ koji će u svojoj nadležnosti predstavljati našu zemlju u međunarodnim odnosima prema inostranstvu, a pored toga ovaj bi organ imao zadatak da vrši određene poslove Ustavotvorne skupštine u vremenu između dva zasjedanja. Rukovodeći se tim potrebama, na drugoj zajedničkoj sednici Savezne skupštine i Skupštine naroda, održane 1 decembra 1945 god., donet je Zakon o Predsedništvu Ustavotvorne skupštine. Na osnovu propisa ovog zakona Predsedništvo Ustavotvorne skupštine predstavlja u zemlji i prema inostranstvu narodni i državni suverenitet Federativne Narodne Republike Jugoslavije. Dalje, propisima ovog zakona određene su sve funkcije koje će Predsedništvo Ustavotvorne skupštine vršiti do donošenja Ustava. Između ostalog treba napomenuti da je čl. 6 ovog zakona predviđeno, da, kad se Ustavotvorna skupština pretvori u redovnu Narodnu skupštinu, Predsedništvo Ustavotvorne skupštine istovremeno pretvara se u Predsedništvo redovne Narodne skupštine.

Pošto je donet Zakon o Predsedništvu Ustavotvorne skupštine, a on je na snagu stupio čim je izglasan, na istoj sednici izvršen je izbor Predsedništva Ustavotvorne skupštine.

Na četvrtoj zajedničkoj sednici Savezne skupštine i Skupštine naroda održane 31 januara 1946 godine proglašen je Ustav FNRJ. Istog dana Ustavotvorna skupština donela je odluku na osnovu koje Ustavotvorna skupština u svom dotadašnjem sastavu produžava rad kao Narodna skupština Federativne Narodne Republike Jugoslavije, a tadašnje Predsedništvo Ustavotvorne skupštine, u svom neizmjenjenom sastavu, produžilo je kao Prezidijum Narodne skupštine FNRJ.

U tom sastavu, bez izmena, Predsedništvo Prezidijuma ostalo je za ceo period rada Narodne skupštine FNRJ — prvog saziva.

Na prvoj zajedničkoj sednici Saveznog veća i Veća naroda — drugog saziva — održanoj 26 aprila 1950 godine izabran je nov Pre-

zidijum. Pretsedništvo Prezidijuma izabrano na ovoj sednici ostalo je neizmenjeno, tj. u istom sastavu u kom je bilo u prvom sazivu. U tom je sastavu i danas.

U cilju pravilnijeg rada Prezidijum Narodne skupštine FNRJ na svojoj sednici održanoj 19 jula 1946 godine, doneo je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i poslovanju Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ. Ovim pravilnikom Prezidijum je dao ovlašćenje Pretsedništvu Prezidijuma da može vršiti u ime Prezidijuma sve poslove koji prema propisima Ustava FNRJ i Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ spadaju u nadležnost Prezidijuma. Prezidijum je zadržao isključivo pravo nadležnosti za sebe iz čl. 74 Ustava FNRJ — odredbe pod tač. 2, 12 i 17, tj. raspuštanje Narodne skupštine FNRJ u slučaju nesaglasnosti domova o zakonskom predlogu, proglašenje opšte mobilizacije i ratnog stanja u slučaju oružanog napada na FNRJ, i raspisivanje narodnog referenduma u pitanjima iz nadležnosti FNRJ na osnovu odluke Narodne skupštine FNRJ.

Na osnovu ovog pravilnika Pretsedništvo Prezidijuma rukovodilo je unutrašnjim poslovima Prezidijuma preko odeljenja, i to: Sekretarijata, Odeljenja za ocenu saglasnosti i tumačenje zakona i Odeljenja za pomilovanje. Administracijom odeljenja rukovodi načelnik odeljenja sa osobljem.

Pri Prezidijumu postoji Kancelarija ordena kojom rukovodi šef Kancelarije ordena.

Na sednici od 29 marta 1948 godine Pretsedništvo Prezidijuma rešilo je da se osnuje Biro za zakonodavne poslove.

Sva pitanja iz svoje nadležnosti Pretsedništvo Prezidijuma razmatralo je na sednicama i po njima Pretsedništvo je donosilo odluke ili rešenja.

Od januara 1946 godine pa do 31 decembra 1952 godine, Pretsedništvo Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ održalo je 1182 sednice.

Prikazano po godinama:

1946 godine	158 sednica
1947 „	190 „
1948 „	176 „
1949 „	173 „
1950 „	159 „
1951 „	172 „
1952 „	154 „

Na ovim sednicama rešavano je:

- 1) ratifikacije međunarodnih ugovora, sporazuma i konvencija;
- 2) molbe za pomilovanje;

3) molbe na osnovu specijalnog zakona kojim je Pretsedništvo Prezidijuma ovlašćeno da rešava molbe i žalbe upućene Narodnoj skupštini FNRJ;

4) dodeljivanje penzija po čl. 136 Zakona o socijalnom osiguranju radnika i službenika i njihovih porodica;

5) ostala pitanja iz nadležnosti Prezidijuma.

Rad po pojedinim odeljenjima na dan 31 decembra 1952 god. izgledao je kako sledi:

I. SEKRETARIJAT

1) Sekretarijat je vodio evidenciju o ambasadorima i izvanrednim poslanicima i opunomoćenim ministrima naše zemlje na strani, o ratifikaciji međunarodnih ugovora, sporazuma i konvencija, kao i evidenciju svih rešenja koje je Pretsedništvo Prezidijuma donelo na osnovu Zakona o ovlašćenju Pretsedništva Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ da rešava molbe i žalbe upućene Narodnoj skupštini FNRJ, kao i sva ostala pitanja iz nadležnosti Prezidijuma čiju evidenciju nisu vodila druga odeljenja.

1) Diplomatske veze naše zemlje sa inostranim zemljama

Na dan 31 decembra 1952 godine Federativna Narodna Republika Jugoslavija imala je uspostavljene diplomatske odnose sa 43 strane države (od toga 11 ambasada i 31 poslanstvo). Od stranih pretstavnika u našoj zemlji 10 je ambasadora, 15 izvanrednih poslanika i opunomoćenih ministara i 8 otpravnika poslova.

Od država sa kojima naša zemlja ima diplomatske odnose, a te zemlje imaju svoje pretstavnike u Beogradu, ima ih 33, dok 9 zemalja sa kojima naša zemlja ima diplomatske odnose, nemaju svoje pretstavnike, i to: Bolivija, Kuba, Etiopija, Liban, Pakistan, Paragvaj, Sirija, Urugvaj i Honduras.

Sa Albanijom naša zemlja nije prekinula diplomatske odnose ali diplomatskih pretstavnika u glavnim gradovima ove dve zemlje nemaju.

Sa Svetom Stolicom naša zemlja prekinula je diplomatske odnose. No, ni pre prekida diplomatskih odnosa naša zemlja nije imala svoga pretstavnika kod Svete Stolice.

Registar naših pretstavnika na strani Sekretarijat je vodio posebno i radi pregleda prilaže se ovom izveštaju.

2) Međunarodni ugovori

Od 1945 godine do 31 decembra 1952 godine naša država ratifikovala je, što ugovora, sporazuma i konvencija 72.

U međuvremenu naša država otkazala je dve konvencije: Konvenciju za stvaranje u Parizu međunarodnog instituta za hladnoću i Konvenciju za zaštitu ljudskih života na moru.

Registar o ratifikaciji ugovora, sporazuma i konvencija Sekretarijat je vodio posebno sa kratkim objašnjenjem, kad je izvršena ratifikacija i kada je objavljena u »Službenom listu FNRJ«, odnosno u »Službenom vesniku Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ«. Odnosni registar prilaže se radi pregleda ovom izveštaju.

3) Novčane pomoći

a) Prema evidenciji na dan 31 decembra 1952 godine bilo je dodeljeno stalnim mesečnih pomoći za 288 lica. Na dan 1 novembra prošle godine ovu pomoć primalo je svega 191 lice. Od ostalih većina je umrla, dok je izvesnim obustavljena pomoć usled toga što su regulisali penziju, ili su se zaposlili, ili su pomoć izgubili preudajom.

Najveći deo ovih pomoći dodeljen je u vezi propisa čl. 30 Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika.

b) Novčane nagrade nosiocima Ordena Karađorđeve zvezde s mačevima.

Prema evidenciji Pretsedništvo Prezidijuma dodelilo je ovih nagrada do 31 decembra 1952 godine, za 428 lica.

v) Novčane nagrade nosiocima Ordena belog orla s mačevima.

Prema evidenciji do 31 decembra 1952 godine Pretsedništvo Prezidijuma dodelilo je ovih nagrada za 1.223 lica.

4) Penzije na osnovu čl. 136 Zakona o socijalnom osiguranju radnika i službenika i njihovih porodica.

Prema evidenciji do 31 decembra 1952 godine, Pretsedništvo Prezidijuma NS FNRJ dodelilo je penzija na osnovu čl. 136 Zakona o socijalnom osiguranju radnika i službenika i njihovih porodica — 129. Od ovog broja otpada na bugarske penzionere 20 a na osiguravničke kragujevačkog trgovačkog fonda — 34.

II. ODELJENJE ZA OCENU SAGLASNOSTI I TUMAČENJE ZAKONA

Odeljenje za ocenu saglasnosti i tumačenje zakona, prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Odeljenja, davalo je Prezidijumu mišljenje o saglasnosti sa Ustavom FNRJ saveznih zakona, zakona narodnih republika, kao i o aktima Savezne vlade i aktima vlada narodnih republika. Pored toga pratilo je razvoj celokupnog saveznog i republičkog zakonodavstva. Taj rad obuhvatio je celokupnu normativnu delatnost kako saveznu tako i republičku. Važno je napomenuti da u toku zadnje dve godine normativna pravna delatnost narodnih republika u pogledu saglasnosti sa Ustavom i saveznim zakonodavstvom je sigurnija i sa manje grešaka. Pored toga normativna delatnost kod narodnih republika je ujednačenje teksta,

tako da sve narodne republike regulišu slične materije istovremeno. Ovo dolazi, s jedne strane, kao izraz privrednog i kulturnog razvoja, a s druge strane znači da su se republike osamostalile u donošenju normativnih akata, kako zakona tako i pravnih akata organa uprave.

Statistički prikazan rad ovog odeljenja izgledao bi ovako (od osnivanja do 31 decembra 1952 god.):

Stavljene su 143 primedbe u radu savezne normativne delatnosti.

Pregledano je saveznih normativnih akata objavljenih u »Službenom listu FNRJ« 4452, i to:

1947 godine	846
1948 „	882
1949 „	795
1950 „	665
1951 „	573
1952 „	691

Republičkih normativnih akata objavljenih u službenim listovima pregledano je 10.246.

Po republikama prikazano izlazi:

	1947	1948	1949	1950	1951	1952
NR Srbija	405	402	456	340	287	178—2068
NR Hrvatska	355	310	238	179	157	118—1357
NR Slovenija	332	300	236	223	570	153—1814
NR B i H	660	516	450	271	233	149—2279
NR Makedonija	363	289	239	254	148	114—1407
NR Crna Gora	384	268	248	168	149	104—1321
Ukupno:	2499	2085	1867	1435	1544	816

Konstatovano je da su pojedina ministarstva dajući uputstva ustvari i po formi i po sadržini davali tumačenja zakona, a kad su ta uputstva već bila dostavljena, činjen je predlog Prezidijumu za tumačenje tih pitanja.

Da bi se izbegli ovakvi slučajevi prekoračavanja nadležnosti prilikom izdavanja uputstava i obezbedilo vršenje isključivog prava Prezidijuma za izdavanje obaveznih tumačenja zakona sva ministarstva Savezne vlade dostavljala su Odeljenju uputstva koja su izdavali.

2) Rad na izdavanju obaveznih tumačenja.

Pored rada na oceni saglasnosti Odeljenje je davalo Pretsedništvu Prezidijuma predloge za izdavanje obaveznih tumačenja, koje je Pretsedništvo na svojim sednicama razmatralo i donosilo rešenja. Takvih obaveznih tumačenja doneto je 87.

Konstatovano je da je u prvim godinama ovih tumačenja bilo više, a u poslednjim godinama manje, što znači da su naši zakoni sve potpuniji i jasniji, a nesumnjivo je da to dolazi i usled stručnog uzdizanja kadrova koji primenjuju zakone.

III. ODELJENJE ZA POMILOVANJE

Na osnovu Zakona o davanju amnestije i pomilovanja Predsedništvo Prezidijuma vršilo je pomilovanje po krivičnim delima kojima su povređeni savezni zakoni. Broj odluka koje je Predsedništvo Prezidijuma donelo u vezi čl. 1, 2, 3, 4 i 5 pomenutog zakona, u vremenu od 1 januara 1946 god. do 31 decembra 1952 godine iznosi 66.038, od ovog broja otpada na odluke po vremenim kaznama 62.091 a na odluke po smrtnim kaznama 3947. Uvaženih molbi po vremenim kaznama u napred označenom vremenu, bilo je 23.536 a neuvaženih 38.555; za to isto vreme uvaženih molbi po smrtnim kaznama bilo je 1053, a neuvaženih 2894.

Ako bi se ovom broju donetih odluka o pomilovanju dodale i odluke o pomilovanju donete u 1945 godini čiji broj iznosi 2768, od kojih 1521 odluka po vremenim kaznama a 1247 odluka po smrtnim kaznama, izlazi da je na osnovu Zakona o amnestiji i pomilovanju u vremenu 1945—1952 godine doneto odluka 68.806, i to:

a) za smanjenje vremenih kazna uvaženo	24.134
b) neuvaženo	39.478
c) smrtne kazne zamenjene vremenom kaznom	1.468
d) odbijeno	3.726
Ukupno :	68.806

Prilog ovom izveštaju: statistički izveštaj o radu Odeljenja za pomilovanje u vremenu od 1945—1952 godine.

IV. KANCELARIJA ORDENA

Rad Kancelarije ordena bio je skopčan sa velikim teškoćama, osobito u prvim godinama posle rata. I pored stalnih zalaganja teškoće u radu na uspostavljanju solidne kontrole i evidencije ni do danas u potpunosti nisu otklonjene. Nesređenost je najviše dolazila zbog načina na koji su podnošeni predlozi za odlikovanje. Skoro do kraja 1948 godine predlozi za odlikovanje podnošeni su Prezidijumu sa prezimenom i imenom lica koje treba da se odlikuje, bez ikakvih bližih podataka, usled čega nije mogla da se uredi i vodi tačna evidencija u kartoteci i knjigama Kancelarije ordena. Naravno da je zbog ovakvog načina dodeljivanja ordena moralo da dolazi i do pogrešnog uručenja ordena i da orden primi drugo lice a ne ono koje je stvarno trebalo da dobije. Pored toga 1944/45 godine izdat je veliki broj ordena naredbom vojnih jedinica. Neke od tih naredaba podnete su na potvrdu Prezidijumu NS FNRJ, a neki broj nije,

tako da se o ovim poslednjim naredbama nije mogla ustanoviti evidencija. Za nekoliko desetina hiljada ordena koje je Kancelarija ordena predala Personalnoj upravi JNA i pojedinim štabovima armija i korpusa od 1944—1947 godine, nije dobila spiskove da li su i kome ti ordeni uručeni.

Da bi se ovakvom neodređenom stanju evidencije stalo na put Kancelarija ordena preduzela je mere da se stanje u tom pogledu sredi. Na stalno insistiranje Kancelarija ordena najzad je uspela da se predloži za odlikovanje dostavljaju sa potrebnim podacima (ime, očevo ime, prezime, mesto i godina rođenja, čim je ranije odlikovan). Pored navedenih teškoća Kancelariji ordena bilo je nemoguće voditi evidenciju odlikovanih lica i usled velikog broja predloga na osnovu kojih je trebalo odlikovati stotine hiljada lica. Radi primera navodimo da je od 1948 do 1952 godine odlikovano 329.303 lica. Usled toga desilo se da je krajem 1951 godine bilo oko 250.000 otkucanih, ali nesređenih i neubačenih kartona. Da bi se stanje u Kancelariji ordena što pre sredilo Prezidijum je krajem 1951 godine odredio potreban kredit, na osnovu koga je Kancelariji ordena bilo omogućeno da angažuje oko 20 honorarnih službenika koji su pomogli da se kartoteka sredi.

Stanje sredenosti kartoteke je sada u fazi kada su kartoni za sva odlikovana lica otkucani i ubačeni po azbučnom redu. Ali to ne znači da su kartoni odlikovanih lica za vreme rata i prvih godina posle rata u potpunom redu. Za oko 300.000 ovih odlikovanih lica moraće se srediti kartoteka putem upitnika, što je Kancelarija ordena već preduzela. Ipak može se reći da je i za ovo vreme kartoteka sređena za 90%.

Prema pregledu odlikovanja po vrstama izlazi da je dodeljeno ordena od 1945—1952 godine, i to:

1) Orden narodnog heroja	673
2) Orden slobode	3
3) Orden partizanske zvezde I reda	498
4) Orden partizanske zvezde II reda	6645
5) Orden partizanske zvezde III reda	18618
6) Orden narodnog oslobođenja	178
7) Orden zasluge za narod I reda	1468
8) Orden zasluge za narod II reda	32188
9) Orden zasluge za narod III reda	163629
10) Orden bratstva i jedinstva I reda	1733
11) Orden bratstva i jedinstva II reda	31651
12) Orden za hrabrost	88978
13) Medalja za hrabrost	128189
14) Medalja zasluge za narod	233187
15) Orden rada I reda	507

16) Orden rada II reda	1796
17) Orden rada III reda	12366
18) Medalja rada	21410
19) Orden jugoslovenske zastave I reda	19
20) Orden jugoslovenske zastave II reda	63
21) Orden jugoslovenske zastave III reda	45
22) Orden jugoslovenske zastave IV reda	36
23) Orden jugoslovenske zastave V reda	18
24) Orden junaka socijalističkog rada	3
Ukupno :	743895

Poslovanje u vezi sa proglašenim narodnim herojima

Na dan 31 decembra 1952 godine bilo je proglašeno za narodne heroje 673 lica. Od ovoga broja su 153 živa, a 520 poginulih, odnosno umrlih narodnih heroja.

Kancelarija ordena vodi evidenciju o narodnim herojima po narodnim republikama. Isto tako vodi se evidencija o izdatim ordeniskim knjižicama. U knjigu evidencije pored fotografije narodnog heroja unosi se i kratka biografija.

Za ovih 153 živih narodnih heroja izdate su ordenske knjižice, sem dvojici.

Za 119 poginulih narodnih heroja ustanovljeno je da nemaju porodičnih korisnika koji bi po Statutu imali pravo na uživanje predviđenih beneficija.

Za 337 poginula narodna heroja postoje korisnici, ordenske knjižice Kancelarija ordena je uručila.

Preostali broj od 24 neizdate ordenske knjižice odnosi se takođe na poginule narodne heroje. Već su počeli stizati izveštaji od organa narodnih vlasti i za njih, te se može reći da je evidencija o narodnim herojima potpuno uređena i da su svi predmeti po pitanju izdavanja ordeniskih knjižica pri konačnom završetku.

V. STANJE SLUŽBENIKA I RADNIKA PREZIDIJUMA NS FNRJ NA DAN 31 DECEMBRA 1952 GODINE

Na dan 31 decembra 1952 godine u Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ bilo je zaposleno 35 službenika i 20 radnika.

Po školskoj spremi bilo je:

a) službenika	
sa završenim fakultetom	8
nezavršenim fakultetom	5
sa višim tečajnim ispitom	4
nezavršenim višim tečajnim ispitom	2
sa nižim tečajnim ispitom	6
sa nezavršenim nižim tečajnim ispitom	4

sa osnovnom školom	3
sa nezavršenom osnovnom školom	1
bez škole	2
	<hr/>
Svega	35
b) radnika	
sa zanatskom školom	5
sa osnovnom školom	9
sa nezavršenom osnovnom školom	1
bez škole	5
	<hr/>
Svega	20

RAČUNSKO-BLAGAJNIČKO POSLOVANJE

Na osnovu Odluke Predsedništva Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ od 12 novembra 1952 godine i čl. 38 Pravilnika o izvršenju budžeta, izvršen je pregled računsko-blagajničkog poslovanja po budžetu Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ u periodu od 1 januara 1947 do 31 decembra 1952 godine.

Pregledana su dokumenta o izvršenim isplatama po budžetu Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ, sravnjena su sa Narodnom bankom FNRJ — Glavnom centralom i potpuno su propisna i ispravna. Na osnovu tih dokumenata sastavljani su završni računi koji su potvrđeni. Vodilo se računa o štednji što se vidi iz dokumenata prema njihovoj nameni.

Poslovanje je uglavnom vršeno putem naloga preko banke, a izvršene isplate u gotovu uredno i pravilno su sprovedene kroz knjigu »Blagajna«, na osnovu likvidnih dokumenata, te stanje na dan 31 decembra 1952 godine bilo je potpuno ispravno.

ZGRADA PREZIDIJUMA

Na zahtev Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ Ministarstvo građevina FNRJ obrazovalo je komisiju za pregled i preuzimanje radova na zgradi. Komisija je izvršila pregled kako radova tako i finansiskog poslovanja, i ustanovila da su građevinski radovi, zanatske i druge usluge, izvedene dobro i solidno, da u obračunu izvršenih radova i učinjenih usluga obračunate količine i iznosi odgovaraju izvršenim radovima i stoga je komisija primila izvedene radove u celosti i dala dozvolu za upotrebu zgrade.

Ukupna vrednost izvršenih radova na zgradi iznosila je 101,473.843.16. Od toga za opremu utrošeno je 16,952.587.05 dinara.

Na kraju ovog izveštaja smatram da je potrebno istaći da je zgrada Prezidijuma kao i instalacije u zgradi u potpunom redu. Inventar zgrade je popisao po kartonima za svako odeljenje i što je glavno, nameštaj u zgradi potpuno je očuvan i nalazi se u ispravnom stanju.

Arhiva po svim odeljenjima Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ sređena je.

To bi bio izveštaj o našem sedmogodišnjem radu.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Čuli ste izveštaj. Da li ima kakvih primjedaba?

Marko Vujačić (NR Crna Gora): Ja sam ga još u toku pisanja čitao i on iznosi jedan zaista golemi rad Prezidijuma i njegovog Pretsjedništva i dobro je da je to sačinjeno.

Ja ću vam sada pročitati izveštaj o pregledu budžetskog poslovanja Prezidijuma koji sam izvršio sa drugom Rusom. (Č i t a):

PRETSEDNIŠTVU PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Na osnovu Odluke Pretsedništva Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ od 12 novembra 1952 godine i čl. 38 Pravilnika o izvršenju budžeta, izvršili smo pregled računsko-blagajničkog poslovanja po budžetu Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ u periodu od 1 januara 1947 do 31 decembra 1952 godine i ustanovili sledeće stanje:

1) Po budžetu za 1947 godinu	
Odobreno	Din. 23,678.000.—
Izvršeno	„ 19,543.601 —
Neiskorišćen kredit	Din. 4,134.399.—
2) Po budžetu za 1948 godinu	
Odobreno	Din. 20,805.000.—
Izvršeno	„ 19,985.258.—
Neiskorišćen kredit	Din. 819.742.—
3) Po budžetu za 1949 godinu	
Odobreno	Din. 26,549.000.—
Izvršeno	„ 23,020.904.—
Neiskorišćen kredit	Din. 3,528.096.—
4) Po budžetu za 1950 godinu	
Odobreno	Din. 20,358.000.—
Izvršeno	„ 16,155.816.—
Neiskorišćen kredit	Din. 4,202.184.—
5) Po budžetu za 1951 godinu	
Odobreno	Din. 15,930.000.—
Izvršeno	„ 15,667.650.—
Neiskorišćen kredit	Din. 262.350.—
6) Po budžetu za 1952 godinu	
Odobreno	Din. 53,900.000.—
Izvršeno	„ 53 436 207 —
Saldo	Din. 463.793.—

Pregledajući dokumenta o izvršenim isplatama po budžetu Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ, sravnjena su sa Narodnom bankom FNRJ — Glavnom centralom i potpuno su propisna i ispravna. Na osnovu tih dokumenata sastavljeni su završni računi koji su potvrđeni. Vodio se računa o štednji što se vidi iz dokumenata prema njihovoj nameni.

Pored redovnog budžeta, korišćen je kredit iz Rezervnog fonda Vlade FNRJ u ukupnom iznosu od Din. 63,532.932.— i to:

- Din. 2,000.000.— za nabavku inventara — Tehnopromet
- „ 54,000.000.— za izradu ordena
- „ 1,026.000.— za sudelovanje naše delegacije na sahrani engleskog kralja Đorđa u Londonu
- „ 6.932.— razlika honorara
- „ 4,500.000.— za nabavku automobila »Cadilak« i 2 ormara za Kancelariju ordena
- „ 2,000.000.— za proslavu desetogodišnjice AVNOJ-a u Bihacu.

Poslovanje je uglavnom vršeno putem naloga preko banke, a izvršene isplate u gotovu uredno i pravilno su sprovedene kroz knjigu »Blagajna«, na osnovu likvidnih dokumenata, te stanje na dan 31 decembra 1952 godine bilo je potpuno ispravno.

Na osnovu detaljno izvršenog pregleda, predlažemo da se ovaj izveštaj primi kao tačan.

8 januara 1953 god.
Beograd

Pregled izvršili
Marko Vujačić, s. r.
Josip Rus, s. r.

Pretsednik dr Ivan Ribar: Svakako da je dobro što smo ovaj izvještaj pripremili, jer je istorijski opravdano ostaviti jedan koncizan, zasnovan na statističkim podacima dokumenat o našem radu.

Ja vam se na kraju zahvaljujem na dugogodišnjoj iskrenoj i toploj suradnji i radu na dobrobiti naše lijepe i herojske zemlje, naše Federativne Narodne Republike Jugoslavije i našega druga Tita.

Prije nego zaključim sjednicu, smatram da je ovaj izvještaj prihvaćen i da ga treba predati novom organu Skupštine, Saveznom izvršnom vijeću.

(Sednica je zaključena u 12,10 časova).

PREGLED
OBAVEZNIH TUMAČENJA ZAKONA
1946 – 1953

REVISED
OLAVENIA JOURNAL SYSTEM
1911-1912

Od proglašenja Ustava FNRJ (31.I.1946.) do kraja decembra 1952 godine, Prezidijum, odnosno njegovo Pretsedništvo, izdali su ova obavezna tumačenja zakona i drugih saveznih propisa:

1946 godina

Tumačenje Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji po pitanju eksproprijacije zemljišnih poseda („Službeni list FNRJ”, br. 16/46).

Obavezno tumačenje člana 15 Zakona o krivičnim delima protiv naroda i države („Službeni list FNRJ”, br. 88/46).

Obavezno tumačenje člana 11 Zakona o Jugoslovenskom crvenom krstu („Službeni list FNRJ”, br. 88/46).

Obavezno tumačenje stava 1 člana 37 Zakona o državljanstvu Federativne Narodne Republike Jugoslavije od 1 jula 1946 godine („Službeni list FNRJ”, br. 90/46).

Obavezno tumačenje člana 54 Zakona o državnim matičnim knjigama („Službeni list FNRJ”, br. 90/46).

Obavezno tumačenje člana 5 stav 2 Zakona o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije od 27 jula 1946 godine („Službeni list FNRJ”, br. 90/46).

Obavezno tumačenje člana 36 Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji („Službeni list FNRJ”, br. 99/46).

Obavezno tumačenje člana 5 stav 5 Osnovnog zakona o zadrugama („Službeni list FNRJ”, br. 99/46).

Obavezno tumačenje člana 5 tač. a) Zakona o „Partizanskoj spomenici 1941 godine” („Službeni list FNRJ”, br. 99/46).

Obavezno tumačenje člana 14 stav 1 Zakona o suzbijanju nedopuštene trgovine, špekulacije i privredne sabotaže („Službeni list FNRJ”, br. 105/46).

Obavezno tumačenje člana 5 stav 3 Zakona o postupanju sa imovinom koju su sopstvenici morali napustiti u toku okupacije i imovine koja im je oduzeta od strane okupatora i njihovih pomagača („Službeni list FNRJ”, br. 105/46).

Obavezno tumačenje člana 8 Zakona o poštansko-telegrafsko-telefonskim taksama („Službeni list FNRJ”, br. 105/46).

1947 godina

Obavezno tumačenje člana 6 stav 1 i 3 i člana 7 stav 1 Osnovnog zakona o zadrugama („Službeni list FNRJ”, br. 7/47).

Obavezno tumačenje člana 5 stav 4 Osnovnog zakona o zadrugama („Službeni list FNRJ”, br. 7/47).

Obavezno tumačenje člana 7 stav 4 Osnovnog zakona o zadrugama i člana 29 pod a) tač. 4 Opšteg zakona o narodnim odborima („Službeni list FNRJ”, br. 7/47).

Obavezno tumačenje člana 11 Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika („Službeni list FNRJ”, br. 7/47).

Obavezno tumačenje člana 42, 45 i 50 tač. 9 (drugi deo) Finansiskog zakona za budžetsku 1946 godinu („Službeni list FNRJ”, br. 27/47).

Obavezno tumačenje stava 2 člana 53 Zakona o državnim matičnim knjigama („Službeni list FNRJ”, br. 27/47).

Obavezno tumačenje člana 5 stav 2 Zakona o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije, od 27 jula 1946 godine („Službeni list FNRJ”, br. 28/47).

Obavezno tumačenje tač. 1 člana 5 Zakona o taksama („Službeni list FNRJ”, br. 38/47).

Obavezno tumačenje člana 32 Zakona o državnim službenicima („Službeni list FNRJ”, br. 38/47).

Obavezno tumačenje člana 2 tač. 2 Zakona o advokaturi („Službeni list FNRJ”, br. 38/47).

Obavezno tumačenje stava 2 člana 4 Zakona o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije („Službeni list FNRJ”, br. 38/47).

1947 godina

Obavezno tumačenje člana 32 Zakona o rešavanju imovinskih sporova putem državne arbitraže („Službeni list FNRJ”, br. 56/47).

Obavezno tumačenje člana 29 Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika („Službeni list FNRJ”, br. 56/47).

Obavezno tumačenje tar. br. 27 taksene tarife Zakona o taksama („Službeni list FNRJ”, br. 56/47).

Obavezno tumačenje Ukaza Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ o određivanju preduzeća opštedržavnog značaja („Službeni list FNRJ”, br. 46/47).

Obavezno tumačenje stava 1 člana 19 Zakona o uređenju narodnih sudova („Službeni list FNRJ”, br. 71/47).

Obavezno tumačenje Odluke Antifasističkog veća narodnog oslobođenja Jugoslavije od 21 novembra 1944 godine o opštoj amnestiji lica koja su u četničkim jedinicama Draže Mihajlovića učestvovala ili ih pomagala, ili su učestvovala u jedinicama hrvatskog i slovenačkog domobranstva, Ukaz o opštoj amnestiji i pomilovanju od 3 avgusta 1945 godine i Ukaza o pomilovanju vojnih lica od 9 maja 1947 godine („Službeni list FNRJ”, br. 80/47).

Obavezno tumačenje člana 2 tač. g) Osnovnog zakona o postupanju sa eksproprisanim i konfiskovanim šumskim posedima („Službeni list FNRJ”, br. 88/47).

Obavezno tumačenje tar. br. 5 Zakona o taksama („Službeni list FNRJ”, br. 88/47).

Obavezno tumačenje člana 6 stav 2 Zakona o advokaturi („Službeni list FNRJ”, br. 88/47).

Obavezno tumačenje člana 7 stav 3 Zakona o postupanju sa imovinom koju su sopstvenici morali napustiti u toku okupacije i imovine koja im je oduzeta od strane okupatora i njihovih pomagača („Službeni list FNRJ”, br. 88/47).

Obavezno tumačenje člana 23 Zakona o uređenju i delovanju kreditnog sistema („Službeni list FNRJ”, br. 92/47).

Obavezno tumačenje člana 50 Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika („Službeni list FNRJ”, br. 92/47).

Obavezno tumačenje člana 1, 2, 4, 7, 10 i 11 Zakona o nevažnosti pravnih propisa donetih pre 6 aprila 1941 godine i za vreme neprijateljske okupacije („Službeni list FNRJ”, br. 96/47).

Obavezno tumačenje člana 15 stav 1 Osnovnog zakona o eksproprijaciji („Službeni list FNRJ”, br. 108/47).

Obavezno tumačenje stava 2 člana 4 Zakona o regulisanju predratnih obaveza („Službeni list FNRJ”, br. 108/47).

1948 godina

Obavezno tumačenje Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika za primenu na pripojenom području („Službeni list FNRJ”, br. 16/48).

Obavezno tumačenje člana 43 i 44 Zakona o državnim službenicima („Službeni list FNRJ”, br. 16/48).

Obavezno tumačenje stava 2 člana 16 Zakona o ratnim vojnim invalidima („Službeni list FNRJ”, br. 16/47).

Obavezno tumačenje stava 1 člana 1 Zakona o obaveznoj službi medicinskog osoblja („Službeni list FNRJ”, br. 16/48).

Obavezno tumačenje članova 2 i 3 Ukaza o važnosti pravnih propisa o nedopuštenosti prava svojine na fizičkim delovima zgrada iz Zakona na unutrašnjem uređenju, osnivanju i ispravljanju zemljišnih knjiga („Službeni list FNRJ”, br. 39/48).

Obavezno tumačenje člana 1 Zakona o rešavanju radnih sporova („Službeni list FNRJ”, br. 63/48).

Obavezno tumačenje člana 3 stav 4 Zakona o izmenama i dopunama Zakona o nacionalizaciji privatnih privrednih preduzeća („Službeni list FNRJ”, br. 63/48).

Obavezno tumačenje člana 12 Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika („Službeni list FNRJ”, br. 63/48).

Obavezno tumačenje stava 4 člana 86 Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika („Službeni list FNRJ”, br. 63/48).

Obavezno tumačenje člana 45 Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika („Službeni list FNRJ”, br. 63/48).

Obavezno tumačenje stava 1 člana 18 Zakona o državnim službenicima („Službeni list FNRJ”, br. 63/48).

Obavezno tumačenje člana 16 Zakona o ratnim vojnim invalidima („Službeni list FNRJ”, br. 68/48).

Obavezno tumačenje člana 148 stav 1 Osnovnog zakona o prekršajima („Službeni list FNRJ”, br. 68/48).

Obavezno tumačenje člana 1 stav 3 Zakona o postupanju sa imovinom koju su sopstvenici morali napustiti u toku okupacije i imovinom koja im je oduzeta od strane okupatora i njihovih pomagača („Službeni list FNRJ”, br. 99/48).

Obavezno tumačenje člana 13 stav 1 Zakona o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa („Službeni list FNRJ”, br. 99/48).

Obavezno tumačenje stava 2 člana 4 Zakona o biračkim spiskovima („Službeni list FNRJ”, br. 100/48).

1949 godina

Obavezno tumačenje člana 27 Zakona o vojnoj obavezi državljana Federativne Narodne Republike Jugoslavije („Službeni list FNRJ”, br. 12/49).

Obavezno tumačenje po pitanju prava narodnih odbora naselja da određuju prekršaje i da vode administrativno-kazneni postupak (čl. 4 u vezi sa čl. 9 i 11 i čl. 58 Osnovnog zakona o prekršajima) („Službeni list FNRJ”, br. 12/49).

Obavezno tumačenje člana 17 Zakona o državnoj arbitraži („Službeni list FNRJ”, br. 12/49).

Obavezno tumačenje člana 88 tač. 4 Zakona o državnim službenicima („Službeni list FNRJ”, br. 53/49).

Obavezno tumačenje člana 5 stav 2 Zakona o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije („Službeni list FNRJ”, br. 53/49).

Obavezno tumačenje člana 81 Zakona o narodnoj miliciji („Službeni list FNRJ”, br. 63/49).

1950 godina

Obavezno tumačenje člana 26 Zakona o izboru narodnih poslanika za Narodnu skupštinu FNRJ (Savezno veće i Veće naroda) („Službeni list FNRJ”, br. 10/50).

Obavezno tumačenje člana 17 Zakona o državnoj arbitraži („Službeni list FNRJ”, br. 12/50).

— Ispravka u broju 13/50

Obavezno tumačenje o ukidanju zakona i propisa protivnih Zakonu o socijalnom osiguranju radnika i službenika i njihovih porodica od 21 januara 1950 godine („Službeni list FNRJ”, br. 19/50).

Obavezno tumačenje člana 14 stav 2 Zakona o socijalnom osiguranju radnika i službenika i njihovih porodica („Službeni list FNRJ”, br. 42/50).

Obavezno tumačenje člana 88 tač. 4 Zakona o državnim službenicima („Službeni list FNRJ”, br. 44/50).

Obavezno tumačenje člana 122, 123 i 124 Zakona o socijalnom osiguranju radnika i službenika i njihovih porodica („Službeni list FNRJ”, br. 50/50).

Obavezno tumačenje člana 88 tač. 7 Zakona o državnim službenicima („Službeni list FNRJ”, br. 50/50).

Obavezno tumačenje člana 60 stav 2 tač. 5 Zakona o socijalnom osiguranju radnika i službenika i njihovih porodica („Službeni list FNRJ”, br. 68/50).

Objašnjenje za pravilnu primenu Obaveznog tumačenja člana 88 tač. 7 Zakona o državnim službenicima („Službeni list FNRJ”, br. 70/50).

1951 godina

Obavezno tumačenje člana 14 stav 1 pod b) Zakona o socijalnom osiguranju radnika i službenika i njihovih porodica („Službeni list FNRJ”, br. 3/51).

Obavezno tumačenje člana 14 stav 2 Zakona o socijalnom osiguranju radnika i službenika i njihovih porodica („Službeni list FNRJ”, br. 15/51).

Obavezno tumačenje člana 18 Zakona o državnim službenicima („Službeni list FNRJ”, br. 15/51).

Obavezno tumačenje člana 21 stav 2 Osnovnog zakona o upravljanju državnim privrednim preduzećima i višim privrednim udruženjima od strane radnih kolektiva („Službeni list FNRJ”, br. 15/51).

Obavezno tumačenje člana 24 stav 1 Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji („Službeni list FNRJ”, br. 19/51).

— Ispravka u broju 42/51 i 43/51

Obavezno tumačenje člana 69 Opšteg zakona o narodnim odborima („Službeni list FNRJ”, br. 20/51).

Obavezno tumačenje člana 43 stav 3 i člana 87 stav 7 Zakona o državnim službenicima („Službeni list FNRJ”, br. 26/51).

Obavezno tumačenje člana 28 Osnovnog zakona o eksproprijaciji u vezi izmenjenog člana 36 Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji („Službeni list FNRJ”, br. 26/51).

Obavezno tumačenje člana 7 stav 1 Zakona o otkupu privatnih apoteka („Službeni list FNRJ”, br. 53/51).

1952 godina

Obavezno tumačenje člana 160 Osnovnog zakona o prekršajima („Službeni list FNRJ”, br. 12/52).

Obavezno tumačenje člana 21 stav 1 Zakona o inspekciji rada („Službeni list FNRJ”, br. 12/52).

Obavezno tumačenje člana 59 Zakona o socijalnom osiguranju radnika i službenika i njihovih porodica („Službeni list FNRJ”, br. 23/52).

Obavezno tumačenje člana 1 drugog dela I glave Zakona o društvenom planu Federativne Narodne Republike Jugoslavije za 1952 godinu („Službeni list FNRJ”, br. 28/52).

Obavezno tumačenje člana 6 Zakona o davanju amnestije i pomilovanja („Službeni list FNRJ”, br. 41/52).

Obavezno tumačenje člana 87 stav 7 Zakona o državnim službenicima („Službeni list FNRJ”, br. 41/52).

Obavezno tumačenje člana 2 i člana 10 stav 1 Zakona o biračkim spisovima u vezi člana 1 stav 2 Opšteg zakona o narodnim odborima („Službeni list FNRJ”, br. 42/52).

Obavezno tumačenje člana 33 stav 1 Opšteg zakona o narodnim odborima („Službeni list FNRJ”, br. 53/52).

Obavezno tumačenje člana 246 stav 2 Krivičnog zakonika („Službeni list FNRJ”, br. 54/52).

Obavezno tumačenje člana 44 Zakona o državnim službenicima („Službeni list FNRJ”, br. 63/52).

P R E G L E D
RATIFIKOVANIH MEĐUNARODNIH
UGOVORA I DRUGIH SPORAZUMA
1946—1953

PRELUD
PÁTKOVANÍ MĚNĚNÍ
AMUSARON HIZU
UGOVOR 1 DRUHI BPOZUM
1988 - 1993

Od proglašenja Ustava FNRJ, tj., od 31 januara 1946 godine do 13 januara 1953 godine, do stupanja na snagu Ustavnog zakona o osnovama društvenog i političkog uređenja Federativne Narodne Republike Jugoslavije i saveznim organima vlasti Narodna skupština FNRJ i Prezidijum, odnosno njegovo Predsedništvo, ratifikovali su sledeće međunarodne ugovore:

Ugovor o prijateljstvu i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Poljske, zaključen u Varšavi 18 marta 1946 godine — ratifikovala je Narodna skupština 1 aprila 1946 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 28 od 5 aprila 1946 godine).

Ugovor o prijateljstvu, uzajamnoj pomoći i saradnji između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Čehoslovačke Republike, zaključen u Beogradu 9 maja 1946 godine — ratifikovala Narodna skupština 21 maja 1946 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 42 od 24 maja 1946 godine).

Konvencija o kulturnoj saradnji između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Poljske, zaključena u Varšavi 16 marta 1946 godine — ratifikovala Narodna skupština 21 maja 1946 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 43 od 28 maja 1946 godine).

Svetska poštanska konvencija, zaključena i potpisana u Buenos Airesu 23 maja 1939 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 17 jula 1946 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 58 od 19 jula 1946 godine).

Ugovor o prijateljstvu i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Albanije, zaključen u Tirani 9 jula 1946 godine — ratifikovala Narodna skupština 20 jula 1946 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 60 od 26 jula 1946 godine).

Konvencija o civilnom vazduhoplovstvu između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Albanije od 11 jula 1946 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 18 jula 1946 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 61 od 30 jula 1946 godine).

Ugovor o usklađivanju planova o carinskoj uniji i o izjednačenju valute između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Albanije, zaključen u Beogradu 27 novembra 1946 godine — ratifikovao Prezidijum 27 decembra 1946 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 106 od 31 decembra 1946 godine).

Konvencija o kulturnoj saradnji između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Čehoslovačke Republike, zaključen u Beogradu 27 aprila 1947 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 19 juna 1947 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 58 od 11 jula 1947 godine).

Trgovinski sporazum sa Švedskom zaključen u Štokholmu 12 aprila 1947 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 3 jula 1947 godine.

Ugovor o miru sa Mađarskom, zaključen u Parizu 10 februara 1947 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 23 avgusta 1947 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 72 od 27 avgusta 1947 godine).

Ugovor o miru sa Bugarskom, zaključen u Parizu 10 februara 1947 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 23 avgusta 1947 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 73 od 28 avgusta 1947 godine).

Ugovor o miru sa Italijom, zaključen u Parizu 10 februara 1947 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 23 avgusta 1947 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 74 od 29 avgusta 1947 godine).

Konvencija o kulturnim i prosvetnim vezama između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Bugarske, zaključen 9 maja 1947 godine u Beogradu — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 16 septembra 1947 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 84 od 30 septembra 1947 godine).

Konvencija o kulturnoj saradnji između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Kraljevine Rumunije, zaključen u Bukureštu 26 juna 1947 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 16 septembra 1947 godine («Službeni list FNRJ», br. 84 od 30 septembra 1947 godine).

Konvencija o kulturnoj saradnji između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Albanije, zaključen u Tirani 9 jula 1947 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 16 septembra 1947 godine («Službeni list FNRJ», br. 84 od 30 septembra 1947 godine).

Sporazumi koji se odnose na Međunarodnu zdravstvenu organizaciju, zaključeni u Njujorku od 19 juna do 22 jula 1946 godine, i to:

- 1) Finalni akt,
- 2) Ustav Međunarodne zdravstvene organizacije,
- 3) Sporazum kojim se obrazuje Privremena komisija Međunarodne zdravstvene organizacije i
- 4) Protokol koji se odnosi na Međunarodni ured za higijenu — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 21 oktobra 1947 godine («Službeni list FNRJ», br. 93 od 1 novembra 1947 godine).

Konvencija o kulturnoj saradnji između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Mađarske, zaključena u Beogradu 15 oktobra 1947 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 22 novembra 1947 godine («Službeni list FNRJ», br. 107 od 17 decembra 1947 godine).

Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Bugarske, zaključen u Evksinogradu 27 novembra 1947 godine — ratifikovao Prezidijum 8 januara 1948 godine («Službeni list FNRJ», br. 4 od 14 januara 1948 godine).

Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Mađarske, zaključen u Budimpešti 8 decembra 1947 godine — ratifikovao Prezidijum 8 januara 1948 godine («Službeni list FNRJ», br. 4 od 14 januara 1948 godine).

Ugovor o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Kraljevine Rumunije, zaključen u Bukureštu 19 decembra 1947 godine — ratifikovao Prezidijum 8 januara 1948 godine («Službeni list FNRJ», br. 5 od 17 januara 1948 godine).

Protokol o izmenama i dopunama Sporazuma, Konvencija i Protokola o opojnim sredstvima, sklopljenim u Hagu 23 januara 1912, u Ženevi 11 februara 1925, 19 februara 1925 i 13 jula 1931, u Bankoku 27 novembra 1931 i u Ženevi 26 juna 1936 — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 1 marta 1948 godine («Službeni list FNRJ», br. 21 od 13 marta 1948 godine).

Svetska poštanska konvencija sa aneksima, zaključena i potpisana u Parizu 5 jula 1947 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 8 jula 1948 godine («Službeni list FNRJ», br. 61 od 17 jula 1948 godine).

Trgovinski sporazum između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Argentine, zaključen 7 juna 1948 godine u Buenos Airesu — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 8 avgusta 1948 godine («Službeni list FNRJ», br. 71 od 21 avgusta 1948 godine).

Konvencija svetske meteorološke organizacije i Protokol o Španiji — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 3 septembra 1948 godine («Službeni list FNRJ», br. 80 od 18 septembra 1948 godine).

Potvrda Protokola o ispravkama u tekstu Ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Rumunije i Federativne Narodne Republike Jugoslavije, sačinjen u Bukureštu 13 maja 1948 godine — potvrdilo Predsedništvo Prezidijuma 9 septembra 1948 godine.

Međunarodna konvencija o telekomunikacijama, zaključena i potpisana u Atlantik Sitiju 2 oktobra 1947 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 22 decembra 1948 (»Službeni list FNRJ«, br. 41 od 14 maja 1949 god.).

Konvencija o režimu plovidbe na Dunavu, zaključena u Beogradu 18 avgusta 1948 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 15 januara 1949 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 8 od 26 januara 1949 godine).

Ugovor o trgovini, sporazum o razmeni robe i platnom prometu sa likvidacionim protokolom i sporazum o naknadi nacionalizovane Švajcarske imovine, zaključen između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Švajcarske Konfederacije u Bernu 27 septembra 1948 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 12 februara 1949 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 16 od 23 februara 1949 godine — ispravka u »Službenom listu« br. 19/49).

Trgovinski sporazum između Vlade Indije i Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije, zaključen u Kalkuti 29 decembra 1948 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 22 marta 1949 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 26 od 30 marta 1949 godine).

Trgovinski sporazum između Vlade Pakistana i Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije, zaključen u Karačiju 19 februara 1949 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 31 marta 1949 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 29 od 6 aprila 1949 godine).

Konvencija za ograničenje proizvodnje i regulisanja raspodele opojnih droga sačinjene u Zenevi 13 jula 1931 godine i Protokol kojim se stavljaju pod međunarodnu kontrolu droge koje nisu obuhvaćene konvencijom od 13 jula 1931 godine o ograničenju proizvodnje i regulisanju raspodele opojnih droga izmenjene Protokolom potpisanim u Lejk Saksesu 11 decembra 1946 godine, donete u Parizu 19 novembra 1948 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 30 aprila 1949 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 41 od 14 maja 1949 godine).

Statut Međunarodne banke za obnovu i razvoj i Statut Međunarodnog monetarnog fonda ratifikovani od strane Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije 24 decembra 1945 godine — potvrdilo ratifikaciju Predsedništvo Prezidijuma 18 maja 1949 godine.

Konvencija o privilegijama i imunitetima Ujedinjenih nacija odobreno od Generalne skupštine Ujedinjenih nacija Rezolucijom od 13 februara 1946 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 7 marta 1950 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 20 od 18 marta 1950 godine).

Protokol o obeštećenju turske imovine i imovinskih interesa u Jugoslaviji, sačinjene u Ankari 5 januara 1950 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 14 marta 1950 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 23 od 29 marta 1950 godine).

Evropska konvencija o radiodifuziji i Kopenhaskog plana raspodele frekvencija između radiodifuznih stanica evropske radiodifuzne zone pridodatog Evropskoj konvenciji za radiodifuziju — Kopenhagen 15 septembra 1948 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 14 marta 1950 godine (»Službeni list FNRJ«, br. 24 od 1 aprila 1950 godine).

Konvencija za postupanje sa ratnim zarobljenicima,

Konvencija za poboljšanje položaja ranjenika i bolesnika suvozemnih vojnih snaga,

Konvencija za poboljšanje položaja ranjenika, bolesnika i brodolomaca pomorskih oružanih snaga,

Konvencija za zaštitu civilnih lica za vreme rata — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 28 marta 1950 godine (»Službeni vesnik Prezidijuma«, br. 6 od 15 septembra 1950 god. — vidi »Službeni list FNRJ«, br. 24/50).

Dopunski Protokol I i II uz Trgovinski sporazum između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Argentine, od 7 juna 1948 godine, zaključen u Buenos Airesu 20 januara 1950 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 13 maja 1950 godine («Službeni list FNRJ», br. 37 od 24 maja 1950 godine).

Opšta konvencija o socijalnom osiguranju između Francuske i Jugoslavije, zaključena i potpisana u Parizu 5 januara 1950 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 9 maja 1950 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 4 od 15 februara 1951 god.).

Trgovinski i platni sporazum između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Paragvaj, zaključen 17 januara 1950 godine u Asunionu — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 24 maja 1950 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 1 od 1 jula 1950 god.).

Trgovinski sporazum između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Istočne Republike Urugvaj, zaključen 4 januara 1950 godine u Montevideu — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 24 maja 1950 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 1 od 1 jula 1950 godine).

Trgovinska konvencija između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Sjedinjenih Država Meksika, zaključen 17 marta 1950 god. u Meksiku — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 24 maja 1950 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 1 od 1 jula 1950 godine).

Konvencija o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida, koju je usvojila Generalna skupština Ujedinjenih nacija 9 septembra 1948 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 21 juna 1950 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 2 od 15 jula 1950 godine).

Protokol kojim se izmenjuje i dopunjuje Međunarodni sporazum za uspešnu zaštitu od kriminalne trgovine poznate pod imenom »trgovina belim robljem«, potpisan u Parizu 18 maja 1904 godine i Međunarodna konvencija o suzbijanju trgovine belim robljem, potpisane u Parizu 4 maja 1910 godine i njen prilog Protokol kojim se izmenjuje i dopunjuje Sporazum o suzbijanju prometa nemoralnih publikacija, potpisan u Parizu 4 maja 1910 godine i njegov prilog — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 28 decembra 1950 godine «Službeni vesnik Prezidijuma», br. 2 od 15 januara 1951 godine).

Konvencija za suzbijanje i ukidanje trgovine licima i eksploatacije prostituisanja drugih — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 28 decembra 1950 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 2 od 15 januara 1951 godine).

Opšta konvencija o socijalnom osiguranju između Francuske i Jugoslavije, zaključena i potpisana 5 januara 1950 u Parizu — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 9 maja 1950 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 4 od 15 februara 1951).

Međunarodna konvencija za zaštitu ljudskih života na moru, zaključena u Londonu 10 juna 1948 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 6 februara 1951 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 4 od 15 februara 1951 godine).

Dopunska konvencija od 13 maja 1950 godine na Međunarodnoj konvenciji o prevozu robe na železnicama (MRR) od 23 novembra 1933 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 6 februara 1951 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 4 od 15 februara 1951 godine).

Završni akt Konvencije Ujedinjenih nacija kojoj je stavljeno u zadatak da obrazuje Organizaciju Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu, sa pripadajućim aneksima: Konvencija o ustanovljenju Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu i Privremenim sporazumom o ustrojstvu Privremene komisije za prosvetu, nauku i kulturu — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 1 marta 1951 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 6 od 15 marta 1951 godine).

Bernska konvencija za zaštitu književnih i umetničkih dela, potpisana 9 septembra 1886, dopunjena u Parizu 4 maja 1896, izmenjena u Bernu 13 novembra 1908, dopunjena u Bernu 20 marta 1914, izmenjena u Rimu 2 juna 1928 i izmenjena u Brislu 26 juna 1948 god. — uz odgovarajuće rezerve Vlade FNRJ — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 23 juna 1951 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 13 od 1 jula 1951 godine).

Sporazum o razmeni poštanskih paketa sa Pravilnikom za izvršenje, između Uprave pošta Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Uprave pošta Sjedinjenih Američkih Država, zaključen i potpisan u Beogradu 14 avgusta i u Vašingtonu 1 septembra 1950 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 25 jula 1951 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 15 od 1 avgusta 1951 godine).

Sporazum između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Kraljevine Norveške od 31 maja 1951 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 23 avgusta 1951 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 17 od 1 septembra 1951 godine).

Sporazum o zajmu između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj od 11 oktobra 1951 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 17 novembra 1951 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 24 od 1 decembra 1951 godine).

Sporazum između Vlada Sjedinjenih Američkih Država i Federativne Narodne Republike Jugoslavije o novčanim potraživanjima Sjedinjenih Država i njihovih državljana, zaključen 19 jula 1948 godine u Vašingtonu — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 23 oktobra 1951 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 25 od 15 decembra 1951 godine).

Pristupanje Federativne Narodne Republike Jugoslavije Konvenciji o privilegijama i imunitetima specijalizovanih ustanova od 21 novembra 1947 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 26 septembra 1951 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 25 od 15 decembra 1951 godine).

Sporazum o osnivanju Generalnog saveta za ribarstvo Sredozemlja od 24 septembra 1949 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 26 septembra 1951 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 25 od 15 decembra 1951 godine).

Sporazum između Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o vojnoj pomoći potpisan u Beogradu 14 novembra 1951 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 9 februara 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 4 od 15 februara 1952 godine).

Sporazum o privrednoj saradnji između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Sjedinjenih Američkih Država — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 21 februara 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 5 od 1 marta 1952 godine).

Sporazum o ribarenju italijanskih ribara u jugoslovenskim vodama sa priložima, zaključen i potpisan u Beogradu 13 aprila 1949 godine između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Italijanske Republike — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 11 aprila 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 8 od 15 aprila 1952 god.).

Protokol o produženju Sporazuma o ribarenju italijanskih ribara u jugoslovenskim vodama, zaključen u Beogradu 26 februara 1951 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 11 aprila 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 8 od 15 aprila 1952 godine).

Konvencija o jednakosti nagrađivanja muške i ženske radne snage za rad jednake vrednosti, usvojena u Zenevi na Konferenciji Međunarodne organizacije rada na dan 29 juna 1951 godine — ratifikovalo Predsedništvo Prezidijuma 30 aprila 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 12 od 15 juna 1952 godine).

Konvencija o osiguranju za slučaj bolesti poljoprivrednih radnika, usvojena na zasjedanju Opšte konferencije Međunarodne organizacije rada u Zenevi na dan 15 juna 1927 godine — ratifikovalo Pretsedništvo Prezidijuma 30 aprila 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 12 od 15 juna 1952 godine).

Konvencija koja se odnosi na zaposlenje žena na podzemnim radovima u rudnicima svih kategorija, usvojena na zasjedanju Opšte konferencije Međunarodne organizacije rada u Zenevi na dan 21 juna 1935 godine — ratifikovalo Pretsedništvo Prezidijuma 30 aprila 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 12 od 15 juna 1952 godine).

Konvencija o delimičnoj reviziji konvencija usvojenih od strane Opšte konferencije Međunarodne organizacije rada na njenih dvadeset osam prvih zasjedanja, u cilju obezbeđenja budućih vršenja izvesnih funkcija poverenih ovim konvencijama Generalnom sekretaru Društva naroda i u cilju unošenja u iste dopunskih izmena potrebnih zbog raspuštanja Društva naroda i izmene Ustava Međunarodne organizacije rada usvojena na zasjedanju Opšte konferencije Međunarodne organizacije rada u Montrealu na dan 9 oktobra 1946 godine — ratifikovalo Pretsedništvo Prezidijuma 30 aprila 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 12 od 15 juna 1952 godine).

Ratifikacija Protokola kojim se menjaju: Konvencija potpisana u Brislu 5 jula 1890 godine o stvaranju Međunarodne unije za objavljivanje carinskih tarifa, Pravilnik o izvršenju Konvencije o stvaranju Međunarodnog biroa za objavljivanje carinskih tarifa, kao i Zapisnik o potpisivanju, potpisan u Brislu 16 decembra 1949 godine — ratifikovalo Pretsedništvo Prezidijuma 9 jula 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 17 od 1 septembra 1952 godine).

Konvencija o međusobnoj zaštiti protiv denge, sačinjena u Atini 25 jula 1934 godine — ratifikovalo Pretsedništvo Prezidijuma 9 jula 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 16 od 15 avgusta 1952 godine).

Francusko-jugoslavenski sporazum o obeštećenju francuskih interesa nacionalizovanih u Jugoslaviji, zaključen u Parizu 14 aprila 1951 godine — ratifikovalo Pretsedništvo Prezidijuma 26 jula 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 15 od 1 avgusta 1952 godine).

Sporazum o robnoj razmeni i platni sporazum između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Savezne Republike Nemačke, zaključen u Bonu 11 juna 1952 godine — ratifikovalo Pretsedništvo Prezidijuma 13 avgusta 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 16 od 15 avgusta 1952 godine).

Konvencija o stvaranju međunarodne unije za objavljivanje carinskih tarifa, zaključena u Brislu 5 jula 1890 godine i Protokol kojim se menja Konvencija o stvaranju međunarodne unije za objavljivanje carinskih tarifa potpisan u Brislu 16 decembra 1949 godine — ratifikovalo Pretsedništvo Prezidijuma 9 jula 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 17 od 1 septembra 1952 godine).

Potvrda akta Vlade FNRI o pristupanju Federativne Narodne Republike Jugoslavije o uvozu predmeta prosvetnog, naučnog i kulturnog karaktera, potpisan u Lejk Saksesu 23 novembra 1950 godine — odobrilo Pretsedništvo Prezidijuma 23 avgusta 1952 godine («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 18 od 15 septembra 1952 godine).

U istom periodu Prezidijum je otkazao:

1) Konvenciju za stvaranje u Parizu Međunarodnog instituta za hladnoću potpisanog u Parizu 21 juna 1920 godine izmenjena Sporazumom 31 maja 1937 godine — («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 4 od 15 februara 1952 godine).

2) Međunarodnu konvenciju za zaštitu ljudskih života na moru, potpisana u Londonu 31 maja 1929 godine. — («Službeni vesnik Prezidijuma», br. 22 od 15 novembra 1952 godine).

SADRŽAJ

Strana

Napomena izdavača — — — — — 3

1946

PRVA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 4 FEBRUARA 1946

Dnevni red:

- 1) Pretres predloga da se javni tužilac FNRJ dr Jože Vilfan razreši dužnosti i stavi na raspoloženje Pretsedništvu Vlade FNRJ a da se predloži za javnog tužioca FNRJ dr Josip Hrnčević, narodni poslanik 3
- 2) Pretres predloga da se za sudiju Vojnog veća Vrhovnog suda FNRJ predloži Mirko Krdžić, narodni poslanik — — — — — 8
- 3) Predlog da se I vanredno zasjedanje Narodne skupštine FNRJ zaključi — — — — — 9

Govornici: dr Ivan Ribar, Moša Pijade.

DRUGA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 19 JULA 1946

Dnevni red:

- 1) Predlog Vlade FNRJ o određivanju preduzeća opštedržavnog značaja — — — — — 12
- 2) Pravilnik o ustrojstvu i poslovanju Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ — — — — — 23
- 3) Statuti ordena — — — — — 38
- 4) Izbor potpretsednika koji će rukovoditi Odeljenjem za ocenu saglasnosti i tumačenja zakona i izbor potpretsednika koji će rukovoditi Odeljenjem za pomilovanje — — — — — 41
- 5) Referat o rekonstrukciji i adaptaciji zgrade bivšeg starog dvora za potrebe Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ i zaključenje zajma za izvršenje ovih radova — — — — — 41
- 6) Određivanje plata pretsedniku, potpretsedniku i sekretaru — 43
- 7) Predlozi i pitanja — — — — — 43

Govornici: dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Jaša Prodanović, Vlada Zečević, Moša Pijade, Boris Kidrič, Sreten Žujović, dr Dragoljub Jovanović, Frane Frol, Josip Rus, Rodoljub Čolaković, dr Stevan Jakovljević, Andrija Hebrang, Duro Pucar, Vlado Segrt.

TREĆA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ**— 20 JULA 1946**

Strana

Dnevni red:

1) Predlog Odluke o produženju roka za saglašavanje Ustavu zakona, odluka i uredaba prema članu 136 Ustava — — — — —	58
2) Predlog odluke o razrešenju od dužnosti pretsednika Vrhovnog suda FNRJ Živka Jovanovića i sudije Vrhovnog suda dr Dušana Arnerija, na osnovu molbi koje su podneli Prezidijumu — — — —	60
3) Predlog da se Prvo redovno zasedanje zaključi — — — —	60
- Govornici:* dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade, Rodoljub Čolaković, Boris Kidrič, Frane Frol.

ČETVRTA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ**— 6 DECEMBRA 1946***Dnevni red:*

1) Predlog odluke o izboru pretsednika Vrhovnog suda FNRJ —	63
2) Predlog odluke o izboru pretsednika, njegovog zamenika i sudija Vrhovnog suda Jugoslovenske armije — — — — —	64
3) Predlog odluke o izboru zamenika Javnog tužioca FNRJ — —	64
4) Predlog odluke o razrešenju od dužnosti sudije Vojnog veća dr Zvonimira Svrljuge — — — — —	64
5) Predlog odluke o razrešenju od dužnosti sudije Vojnog veća Vrhovnog suda FNRJ pukovnika Mihaila Đorđevića — — — — —	65
6) Predlog odluke o razrešenju od dužnosti sudije Vojnog veća Vrhovnog suda dr Sava Strugara — — — — —	65
- Govornici:* dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Frane Frol, Mile Peruničić, Blagoje Nešković, Aleksandar Ranković.

PETA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ**— 27 DECEMBRA 1946***Dnevni red:*

- Pretres Predloga ukaza o ratifikaciji Ugovora o usklađivanju prirednih planova, carinskoj uniji i o izjednačenju valute između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Albanije
- Govornici:* dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade, Boris Kidrič, dr Blagoje Nešković, Josip Vidmar, Filip Lakuš, Milovan Đilas.

1 9 4 7**SEDAMDESETSEDA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA****NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 2 MAJA 1947***Dnevni red:*

1) Rešavanje po molbama za pomilovanje — — — — —	84
2) Rešavanje o proglašenju obaveznim pravnih pravila iz Zakona o šumama od 21.XII.1929 godine o kažnjavanju šumskih krivaca — —	84
3) Rešavanje po molbama za dodeljivanje mesečne pomoći i novčane nagrade po predlogu Odbora za molbe i žalbe Saveznog veća br. 225/47 i Odbora za molbe i žalbe Veća naroda br. 229/47 — — — — —	86
- Govornici:* Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Marko Vujačić, Josip Rus, Mile Peruničić.

**STOTRINAESTA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 11 JULA 1947**

Strana

Dnevni red:

- 1) Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ za donošenje ukaza o određivanju savezne nadležnosti u pogledu upravljanja zgradama za stanovanje u državnoj svojini i ukaza o određivanju saveznih organa upravljanja za zgrade u državnoj svojini — — — — — 88
- 2) Rešavanje po ponudama za umetničku obradu i gelender za balkone na zgradi Prezidijuma — — — — — 90

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Marko Vujačić, Dimitar Vlahov.

**STOPEDESETDRUGA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 7 OKTOBRA 1947**

Dnevni red:

- Donošenje Ukaza o raspisivanju izbora za Savezno veće Narodne skupštine FNRJ na teritoriji priključenoj Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji na osnovu Ugovora o miru sa Italijom — — — — — 92

Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Peruničić.

I 9 4 8

**ŠESTA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ
— 8 JANUARA 1948**

Dnevni red:

- 1) Predlog odluka o ratifikaciji ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Bugarske; Ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Mađarske; Ugovora o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Kraljevine Rumunije — 98

- 2) Predlog Pretsednika Vlade FNRJ o izmenama u organizaciji Vlade FNRJ — — — — — 118

- 3) Predlog Pretsednika Vlade FNRJ o rekonstrukciji Vlade FNRJ 120

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Edvard Kardelj, Josip Broz Tito, Moša Pijade, Frane Frol.

**SEDMA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ
— 30 MARTA 1948**

Dnevni red:

- Ukaz o privremenom finansiranju državnih potreba Federativne Narodne Republike Jugoslavije i potreba narodnih republika za mesec april 1948 godine — — — — — 125

Govornici: Moša Pijade, Sreten Žujović.

**OSMA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ
— 5 MAJA 1948**

Dnevni red:

- 1) Rekonstrukcija Vlade FNRJ — — — — — 129

2) Predlog da se narodnim poslanicima isplaćuje naknada od hiljadu dinara mesečno — — — — —	131
---	-----

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Josip Broz Tito, dr Blagoje Nešković, Aleksandar Ranković.

**DEVETA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ
— 31 AVGUSTA 1948**

Dnevni red:

1) Rekonstrukcija Vlade FNRJ — — — — —	133
2) Razno — — — — —	135

Govornici: Moša Pijade, Josip Broz Tito, Mile Peruničić.

**DEVETA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ
— 11 DECEMBRA 1948**

Dnevni red:

1) Saopštenja — — — — —	137
2) Reorganizacija Vlade FNRJ i imenovanje članova Savezne vlade	138

Govornici: dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Josip Broz Tito.

1 9 4 9

**OSAMNAESTA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA NARODNE
SKUPŠTINE FNRJ — 8 FEBRUARA 1949**

Dnevni red:

1) Izmena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i radu Odeljenja za ocenu saglasnosti i tumačenje zakona Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ — — — — —	147
2) Privremeni pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i radu Biroa za zakonodavne poslove Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ — — —	149
3) Rešavanje po molbama za pomilovanje — — — — —	152

Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Peruničić, Marko Vujačić.

**PEDESETDRUGA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 24 MARTA 1949**

Dnevni red:

Pretres predloga za obrazovanje oblasti kao administrativno-teritorijalnih jedinica i privremenih narodnih odbora oblasti na teritoriji NR Srbije, NR Hrvatske, NR Slovenije, NR Makedonije i NR Bosne i Hercegovine — — — — —	153
--	-----

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade, Đuro Pucar, Marko Vujačić, Josip Rus.

**STOŠEZDESETOSMA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 14 DECEMBRA 1949**

Dnevni red:

1) Donošenje ukaza o određivanju nadležnosti oblasnih narodnih odbora u pogledu poslova utvrđenih postojećim zakonima FNRJ — —	159
2) Rešavanje po molbama za dodeljivanje stalne pomoći — — —	164

Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Marko Vujačić.

1 9 5 0

DESETA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ
— 22 JANUARA 1950

Dnevni red:

- 1) Rešavanje o raspisu izbora za Narodnu skupštinu FNRJ (Savezno veće i Veće naroda) — — — — — 168
 - 2) Ovlašćenje Pretsedništvu Prezidijuma da u ime Prezidijuma vrši poslove koji su Zakonom o izboru Narodne skupštine FNRJ (Saveznog veća i Veća naroda) stavljeni u nadležnost Prezidijuma — — — — 169
 - 3) Rešavanje o članstvu Bana Andrejeva u Prezidijumu — — — — 170
- Govornici:* dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade, Josip Broz Tito, Frane Frol, Rodoljub Colaković, Milovan Đilas.

JEDANAESTA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ
— 7 FEBRUARA 1950

Dnevni red:

- 1) Reorganizacija nekih privrednih resora u Vladi FNRJ — — — — 175
 - 2) Razrešenja i postavljanja ministara u Vladi FNRJ — — — — 185
- Govornici:* dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Boris Kidrič, Josip Broz Tito

TRIDESETDEVETA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 11 APRILA 1950

Dnevni red:

- 1) Pretres predloga Pretsednika Vlade FNRJ Josipa Broza Tita o reorganizaciji Vlade FNRJ — — — — — 189
 - 2) Pretres predloga za razrešenje i imenovanje članova Vlade FNRJ 193
- Govornici:* Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade

DVANAESTA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ
— 25 APRILA 1950

Dnevni red:

- 1) Usvajanje izveštaja Prezidijuma za Narodnu skupštinu — — — — 197
 - 2) Predlog za popunu Vrhovnog suda FNRJ — — — — — 201
- Govornici:* Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Frane Frol, Dr Vladimir Bakarić, Edvard Kardelj.

PEDESETDRUGA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 24 MAJA 1950

Dnevni red:

- 1) Predlog o nadležnosti i sastavu Privrednog saveta Vlade FNRJ 204
- 2) Predlog o ukidanju Ministarstva za nauku i kulturu Vlade FNRJ i o osnivanju Saveta za nauku i kulturu Vlade FNRJ — — — — 205

- 3) Predlog o ukidanju Komiteta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ i o osnivanju Saveta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ — — — — — 206
- 4) Predlog za donošenje ukaza o sastavu Savezne planske komisije 207
- 5) Ratifikacije: 1) Trgovinskog i platnog sporazuma između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Paragvaj, zaključenog 17 januara 1950 godine u Asuncionu; 2) Trgovinskog sporazuma između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Istočne Republike Urugvaja, zaključenog 4 januara 1950 godine u Montevideu; i 3) Trgovinske Konvencije između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Sjedinjenih Država Meksika, zaključene 17 marta 1950 godine u Meksiku — — — — — 208
- 6) Predlog za ratifikaciju Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida — — — — — 209
- Govornici: Dr Ivan Ribar, Josip Rus.

**PEDESETŠESTA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 7 JUNA 1950**

Dnevni red:

- Rešavanje o pokretanju »Službenog vesnika Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ« — — — — — 210
- Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Marko Vujačić.

**PEDESETOSMA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 12 JUNA 1950**

Dnevni red:

- 1) Rešavanje po predlozima Pretsednika Vlade FNRJ IV br. 2930/50 od 29 maja 1950 godine i Br. 745 od 10 juna 1950 godine — — — — 214
- 2) Rešavanje o sazivanju I vanrednog zasedanja Drugog saziva Narodne skupštine FNRJ — — — — — 220
- Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade.

**TRINAESTA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ
— 26 DECEMBRA 1950**

Dnevni red:

- Donošenje ukaza o proglašenju odluke zakonodavnih odbora Saveznog veća i Veća naroda Narodne skupštine FNRJ o saglašavanju saveznih zakona sa promenama u državnoj upravi i u sistemu upravljanja privredom — — — — — 221
- Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Peruničić, Edvard Kardelj.

1 9 5 1

**PRVA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 4 JANUARA 1951**

Dnevni red:

- 1) Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ Pov. br. 418073 od 2 januara 1951 godine — — — — — 243
- Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade, Josip Rus.

**DEVETA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 16 JANUARA 1951**

Dnevni red:

1) Rešavinje o predlogu Vlade FNRJ i Ministra inostranih poslova
br. 4264 od 8 januara 1951 godine da se donese ukaz o ukidanju ratnog
stanja sa Saveznom Republikom Austrijom — — — — — 247

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade.

**DEVETNAESTA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA NARODNE
SKUPŠTINE FNRJ — 31 JANUARA 1951**

Dnevni red:

1) Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ o ukidanju Komisije državne
kontrole FNRJ — — — — — 252

2) Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ da se mandat radničkih sa-
veta privrednih preduzeća produži do kraja 1951 godine — — — — — 254

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade, Marko Vu-
jačić, Josip Rus.

**PRVA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ —
27 FEBRUARA 1951**

Dnevni red:

Pitanje davanja ovlašćenja Pretsedništvu Prezidijuma NS FNRJ 258

Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Josip Broz Tito, Milovan
Đilas, Mile Peruničić, Ivan Gošnjak.

**DRUGA SEDNICA PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ —
6 APRILA 1951**

Dnevni red:

1) Reorganizacija Vlade Federativne Narodne Republike Jugo-
slavije — — — — — 264

2) Rekonstrukcija Vlade Federativne Narodne Republike Jugo-
slavije — — — — — 272

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Boris Kidrič, Moša Pijade,
dr Siniša Stanković, Petar Stambolić, Milovan Đilas.

**OSAMDESETČETVRTA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 20 JUNA 1951**

Dnevni red:

1) Predlog o razrešenju Javnog tužioca FNRJ i zamenika Javnog
tužioca FNRJ i o imenovanju Javnog tužioca FNRJ — — — — — 274

2) Predlog o razrešenju Pretsednika Vrhovnog suda FNRJ i sudija
Vrhovnog suda FNRJ i o imenovanju pretsednika Vrhovnog suda FNRJ
i sudija Vrhovnog suda FNRJ — — — — — 275

Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Marko Vujačić, Filip Lakuš,
Mile Peruničić.

**TREĆA SEDNICA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 21 JUNA 1951**

Dnevni red:

- 1) Predlog o razrešenju Javnog tužioca FNRJ i zamenika Javnog tužioca FNRJ i o imenovanju Javnog tužioca FNRJ — — — — — 278
- 2) Predlog o razrešenju Predsednika Vrhovnog suda FNRJ i sudija Vrhovnog suda FNRJ i o imenovanju predsednika Vrhovnog suda FNRJ i sudija Vrhovnog suda FNRJ — — — — — 281
- Govornici:* Moša Pijade, Frane Frol, Mile Peruničić.

**DEVEDESETSEDMA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 21 JULA 1951**

Dnevni red:

- Rešavanje po predlogu Vlade i Ministra inostranih poslova FNRJ Pov. br. 4264 od 12. VII. 1951 godine, da se donese ukaz o ukidanju ratnog stanja sa Nemačkom — — — — — 284
- Govornici:* Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić.

**STOTRIDESETCETVRTA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 6 OKTOBRA 1951**

Dnevni red:

- 1) Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ o reorganizaciji Savezne vlade 286
- 2) Donošenje ukaza o promenama u Vladi FNRJ — — — — — 289
- 3) Rešavanje o predlogu za imenovanje guvernera Narodne banke 292
- 4) Imenovanje članova Privrednog saveta Vlade FNRJ — — — — — 292
- Govornici:* Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Marko Vujačić, Mile Peruničić, Josip Rus.

**STOPEDESETA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 7 NOVEMBRA 1951**

Dnevni red:

- Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ o prestanku važnosti Ukaza o obrazovanju oblasti kao administrativno-teritorijalnih jedinica i privremenih narodnih odbora oblasti na teritoriji NR Srbije, NR Hrvatske, NR Slovenije, NR Makedonije i NR Bosne i Hercegovine — — — — — 295
- Govornici:* Dr Ivan Ribar, Josip Rus, Mile Peruničić, Marko Vujačić.

**STOPEDESETCETVETA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 19 NOVEMBRA 1951**

Dnevni red:

- Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ o imenovanju članova Saveta za promet robom Vlade FNRJ — — — — — 297
- Govornici:* Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade.

**STOPEDESETSESTA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 21 NOVEMBRA 1951**

Dnevni red:

Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ da se poslovi rečnog saobraćaja prenesu u nadležnost vlada narodnih republika — — — — — 298
Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić.

**STOŠEZDESETSEDMA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 18 DECEMBRA 1951**

Dnevni red:

1) Rešavanje o Predlogu zakona o dopuni Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije — — — — — 302
Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade.

**STOŠEZDESETOSMA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 19 DECEMBRA 1951**

Dnevni red:

Rešavanje Predloga zakona o izmeni člana 15 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije — — — — — 305
Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Peruničić, Marko Vujačić.

**STOŠESDESETDEVETA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 20 DECEMBRA 1951**

Dnevni red:

1) Rešavanje po predlogu Vrhovnog komandanta oružanih snaga i Ministra narodne odbrane Maršala Jugoslavije Josipa Broza-Tita o ustanovljenju ratnog odlikovanja Orden ratna zastava — — — — — 308
Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Peruničić.

**STOSEDAMDESETPRVA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 24 DECEMBRA 1951**

Dnevni red:

Rešavanje o predlogu da se do donošenja budžeta FNRJ za 1952 godinu vrši privremeno finansiranje potreba Federativne Narodne Republike Jugoslavije u periodu januar-mart 1952 godine — — — — — 310
Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade.

1 9 5 2

**ČETRDESETPETA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 5 APRILA 1952**

Dnevni red:

Rešavanje o predlogu odbora za privredni plan i finansije Saveznog veća i Veća naroda Narodne skupštine o privremenom finansiranju

narodnih republika, autonomnih pokrajina i administrativno-teritorijalnih jedinica — — — — — 315

Govornici: Dr Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Peruničić.

**PEDESETSEDMA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 30 APRILA 1952**

Dnevni red:

Donošenje ukaza o nedopustivosti vođenja upravnih sporova protiv rešenja o prevođenju državnih službenika na nove plate — — — — 318

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade.

**DEVEDESETČETVRTA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 24 JULA 1952**

Dnevni red:

Rešavanje o ukazu o izmeni prosečnih stopa akumulacije i fondova utvrđenih u Zakonu o društvenom planu Federativne Narodne Republike Jugoslavije za 1952 godinu — — — — — 321

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Marko Vujačić.

**STODVADESETPETA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 16 OKTOBRA 1952**

Dnevni red:

Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ IV Br. 3435 od 15 oktobra 1952 godine — — — — — 326

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić.

**STODVADESETŠESTA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 18 OKTOBRA 1952**

Dnevni red:

Rešavanje o predlogu Vlade FNRJ IV Br. 3428 od 15 oktobra 1952 godine — — — — — 331

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Marko Vujačić, Dimitar Vlahov

**STOČETRDESETČETVRTA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 9 DECEMBRA 1952**

Dnevni red:

1) Predlog Sekretara Prezidijuma o prestanku daljeg izlaženja »Službenog vesnika Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ« — — — 335

2) Rešavanje po molbi Odbora za proslavu destogodišnjice I zasedanja AVNOJ-a u Bihaću — — — — — 336

3) Rešavanje po molbama za dodeljivanje stalne novčane nagrade na ime Ordена belog orla s mačevima — — — — — 337

Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Marko Vujačić.

**STOČETRDESETOSMA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMA
NARODNE SKUPŠTINE FNRJ — 16 DECEMBRA 1952**

Dnevni red:

- Predlog Vlade FNRJ o popisu stanovništva — — — — — 338
Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Moša Pijade.

1 9 5 3

**PRVA SEDNICA PRETSEDNIŠTVA PREZIDIJUMNA NARODNE
SKUPŠTINE FNRJ — 9 JANUARA 1953**

Dnevni red:

- 1) Izveštaj o sedmogodišnjem radu Prezidijuma Narodne skupštine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije — — — — — 344
Govornici: Dr Ivan Ribar, Mile Peruničić, Marko Vujačić.

- Pregled obaveznih tumačenja zakona (1946—1953) — — — — — 357
Pregled ratifikovanih međunarodnih ugovora i drugih sporazuma
(1946—1953) — — — — — 363

REGISTAR GOVORNIKA

Bakarić dr Vladimir	201
Broz Josip Tito	119, 129, 133, 135, 140, 142, 169, 171, 185, 261
Čulaković Rodoljub	27, 59, 170,
Džilas Milovan	77, 170, 171, 261, 271,
Frol Frane	20, 24, 26, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 61, 64, 121, 170, 261, 280
Gošnjak Ivan	261
Hebrang Andrija	30.
Jakovljević dr Stevan	27, 40
Jovanović dr Dragoljub	19, 25, 26, 27, 29, 35, 36, 39, 40
Kardelj Edvard	107, 121, 201, 224
Kidrič Boris	13, 19, 21, 22, 26, 27, 40, 59, 71, 175, 264, 271, 272
Lakuš Filip	77, 275
Nešković dr Blagoje	65, 74, 131
Peruničić Mile	11, 12, 20, 21, 22, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 57, 59, 60, 64, 66, 68, 84, 86, 88, 89, 90, 93, 94, 98, 101, 104, 118, 120, 121, 122, 129, 130, 134, 137, 138, 141, 142, 143, 149, 150, 154, 158, 169, 174, 183, 186, 189, 190, 192, 193, 194, 222, 243, 244, 245, 246, 249, 252, 253, 254, 255, 256, 261, 263, 267, 271, 272, 275, 280, 281, 284, 290, 293, 296, 297, 298, 299, 301, 307, 309, 317, 318, 321, 325, 326, 331, 333, 335, 336, 338, 344
Pijače Moša	8, 9, 11, 12, 13, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 58, 59, 60, 63, 65, 66, 69, 84, 86, 92, 94, 121, 124, 127, 132, 134, 135, 147, 149, 150, 155, 158, 160, 161, 164, 169, 169, 171, 192, 197, 201, 210, 214, 218, 220, 222, 244, 245, 248, 249, 252, 253, 255, 256, 259, 261, 270, 271, 275, 277, 280, 281, 282, 288, 290, 293, 298, 302, 305, 307, 308, 309, 310, 315, 317, 319, 339
Prodanović Jaša	11, 12, 26, 27, 28, 30, 32, 33, 33, 37, 39, 40, 41
Pucar Đuro	40, 158
Ranković Aleksandar	65, 131
Reibar dr Ivan	7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35,

	35, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 57, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 71, 74, 76, 77, 83, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 98, 101, 104, 107, 118, 119, 120, 121, 122, 128, 129, 130, 131, 136, 138, 140, 141, 142, 143, 147, 149, 150, 152, 153, 155, 158, 159, 160, 161, 164, 167, 169, 170, 172, 173, 175, 183, 185, 186, 187, 188, 190, 192, 193, 194, 195, 196, 201, 203, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 213, 218, 220, 221, 224, 243, 244, 245, 246, 248, 249, 250, 251, 254, 256, 257, 258, 261, 263, 267, 270, 272, 273, 274, 275, 276, 284, 286, 287, 290, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 301, 302, 304, 305, 307, 308, 309, 310, 311, 315, 317, 318, 320, 321, 325, 325, 330, 331, 332, 333, 334, 336, 338, 339, 343, 354, 355
Rus Josip	20, 65, 158, 204, 205, 206, 208, 209, 244, 253, 256, 293, 295
Stambolić Petar	271
Stanković dr Siniša	271
Šcgrt Vlado	40, 42
Vidmar Josip	76
Vlahov Dimitar	90, 332
Vujačić Marko	85, 86, 90, 149, 150, 158, 161, 164, 211, 250, 275, 290, 293, 296, 307, 325, 332, 336, 354
Zečević Vlada	11, 12, 30, 42
Žujović Sreten	18, 24, 26, 28, 31, 32, 40, 41, 43, 125

IZDAVAČKI KUPON 223
BEOGRAD

Sekretariat Skupštine SR
dokumentacija

